

Vlamingen op de Azoren sinds de 15de eeuw

A. Geschiedenis van Continentaal Portugal en de Azoren

B. Geschiedenis van Vlaanderen, het Brugse Vrije en Brugge

C. Genealogie van 17 families Luso-Bourgondisch-Vlaamse Azorianen

Drie volumes

2011 Brugge

André L. Fr. Claeys

Azoren I

1. Jacob Van Brugge./Jácome de Bruges.
2. Michel Herman.
3. Merens/Meireles.

Azoren II

4. Joost de Hurtere/Joz de Utra.
5. Josine de Hurtere/Josina de Utra.
6. Boudewijn de Hurtere/Balduino de Utra.
7. Bulscamp.
8. Pieter Vande Roos/Pedro da Rosa.
9. Antonius Cornelius/António Cornelis.
10. Louis Govaert/Luís Goulart.
11. Joost Van Aertrycke/Joz da Terra.
12. Willem Vander Bruyn/Guilherme de Brum.
13. Ferdinand Van Olmen/Dolfos Dulma.
14. Rudolf Bormans/Dolfos Burmão.
15. André Nolet/André Nolete.
16. Jan Petrus de Cort/João Pedro de Korth.

Azoren III

17. Willem De Kersemackere/Guilherme Casmaca/Casmacra..

Vlamingen op de Azoren sinds de 15de eeuw

Volume I

A1. Geschiedenis van het Iberisch Schiereiland, 5.

A2. Het Graafschap Portucalence, 7.

A3. Continentaal Portugal, 7.

a. Het koninkrijk Portugal, 7.

Dynastieke banden tussen Portugal en Vlaanderen, 8.

Handelsbetrekkingen tussen Portugal en Vlaanderen, 9.

Portugese en Vlaamse zeevaarders en handelaars, 10.

De Portugese ontdekkings- en handelsreizen, 12.

De Spaanse ontdekkings- en handelsreizen, 18.

b. De Republiek Portugal (1910-1926), 25.

c. De Nieuwe Staat (1926-1974), 26.

d. De Democratische Republiek Portugal (1974-heden), 28.

Emigraties van Portugezen, 31.

A4. Geschiedenis van de Azoren, 33.

a. De Luso-Vlaamse periode (1427-1580), 33.

b. De Spaanse periode (1580-1640), 39.

c. Vanaf de restauratie van de Portugese onafhankelijkheid in 1640, 41.

d. De 19de eeuw, 44.

e. De 20ste eeuw, 48.

Vulkanisme op de Azoren, 50.

Toeristische bezienswaardigheden, 51.

B1. Geschiedenis van Vlaanderen, 61.

a. Het graafschap Vlaanderen (863-1384), 61.

b. Vlaanderen tijdens de Bourgondische periode (1384-1482), 72.

B2. Geschiedenis van het Brugse Vrije, 85.

B3. Geschiedenis van Brugge, 85.

Illustraties, 93.

Bibliografie, 94.

**C. Genealogische geschiedenis van 17 Luso-Bourgondisch Vlaamse families
(deel I: 1-3), 96.**

1a. Jacob Van Brugge, 142.

1b. Jácome de Bruges/Paim, 142.

2. Michel Herman, 211.

3. Merens/Meireles, 211-241.

Vooraleer het te hebben over de geschiedenis van de Azoren zelf, achtte ik het nuttig ten behoeve van de Azorianen, die al eeuwen op den vreemde wonen, en waarschijnlijk niet eens weten hoe hun verre vaderland ontstaan is, ook even kort de geschiedenis aan te halen van het Iberische Schiereiland, van Continentaal Portugal en van Vlaanderen.

A1. Geschiedenis van het Iberische Schiereiland:

Het Portugese volk ontwikkelde zich uit de culturen van verscheidene volkeren die zich in de loop van de eeuwen op het Iberisch eiland vestigden: Iberiërs, Kelten, Feniciërs, Carthagers, Romeinen, Suevi, Alemannen, Vandalen, Visigoten en Moren.

In Lagar Velho nabij Leiria langs de westkust van Portugal werd door Prof. Dr. João Zilhão een skelet gevonden van een 14 jaar oud kind, dat ca 24.500 jaar geleden moet gestorven zijn, een versmelting tussen een Neanderthaler en een moderne mens. Volgens voorlopige cijfers van een wereldwijd DNA-onderzoek zouden 3% van de huidige Europese bevolking nog kenmerken vertonen van zowel de Homo sapiens sapiens, de moderne mens als van de Homo neanderthalensis. Kenmerken van afstammelingen van Neanderthalers zijn een terugwijkende kin, korte onderste ledematen en een gestalte van max. 1,65 m. Die anatomische kenmerken vindt men nu nog, zij het vrij zelden terug o.a. bij personen in leven in de Algarve en de Alentejo. Alleen DNA-onderzoek kan uiteraard uitsluitsel geven.

In 1971 werd de archeologische vindplaats ontdekt in de Monte do Pardieiro, op ongeveer 3 km van Côte Malhão in de gemeente São Martinho das Amoreiras. Er werden 10 graven aangetroffen. In de graven werden halskettingen aangetroffen, versierd met amber en agaat, ceramiekwerk en ijzeren wapens als messen en pijlen. Onder de naam Tartessos kenden de Oude Grieken de eerste beschavingen, die zich ontwikkeld hadden in de Alentejo en de Algarve. Meer inlichtingen op de website ml.ci.cu.pt/monarchie/archport/msg03268.html, in het Portugees. De vondst dateert van de **7de – 5de eeuw v. C.**

Bezetting door de Romeinen van 218 v. C tot 475 n. C en door de Suevi, de Alemannen en de Vandalen van 409 tot 585 n. C. De Visigoten vormden een sterk rijk tussen 475 en 711.

In de Algarve, aan de rand van S. B. de Messines in de cerro do Castelo, dichtbij de snelweg, en in Amorosa, dicht bij Silves, zijn er graven gevonden, gehouwen uit de harde rode granietsteen van Silves. Zij dateren uit de tijd van de Visigoten, rond **500 n. C.** Er werden geen sporen gevonden van het kasteel zelf van Mussiene, de oude naam van S.B. de Messines. De bedoeling van de benaming cerro do ‘Castelo’ blijft een raadsel. De overledenen moeten van een hoge sociale rang geweest zijn. Gewone mensen werden begraven in een gewone put in volle aarde, massaal voorhanden in de onmiddellijke omgeving van die rots.

Necropolis van de Cerro do Castelo nabij S.B. de Messines 8375/PT

Het gebied van het huidige Portugal behoorde tot het christelijk koninkrijk der Visigoten. In de Middeleeuwen was het schiereiland verdeeld in graafschappen, die later koninkrijken werden.

De islamitische Moren met een donkere huid, uit Noord-Afrika, vielen via Gibraltar het schiereiland binnen en wonnen in 711 de veldslag van Guadalete. Voor het latere Spanje en Portugal was de periode van de Moorse overheersing een economische, culturele en sociale bloeiperiode. De Moren hadden contacten met belangrijke beschavingen (de Griekse, Perzische, Indische en Chinese) en verspreidden diverse wetenschappen en technieken in Europa. Zij schreven poëzie en belangrijke historische werken. Zij realiseerden een grote vooruitgang op het gebied van de geneeskunde. Zij vonden de algebra uit en beoefenden de alchimie. Lissabon, Santarém, Alcacer do Sal, Évora, Beja, Faro en Silves waren voorname culturele centra.

In 1340, onder koning D. Afonso IV (1290-1357), verloren de Moren bij de slag van Salado. Reeds in 1280 was het overgrote deel van het schiereiland weer in christelijke handen. In Granada hielden de Moren wel stand tot in 1492. Pas in dit jaar ontstond het koninkrijk Spanje, 357 jaar na de stichting van het koninkrijk Portugal in 1135.

A2. Het graafschap Portucale:

In 1085 kwam de Franse edelman en kruisvaarder, Henri van Bourgondië (1066-1112), koning Afonso VI van Castilië en León bijstaan in zijn strijd tegen de Moren. Rond 1094 schonk Afonso VI aan Henri van Bourgondië voor bewezen diensten het graafschap Portucale, gelegen rond het huidige Vila Nova da Gaia.

Portugale omvatte een deel van het huidige Galicië, het territorium van Porto, het gebied tussen de Douro en Minho, de provincie Tras-os-Montes, de provincie Beira en de steden Porto, Braga, Coimbra en Guimarães, die de hoofdstad werd van het graafschap. In 1097 maakte Henri van Bourgondië zich meester van de streek tussen de Minho en de Tage.

A3. Continentaal Portugal.

a. Het Koninkrijk Portugal (1135-1910), onderbroken door een nefaste Spaanse bezetting van 1580 tot 1640.

In 1094-5 trouwde **Henri van Bourgondië** met de infante D. Teresa Afonso van Castilië en León.

Hun zoon, **D. Afonso I Henriques de Veroveraar**, riep zichzelf op 11.03.1135 in de kathedraal van Zamara uit tot koning van Portugal. Bij de slag van Ourique op 25.07.1135 overwon hij vijf Moorse legers en werd hij door zijn troepen uitgeroepen tot de eerste koning van Portugal. Pas in oktober 1143 erkende de koning van Castilië hem als koning van het onafhankelijke rijk Portugal.

Met de hulp van de kruisvaarders breidde D. Afonso I Henriques zijn territorium verder uit naar het Zuiden: in 1147 met Santarém, Lissabon, Sintra, Almada en Palmela, in 1148 met Alcacer do Sal, Beja in 1162, Évora in 1165, Serpa, Juramenho en Marvão in 1166, Monsaraz in 1167. In 1185 bevatte het koninkrijk reeds de Alentejo.

Portugal werd pas op 23.05.1179 officieel door de paus als koninkrijk erkend.

De dochter van de koning, Mathilde, alias Teresa, alias Beatrix huwde in augustus 1184 met Filips van de Elzas (+ 1191), graaf van Vlaanderen.

Koning **D. Sancho I** van Portugal (1154-1211), met de hulp van Scandinavische, Duitse en Vlaamse kruisvaarders, bevrijdde in 1189 voor de eerste keer Silves en Alvor. Daarop nam hij de titel aan van koning van Portugal, de Algarven en Silves.

D. Fernando, in Vlaanderen gekend als **Ferrand** (1188-1233), zoon van D. Sancho, trouwde in 1212 met Johanna van Constantinopel (1200-1244), gravin van Vlaanderen en Henegouwen, dochter van Boudewijn IX van Constantinopel.

In 1217 werden Alcácar do Sal, de kastelen van Monforte, Borba, Vila Viçosa, Vieiros en Moura veroverd.

D. Sancho II (1185-1223) veroverde in 1226 Elvas, in 1230 Juramento, in 1232 Serpa, Moura en Beira, in 1234 Aljustrel, in 1238 Mértola, nadien Ajamonte, Tavira en Cacela.

Onder koning **D. Afonso III** (1210-1279), broer van D. Sancho II, had de definitieve herovering van de Algarven plaats tussen 1240 en 1250/3: Faro, Paderne, Porches, Alvor, Silves en Albufeira. De Moren werden er uiteindelijk verslagen na ruim 536 jaar overheersing.

D. Diniz (1261-1325) regeerde van 1279 tot 1325. Hij liet 50 nieuwe kastelen bouwen. Stichting van de eerste universiteit in 1290. Het verdrag van Alcanizes legde de definitieve grenzen van Portugal vast. Op 11.08.1318 oprichting van de Orde van Christus, ontstaan uit de Orde van de Tempeliers, die in Frankrijk vervolgd werden. 1310: pest en hongersnood.

Onder **D. Afonso IV** (1290-1357) werden de Moren definitief verjaagd uit Portugal. 25.12.1337: aardbeving in Lissabon.

1348-1349: zwarte pest. Ongeveer één derde van de bevolking stierf, hetgeen een zeer ernstige economische en sociale depressie teweegbracht. De landbouwgronden lager er verlaten bij. De productie van granen daalde drastisch. Hongersnood alom.

1356: nieuwe pestepidemie.

D. João I (1357-1433) van de dynastie van Avis, getrouwd met prinses Filipa van Lancastre (1360-1415). In 1385 versloeg het Portugese leger het machtige legerkorps van Castilië. Dit maakte een definitief einde aan de aanspraak van Castilië op de troon van Portugal.

Portugal begon een maritieme roeping te ontplooiën.

1361 en 1365: nieuwe pestepidemieën.

1372 de wet van de Sesmarias: daardoor verplichtte de koning de werklozen te werken, en de eigenaars van braakliggende landbouwgronden, die te laten bewerken.

ooo

Dynastieke banden tussen Portugal en Vlaanderen:

a. 12^d eeuw: Filips Vanden Elzas (+ 01.06.1191), graaf van Vlaanderen huwde in augustus 1184 met de Infante Mathilde (1125-1157), een dochter van D. Afonso I Henriques, 1ste koning van Portugal (1110-1185).

b. 13de eeuw: D. Fernando 'Ferrand' (1186-1233), 3de zoon van D. Sancho I (1154-1211), 2de koning van Portugal en Joanna Van Constantinopel (1205- 05.12.1244), gravin van Vlaanderen.

c. 15de eeuw: Filips de Goede (30.06.1396-15.06.1467) getrouwd op 07.01.1431 te Sluis met D. Isabel van Portugal (ca. 1396-17.12.1471), dochter van D. João I, 10de koning van Portugal.

Handelsbetrekkingen tussen Vlaanderen en Portugal:

Reeds in de 12de eeuw was er handelsverkeer met Portugal via de zeeroute, maar toen nog meer van Vlaanderen uit, dan vanuit Portugal.

Vanaf de beginjaren 1200 werden er al Portugezen gesignaleerd in Vlaanderen, maar directe relaties tussen Portugal en Vlaanderen hadden pas plaats in het laatste kwartaal van de veertiende eeuw, in de scharnierperiode van beiden landen. Dat was voor Portugal de overgang van de dynastie van Bourgondië naar die van Avis. Vlaanderen, met de opvolging van Lodewijk Van Male door het huis van Bourgondië, helde toen volledig over naar de Franse kant.

In de 13de eeuw waren er al drukke handelsbetrekkingen tussen Vlaanderen en Portugal. Op 20.03.1389 werd er een handelscontract ondertekend tussen Portugal en Vlaanderen. Vanaf 1411 zijn de Portugese handelaars in Brugge een echte handelskolonie gaan opbouwen. Ook Brugse handelaars gingen in Lissabon diverse waren opkopen.

De Portugese handelaars kochten lakens van Kortrijk en Wervik, koper, lansen, harnassen, juwelen, tapisserieën, dekens, wapens, poeder. De Vlamingen kochten wijn en olie, zout, vijgen en rozijnen, zeem, Afrikaanse houtsoorten, ivoor vanaf 1465, suiker van 1468, vellen leer, sier, kurk, tarwe, enz.

De schepen en de koopwaar waren verzekerd. Roeland Vander Vlaeminckpoorte was een bekende scheepsverzekeraar. Rond die verzekeringen waren er veel conflicten, zoals dat heden ook het geval is. Betalen ging vlot, vergoed worden was en is nog altijd moeilijker.

Filip Van Aertrycke en Rui Machado hadden een monopolium positie voor de aankoop van fruit. Portugese handelaar namen in Brugge intrek bij de hoteliermakelaars Jan Damoudere en Filips Van Aertrycke. Filips trad op als bemiddelaar voor Portugese kooplui en Brugse burgers, als borgsteller voor Portugese handelaars en zelfs als voogd voor een jonge Portugees.

Kooplui als Pedro Domingues, Luis Vicente en Rui Machado kozen voor het Brugse burgerschap. Sommigen trouwden zelfs met Brugse vrouwen van een zekere sociale stand.

Het huwelijk in 1431 van de Infante Isabel van Portugal, dochter van koning D. João I, met hertog Filips de Goede van Bourgondië, verhoogde nog het aanzien van de handelsrelaties tussen beide landen.

Op 02.11.1438 erkende de hertog het juridisch bestaan van een **Portugese natie in Brugge**. De privileges van de Portugese kolonie in Brugge werden uitgebreid met het recht consuls of rechters te verkiezen, die alle burgerlijke geschillende konden beoordelen tussen handelaars, scheepeigenaars en mariniers. In 1446 waren de verkozen consuls Luís Vicente en Gil Eanes. In 1470 waren dat Álvaro Dinis, João de Aragão en João Álvares..

In de periode 1461-1470 waren er nauwelijks 26 Portugese handelaar met een vaste residentie in Brugge. Zij bewoonden vooral panden in de parochies St. Walburga en St. Gillis. De meesten bleven maar enkele weken in Brugge. Er waren veel meer handelaars uit de Hanzegebieden, Italië en Castilië, die in Brugge resideerden. In 1493 kocht de stad een huis in de Ridderstraat, later Velasques genaamd, waar de Portugese handelaars konden vergaderen en geschillen beoordelen.

De **Vlaamse natie in Lissabon** bestond uit 120 man. Zij beschikten over uitgebreide bevoegdheden en genoten van de Kroon van vele faciliteiten. Het kan zowel langs Vlaamse, als lang Portugese kant nuttig zijn dat we enkele namen aanhalen van Portugese en Vlaamse handelaars en zeevaarders, ook al omdat vele Vlaamse edellieden belangstelling hadden voor de Portugese handel. Die handel wilt drijven, moet kapitaalkrachtig zijn en dat waren o.a. edellieden, die hoge posten bekleedden, zoals burgemeesters, schepenen, enz...

Wegens moeilijkheden met de Vlamingen, die met zijn politiek en de hoge belastingsdruk, om zijn oorlogen te kunnen financieren, niet akkoord waren, deed Maximiliaan Van Oostenrijk in 1484 en 1488 de vreemde naties uit Brugge wegtrekken.

Door de verzanding van de vaargeul naar Sluit verlieten de Portugezen, en anderen, definitief Brugge in 1510-1511 en installeerden zich in Antwerpen, waar de Koninklijke factorij zich trouwens al bevond sinds 1499. De laatste Portugese handelaar werd in Brugge vermeld in 1518. Zonder verbinding met de zee, is Brugge deze slag eeuwenlang niet te boven gekomen.

Vlaamse zeevaarders:

Pieter Rijk van Sluis, Jan Matthys, Frans en Josse Le Hem, Paul Benebre, Bernaert Alaerts,...

Portugese zeevaarders:

João Martins van Lissabon, Rodrigo Eanes, Afonso Fernandes, Diogo Gil, Diogo Gonçalves (1458), Pero Nunes, Fernando de Santiago, João Afonso, João Gonçalves, João Lourenço, Luís Afonso, João Estevão, Diogo Afonso, Diogo Rodrigues, Afonso Gil, João Pires, Pedro Lourenço, João Ferreira, Pedro Eanes Bello, Gonçalves Eanes

Portugese handelaars in Brugge:

Álvaro Dinis, Gil Rodrigues, Martim Gonçalves, Luís Martins, Álvaro de Viana, João Ferreira, António Fernandes, João Lopes, van Lissabon. Rui Machado, handelaar, was in 1454 in processen met Jan Baert. Martim Pires, van Coimbra. Lopo Esteves, Vicente Gil, Gabriel Gonçalves (1459). Rui Vaz, João País, Afonso Leitão, Lourenço Franco, João de Santarém. Martim Francisco ontving een lening van de hertogin in 1441-1442.

Vlaamse handelaars:

In 1455 richtte Rui Machado met Filip Van Aertrycke, burgemeester van Brugge en hotelier van de Portugezen Brugge, een firma op voor de verkoop van vijgen en rozijnen uit Portugal. Op 07.06.1456 gaf koning D. Afonso in Lissabon de monopolie van export van kurk aan Martim I Lem.

Boudewijn de Hurtere stond in Brugge in 1467 borg voor João Martins van Lissabon. Het is opvallend dat afstammelingen van Brugse edellieden, die belangstelling hadden voor de Portugese handel, later naar de onbevolkte Azoren emigreerden.

Naast Maerten I Lem waren andere bekende handelaars de gebroeders Despars, Gillis Vande Westackere, Colaert le Bul, Jan Van Cleyhem, Jacob Ocryere, Gherard Vander Brouck, Alexander De Vos, Jean Outier, Jacob Bulenz, Jacob de Heere, Rogier Adams, Jan Allecaes, Jan De Raemere, Victor Van Bavendamme, Adriaan De Hooffsche, Jan Van Voordele, Jacob Van Dyck, van Damme, Jan Colne de Jonghe.

Een enkele keer werden Jan en Willem Vander Haeghen vernoemd, de laatste ook Willem de Kersmackere genaamd. Een heel recent gegeven, dat nog uitgediept moet worden in de Brugse archieven. Op de Azoren werd hij 'da Silveira' genaamd en ook 'Casmaca', kaasmaker (verwarring kaas-en kersmaker).

Sommige Portugese genealogen zitten op de kap van handelaars. Willem Vander Haegen en Willem Vander Bruyn waren máár handelaars. Josse Van Aertrycke máár een werkman, terwijl hij net behoorde tot een van de fijnste adellijke Vlaamse families. Wie heeft de wereldhandel bevorderd? De koningen. Hoe is het land rijk geworden? Door de handel, die welstand gebracht heeft. Wie heeft door jaren noeste arbeid de Azoren van een woestenberg omgetoverd tot een Portugese parel in de Atlantische Oceaan: de werkmensen. Waarom dan werkmensen en handelaars minachtend bejegenen? Bepaalde heerschappen hebben persoonlijk niet veel gerealiseerd. Adel zit in het hart, in de goedheid, de eerlijkheid, niet alleen maar in een titel of rijkdom.

Gezien de dynastieke banden en de goede handelsbetrekkingen, is het geen wonder dat de Portugese koning D. João I in Vlaanderen steun zocht om de Azoren te helpen koloniseren, en die hulp apprecieerde. Het was de tweede keer sinds 1025 dat een hertog van Bourgondië Portugal hulp aanbood.-

Tot aan het begin van de moderne periode bleven de geografische horizonten van de Europeanen eerder vaag. Amerika en het Australische continent waren nog onbekend. Wat betreft de Aziatische en Afrikaanse continenten bleven de inlichtingen beperkt en weinig concreet. Naar Azië waren er de reizen van Marco Polo. Wat het deel van Afrika betreft dat dichtst bij Europa ligt, waren er de reizen van Catalanen, Italianen en Portugezen.

Vanaf de 15de eeuw was er in Europa een expansiedrang om economische redenen. Nieuwe handelsroutes waren nodig. Door zijn geografische ligging, zijn kennis van de zeevaart en de stabiele politieke en sociale toestand van het land, nam Portugal het initiatief van de ontdekkingsreizen.

Door de Honderdjarige oorlog neutraliseerden Frankrijk en Engeland elkaar. Spanje was in oorlog tegen de Moorse bezetters. De Italiaanse steden, die het monopolie hadden van de handel in specerijen in het middellandse zee-circuit, hadden weinig belangstelling een risicovolle taak met onvoorzienbare gevolgen op zich te nemen.

De Portugese ontdekkings- en handelsreizen:

D. Henriques de Zeevaarder (04.03.1394 Porto-13.11.1460), de 3de zoon van koning D. João I. Grootmeester van de rijke Orde van Christus. Hij was de animator van de eerste Portugese ontdekkingen, die de aanzet gaven tot de opbouw van het Portugese wereldrijk.

D. Henriques de Zeevaarder

De Portugese maritieme expansie begon in Marokko, waar de Moren zich 162 jaar tevoren hadden teruggetrokken na het verlies van Portugal. De Castilianen steunden deze veroveringstochten. In Castilië leefden ze immers nog onder Berberbeheer tot in 1494.

De Portugezen veroverden in Marokko de havenstad Ceuta in 1415. In 1458 werd Alcácer Ceguer ingenomen. In 1475 viel de Atlantische havenstad Arzila. De Moren ontruimden ook Tanger. In de forten van deze vier steden legerden de Portugezen sterke garnizoenen. Tussen 1471 en het begin van de 16de eeuw heerste in Marokko een relatieve rust. In 1508 werd Safi veroverd. In 1513 werd Azamor ingenomen en werd in Agadir een Portugees fort gebouwd. In 1514 kwam er nog een fort in Mazagão en in 1515 werd Marracech veroverd.

In 1515 werd een Portugese invasiemacht van 8.000 soldaten verpletterd. Er vielen langs Portugese kant 4.000 doden. Er waren veel mannen, vrouwen en kinderen meegekomen, die zich als kolonisten wilden vestigen in Marokko. Die werden gevangen genomen en als slaven verhandeld. Nieuw militair debacle in 1578: zie verder onder D. Sebastião.

In Marokko was er heel eigenaardig een grote vraag naar zilver. Aan die handel verdienden de Portugese handelaars enorm veel geld, in goud.

Vanuit Lagos werden expedities uitgezonden zuidwaarts langs de westelijke Afrikaanse kust. João Gonçalves Zarca en Tristão Vaz Teixeira, waren op zoek naar het land Guinee, in 1375 bestempeld als het “land van de Negers”, waar de Moslims hun goud vandaan haalden.

In 1418 werden Porto Santo (heilige haven genoemd, als dank voor hun redding) herontdekt toen twee kapiteins van D. Henriques de Zeevaarder, die er strandden tijdens een zware storm op zee. Madeira werd ontdekt door Zarco in 1419. Vroege bevolking van beide eilanden in 1420-1421. Definitieve nederzettingen in 1425. Eerste gedocumenteerde ontdekking in 1438. Columbus heeft een tijd Madeira bewoond, een van de belangrijkste leveranciers van suiker in deze periode.

Zo'n 2.000 jaar geleden kwamen er reeds Feniciërs, Romeinen en Noord-Afrikaanse volkeren op die eilanden.

1422-1423: expedities langs de Afrikaanse westkust tot aan de kaap Bojador. Niemand durfde verder zuidwaarts varen. Langs de kust van Marokko was het land door de begroeiing groen. En dan plots, aan de kust van de huidige Spaanse Sahara, was er alleen nog een desolate woestijn. In die tijd dacht men nog dat de aarde vlak was. Zeevaarders waren bijgelovig en dachten dat, als ze zouden verder varen, ze plots over de rand van de wereld zouden vallen in een afgrond. De koning heeft de druk op de ketel moeten zetten, eer de zeevaarders de moed vonden om toch verder zuidwaarts te varen

1427: Diogo de Silves herontdekte in de Atlantische Oceaan de 5 centrale eilanden van de Azoren en het oostelijk eiland Santa Maria. Ridder Gonçalo Velho Cabral was waarschijnlijk de ontdekker van S. Miguel.

Pas op 28.07.1434 wist Portugal door ridder Gil Eanes dat de kaap Bojador, die hij voorbij gevaren was, niet het gevreesde einde van de wereld was.

1434: Eerste contact van Portugezen met Guinee- Bissau, gelegen aan de Atlantische Oceaan tussen Senegal en Guinea.

In 1444 voer het eerste Portugese schip overbelast met 200 slaven van Guinee naar Lissabon, waar de eerste Europese slavenverkoop plaats vond. Eén vijfde van de opbrengst ging naar D. Henriques. Al vrij snel kwam er een levendige slavenhandel op gang, die bijzonder winstgevend was. In de 16de en 17de eeuw werden vele slaven overgebracht naar de plantages in Brazilië. In 1879 werd Guinee officieel een Portugese kolonie. In 1974 werd het onafhankelijk. Het is één van de tien armste landen ter wereld.

1445: Dinis Diaz ontdekte Senegal en Cabo Verde (Kaapverdië of de Kaapverdische eilanden).

In Senegal handelden de Portugezen in Arabische gom, goud en slaven. De vier eeuwen durende jacht op slaven heeft diepe sporen nagelaten in geheel West-Afrika. In de 16de eeuw werden door Portugal, Engeland, Frankrijk en Nederland 1 miljoen slaven verhandeld, 3 miljoen in de 17de eeuw. In de 18de eeuw 7 miljoen en 4 miljoen in de 19de eeuw, zonder de miljoenen slaven mee te rekenen die door de Arabieren in karavanen weggevoerd werden.

1445: Álvaro Fernandes bereikte Sierra Leone en de Gambia-rivier. Er werd telkens verder zuidwaarts gevaren langs de westkust van Afrika.

De Portugezen namen de handel van slaven, goud en ivoor uit Gambia over van de Arabieren, die een handelsroute hadden door de Sahara. In 1588 verkocht Portugal de exclusieve handel op de Gambia-rivier aan de Engelsen.

1446:Nuno Tristão werd in Gambia aangevallen met giftige pijlen. Hij was eveneens in Guinee-Bissau.

1448: uit het kleine eiland Arguin voor de kust van Mauritanië werd goud gehaald. In 1633 namen de Nederlanders het Portugese fort op Arguin in.

Diogo de Teive was op Terceira op 01.01.1451 en ontdekte op 07.03.1452 de westelijke Azoreneilanden Flores en Corvo.

1456 : de Kaapverdische eilanden waren een belangrijke locatie voor de slavenhandel, een geschikte ligging op hun verbindingroute tussen Portugal, Afrika en Amerika. De Portugezen zetten slaven uit Senegal en Guinee in Cabo Verde aan het werk op de plantages. Ook op Madeira werd het werk uitgevoerd door slaven.

1458: Kaap Palmas aan de rivier Cavalla, in huidige Liberia, bereikt door Diogo Gomes.

1461: Portugezen waren opnieuw in Sierra Leone, dat een belangrijke bron werd van slaven. Duizenden zwarten werden overgebracht naar Amerika en West-Indië. In 1469 werd São Tomé en Príncipe, een eilandengroep in de baai van Biafra, verkend door de Portugezen.

In 1471 arriveerden de Portugezen als eerste Europeanen in Gabon, gelegen onder Spaans Guinea.

In 1472 landde Fernão de Pó op de kusten van Kameroen, boven Gabon gelegen.

In 1472-3 bereikten Portugezen, in gezelschap van Denen, dwars door de gevaarlijke noordelijke Atlantische Oceaan, Groenland en Newfoundland.

In 1481/2 eerste tocht van Bartholomeus Dias (ca. 1450-29.05.1500) edelman, zeevaarder en ontdekkingsreiziger, onder leiding van Diogo de Azambuja, met 500 soldaten en de nodige werklieden. Ontdekking van de Goudkust, het kustgebied van het huidige Ghana, aan de baai van Benin, van groot belang voor de goud- en ivoorhandel.

In 1482-3 ontdekte Diogo Cão, ridder van het Koninklijke hof, de monding van de Kongo rivier, het Bakongo koninkrijk, en de kusten van Angola.

Ontdekking van Namibië in zuidelijk Afrika door Tristão da Cunha in 1485-6.

In de jaren 1480-1540 had de Portugese koning het monopolie op de goudhandel in de Minakust, de kust van Guinee. Maar bijna de helft van al het aan de Minakust verkregen goud werd illegaal verhandeld door Portugese piraten. Er was ook Castiliaanse concurrentie.

In 1488 voer Bartholomeus Dias als eerste Europeaan om de Kaap de Goede Hoop. Op de kusten van de Kaap waar de Atlantische en Indische oceanen samen komen, zijn in de loop van de jaren zeer veel schepen door hevige stormen te pletter geslagen tegen de rotsen.

Er volgde geen kolonisatie van dit gebied. Maar nu lagen de rijkdommen van India langs de Indische Oceaan wel heel dichtbij. In 1498 volgde Vasco da Gama dezelfde route.

In 1493 stichtte Álvaro Caminha de eerste nederzetting op São Tomé en in 1500 nog één op het eiland Principe. Slaven werden ingevoerd vanuit het vasteland van Afrika.

In de 16de eeuw waren die eilanden de grootste suikerexporteurs van Afrika. In de 17de eeuw waren ze een doorvoerhaven voor schepen, die Afrikaanse slaven vervoerden naar Latijns-Amerika.

Vasco da Gama (1469 Sines-24.12.1524 Cochin/India), Portugese ontdekkingsreiziger, leidde de eerste expeditie naar India. Hij had astronomie, navigatie en wiskunde gestudeerd en werd in 1492 zeeofficier. Hij ontdekte Mozambique in het zuidoosten van Afrika, ter hoogte van Madagaskar. Interessant wegens zijn goud en ivoor uit het binnenland. Vanaf 1534 werd Inhambane een permanente handelspost. Het is één van de oudste steden van heel zuidelijk Afrika. Maputo, het voormalige Lourenço Marques, de hoofdstad en Beira zijn de twee voornaamste havensteden.

Vertrek van Vasco de Gama uit Lissabon op 08.07.1497. Reis over Cabo Verde, Sierra Leone, de Sint-Helena baai, de Mosselbaai, de Vogeleilanden, Mozambique, Mombassa en Malinda. In Malinda kreeg hij een gids die zijn schip naar India loodste. Aankomst in Calcutta op 18.05.1498. Terugreis op 13.08.1498. Aankomst in Lissabon in juli 1499. Daarmee had Vasco da Gama een nieuwe handelsroute ontdekt tussen Portugal en Azië. Diego de Covilhão had reeds de Indische Oceaan bestudeerd, die ook aan de Arabieren bekend was. Da Gama was echter de eerste Europeaan die de route werkelijk bevoer.

Daardoor beheerste Portugal gedurende 150 jaar de Indische Oceaan. Gedurende meer dan 250 jaar was het Portugees de handelstaal langs de Aziatische kusten. De Nederlanders namen de fakkel over, tot de Engelsen 150 jaar later de macht overnamen.

Pedro Álvares Cabral ontdekte als eerste Europeaan de zeeroute naar Brazilië, landde hij op de kust op 20.04.1500 en eiste het land op voor de Portugese kroon. Daardoor kwam een intensieve Atlantische vaart op gang. Eigenlijk kwam de kolonisatie pas in 1530 op gang en werden de eerste suikerplantages aangelegd. Brazilië is het grootste land van Zuid-Amerika, het vierde grootste ter wereld. Het was reeds duizenden jaren bewoond door Indianenstammen. Qua inwonersaantal is Brazilië het vijfde land ter wereld. Brazilië bestaat uit 26 staten en een federaal district. Qua exportproductie behoort Brazilië tot de top van de wereld.

Recent onderzoek schijnt er op te wijzen dat het hoogstwaarschijnlijk Duarte Pacheco Pereira was, een Portugese ontdekkingsreiziger, die Brazilië ontdekte in 1498. Het hof oordeelde dat het toen niet opportuun was deze ontdekking bekend te maken, om concurrentie te vermijden.

De Portugezen Tristão da Cunha en Cabral waren de eerste Europeanen die in 1500 op Madagaskar belanden, ten oosten van Afrika en ervan gescheiden door de straat van Mozambique. Portugal, Nederland en Engeland poogden herhaaldelijk te vergeefs zich permanent op het eiland te vestigen. Vanaf de 17de eeuw hadden piraten er hun uitvalsbasis. Dit vierde grootste eiland ter wereld heeft zich ca 90 miljoen jaren geleden afgescheiden van Afrika en India. Daardoor heeft het eiland een unieke flora en fauna. Alleen hier komen lemuren en fretkatten voor. Volgende planten kwamen oorspronkelijk uit Madagaskar: de reizigersboom, de boabab, de flamboyant en de *Dracena marginata*.

De bevolking is een mengeling van Maleise en Afrikaanse elementen. De eerste inwoners kwamen rond 2.000 jaar geleden vanuit het Oosten van Afrika en de Indische archipel zich op het eiland vestigen. Naast de topklasse, leeft 71% van de bevolking onder de armoedegrens.

João da Nova Castelo ontdekte in 1501 het eiland Ascension in de Atlantische Oceaan op 1.994 nm van de Afrikaanse kust. In 1503 werd het herontdekt door de Portugese admiraal Afonso de Albuquerque. In 1502 ontdekte João da Nova Castelo ook Sint-Helena, een eilandengroep in het zuiden van de Atlantische Oceaan, op 2800 km van de Afrikaanse kust. Er volgde geen kolonisatie.

Op 01.01.1502 werd de baai van Rio de Janeiro bereikt door Amerigo Vespucci.

Tweede reis van Vasco da Gama in 1502 met een vloot van 20 schepen. Hij was toen admiraal van India en graaf van Vidigueira. Langs de kust van Afrika brandschatte hij diverse steden. Hij veroverde het schip 'Meri'. Alle kostbaarheden werden op zijn schip overgeladen. Daarna liet hij opzettelijk het schip zinken met 300 pelgrims aan boord, op weg naar Mekka. De beroemdste Portugees ooit was dus ook een beruchte moordenaar. In Calcutta/India ondervond hij opnieuw tegenstand. Daarbij werden een aantal van zijn mannen gedood. Daarop bombardeerde hij de stad en vertrok naar het concurrerende Cochin om handel te drijven. Een paar jaren later keerde hij met een rijke lading huiswaarts.

1506: D. Lourenço d'Almeida bezocht het eiland Ceylon, nu bekend als Sri Lanka.

In 1507 was D. Pedro Mascarenhas de eerste Portugees die een voet aan wal zette op Mauritius, een eiland gelegen in de Indische Oceaan ten oosten van Madagaskar. De Portugezen vestigden er zich niet. Het eiland werd alleen als tussenstop gebruikt. In 1598 werd het eiland wel gekoloniseerd door de Nederlandse VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie).

Afonso de Albuquerque reisde naar India in 1503 en 1506.

In 1509 werd Diu (=Danganvadi)/India ontdekt door Martim Afonso de Sousa. Er ontstond een gevecht tussen de Portugezen en een coalitie van troepen van Turkije, Egypte, Venetië en een lokale sultan. Diu is beroemd geworden door zijn fort, gebouwd in 1535 en de Portugese kathedraal gebouwd door D. João de Castro.

In 1510 werd Goa veroverd door Afonso de Albuquerque, dat de hoofdstad werd van het Portugese koloniale imperium in het Verre Oosten. Het Portugese bestuur duurde tot in 1961.

In 1511 werd Malakka, een schiereiland in zuidoost Azië, veroverd door Afonso de Albuquerque. In 1641 werd het door de VOC (Nederland) veroverd om de Portugezen.

In 1513 bereikte een Portugese expeditie Kanton in China. Het is nu een miljoenenstad en heeft de 5de grootste havenstad ter wereld.

In 1514 voeren de Portugezen, als eerste Europeanen, naar China. In 1517 begon de handel met China.

1516: bezetting van Timor. Oost-Timor (Portugees Timor), met de hoofdplaats Lifao, werd door Indonesië geannexeerd in 1976. Het werd onafhankelijk in 2002. Het voornaamste handelsproduct was eeuwenlang sandelhout.

In april 1524 vertrok Vasco da Gama opnieuw naar Goa, met de eretitel van vicekoning. Hij had de opdracht de corruptie te bestrijden, maar hij stierf enkele maanden na aankomst in Cochin aan een ziekte. Hij werd er ook begraven. In 1539 werd zijn stoffelijke overschot naar Portugal teruggebracht en werd herbegraven in een tombe in Vidigueira.

Portugal bouwde een reusachtig netwerk uit van Mozambique tot aan de Molukken, een imperium dat een eeuw stand zou standhouden.

Lange tijd groeiden alleen op de Molukken, een eilandengroep in het oosten van de Indische archipel en een provincie van Indonesië, kruidnagel- en nootmuskaatbomen. Het waren de Nederlanders die uiteindelijk een monopolie van de specerijenhandel haalden door een grotere vloot, zwaardere bewapeningen en niets ontziende geweld. Het eiland Ambon werd het centrum van het Nederlands specerijenimperium. Geweld werd altijd en overal gebruikt door alle koloniale mogendheden.

Rond 1530 ontwikkelde Cochin/India zich onder Portugees beheer tot een bloeiende handelsstad. De Portugezen bouwden er het fort Emmanuel. In 1663 overwonnen de Nederlanders de Portugezen.

In 1537 werd Macau (Macão) door de Portugezen gesticht in zuidoost China. Dit was de oudste Europese kolonie in China. Macau werd één van de Portugese handelsposten. Van daaruit bekleedden de Portugezen een monopoliepositie in de handel in Chinese producten met landen in zuidoost-Azië en Japan. Het werd door Portugal tot in 1999 bestuurd als een overzeese provincie. Op 20.12.1999 droeg Portugal de soevereiniteit van Macau over aan China. Zo werd Macau een speciale administratieve regio van China, onder het principe van “one country, two systems”.

In 1540 vertrouwde D. João III aan de Jezuïeten de evangelisatie toe van het Oosten, van Brazilië en van Afrika.

In 1541 werd de havenstad Massawa in de Rode Zee bezocht. Tot dan was Suez, een havenstad in Egypte, het noordelijkste punt dat ooit werd bezocht.

1542: Oprichting van een permanente basis in Limpó in China. Exploratie van de kust van Californië door João Rodrigues Cabrita.

In 1543 bereikten de Portugezen als eerste Europeanen Japan en openden ze een handelsroute tussen Japan, China, India en Portugal. Zo kwam het tot de organisatie van een Portugees koloniaal keizerrijk. In de eerste helft van de 16de eeuw was Portugal de machtigste Europese mogendheid op politiek, maritiem en economisch gebied.

In 1550 werd de handel met China een van de kroon. In Europa werd de Portugese handel uitgebreid tot in de Baltische landen.

Sommigen vragen zich af of Afrika dan altijd op sociaal en economisch vlak zal achterblijven op de andere continenten. Maar als ge dan ziet hoe miljoenen Afrikaanse werkkrachten vijf eeuwen lang werden versleept naar Europa, Azië en Amerika om daar te wroeten als slaven, en de rijkdom van Afrika (goud, ivoor, koper, diamanten, uranium, enz...) profiteerde aan de koloniale mogelijkheden, dan is het toch te verstaan dat de Afrikaanse potentialiteit nog tientallen jaren zal nodig hebben om zich te regenereren. En ze zullen het halen. Zie maar naar Obama.

De Spaanse ontdekkings- en handelsreizen, zo'n 70 jaar na de Portugezen.

Waren Ferdinand Van Olmen en Estreito niet met hun twee schepen vergaan op de noordelijke Atlantische Oceaan, dan hadden allicht enkele van volgende landen tot de Portugese i.p.v. de Spaanse kroon behoord. Daarover meer in het deel II: genealogieën.

De ontdekkingen o.a. door Christophorus Columbus, waarvan we hier de voornaamste aanhalen, hadden plaats iets voor en vooral tijdens de regering van Carlos I.

1492: Bahamas, Columbus. 1717 Britse kolonie

1492: Cuba; kolonie in 1511, onafhankelijk in 1898.

1492: Haïti, Columbus (Hispaniola: goudmijnen). 1697 Haïti overgedragen aan Frankrijk.

1493: Dominica, Columbus. Niet door Spanje gekoloniseerd. 1763 toegewezen aan GB.

1499: Alfonso de Ojeda ontdekte de monding van de Amazone en de Guyana.

1501: Panama, ontdekking, onafhankelijk 1821.

1502: Noordkust van Nicaragua, Columbus. 1524 Spaans rijk, 1821 onafhankelijk.

1504. De Spanjaard Juan de Bermúdez ontdekte de archipel van Bermuda (138 eilanden).

Columbus noemde het in zijn logboek de duivelsdriehoek (elektromagnetisme?).

Uiterst zware stormen weerhielden velen er van zich daar definitief te vestigen. De eilanden bevinden zich op 1.100 nm van Florida en op 840 nm van Nova Scotia, Canada.

Spaanse en Portugese schepen gebruikten het als bevoorradingsplaats voor water en vlees.

In 1612 werd Bermuda bezet door Engeland.

1507: Vincente Yañez Pinzón ontdekte Yucatan.

1508: Argentinië, ontdekking; 1535 Spaanse nederzetting, onafhankelijk 1816. Sebastián de Ocampo realiseerde de eerste rondvaart van Cuba.

Vasco Nuñez de Balboa voerde de eerste overtocht naar Panama uit.

1513: Florida ontdekt door Juan Ponce de León; 1763 afgestaan aan Engeland.

1517: Yucatán, Francisco Fernández de Córdoba.

1518-1519: eerste tocht door de golf van Mexico door Álvarez de Pineda.

1519-1521: vaart langs de Mexicaanse kant van de Pacific.

1521: Mexico, verovering van de hoofdstad door Hernán Cortés, onafhankelijk 1821.

1521: de Mariana eilanden: Magalhães, 1899 verkocht aan Duitsland.

1521: Filippijnen, ontdekking, onafhankelijk 1898.

20.09.1519-06.09.1522: eerste reis rond de wereld door de Portugese zeevaarder Fernão Magalhães in dienst van Spanje. Vanuit Spanje, langs de Oostkust van Zuid-Amerika, door de zee-enge van Magalhães, naar de Grote Oceaan (Stille Oceaan, Pacific) en de Indische Oceaan. Terugkeer via de Filippijnen, de Kaap de Goede Hoop naar Spanje. In 1522 werd het overtuigende bewijs gegeven dat de wereld rond is.

Fernão Magalhães werd door de inlanders vermoord in Mactan. Zijn luitenant Juan Sebastián de Elcano was zo de eerste mens die om de aarde reisde (49.400 km).

1523: Hernando de Soto overwon Nicaragua.

1527: Peru, ontdekking door Francisco Pizarro, 1531 bezetting van de goud- en zilvermijnen, 1827 onafhankelijk.

1529-1536: Alvar Nuñez Cabeza de Vaca reisde door Noord-Mexico en Texas.

1530: Nuño de Guzmán bereikte Arizona.

1531: Chili: ontdekking, 1553: kolonisatie door Francisco Pizarro, 1810 onafhankelijkheid.

1532: Hernando de Soto overwon Peru. Pizarro vernietigde de Inca-beschaving.

1533: Sebastián de Belalcazar Quito zette voet aan wal in Chili.

1535: Hernán Cortes stuurde vanuit Mexico een vloot naar Beneden-Californië.

1536: Diego de Almagro bereikte het zuiden van Chili.

1538: Hernando de Soto exploreerde Mexico en Texas.

1539-1541: Francisco de Orelana voer de Amazone af tot aan de Atlantische Oceaan.

1541: Pedro de Valdivia stichtte Santiago de Chili.

1542: Juan Rodriguez Cabrillo bereikte de baai van San Francisco in 1542.

Sevilha bezat het handelsmonopolie op de Amerikas. Het was in de eerste jaren van de 16de eeuw de rijkste haven van Europa.

*

D. Duarte I (1391-1438), regeerperiode 1433-1438.

1414: pest in Lissabon en Porto.

1422: pestepidemie in de streek van Coimbra.

1429 en 1432: nieuwe pestepidemieën in het land.

1435-1437: pestepidemieën over heel Portugal.

D. Afonso V (1432-1481), regeerperiode 1438-1481.

We hebben de vele ontdekkingen gezien, die gedaan werden onder impuls van D. Henriques de Zeevaarder en zijn opvolgers.

Tussen 1440 en 1450 stierven 100.000 mensen, een uitzonderlijk hoog sterftecijfer, hoofdzakelijk te wijten aan de pest. In 1464, 1465 en 1481: opnieuw pest. Aan deze ziekte stierf ook D. Afonso V zelf in 1481.

D. João II (1455-1495), regeerperiode 1481-1495. Hij ondertekende op 07.06.1494 het verdrag van Tordesilhas, met de katholieke koningen Fernando en Isabel van Castilië, waarbij een verdeling werd gemaakt van de nieuw ontdekte en nog te ontdekken gebieden in de wereld. Zo kwam een groot gedeelte van Zuid-Amerika, zoals Brazilië, in het bezit van Portugal. Zijn grote prioriteit was een zeeweg te vinden naar India. Zijn bijzondere aandacht ging uit naar het aanpassen van de bouw van karvelen, zeevaardig voor de grote oceanen.

1485: pest en hongersnood.

De genialiteit van zijn politiek van de “mare clausum” toont duidelijk de intelligentie en visie van D. João II. Daardoor bewaarde hij voor Portugal de zeevaart in de golf van Guinee tegen Spanje en andere mogelijke geïnteresseerden.

Tijdens de regering van **D. Manuel I** (1469-1521 gestorven aan de pest), regeerperiode 1495-1521, bereikte Portugal zijn absoluut toppunt van gebiedsuitbreiding en macht.

In 1484 was D. Manuel al de voornaamste edelman van het rijk, hertog van Beja en Viseu, heer van Covilhão en Vila Viçosa, gouverneur van de Orde van Christus en kapitein van de Azoren en Madeira. Hij zette het grote werk van zijn illustere voorganger voort.

In 1496 kwam er een decreet waarbij alle Joden en Moslims uit het land moesten verjaagd worden. De bekeerde Joden kregen de naam van “Nieuwe Christenen”.

In 1498 oprichting van de ‘Misericórdias’: bijstand aan zieken, gebrekkigen, gevangenen, ter dood veroordeelden, armen, ouderlingen, weduwen en wezen. Die instellingen bestaan nu nog steeds.

Vanaf 1509 controleerde Portugal de Indische oceaan, waardoor Portugal het monopolium verwierf van de handel in specerijen.

1510: Pestepidemie. 1512: aardbeving in Lissabon.

In 1513 veroverde D. Jaime de Bragança Azamor.

1518: Koloniale expedities naar China.

1520: Bouw van het eerste hospitaal in Lissabon, bestemd voor het verzorgen van pestlijders.

1521: Hongersnood.

D. Manuel I liet aan de kroonprins D. João III een immens koninkrijk na, verspreid over vier continenten.

Onder **D. João III de Gelovige** (1502-1557) was Lissabon de hoofdstad van de Europese handel in specerijen en kende Portugal een economische en culturele bloeiperiode als nooit tevoren. En toch waren er herhaalde crisissen in een land in volle expansie. Er moet iets verkeerd gelopen zijn in het dagelijks beheer van de staat.

1531: hevige aardbeving met 30.000 doden. Pestepidemie. 1532: economische en financiële crisis. 1535: hongersnood. Het aantal slaven in Lissabon werd geschat op 10.000 (zwarten, mulatten, Indiërs en Moren).

Tussen de christenen en de “nieuwe christenen” kwam het tot wrijvingen, die in 1536 uitliepen op de oprichting van de tribunalen van de Inquisitie in Portugal, een Inquisitie met 185 jaar foltering en duizenden doden op de brandstapels, een zwarte vlek op de geschiedenis zowel van de Kroon als van de Kerk.

Portugal werd één van de bolwerken van de Contrareformatie door het uitwijzen van protestanten en Joodse christenen. Maar wel was gedurende de 16de eeuw de slavenhandel rendabel. Toch een controversiële christelijke moraal.

Tussen 1541 en 1550: terugtrekking uit de kuststreek van Noord-Afrika.

De evangelisatie van Japan begon in 1549 met de komst van Sint Franciscus Xaverius. In 1571 vestigden de Jezuïeten zich in Nagasaki.

1551: aardbeving in Lissabon.

D. Sebastião (1554-1578) werd gekroond op zijn 14de verjaardag De jonge man, een cholericke, absolutistische koning, was hovaardig, nam van niemand raad aan en regeerde zonder het parlement te erkennen.

Onvoldoende voorbereid vertrok hij in 1578 met 15.000 soldaten en 1.500 ridders naar Arzila. Zijn leger werd verslagen en hij werd gedood bij de slag van Alcácer Quibir. Door zijn onbesuisdheid verloren 7.000 Portugese soldaten het leven. Dit was de belangrijkste ramp in de Portugese geschiedenis, des te meer dat zich nu het ernstige probleem stelde van de erfopvolging.

1569-1570: grote pestepidemie. 1574: tornado's, hongersnood en aardbeving in Lissabon. 1575: begin van de vestiging van Portugezen in Angola door Paulo Diaz de Novais door honderd families en 400 soldaten. Daar werden vele handelsposten opgericht. Het kwam tot een uitgebreide slavenhandel. Vele slaven werden naar Brazilië gebracht als goedkope werkkrachten op de plantages. Later is Angola uitgegroeid tot de grootste producent van petroleum en diamant van Afrika ten zuiden van de Sahara. In 1996 waren er in die zelfde regio naar schatting 19,2 miljoen seropositieven.

D. Henrique de Vrome (1512-1580), 3de zoon van D. Manuel I. Regeerperiode: 1578-1580. Hij bevocht de Fransen en de Engelsen, die de Portugese commerciële scheepvaart te beletten.

D. António, de priester van Crato (1531-1595), kleinzoon van D. Manuel I, natuurlijke zoon van de infante D. Luís. Regeerperiode : juni augustus 1580. D. António werd op 25.08.1580 verslagen in Alcântara door de groothertog van Alva.

Van 1580 tot 1583 bestreed hij de Spaanse bezetters op het eiland Terceira. Met Franse hulp heeft hij van 1584 tot 1589 hopeloos geprobeerd de invallers te verjagen.

De Spaanse bezetting duurde van 1580 tot 1640. **Filipe I** (regeerperiode in Portugal 1557-1578) (1527-1598) Regeerperiode in Portugal 1581-1598). Hij was een fanatieke despoot. 1588: Nederlaag van de Spaanse Armada. 1596: hongersnood. 1597: aardebeving in Lissabon.

Filipe II de Vrome (1578-1621), regeerperiode in Spanje en Portugal 1598-1621. Hij was zwak, debiel en onbekwaam om te regeren. Tijdverdrijf van de koning: de jacht en spelen. De regering werd eerst waargenomen door de hertog van Lerma, later door de hertog van Uceda. De Spaanse politiek was er niet op gericht om de Portugese belangen te behartigen. 1617: expulsie van de Portugezen uit Japon door de Hollanders.

De regering van **Filipe III Dominico Victor** (1605-1665), regeerperiode in Spanje 1621-1665, die in Portugal 1621-1640. Die regering was een ramp voor Portugal, vooral wat betreft de relaties met Brazilië, Angola en het Oosten. Zware belastingen, toenemende werkeloosheid.

1621: hongersnood. 1624: Verovering van Bahia in Brazilië door de Hollanders. 1630: de Hollanders veroverden Pernambuco, in 1632 Alagoas. 1634-1637: nieuwe belastingen en de miserie van het volk leidden tot opstanden in verschillende gebieden van Portugal. 1639-1641: inname van Ceylon en Malaca door de Engelsen.

D. João IV van het huis van Bragança (1604-1656). Restauratie van de Portugese onafhankelijkheid op 01.1640. Regeerperiode 1640-1656. Hij versloeg de Spaanse troepen in Montijo in 1644. Felipe IV probeerde toch nog Portugal te heroveren in 1663 en 1665, maar verloor alle veldslagen roemloos. Pas in 1668 erkende Spanje de onafhankelijkheid van Portugal. De paus wilde de Portugese ambassadeur pas in 1669 ontvangen.

1641: bezetting van Angola door de Hollanders.

1648: herovering van Angola op de Hollanders. 1654: de Hollanders worden definitief uit Brazilië verdreven. 1655: hongersnood.

D. Afonso VI (1643-1683). Regeerperiode: 1656-1683. Oorlog tussen Portugal en Holland in 1657. Afstand van Olivença aan Spanje. 1659-1661: hongersnood. In 1662 stond Nederland Brazilië, Angola en São Tomé weer af aan Portugal.

D. João V (1689-1750), regeerperiode 1707-1750. Hij wakkerde de emigratie naar Brazilië aan en beschermde vooral de zeevaartroutes naar dat land. Het goud van Brazilië vanaf 1697 en de diamanten vanaf 1727 brachten een enorme rijkdom in Portugal. Doordat grote werken werden uitgevoerd. Leger en administratie werden hervormd. Er waren grote investeringen op het gebied van de cultuur.

D. José I Manuel (1714-1777), regeerperiode 1750-1777. Sebastião José de Carvalho e Melo (1699-1782) werd in 1770 hertog van Pombal. Door een regering van verlicht despotisme besliste hij eigenlijk over de toekomst van de kroon. De hobby van de koning was het maken van ebbenhouten beeldjes! Handel en industrie werden bevorderd. Vele scholen voor lager onderwijs werden geopend. De universiteit van Coimbra werd hervormd. Er werden fabrieken gebouwd en nieuwe wegen aangelegd.

Pombal limiteerde de macht van de Inquisitie en ook van de adel. Het leger werd gemoderniseerd. Het aantal gevechtsschepen en handelsschepen nam aanzienlijk toe. Economische, sociale, administratieve en gerechtelijke hervormingen.

Een aardbeving op 01.11.1755 rond 9u 30 veroorzaakte 3 dagen branden en sterke windstoten. Er vielen 15.000 doden en 10.000 huizen werden vernietigd in gans het land, vooral in Lissabon en het Zuiden. Vanaf 1758 werd Lissabon herbouwd volgens een plan van de markies van Pombal. De slavernij werd in Portugal in 1761 afgeschaft. De markies van Pombal werd omwille van zijn antiklerikalisme verbannen. 1762: zware economische crisis.

D. Maria I (1734-1816) bracht de balans van de schatkist weer in evenwicht, die door Pombal geleedigd werd. Zij was steeds bekommerd om de miserie van haar volk. Het onderwijs werd gereorganiseerd. Stichting in 1782 van de Casa Pia van Lissabon voor de opvang van wezen. De handel werd geliberaliseerd. Er werden betere verkeerswegen aangelegd. Er kwam een zekere welstand door de ontwikkeling van de handel in de industrie.

D. Maria I ging een alliantie aan met Engeland en Spanje tegen Frankrijk. Franse vrijbuiters vielen Portugese schepen aan. In 1794 voerden Portugal, Spanje en Engeland een campagne tegen Frankrijk. Zonder Portugal te verwittigen, sloot Spanje op 28.06.1795 met Frankrijk een vredesverslag. Portugal bleef aan de zijde van Engeland, in de hoop dat Engeland het Portugees Atlantische gebied zou helpen beschermen.

Dit gebeurde niet en de represailles van Frankrijk lieten niet op zich wachten. De Frans-Spaanse troepen vielen de Alentejo binnen en veroverden Olivença, Campo Maior, Arronches, Portalegre en Castelo de Vide. De vrede werd gesloten in Badajoz op 08.06.1801. Olivença bleef definitief in Spaans bezit. Op 29.0.1801 volgde een vredesverdrag met Frankrijk.

In 1806 werd een continentale blokkade door Frankrijk ingesteld tegen Engeland. Portugal weigert die te respecteren. Daarop verklaarde Frankrijk de oorlog aan Portugal. Een geheim verdrag tussen Frankrijk en Spanje voorzag, na de bezetting van Portugal, de splitsing van het land. Het Noorden zou aan Marie-Louise, dochter van Charles IV komen, het Zuiden aan Godoy, de favoriet van Charles IV en het Centrum met Lissabon aan Napoleon.

In 1807, in akkoord met Engeland, verplaatste Portugal de zetel van de monarchie naar Brazilië. De Koninklijke familie, de hofhouding, het gouvernement, vele edellieden en rijke handelaars, samen ongeveer 15.000 man, verlieten het land.

De nieuwe Portugese hoofdstad werd Rio de Janeiro. Driemaal, in 1807, 1809 en 1810, bezette het Franse leger Portugal. De Franse troepen verlieten Portugal in april 1814. Ondertussen was Napoleon al afgezet.

Op 15.12.1813 werd D. Maria I uitgeroepen tot de 1ste koningin van het Verenigd Koninkrijk van Portugal, Brazilië en de Algarven. De Engelse ambassadeur Beresford werd gouverneur van Portugal met volledige volmacht. Tot in 1821 beheerde hij Portugal despotisch.

D. João VI (1767-1826) regeerde van 1816 tot 1826. Hij werd in 1818 koning in Rio de Janeiro. Portugal werd van een metropool een kolonie.

In 1820 ontstond er in Portugal een liberale revolutie. De liberalen vormden een voorlopig gouvernement. Koning D. João VI kwam naar Lissabon en zwoer getrouwheid aan de nieuwe constitutie in 1821, terwijl hij zijn zoon D. Pedro benoemde tot regent van Brazilië.

De absolutistische oppositie werd geleid door koningin D. Carlota, echtgenote van D. João VI. Zij resideerde in Sintra. Zij werd gesteund door D. Miguel en de kardinaal-patriarch. Na de staatsgreep van zijn zoon in 1823 D. Miguel ontbond D. João VI het parlement en bevrijdde hij de politieke gevangenen.

In 1822 werd Brazilië onafhankelijk en werd D. Pedro tot keizer van Brazilië uitgeroepen. Pas in 1825 erkende D. João VI de onafhankelijkheid van Brazilië.

In de periode van 1828-1825 verloor Portugal het monopolie van de koloniale handel met Brazilië, met als resultaat een sterke achteruitgang van de Portugese economie.

Na een tweede staatsgreep zag D. João zich verplicht zijn zoon te verbannen naar Wenen. De koning werd vergiftigd en stierf op 07.03.1827. Drie dagen voor zijn dood had hij het regentschap van het koninkrijk toevertrouwd aan zijn dochter D. Isabel Maria. Onder haar leiding koos de regentschapsraad D. Pedro IV als koning van Portugal.

D. Pedro IV van Alcântara (1798-1834), 2de zoon van D. João VI. Regeerperiode: 1832-1834. Om het probleem “keizer van Brazilië en dienstdoende Koning van Portugal” op te lossen, deed D. Pedro IV afstand van de Portugese kroon ten voordele van zijn oudste dochter D. Maria Glória van Bragança (1819-1853). Omdat ze maar 7 jaar oud was, benoemde hij eveneens zijn broer D. Miguel, de derde zoon van D. João, tot voorlopige plaatsvervanger van D. Maria, op voorwaarde dat Miguel (1802-1866) zou trouwen met Maria. De absolutisten erkenden D. Miguel als de wettelijke troonopvolger. In juli 1828 werd hij tot koning uitgeroepen, ten nadele van zijn verloofde en nicht. D. Miguel verklaarde zich een absolutistische koning. Liberale revolutie. Miguel vervolgde de liberalen.

D. Miguel I (1802-1866) regent van februari 1826 tot juni 1826, regeerperiode 1826-1834.

Op 07.04.1831 deed D. Pedro IV afstand van zijn kroon in Brazilië, ten voordele van zijn zoon D. Pedro IV van Alcântara, 5 jaar oud.

D. Pedro IV nam de titel aan van hertog van Bragança. Hij vertrok op 13.04.1831 naar Portugal, vergezeld van zijn dochter D. Maria II da Glória, met de bedoeling de kroon van Portugal te heroveren voor Maria da Glória.

D. Pedro IV benoemde zichzelf tot regent van Portugal en verenigde alle militaire krachten in de Azoren. Met de hulp van Frankrijk en Engeland trok hij in juli 1832 Porto binnen. Daar begon een bloedige burgeroorlog, die twee jaar zou duren. Midden 1833 stuurden de liberalen een expeditie naar de Algarve om in het Zuiden een tweede front te hebben.

Van daar uit trokken ze op 24.07.1834 naar Lissabon. D. Miguel had zich in Santarém gevestigd. De liberalen overwonnen. Op 26.05.1834 ondertekenden de absolutisten en de liberalen het verdrag van Évora-Monte dat een einde maakte aan de burgeroorlog. Begin van het liberale regime in Portugal met D. Pedro IV als regent. Op 20.09.1834 nam D. Maria II de leiding van de regering over. Haar vader stierf vier dagen later.

D. Maria II da Gloria (1819-1853). Regeerperiodes: 1826-1828 en 1834-1853. Zij oefende haar autoriteit vastberaden en met veel moed uit.

In 1847 begonnen slechte landbouwjaren. Een financiële crisis leidde tot bankroet van het land, de stijging van de levensduurte, lage lonen, belastingsverhogingen en een volksopstand.

D. Pedro V (1827-1861). Regeerperiode: 1853-1861. Regentschap van D. Fernando (1853-1855). Tot koning gekroond op 16.09.1855. Hij was geliefd voor zijn rechtvaardigheid

In 1853-1856 heerste er een epidemie van cholera, gevolgd in 1856-1857 door een epidemie van gele koorts. De vorst bezocht regelmatig de zieken in de hospitalen, terwijl andere notabelen die haarden ontvluchtten. Hij was altijd tussen het volk als er overstromingen waren, aardbevingen of epidemieën.

D. Luís I (1838-1889), regeerperiode 1861-1889. Hij respecteerde scrupuleus de publieke vrijheden. Er werden grote werken uitgevoerd aan de havens, vele nieuwe wegen en 1900 km spoorwegen werden aangelegd.

D. Carlos I (1863-1908), regeerperiode 1889-1908.

Economische moeilijkheden veroorzaakten een nationaal bankroet in 1892. Zijn diplomatieke activiteiten waren enorm. 1890: aardbeving in de regio van Lissabon. Republikeinse propaganda tegen de monarchie in 1891. Op de periode van politieke instabiliteit volgde een ernstige financiële crisis. Builenpest in Porto in 1899. In 1900 74 % analfabetisme.

Een nieuwe premier ontbond het parlement en heerste als een dictator met gewelddadige repressies. Die maatregelen waren desastreus voor het regime. Op 01.02.1908 werden de koning en zijn zoon Luís-Philippe doodgeschoten bij republikeinse betogingen.

D. Manuel II (1889-1932), regeerperiode 1908-1910.

Op 04.10.1910 brak in Lissabon een republikeinse staatsgreep los. 's Anderendaags werd de Republiek uitgeroepen. Op 06.10.1910 vertrok de Koninklijke familie met een jacht naar Gibraltar en van daaruit naar Engeland, waar ze bleven wonen.

b. De Republiek Portugal (1910-1926).

Op 05.10.1910, daags na de republikeinse opstand in Lissabon, werd de Republiek van Portugal uitgeroepen.

P 1. Joachim Teófilo Fernandes Braga (1843-1924).

Regeerperiode: 1910-1911. Schrijver en militant van de republikeinse partij.

05.10.1910: President van het voorlopig gouvernement.

08.10.1910: Antiklerikale dekretten: expulsie van de Jezuïeten en de religieuze orden. Sluiting van de kloosters. Afschaffing van de adellijke titels.

14.10.1910: Aankomst van de Koninklijke familie in Engeland.

03.11.1910: Wet op de echtscheiding.

25.12.1910: Wet op de natuurlijke kinderen, de geadopteerde kinderen en hun moeders.

20.04.1911: Wet op de scheiding van Kerk en Staat.

03.05.1911: Oprichting van de GNR als tegenpartij van het leger, dat gewantwoord werd door het republikeins Regime.

P 2. Manuel de Arriago Brum da Silveira (1840-05.03.1917).

Regeerperiode : 1911-1915: advocaat, professor en afgevaardigde.

24.08.1911: Verkozen tot President van de republiek.

04-05.1912: Epidemie van tyfus in Lissabon: 254 doden.

10.07.1913: De diplomatieke betrekkingen met het Vaticaan werden verbroken en de Portugese ambassade bij de Heilige Stoel gesloten.

23.11.1914: Onder druk van Engeland aanvaarde republikeins Congres de Portugese deelname aan de oorlog aan de zijde van de Engelsen.

25.01.1915: Dictatoriaal gouvernement van generaal Pimenta de Castro.

29.05.1915: Manuel de Arriago dient zijn ontslag in. Teófilo Braga neemt voorlopig de functie van president over.

P 3. Bernardino Luis Machado Guimarães (1851-1944 Rio de Janeiro).

Regeerperiodes: 1915-1915 en 1925-1926.

Professor, president van de Republikeinse partij, minister, ambassadeur.

06.08.1915: Verkozen tot president van de republiek.

09.03.1916: Duitsland verklaart de oorlog aan Portugal.

22.07.1916: 30.000 militairen staan onder het bevel van generaal Norton de Matos. Ze vertrokken naar Frankrijk in januari en februari 1917.

13.05 tot 13.10.1917: zeven verschijningen van OLV in Fátima aan Lucia, Franciscus en Jacintha. Tijdens de laatste verschijning voor 70.000 personen "Dans van de zon".

05.12.1917: Militaire opstand.

P 4. Sidonio Bernardino Cardoso da Silva Pais (1872-14.12.1918). Regeerperiode: 1917-14.12.1918. Militair, professor, minister en ambassadeur.

05.12.1917: De Duitsgezinde Sidónio Pais neemt de macht over, zet Machado af en laat de premier Afonso Costa gevangen nemen.

09.04.1918: 7.000 Portugezen sterven bij de slag aan de Leie in Frankrijk.

10.07.1918: Herstelling van de diplomatieke betrekkingen met het Vaticaan.

14.12.1918: Dood van Sidónio Pais bij een aanslag.

P 5. João do Canto & Castro Silva Antunes (1862-1934).

Regeerperiode: 1918-1919. Militair, minister, afgevaardigde, gouverneur van overzeese gebiedsdelen. 16.12.1919: Verkozen tot president van de republiek.

P 6. António José de Almeida (1866-1929).

Regeerperiode: 1919-1923. Premier in 1916-1917, geneesheer, afgevaardigde.

06.08.1919: Verkozen tot president van de republiek.

07.09.1920: Sociale rellen in Lissabon.

1920: Telling van de Portugese bevolking: 5.621.977 inwoners.

06.03.1921: Oprichting van de Communistische partij.

19-20.10.1921: Militaire opstand in Lissabon. "Bloedige Nachten": Moord op de premier António Granjo en verscheidene andere republikeinse persoonlijkheden.

07.08.1922: Algemene staking in Lissabon gevolgd door een staat van beleg.

P 7. Manuel Teixeira Gomes (1860 Portimão-1941 Argelia).

Regeerperiode 1923-1925. Schrijver, zakenman en diplomaat.

06.08.1923: Verkozen tot president van de republiek.

11.12.1925: Verzaakt aan het presidentschap.

Bernardino Luis Machado Guimarães (1851-1944 Rio de Janeiro).

11.12.1925: Wordt voor de tweede keer president van de republiek.

c. Het dictatoriaal geregeerde Portugal, de Nieuwe staat (1926-1974).

28.05.1926: Militaire opstand in Braga, geleid door generaal Gomes da Costa.

31.05.1926: Machado dient zijn ontslag in.

P 8. José Mendes Cabeçadas Júnior (1883 Loulé-1965).

Regeerperiode: 1926. Marineofficier.

31.12.1926: Leidde het eerste gouvernement van de militaire dictatuur. De kamer van volksvertegenwoordigers en de senaat werden ontbonden.

17.06.1926: Generaal Gomes da Costa leidde een tweede staatsgreep en nam de macht.

P9. Manuel de Oliveira Gomes da Costa (1863-1929).

Regeerperiode: 17.06-08.07.1926. Officier.

26.06.1926: Hij cumuleerde de functies van staatshoofd en van premier.

P 10. Antonio Oscar de Fragoso Carmona (1869-18.04.1951).

Regeerperiodes: 1926-1928 en 1928-1951.

08.07.1926: Nieuwe staatsgreep. Gomes da Costa werd afgezet en verbannen naar de Azoren. Carmona verving hem.

03-10.02.1927: Een revolutionaire militaire beweging in Porto en Lissabon veroorzaakte honderden doden. De opstand werd neergeslagen.

25.0.1928: Zonder oppositie werd Carmona verkozen tot president van de republiek.

27.04.1928: António de Oliveira Salazar werd minister van financiën.

26.08.1931: Een militaire en burgerlijke opstand veroorzaakte 40 doden.

05.07.1932-09.1968: Salazar werd premier.

02.08.1932: Het gouvernement van Salazar organiseerde de nationale begrafenis van D. Manuel II.

11.04.1933: Salazar richtte de 'Nieuwe Staat' op en creëerde de enige partij.

29.08.1933: Oprichting van de politie van de staatsveiligheid.

17.02.1935: Generaal Carmona, de enige kandidaat, werd herkozen tot president.

30.11.1935: Poging tot staatsgreep met de bedoeling Salazar af te zetten.

19.05.1936: Oprichting van de Portugese Jeugd en het Portugese Legioen.

20.02.1937: De Portugese fascistische vrijwilligers namen deel aan de oorlog van Spanje (6.000 doden).

17.03.1939: Vriendschapsverdrag van Portugal met Spanje.

07.05.1940: Concordaat met de Heilige Stoel (echtscheiding verboden).

29.08.1940: Marcelo Caetano werd benoemd tot nationaal commissaris van de Portugese Jeugd.

1940: Volkstelling: 7.724.000 inwoners.

15.02.1941: Een sterke cycloon veroorzaakte grote schade vooral in Lissabon.

08.02.1942: Carmona werd herkozen tot president van de republiek.

11-13.02.1942: In Sevilha richtten Portugal en Spanje een Peninsulair Blok op.

20.11.1944: Faciliteiten werden verleend aan de geallieerden op de Azoren.

06.10.1945: De oppositiepartijen mochten deelnemen aan de verkiezingen.

22.10.1945: Oprichting van de PIDE, de politie voor de veiligheid van de staat.

04.05.1945: Een halve dag nationale rouw voor het overlijden van Hitler.

1946: Portugal ontving hulp van het Marshall Plan.

28.05.1947: Carmona werd door de regering benoemd tot maarschalk.

02.1948: Portugal stond de USA toe de militaire basis van Lajes op de Azoren te gebruiken.

13.02.1949: Carmona werd herkozen voor een derde mandaat.

04.04.1949: Portugal werd één van de medestichters van de NATO.

12.1949: Portugal onderschreef de verklaring van de universele rechten van de mens.

P 11. Francisco Higinio Craveiro Lopes (1894-1987).

Regeerperiode: 1951-1958. Luchtvaartofficier. Generaal in 1949, Maarschalk in 1958.

22.06.1951: Generaal Carveiro Lopes verkozen tot president van de republiek.

27.06.1953: Het "Portugees koloniaal imperium" werd de "Overzeese Provincies".

14.12.1955: Portugal werd lid van de UNO.

18.07.1955: Goedkeuring van de statuten van het Fonds Calouste Gulbenkian.

P 12. Américo de Deus Rodrigues Thomaz (1894 Lissabon-1987).

Regeerperiode :1958-1974: Officier bij de marine, minister.

08.06.1958: Verkozen tot president van de republiek.

29.08.1959: De constitutie werd herzien: de president wordt voortaan verkozen door een college.

12.1960: Volkstelling: 8.851.289 inwoners.

22.03.1961: Begin van de rebellie in Angola.

18.12.1961: India annexeerde de gebieden Goa, Damão en Diu die sinds 1510 het Portugees India vormden.

23.01.1963: Begin van de rebellie in Guinee.

25.09.1964: Begin van de opstand in Mozambique.

13.02.1965: Generaal Humberto Delgado werd vermoord in Spanje.

25.07.1965: Thomas werd herkozen.

06.08.1966: Inhuldiging van de "Ponte Salazar" tussen Lissabon en Almada.

25.11.1967: Overstromingen in Lissabon en omgeving: 700 doden.

16.09.1968: Salazar trok zich uit het officiële leven terug wegens een hersenletsel.

27.09.1968: Marcelo Gaetano werd genoemd tot premier door Thomaz, president van de Raad.

24.09.1969: De gevreesde en gehate PIDE werd vervangen door de DGS, Algemene Directie van de Staatsveiligheid.

27.07.1970: Overlijden van Salazar.

12.1970: Volkstelling: 8.611.110 inwoners in Portugal.

25.02.1972: Thomaz voor de 3de keer herkozen tot president van de republiek.

09.03.1973: Sabotage door de revolutionaire brigaden in kwartieren van Lissabon.

24.09.1973: Guinee-Bissau kondigde zijn onafhankelijkheid af.

26.10.1973: De UNO erkende die onafhankelijkheid.

d. De democratische Republiek Portugal (1974-heden).

11.03.1974: Marcelo Gaetano vroeg zijn ontslag aan de president van de republiek, die dat weigerde.

16.03.1974: Poging tot militaire staatsgreep vanuit Caldas da Rainha door militairen, voorstanders van Spínola.

25.04.1974: Militaire staatsgreep door de MFA (Beweging der Gewapende Machten).

Thomaz en Gaetano werden afgezet en naar Madeira gestuurd. Het comité van nationale redding nam de macht over onder de leiding van de Spínola.

27.04.1974: De politieke gevangenen werden bevrijd.

28.04.1974: Terugkeer van de socialistische leider Mario Soares uit exil.

29.04.1974: Eerste bezetting van huizen in de wijk van Boavista en Lissabon.

30.04.1974: Terugkeer uit exil van Álvaro Cunhal, communistisch leider.

01.05.1974: Grote manifestaties over gans het land.

06.05.1974: Oprichting van de PPD, de democratische volkspartij door Francisco Sà Carneiro.

P 13. António de Spínola (1910-1996).

Officier, Gouverneur van Guinee-Bissau, Generaal in 1968, Maarschalk in 1980.

Regeerperiode: 1974.

15.05.1974: Spínola benoemd tot president van de republiek.

20.05.1974: Américo Thomaz en Marcello Caetano vertrekken in exil naar Brazilië.

25.05.1974: Voor de eerste keer in Portugal werd een nationaal minimum salaris vastgelegd.

- 08.07.1974: De COPCON, Operationeel Commando van het Continent kende grote volmachten toe aan Otela Saraiva de Carvalho.
- 19.07.1974: Freitas do Amaral en Amaro da Costa stichtten de CDS, het sociaal en democratisch centrum.
- 27.07.1974: President Spinola erkende het recht op autodeterminatie en onafhankelijkheid van de Portugese overzeese gebiedsdelen.
- 10.07.1974: Portugal erkende de onafhankelijkheid van de republiek van Guinee-Bissau.
- 13.09.1974: Nationalisatie van de Bank van Portugal, de Bank van Angola en de Banco Nacional Ultramarino.
- 30.09.1974: Ontslag van president de Spinola die vervangen werd door Costa Gomes.

P14. Francisco da Costa Comes (1914 Chaves).

Officier, Generaal in 1968, Maarschalk in 1980. Regeerperiode: 1974-1976.

- 15.10.1974: Portugal erkende de soevereiniteit van India over de voormalige bezittingen van Portugal in dat land.
- 11.03.1975: Mislukte militaire staatsgreep door gematigde militairen van de strekking Spinola.
- 12.03.1975: Spinola trekt zich terug in Spanje. Militair triumviraat: Costa Gomes, Vasco Gonçalves en de Carvalho. De MFA, het opperste orgaan van de revolutie creëert nieuwe wetgevende en uitvoerende raden. Ze beslissen tot een groot plan van nationalisaties en vooruitgang op het gebied van de landbouwhervorming.
- 13.03.1975: Nationalisatie van banken. Tientallen aanhoudingen.
- 15.03.1975: Spinola vertrok naar Brazilië.
- 18.03.1975: Drie politieke partijen werden geschorst.
- 25.03.1975: Nieuw gouvernement (communisten, socialisten en democratische volkspartij).
- 31.03.1975 : Oprichting van een steunorganisatie om de 500.000 tot 700.000 Portugezen op te vangen die van de overzeese gebiedsdelen terugkeerden naar het vaderland.
- 25.06.1975: Onafhankelijkheid van Mozambique.
- 05.07.1975: Onafhankelijkheid van Cabo Verde.
- 12.07.1975: Onafhankelijkheid van St. Tomé & Principe.
- 26.07.1975: Militair triumviraat. Costa Gomes, staatshoofd. Vasco Gonçalves, premier. Otelo de Carvalho, chef van de Copcon.
- 21.08.1975: Begin van de burgeroorlog in Timor-Leste.
- 27.09.1975: Zeer ernstige rellen in Lissabon.
- 29.08-05.09.1975: Amiral Pinheiro (1917-1983) premier. Generaal Gonçalves legerchef.
- 19.09.1975: 6^e voorlopig gouvernement.
- 29.09.1975: Het leger bezette de installaties van de radio en TV in Lissabon.
- 10.1975: Duizenden militairen van ongedisciplineerde eenheden werden gedemobiliseerd.
- 06.11.1975: Treffen tussen procommunistische landarbeiders en eigenaars van terreinen ten Noorden van Lissabon.
- 07.11.1975: Para's vernietigden de installaties van Radio Renaissance bij bevel van de Raad van de Revolutie.
- 11-13.11.1975: Duizenden bouwvakkers omsingelden het Parlement en de residentie van de premier.
- 11.11.1975: Angola werd onafhankelijk. In 1975 zijn meer dan één miljoen Portugezen naar hun vaderland teruggekeerd na de onafhankelijkheid van de Portugese koloniën/
- 16.11.1975: Manifestaties van extreem links in Lissabon.
- 20.11.1975: Het gouvernement weigerde onder druk van links verder te werken en maande de premier aan de autoriteit te herstellen.

21.11.1975: Carvalho aanvaardde, maar weigerde nadien het bevel over het militair gebied van Lissabon af te geven.
 25.11.1975: De raad van de revolutie verving Carvalho door generaal V. Lourenço. Opstand van de para's in Tancas. Gevechten in de nabijheid van het paleis van Belém. Opstandelingen werden gevangen genomen.
 25.11-02.12.1975: Staat van beleg.
 12.12.1975: De MFA erkende het gezag van de politieke macht.
 Vertrek van 400.000 Portugezen uit Angola.
 11.01.1976: 10.000 eigenaars en landbouwers manifesteerden in het Noorden tegen de hervormingen op het gebruik van landbouwgronden in Braga.
 21.01.1976: Betoging van extreem links in Lissabon.
 08.02.1976: Meeting van 25.000 personen van rechts in Lissabon.
 02.04.1976: Stemming van de Constitutie van de Portugese Republiek.
 25.04.1976: Verkiezingen van de wetgevende macht.

P 15. António dos Santos Ramalho Eanes (1935).

Regeerperiode: 1976-1986. Officier, Generaal in 1978.
 27.06.1976: Eanes verkozen tot president van de republiek.
 23.06.1976: Mário Soares premier.
 17.07.1976: Indonesia annexeerde Timor.
 10.08.1976: Terugkeer van Spínola naar Lissabon.
 08.09.1976: Mota Amaral werd voorzitter van het regionaal gouvernement van de Azoren.
 22.09.1976: Portugal werd lid van de Raad van Europa.
 09.1976: Teruggave van 600.000 ha land aan de eigenaars.
 1977: De escudo devalueerde van 15 %.
 01.01.1980: Een hevige aardbeving in de Azoren vernietigde de helft van de stand Angra do Heroísmo op het eiland Terceira.
 03.01.1980: Francisco Sá Carneiro (1934-1980) premier.
 27.10.1980: Marcello Caetano stierf in exil in Rio de Janeiro.
 04.12.1980: Sá Carneiro stierf in een vliegtuigcrash. Freitas do Amaral nam voorlopig de leiding van de regering.
 07.12.1980: Herverkiezing van Eanes.
 17.12.1981: Spínola en Costa Gomes werden tot maarschalk benoemd.
 1981: Volkstelling: 9.833.014 inwoners.
 13.07.1983: Angra do Heroísmo wordt door de UNESCO beschouwd als wereldpatrimonium.
 07.02.1985: Aanslagen door de "Forces populaires van de 25ste april" (uiterst links).
 06.11.1985: Anibal Cavaco Silva (11.07.1939) premier.
 01.01.1986: Portugal werd lid van de CEE.

P 16. Mário Alberto Nobre Lopes Soares (07.12.1924 Lissabon).

Advocaat, minister, premier. Regeerperiode: 1986-1996.
 16.02.1986: Mário Soares werd president van de republiek.
 28.04.1987: Ontbinding van de wetgevende vergadering.
 28.11.1987: Carvalho veroordeeld tot 18 jaar gevangenis wegens terroristische acties.
 20.06.1988: Privatisering van de landbouwgronden.
 25.08.1988: Grote brand in het 18 eeuwse Lissabon (magazijnen Grandela en Chiado): 50 miljarden escudos schade).
 26.04.1989: Begin van de privatiseringen van banken, verzekeringsmaatschappijen en brouwerijen.
 01.06.1989: Geleidelijke liberalisatie van de economie.

13.01.1991: Soares herkozen als president van de republiek.
 19.07.1991: De PSD won de verkiezing met de absolute meerderheid.
 22.08.1991: Inhuldiging van de brug over de Guadiana tussen Portugal en Spanje.
 31.10.1991: Derde regering van Cavaco Silva.12.11.1991: Indonesische troepen
 massacreerden burgers op het kerkhof van Santa Cruz in Timor-Leste.
 01.01.1992: Het eerste Portugese presidentschap van de CEE.
 01.01.1993: Begin van de open markt van de Europese Unie met het afschaffen van de
 grenzen voor goederen en kapitalen.
 21.10.1993: Het plan Delors van de CEE voorziet voor Portugal, in 1994 en 1995, een bedrag
 van 2 miljard escudos per dag.
 26.03.1995: Begin van de Shengenzone met de afschaffing van de grenscontrole tussen zeven
 landen van de CEE.
 26.04.1995: Inhuldiging van de autofabriek Autoeuropa, de grootste buitenlandse investering
 ooit in Portugal.
 13.05.1995: D. Duarte Pio van Bragança, erfgenaam van de koningstroon, en Isabel Herédia
 huwen in het klooster van Jerónimus.
 06.12.1995: De UNESCO kent aan de vila en de serra van Sintra het statuut toe van
 wereldpatrimonium.

P 17. Jorge Fernando Branco de Sampaio (1939).

Advocaat, staatssecretaris, afgevaardigde, leider van de socialistische partij en burgemeester
 van Lissabon.

14.01.1996: Verkiezing tot president van de republiek.
 10.08.1996: Inhuldiging van het archeologisch park van Vale de Côa.
 05.12.1996: De UNESCO kende aan het historisch centrum van Porto het statuut toe van
 wereldpatrimonium.
 10.12.1996: D. Ximenes Belo, bisschop van Dili, en José Ramos Horta kregen in Oslo de
 Nobelprijs voor de Vrede.
 22.06.1997: Ontdekking van eieren van dinosaurussen in Lourinhã.
 28.02.1998: Portugal trad tot de groep van 11 leden die de Euro willen invoeren.
 29.03.1998: Inhuldiging van de brug 'Vasco da Gama' over de Taag, tussen Sacavém en
 Montijo, 500 jaar na de ontdekking van de zeeroute naar India
 .05.1998: Inhuldiging van de Expo'98 in Lissabon.
 09.07.1998: Een aardbeving veroorzaakte grote schade op het eiland Faial (Azoren).
 08.11.1998: Het project van de regionalisatie werd verworpen door een nationaal referendum.
 03.12.1998: De UNESCO kende aan de gravuren van Foz Côa het statuut toe van
 wereldpatrimonium.
 10.12.1998: José Saramago ontving in Oslo de Nobelprijs van Literatuur.
 01.01.1999: De pariteit tussen de Escudo en de Euro werd vastgelegd.
 30.08.1999: De inwoners van Timor-Leste stemden voor de onafhankelijkheid. De
 voorstanders van Indonesië massacreren de bevolking en brengen overal vernietigingen aan.
 06.10.1999: Dood van Amália Rodrigues, de beroemdste zangeres van fados.
 20.12.1999: Het bestuur van Macau werd door Portugal overgedragen aan China.
 01.01.2000: Invoering van de Euro.
 01.01.2000-30.06.2000: Het tweede Portugese presidentschap van de CEE.

P18. Anibal António Cavaco Silva (2006-heden).

Hij werd geboren in Boliqueime in de Algarve op 05.07.1939. Hij is een Portugees politicus. Hij studeerde economie aan de hogere handelsschool, en na zijn dienstplicht in Mozambique, aan de universiteit van Portugal. Kort voor de Anjerrevolutie ging hij naar York om verder te studeren. In 1980 en 1981 was hij minister van Financiën in de regering Sá Carneiro.

In oktober 1985 werd hij eerste minister van een minderheidsregering, met de steun van de Democratische Vernieuwingspartij, maar deze trok die steun in medio 1987. Bij nieuwe verkiezingen op 19.07.1987 won Cavaco Silva die glansrijk en bleef aan als premier, van een meerderheidsregering, de eerste sinds 1975.

Nieuwe grote overwinning van Cavaco Silva in 1991. Hij stelde zich niet meer kandidaat voor de verkiezingen van 1995, met als resultaat dat de PSD 48 zetels verloor bij die verkiezingen. In 1996 werd Cavaco Silva adviseur bij de Banco do Portugal. In 2004 werd hij hoogleraar economie en management aan de Katholieke Universiteit van Portugal.

Op 22.01.2006 werd hij tot president van de republiek gekozen en werd op 2006 beëdigd.

Emigraties van Portugezen:

1890-1940: 1.200.000 waarvan 83 % naar Brazilië.

1966-1988: 845.500 waarvan 305.000 naar Frankrijk, 160.000 naar Amerika, 118.000 naar Duitsland, 102.000 naar Canada, 58.000 naar Venezuela, 22.000 naar Brazilië, 15.000 naar Australië, 12.500 naar Zuid-Amerika en 53.000 naar verschillende andere landen.

23 % van de bevolking van Braga en 25 % Beja weken uit naar het buitenland.

Nu moeten zo ongeveer 55 miljoen Portugezen leven verspreid over bijna gans de wereld. Het Portugees is de derde Europese taal, na het Engels en het Spaans, die in de wereld wordt gesproken, voornamelijk in Portugal, Angola, Kaapverdië, Guinee-Bissau, Mozambique, São Tomé e Príncipe, Brazilië en Oost-Timor.

In Miranda do Douro/Portugal wordt Mirandees gesproken, een Asturisch dialect erkend als minderheidstaal, met oorsprong in de provincie León. Die taal is verwant aan het Asturisch en het Leonees.

A4. Geschiedenis van de Azoren.

De naam van de eilandengroep komt van het Portugese woord “acor”, dat “havik” betekent.

Bij de ontdekking van de archipel dacht men dat er veel haviken op de eilanden woonden, maar eigenlijk ging het om een lokale soort ‘buizerd’.

a. De Luso-Vlaamse periode vanaf de ontdekking van de Azoren tot aan de Spaanse bezetting van Portugal (1439-1580).

De Azoren stonden al vermeld op een chinees-koreaanse kaart van Kangnido vóór de Portugezen de archipel ontdekten. De Azoren stonden op geen enkele Arabische kaart, zelfs niet op die van de beroemde geschiedkundigen Al-Idrisi (1099-1166) en Ibn Khaldeen (1332-1406). De Chinese admiraal Zhou Wen heeft het eiland Corvo ontdekt in 1430. Volgens Christoffel Columbus hebben Chinezen mogelijk het eiland Corvo bewoond.

Vanuit Noord-Amerika hebben de Chinezen langs de Azoren de Kaap-Verdische eilanden ontdekt. Deze laatste eilandengroep werd nog tweemaal door de Chinese admiraals Hong Bao en Zhou Man bezocht, maar dan vanuit de Kaap de Goede Hoop. Die reizen hadden plaats in 1421-1423.

Volgens Catalaanse zeekaarten van 1375 werden de eilanden **ontdekt** tussen 1340 en 1345 tijdens de regering van koning D. Afonso IV van Portugal.

De meeste historici nemen aan dat de twee eilanden van de oostelijke groep en de vijf eilanden van de centrale groep van de Azoren **herontdekt** werden in 1427 door Diogo de Silves, zeevaarder in dienst van D. Henriques. Waarschijnlijk kwamen de schepen in het gebied van de Azoren terecht bij de terugkeer van de Afrikaanse kust, omdat het regiem van de heersende winden een directe reis van het continent naar de Azoreneilanden erg moeilijk maakte.

Een officieel document van 02.07.1430 vermeldde voor de eerste keer de naam ‘**Azoren**’, het bewijs dat die archipel toen al bekend was. D. Henriques kreeg in 1439 de toelating van de koning de eilanden te **koloniseren**. In 1443 kreeg Gonçalo Velho Cabral de toelating zich te vestigen op het eiland S. Maria. In 1447 werd hij de eerste kapitein ‘donatário’ van S. Miguel. Het eiland S. Jorge was nog onbevolkt in 1453.

De meest westelijke eilanden Flores en Corvo, het verst afgelegen van Europa, werden pas 25 jaar later, in 1452, herontdekt door Diogo de Teive en zijn zoon Lopo Afonso de Teive, die de eilanden verkocht aan Fernão Teles da Silva, heer van Unhão.

Uit een officieel document van D. Henriques blijkt dat in 1460 elk eiland reeds zijn kerk had.

De negen eilanden waren onbewoond. Alleen Santa Maria is niet vulkanisch. Ze moesten worden ontbost, bevolkt, gecultiveerd en geadmistreerd om internationaal erkend te kunnen worden als Portugees grondgebied.

Als administratieve vorm voor het beheer van de eilanden werd het erfelijke gouverneurschap ingevoerd, het systeem van de capitania-donatário’. De Kroon droeg de verantwoordelijkheid over aan een donatário. De eerste donatário was de infante D. Henriques de Zeevaarder. De donatário administreerde niet persoonlijk een eiland. Die opdracht gaf hij door aan mensen die zijn vertrouwen genoten, “os capitães do donatário”, die wij zullen vertalen met de term ‘gouverneur’ als de titel erfelijk was.

De begunstigde bestuurders waren meestal edelen. Zij waren verantwoordelijk voor het bevolken van de eilanden, de economie, de handel en de verdediging. De gouverneur vestigde zich op het eiland waar hij dat wenste en bakende zijn domeinen af. De overige terreinen verdeelde hij gratis aan zijn gezellen. Door gratis grond ter beschikking te stellen van kolonisten, werden vele werkkrachten aangetrokken uit alle provincies van Portugal. Bracht na 5 jaar de grond goed op, dan werden de arbeiders eigenaar van die grond. Anders werden die terreinen toegekend aan andere gegadigden.

De gouverneur had de volledige controle over het eiland. Hij kreeg 10 % van de opbrengst van de verkoop van de landbouwproducten en monopoliseerde de graanmolens, de openbare bakovens en de zoutverkoop. Hij had ook juridische bevoegdheid over de bevolking. In het tweede deel over de genealogieën zullen we zien dat teveel macht, zoals altijd en overal, al te dikwijls machtsmisbruik baarde.

Het gouverneurschap zelf was erfelijk. Soms werden er ook ‘kapiteins’ benoemd voor het beheer van de eilanden. Die titel was nominatief, zonder erfenisrechten.

De gouverneurs of kapiteins verdeelden de beschikbare terreinen aan hun favorieten. De concessies werden verleend in functie van de sociale oorsprong van de geïnteresseerden.

Leden van de lage adel kregen de beste landbouwgronden. Met de jaren ontstonden zo de lokale rijke adellijke families.

Die gratis verdeling van gronden aan hun gezellen zal wel gebeurd zijn bij de eerste generatie kolonisten, maar achteraf verpachtten zowel de Portugese als de Vlaamse gouverneurs die stukken grond. Die pachtboeren hadden geen eigendom en moesten hoge huur en belastingen betalen. Door de uitbreiding van de bevolking werden de beschikbare terreinen zo schaars dat er een proletariaat werd gevormd, die de grond moest bewerken tegen een laag salaris. Voor die landarbeiders en pachters was er op de eilanden geen mogelijkheid om op de economische ladder vooruit te komen. De enige uitweg uit hun armoede was de emigratie.

De eerste gouverneur van de eilanden Sta. Maria en S. Miguel werd Gonçalo Velho Cabral, die de eilanden ontdekte. Hij had zijn residentie op het eiland Sta. Maria. Zijn opvolger was zijn neef João Soares de Albergaria. In 1474 kocht Rui Gonçalves da Câmara, tweede zoon van João Gonçalves Zarco, gouverneur van Madeira, het eiland S. Miguel van de vorige gouverneur. D. Beatrix, die toen de eilanden beheerde, bevestigde die transactie. Op Graciosa werd Pedro de Correia gouverneur.

In 1450 werd Jácome de Bruges gouverneur van het eiland Terceira. Hij verdween op een mysterieuze manier rond 1472. Daar Jácome geen mannelijke opvolger had, werd in 1474 het beheer van het eiland Terceira toegekend aan twee Portugese gouverneurs, het deel met als zetel Praia aan Álvaro Martins Homem, het andere deel met als zetel Angra aan João Vaz Côrte-Real, die in 1483 ook gouverneur werd van het eiland S. Jorge.

In 1468 werd Joz de Utra gouverneur van Faial met zetel in Horta. In 1482 kreeg hij ook het gouverneurschap van het nabije eiland Pico. In 1475 kreeg Fernão Teles het gouverneurschap over het eiland Flores. Na zijn dood nam Willem Vander Haeghen aan het eiland als zijn plaatsvervanger en in naam van Teles als kapitein het eiland te beheren.

Dikwijls vertrokken de gouverneurs, soms voor langere perioden, naar het Portugese vasteland, onder verschillende voorwendsels en duiden zij een auditeur, in het Portugees 'ouvidor', als plaatsvervanger aan.

Behalve voor Flores en Corvo verviel het erfelijke gouverneurschap in 1495. De eilanden vielen onder het directe beheer van de monarchen toen D. Manuel, als beheerder van Madeira en de Azoren, onverwachts ook koning werd van Portugal.

Op de oostelijk gelegen eilanden vestigden zich hoofdzakelijk bevolkingsgroepen uit de Algarve, Alentejo en Estremadura, met op S. Miguel een aanzienlijke groep uit het noorden en het centrum van Portugal en een kolonie van Moren in dienst van D. Henriques.

Nog vóór de komst van de Vlamingen hadden zich al veel bewoners van Madeira gevestigd op de Azoren. In 1474 bracht de nieuwe gouverneur van S. Miguel opnieuw veel volk mee uit Madeira, een eiland dat al overbevolkt begon te geraken. Die mensen hadden ervaring van kolonisatie van een eiland en zij voerden de cultuur van het suikerriet in op de Azoren.

Op de eilanden van de centrale groep en op Corvo kwamen zich vooral Portugezen uit het noorden vestigen, met halverwege de 16de eeuw ook een groep Afrikaanse slaven.

Dank zij de dynastieke, diplomatieke en commerciële banden tussen Portugal en Vlaanderen kwamen ook veel vreemdelingen, hoofdzakelijk Vlamingen, de Azoren bevolken, vooral de centrale eilandengroep.

Het bevolken van de onbewoonde, vulkanische eilanden was geen gemakkelijke taak voor die pioniers. Een verafgelegen eiland bevolken en economisch ontwikkelen in zulke barre omstandigheden was helemaal niet aantrekkelijk. Het proces verliep heel langzaam. Overleven kon alleen door noeste arbeid. Goud om munten te slaan of andere edele metalen werden er op de archipel niet aangetroffen. Snel rijk worden zat er niet op. Na de ontginning van de bossen, was het een zoeken naar vruchtbare grond waarop graan kon gekweekt worden en de veeteelt zich kon ontwikkelen.

Veel tarwe werd er gekweekt, eerst voldoende om de lokale bevolking te voeden, later kon er uitgevoerd worden naar Portugal en in de 16de eeuw naar andere Europese landen, zoals Vlaanderen, Frankrijk, Engeland en Schotland. In 1507 schafte de koning de taks af op de tarwe uit de Azoren, die toekwam in de haven van Lissabon. De Azoreneilanden werden zelfs de graanshuur van Madeira. Daar moest tarwe geleverd worden tegen een vaste prijs. Dat beviel de Azorianen helemaal niet want ze konden op de wereldmarkt een betere prijs halen. De Kroon had gedacht met tarwe uit Marokko het tekort aan tarwe in Portugal te kunnen opvangen. In werkelijkheid was het de tarwe van de Azoren die de Portugese nederzettingen in Marokko moest bevoorraden. De uitvoer van tarwe was soms zo abnormaal en onoverdacht groot, dat er lokaal voedseltekort ontstond.

In 1514 werd de archipel spiritueel afhankelijk van het bisdom van Funchal/Madeira. In 1534 kregen de Azorianen een eigen bisschop met zetel in Angra. Eigenlijk was dat een fout van de paus. Feitelijk was Ponta Delgada bedoeld, de hoofdstad van het grootste eiland S. Miguel.

Geleidelijk aan legden meer schepen aan op de eilanden komende vanuit continentaal Portugal en Vlaanderen, met gegarandeerde terugreis. De isolatie was verbroken, met het gevolg dat zich meer mensen gingen vestigen op de eilanden. Zo ontstonden met de jaren de eerste gehuchten en steden. In 1490 woonden circa 1.500 Vlamingen de eilanden. Tussen 1500 en 1522 nam de bevolking aanzienlijk toe. Er ontstond een bloeiende economische activiteit. Op 22.10.1522 vernietigde een aardbeving een groot deel van Vila Franca do Campo, de oude hoofdstad van S. Miguel. In 1534 werd Angra op Terceira de voornaamste stad van de Azoren.

Toen de cultuur van wede zo rendabel en gegeerd werd op de Europese markt, werd een dekreet uitgevaardigd dat de terreinen voor de cultuur van pastel niet meer dan 1/3 van de totale oppervlakte mochten bedragen voorzien voor de landbouw. Absolute voorrang moest verleend worden aan tarwe. Wede werd als verplant door de Vlamingen meegebracht naar de Azoren en daar gekweekt vóór het gebruik van indigo. De blauwe verfstof, tarwe en rietsuiker werden door de Vlamingen met eigen hulken op de Brugse wereldmarkt aangevoerd en ook naar Portugal, Frankrijk en Engeland.

Vanaf de tweede helft van de 16de eeuw werd wede toch het belangrijkste exportproduct, ver voor de tarwe, waardoor de archipel zich integreerde in de Europese economie toen de wede gecommmercialiseerd werd door Vlamingen, Fransen en Engelsen. Jaarlijks verlieten tientallen schepen volgeladen met wede de havens van de Azoren richting Europa. De export naar het buitenland was van levensbelang voor de archipel.

De producenten en de handelaars werden er rijk van en konden zo andere producten invoeren die op de Azoren ontbraken, zoals zout, olijfolie, kleren, enz...

De cultuur van het suikerriet werd in de 15de eeuw ingevoerd uit Madeira, maar door de klimatologische omstandigheden op de Azoren en de directe concurrentie van hetzelfde Madeira verdween het weer tamelijk snel uit het economische panorama van de archipel.

Wijngaarden werden aangelegd op het eiland Pico, maar gemiddeld was de kwaliteit van de wijn matig, zodat de Azorianen zelf wijn invoerden vanuit Madeira.

Er was ook een uitwisseling van goederen tussen de eilanden van de Azoren. Pico en S. Jorge hadden een tekort aan tarwe. Pico leverde vee, wijn en sinaasappelen aan Terceira. Fruit van Graçiosa bevoorradde Terceira. Faial voorzag Terceira van vlees en vis.

Over het algemeen heerste op de zeven kleinere eilanden het principe van de zelfsufficiëntie, in tegenstelling tot S. Miguel en Terceira die perfect geïntegreerd waren in het internationale circuit.

De veestapel breidde zich snel uit door het zachte klimaat en een overvloedige vegetatie. Van in den beginne maakte vlees deel uit van het dagelijkse voedsel van de Azorianen. Het diende ook voor de bevoorrading van de equipage van de schepen die aanlegden in de twee havens, en werd eveneens uitgevoerd naar de metropool.

De scheepsbouw speelde een belangrijke rol in de uitbreiding van de stad Angra waar op de werven schepen, die averij opgelopen hadden, op de terugreis naar Europa hersteld werden.

De gouverneurs van de eilanden speelden een cruciale rol in het bevolken en de economische exploratie van de eilanden. Hun autoriteit was zeer groot en er zijn gevallen geweest van machtsmisbruik. Daarom stuurde D. Manuel in 1503 een vertrouwensman naar de eilanden, de zogenaamde 'corregador', een magistraat. Die moest jaarlijks alle eilanden bezoeken en de vastgestelde misbruiken melden aan het Hof. De gouverneurs, gewoon te regeren als kleine koningen, zagen in die magistraat louter een ongewenste bemoeial. Zodra die weer naar een ander eiland vertrokken was, handelen zij opnieuw zoals het hen beliefte.

Stilaan ontstonden op verschillende eilanden gemeenten en gemeenteraden die in den beginne maar een beperkte autonomie genoten, maar later ernstig in conflict kwamen met de gouverneurs. Zoals overal in Europa in die periode ontstond de absolute koninklijke macht, die geen parallelle machtsuitoefening meer aanvaarde.

Door de ontdekking van Brazilië en het ontstaan van een druk handelsverkeer tussen Amerika en Spanje, wonnen de Azoren aan strategisch belang als pleisterplaats en oriëntatie voor de immense trans-Atlantische routes. De haven van Angra was ook de belangrijkste stopplaats voor schepen van Oost- en West-Indië, die bijdroeg tot de ontwikkeling van de stad Angra.

De Spaanse oorlogsmachine tegen Frankrijk, Engeland en Nederland werd voor een groot deel gefinancierd door de stroom zilver en goud uit de koloniën in Zuid- en Midden-Amerika.

De keerzijde van de medaille voor de Azoren was dat, op schepen met waardevolle koloniale waren, Europese schepen van piraten en vrijbuiters afkwamen, en die het lef hadden zich op de eilanden te komen bevoorraden in levensmiddelen en water om hun activiteiten te kunnen voorzetten.

Vanaf de tweede helft van de 16de eeuw kwamen de piraten en kapers niet alleen meer op de Azoren proviand opslaan, maar gingen ze over tot een regelrechte plundering van de eilanden. Daarop werd in Angra een Portugese oorlogsvloot opgericht om steun en bescherming te bieden aan schepen die in de haven van Angra aanlegden.

In de nabijheid van Corvo, het uiterste westen van de archipel, wachtte een oorlogsvloot op de schepen vanuit India, die dan begeleid werden tot in de haven van Lissabon.

Op de eilanden werden milities gelegerd en werden forten gebouwd waarin de bevolking zich bij een aanval kon terugtrekken. Op S. Miguel werden in 1567 enkele versterkingen, o.a. het fort van S. Bras, gebouwd door de Italiaan Tomás Benedito. Op Terceira kwam het fort S. Sebastião, op het strand van Horta het fort van Santa Cruz. Maar niet alle eilanden en steden van de archipel werden voldoende uitgerust om de piraten definitief buiten te houden.

De aristocraten stelden de positie van hun familieleden veilig door de instelling van het majoraat waardoor de erfenis in handen bleef van de oudste zoon, en zoals het in Vlaanderen ook gebeurde o.a. bij rijke boeren, door een weloverwogen huwelijkspolitiek. De gouverneurs behielden nauwe contacten met de metropool, vooral met de Kroon. Zij hadden de gelegenheid hun afstammelingen te laten studeren in Lissabon of Coimbra en hen uit te huwelijken aan jonge lui verbonden aan het hof. Kwam het niet tot huwelijken, dan lieten ze de jongens in de metropool studeren opdat ze toch een waardig sociaal statuut zouden hebben, en werden ze meestal priester of broeder. Jonge meisjes, die er niet in slaagden een rijk huwelijk af te sluiten met jonge edellieden, traden in het klooster als religieuzen. Het ging in beide gevallen niet altijd om echte roepingen, wat soms eigenlijk te verwachten natuurlijke gevolgen had.

Het kwam voor dat grootgrondbezitters hun post verlieten om te gaan vechten tegen de Moren in Noord-Afrika. Het absentisme was groot bij de rijke beheerders van de eilanden die verkozen op hun renten te gaan leven op het continent, en ter plaatse opzichters aanstelden als hun vervangers. Heel dikwijls werden zij door koning tot de orde geroepen.

Stilaan ontstond er een burgerij, welstellend geworden door de handel met het buitenland. Alleen al in S. Miguel waren er een 30 tot 40 groothandelaars in wede. Door aankoop van terreinen of door huwelijken trachten zij hogerop te geraken op de sociale ladder en zelfs het statuut van edelman te halen. Sommige edelen zagen in een huwelijk met succesrijke burgers een manier om hen economische positie nog te verstevigen.

Vanaf het begin van het bevolken van de eilanden zorgden de monarchen er voor dat er op de archipel voldoende priesters waren om aan de bevolking spirituele bijstand te verlenen. De geestelijkheid genoot een groot prestige. In de 16de eeuw bestonden er op de eilanden al 65 parochies en 17 kloosters. De priesters stichtten de eerste scholen. Later werden er colleges van Jezuiten opgericht in Angra en Horta. Vanaf circa 1560 gingen afstammelingen van welstellende families studeren aan de universiteit van Coimbra.

De aardbeving van 1552 vernielde grotendeels Vila Franca de Campo. In 1580 was er een hevige aardbeving op S. Jorge. De bevolking was er niet gerust in en ook nu nog wordt gevreesd dat er op eender welk moment weer een natuurramp kan gebeuren. De bange primitieve bevolking was tegelijkertijd extreem gelovig en bijgelovig. De gevaren konden uit gelijk welke hoek komen, dus hielden ze maar best zowel God en de heiligen als de duivel in ere. U weet maar nooit.

b. De Spaanse periode (1580-1640).

Koning D. Sebastião stierf op 04.08.1578 tijdens een slecht voorbereid zeegevecht nabij Alcacer Quibir in Marokko. Dit was de belangrijkste ramp in de geschiedenis van Portugal. Hij had geen directe opvolger en liet het land in een diepe politieke crisis achter. D. Catarina, hertogin van Bragança, werd als vrouw niet weerhouden als kandidate.

Het volk wilde D. António als koning, maar niet de adel, de kerk en de burgerij die Felipe II van Spanje verkozen, de neef van de overleden koning. Spanje maakte een buitengewoon briljante en voorspoedige periode door, en zij hoopten dat Portugal van die welstand zou kunnen profiteren.

Op 25.08.1580 werd D. António door de hertog van Alva, in dienst van Felipe II, in Alcântara verslagen. D. António vluchtte naar Frankrijk. Daar vond hij steun om Spanje te bevechten vanuit de Azoren. Felipe II van Spanje nam Portugal manus militari in en werd onder dwang door de Cortés van Tomar in 1581 erkend als Felipe I van Portugal.

De Azorianen waren betere patriotten dan de Portugezen van het continent. De weerstand geboden op Terceira verwonderde iedereen. De leider van de weerstand was de magistraat (corregador) Ciprião de Figueiredo, met residentie in Angra, die alle onderhandelingen met Felipe II afketste. Daarop stuurde Felipe in 1581 een eskader van 10 oorlogsschepen onder het bevel van Pedro de Valdez om het eiland te bezetten. De aanval in de baai van Salga nabij Vila da Praia werd afgeslagen op een heel originele manier, enig in de annalen van de oorlogvoering. De Azorianen jaagden een grote kudde wilde stieren op in de richting van de aanvallers. Van de 600 Spanjaarden sneuvelden er 400.

In 1582 kwam een machtig Frans eskader van 58 schepen aan op de Azoren, onder leiding van Felipe Strozzi, en vergezeld door D. António. Ter hoogte van Vila Franca do Campo gingen zij een zeegevecht aan tegen de 27 schepen onder leiding van kapitein D. Álvaro de Bazan. Spanje won de strijd. D. António had zich tijdig teruggetrokken naar Angra en keerde terug naar Frankrijk.

In de lente van 1583 werd een nieuwe Franse vloot gestuurd naar Angra onder leiding van De Chastes met de bedoeling die eilanden te verdedigen die trouw gebleven waren aan D. António. Ditmaal stuurde Felipe II een vloot van 76 schepen met 15.000 soldaten onder de leiding van de markies van Santa Cruz. De overmacht was te groot. De Fransen moesten zich overgeven.

Felipe II vestigde in Angra een gouvernement met militaire en gerechtelijke bevoegdheden. De gouverneurs, administrateurs van de eilanden bleven wel in functie, maar zonder juridische macht.

Een uitzondering werd gemaakt voor de gouverneur van S. Miguel, die bovendien de titel kreeg van hertog van Vila-Franca als beloning voor zijn steun aan de Spaanse machthebbers. Alle partizanen van D. António werden vervangen door getrouwen van Felipe II.

Door de vereniging van Portugal en Spanje kwamen nu nog meer piraten en vrijbuiters af op de Azoren. Het gevaar kwam vooral van de Engelsen die Spanje, op de afgelegen en onvoldoende beschermde eilanden, gemakkelijker konden treffen dan op het continent zelf. In 1587 werd Lajes op het eiland Flores overvallen door Engelse kapers. Zij vernielden alle gebouwen en plunderden alles, terwijl de bevolking gevlucht was in de bossen.

In 1589 landde lord Cumberland op Faial en Graciosa en nam drie schepen in beslag. In augustus 1590 wachtten 20 Engelse schepen rechtover het eiland Terceira de Spaanse schepen op bij hun terugkeer naar de Azoren. Toen de troepen van de graaf van Cumberland in 1589 en die van de graaf Essex in 1597 aan land kwamen in Horta, vernielden ze alle gebouwen, de kerken inbegrepen, en profaneerden ze de graven. Toen wachtten ze met 140 schepen op de terugkeer van de Spaanse schepen uit India.

Nog wreder waren de aanvallen van 500 Algeriase piraten in 1611 op het eiland Sta. Maria. Ze vernietigden alle gebouwen en voerden 200 inwoners mee als slaven. De moslims pasten regelmatig deze strategie toe om losgeld af te dwingen.

Terloops gezegd, die tactiek passen ze tot op vandaag nog altijd toe. In 1591 vertrok D. Alonso de Bassan uit de haven van Corunha met 40 oorlogsschepen om de Spaanse schepen op hun terugkeer van India te beschermen.

Zeeroverij in opdracht van een staat was in die jaren heel gebruikelijk en dus legaal. Beruchte kapers waren de Engelsman Francis Drake, de Fransman Jean Bart en de Nederlander Piet Heyn. Zo veroverde Piet Heyn in 1628 met 31 zwaar bewapende schepen in de Caribische Zee de zilvervloot van de Spaanse admiraal Juan de Benavides. De buit bedroeg de waarde van 12 miljoen gulden. De zilvervloot was in de 16de en de 17de eeuw een jaarlijks konvooi van schepen, waarin kostbaarheden van de Spaanse koloniën in Amerika werden verscheept naar Spanje. De waarde van het vervoerde zilver bedroeg 25 miljoen dukaten. Een dergelijke rijkdom trok uiteraard allerlei piraten en kapers aan. Vijf op de 1000 transportschepen vielen in vijandige handen.

Op Terceira en S. Miguel werden er belangrijke contingenten Spaanse militairen ondergebracht en werden nieuwe forten gebouwd, o.a. het kasteel S. Felipe op de berg Brazilië van Angra, die omringd werd met muren en voorzien van zware artillerie. Dit fort werd later het fort S. João Baptista genaamd.

De Spaanse troepen op de Azoren werden bevoorrad met producten van de archipel. Daardoor verminderde de export naar het buitenland. De Engelsen waren de aartsvijanden van Spanje, dus verbood Felipe II de export naar Engeland, terwijl zij juist de belangrijkste kopers waren van wede.

Het gevolg van dit verbod was dat er een zwarte markt ontstond door Engelsen met de medewerking van lokale handelaars en eigenaars die hun verworven levensstandaard wilden houden.

De paradox was dat de Engelsen, die meedogenloos de Spaanse schepen en de onvoldoende beschermde burgers van op de eilanden aanvielen, de beste klanten waren voor de wede.

De obsessie van de Felipes was dat de immense Amerikaanse rijkdommen veilig in Spaanse havens moest aankomen.

Spanje was er meer in geïnteresseerd dat de Azoren het platform werden van de militaire steun aan de Spaanse vloot op de Noord-Atlantische oceaan, dan dat de Azoreneilanden zich zouden kunnen ontplooiën tot bloeiende handelscentra. Het wingewest Portugal werd uitgeperst ter verrijking van Spanje.

c. Vanaf de restauratie van de Portugese onafhankelijkheid in 1640 tot aan het einde van de 18de eeuw.

Portugal ging gebukt onder de zware druk van nieuwe belastingen, arbitrair opgelegd door Felipe IV van Spanje. Er was veel werkeloosheid in Portugal. De politiek van de Felipes was er helemaal niet op gericht de Portugese belangen te behartigen.

Daardoor werden steeds meer Portugese koloniale gebieden belaagd door vreemde mogendheden, hoofdzakelijk door de Hollanders die van de bezetting van Portugal door Spanje profiteerden om achtereenvolgens volgende streken te veroveren: Bahia in Brazilië in 1624, Salvador en Macau in 1627, Pernambuco in Brazilië in 1630, Alagoas in Brazilië in 1632, Paraíba in Brazilië in 1634 en S. Jorge da Mina in 1637. In 1639-1641 werden Ceylon en Malaca ingenomen door de Engelsen.

In 1640 namen tientallen edelen het initiatief om Portugal te bevrijden van het Spaanse juk door D. João II, hertog van Bragança, uit te roepen tot koning van Portugal. Zijn kroning werd bevestigd door de Cortés van Lissabon op 19.01.1641. Hij werd de 22ste koning van Portugal en de Algarven, stichter van de Portugese dynastie van Bragança.

In 1648 werd Angola door Portugal heroverd op de Hollanders. In 1658 werden de Hollanders definitief verdreven uit Brazilië en in 1662 stond Nederland S. Tomé weer af.

Spanje probeerde nog tevergeefs Portugal te heroveren door de veldslagen van Ameixal en Castelo Rodrigo in 1663 en Montes Claros in 1665. Pas na 28 jaar erkende Spanje de onafhankelijkheid van Portugal door het vredesverdrag in 1668.

In 1642 gaven de Spaanse militairen in het kasteel S. Felipe in Angra zich over na een belegering van meer dan een jaar. De Portugese koning stuurde een gouverneur-generaal naar Terceira met de opdracht de ganse archipel te beheren. De lokale bevolking was misnoegd. De koning kwam op zijn besluit terug in 1654 en restaureerde het beheer door gouverneurs met militaire en gerechtelijke macht, en belangrijke economische voorrechten.

Het absentisme van de gouverneurs leidde tot een weinig doelmatige administratie en beïnvloedde negatief de economische toestand. Daarom schafte de markies van Pombal, minister van D. José, de capitaniás af en voerde hij een nieuw administratief systeem in, dat meer gecentraliseerd was door de aanstelling van één kapitein-generaal voor de negen eilanden, met residentie in Angra. Het duurde niet lang eer die, net als hun voorgangers, vervielen in autoritarisme en machtsmisbruik. In alle geval, wie dan ook kapitein-generaal werd, beviel dit systeem, gecentraliseerd op één eiland, de leiders van de overige eilanden, en vooral die van S. Miguel, helemaal niet. Dit feit was beslissend voor aansluiting van de bewoners van S. Miguel aan de liberale revolutie van 1820.

In de tweede helft van de 17de eeuw kende de economie van de archipel moeilijkheden door het verlies van de hegemonie van de handel met het Oosten, ten voordele van andere Europese landen zoals Holland, Engeland en Frankrijk. Daardoor was de rol van de Azoren als strategisch punt niet meer zo uitgesproken.

Bovendien werden zeven van de eilanden gepest door kapers en had de Kroon moeilijkheden om de eilanden de vereiste steun en bescherming te bezorgen. Een andere ongunstige factor was dat de productie en de verkoop van wede gestaag verminderde.

Enerzijds waren de lasten op de producten en de verkoop onredelijk hoog, anderzijds verminderde de kwaliteit van de wede door vervalsingen in de productie en vooral kwamen andere kleurstoffen als indigo uit Brazilië in gebruik. Een andere kleurstof die goed verkocht was de urzela, gewonnen uit *Rocella tinctoria*, een korstmos, in het Engels Canary moss, Angola weed en archil genaamd.

Toen werd opnieuw meer tarwe gekweekt, maar de grond geraakte uitgeput, waardoor de opbrengst van tarwe nooit meer het niveau bereikte van voorheen. Als alternatief werden nu maïs, broodvrucht/jamswortel en aardappelen geplant.

Op S. Miguel en Terceira werd vooral tarwe en maïs geproduceerd bestemd voor de uitvoer buiten de archipel en voor de bevoorrading van de andere eilanden. Op S. Miguel vooral werden jonge bomen aangeplant voor de houtproductie. De eerste export van hout had plaats in 1680, met een hoogtepunt in 1700. Er was vooral uitvoer naar Noord-Amerika en Brazilië. De handelsbetrekkingen met de landen van Noord-Europa verminderden. Op het kleine en arme eiland Corvo was het voor de bevolking moeilijk om te overleven.

Een belangrijke cultuur was die van de maïs, dankzij het vochtige klimaat en het feit dat maïs jarenlang op dezelfde plaats kan voortgebracht worden zonder uitputting van de grond. Er werden ook bonen gekweekt. Vooral de opbrengst van sinaasappelen was bevredigend.

Door het gebrek aan werkkrachten en wegen om de producten naar de markten te brengen, werd er te weinig terrein bewerkt voor de lokale landbouwproductie. De veeteelt nam veel terrein in beslag en was dan ook zeer belangrijk.

De verkoop van wede was tijdens de tweede helft van de 17de eeuw in vrije val. Nog 43.728 kwintaal (oude gewichtsmaat) in 1620, maar 2.717 kwintaal in 1676.

Vanaf 1652 transporteerden jaarlijks drie schepen goederen naar Brazilië. Zij kwamen terug met suiker, tabak en hout. Vanaf 1670 mocht vanuit Horta één boot naar Brazilië wijn en brandewijn uitvoeren. In het midden van de 18de eeuw liet D. João V reizen naar Brazilië toe van 4 schepen uit Angra, 3 uit Ponta Delgada en 3 uit Horta. Vanaf de 18de eeuw waren er ook contacten met Noord-Amerika voor export van hout, maïs, wijn en brandewijn.

Piraterij was een echte plaag vooral op de kleine eilanden Flora en Corvo. De techniek was altijd dezelfde. De piraten landden op het eiland, de inwoners vluchtten in paniek en de aanvallers kon zich zonder weerstand rustig bevoorraden. Zo beroofden in 1691 vijftig Engelse kapers op Graciosa privéwoningen en kerken. In 1708 vielen 200 Franse kapers Velas op S. Jorge binnen.

In de 17de en 18de eeuw bestond de gemeenschap op de Azoren uit de adel, de religieuzen die op S. Miguel 2 % van de bevolking uitmaakten, welstellende handelaars in granen, en de grootste groep arme landarbeiders die meestal in dienst stonden van voorgaanden en in erbarmelijke omstandigheden leefden in lemen huizen bedekt met een strooien dak.

Voor die mensen was emigratie de enige uitweg om een einde te stellen aan hun economische problemen. Vanaf 1700 werd de walvisvangst de belangrijkste bron van inkomsten van de eilandbewoners. Tot 1885 werd de walvis gevangen met speren van op een boot. Ook vlas werd verbouwd voor het lijnzaad en de stengelvezels voor het linnen. De linnenindustrie was vooral belangrijk in de 18de eeuw.

De bevolking van de Azoren, die op het einde van de 16de eeuw 65.000 personen bedroeg, was tegen het einde van de 18de eeuw meer dan verdubbeld, tot 152.675 inwoners.

In 1676 vertrokken, na een hevige aardbeving die alle huizen vernielde, vijftig gezinnen uit Faial per boot naar Brazilië. Tussen 1748 en 1756 emigreerden weer meer dan 6.000 Azorianen naar het eiland Santa Catarina in Brazilië. Zij kwamen voornamelijk uit de kleinere eilanden en uit die regio's waar de landbouw niet rendabel was. Het betrof 24 % van de bevolking van S. Jorge, 11,5 % van Graciosa en 10,3 % van Pico. Hier waren de armoede, de honger en de schrik voor piraten de drijfveer voor de emigratie.

Er waren ook redenen van nationaal belang voor de emigratie naar Brazilië, de belangrijkste Portugese kolonie na de verliezen aan de Nederlanders, Engelsen en Fransen in het Oosten. De Kroon wilde immers meer Azorianen sturen naar de Rio Grande en het zo gezegde paradijselijke eiland Santa Catarina, 'dat door zijn rijkdom aan vee en visrijke oevers aan zijn nieuwe bewoners comfort en fortuin garandeerde'.

Koning D. João V bood aan de magistraat van de eilanden aan vrijwillige uitwijkelingen gratis ter bestemming te brengen op kosten van de Kroon. Niet alle koninklijke beloften werden ingevuld. De reis verliep moeilijk, op kleine schepen, er was ziekte aan boord, enkelen haalden het beloofde land niet. Het ging om een nieuw land, een ander klimaat, andere grond. Het was een hele aanpassing. Toch gingen die mensen moedig aan het werk op het land, stichtte ze nieuwe woonkernen en lieten ze zo sporen na van hun culturele gewoonten.

In Portugal studeerden van de 16de tot de 18de eeuw 300 jonge Azorianen, vooral uit S. Miguel en Terceira, de meest bevolkte en rijkste eilanden, aan de universiteit van Coimbra aan volgende faculteiten: kerkelijke leerstellingen 213, rechten 47, theologie 20 en geneeskunde 20.

Aan de universiteit van Évora, gesticht in 1559, werd vooral de cursus theologie gevolgd. De voorkeur ging naar de religieuze vorming, toen de meest prestigieuze richting. In het onderwijs oefenden de Jezuïeten de meeste invloed uit. Toen de markies van Pombal de Jezuïeten uit het land zette, namen andere religieuze orden de opvoedende taak over.

d. De 19de eeuw:

We moeten even de vrij verwarde politieke toestand schetsen, die in continentaal Portugal heerste gedurende de eerste 36 jaar van de 19de eeuw.

D. João VI was prins-regent van 1799 tot 1816. In 1806 werd de Continentale blokkade opgericht door Frankrijk om Engeland op economisch gebied klein te krijgen. Portugal weigerde daaraan mee te doen. Daarop vielen Franse troepen Portugal binnen in 1807, 1808 en 1810.

In 1807 vertrouwde de prins-regent de verdediging van Portugal toe aan Engeland en verliet het land om zich met het hof te vestigen in Brazilië, de belangrijkste Portugese kolonie. De Franse generaal Junot verklaarde in Lissabon dat het regentschap ontbonden was en dat de Franse keizer Napoleon Portugal onder zijn bescherming nam.

In 1809 benoemde D. João VI Beresford tot maarschalk en belastte hem met de reorganisatie van het Portugese leger.

Op 1816 kreeg D. João VI in Rio de Janeiro de titel van koning van Portugal, Brazilië en de Algarven. Daardoor werd Lissabon afhankelijk van Rio de Janeiro en werd Portugal i.p.v. een metropool een kolonie. Van 1816 tot 1821 werd Portugal despotisch beheerd door Beresford.

In 1818 werd in Porto de Sinedrio opgericht met de bedoeling het vaderland te bevrijden van het Engelse absolutistische beheer en de terugkeer van de koning te bewerkstelligen. In 1820 ontstond er in Porto en in Lissabon een liberale revolutie. De Liberalen vormden een voorlopig gouvernement, dat een nieuwe constitutie moest opstellen.

Koning D. João VI kwam in 1821 te Lissabon aan en zwoer getrouwheid aan de nieuwe constitutie. Zijn zoon D. Pedro benoemde hij tot regent van Brazilië. Een jaar daarop werd D. Pedro tot keizer van Brazilië uitgeroepen. De onafhankelijkheid van Brazilië werd door D. João VI pas in 1825 erkend.

De echtgenote van D. João VI leidde de absolutistische oppositie tegen het liberale regime, daarin gesteund door zoonlief D. Miguel, de kardinaal-patriarch en het leger. Die staatsgreep mislukte en D. João VI verbande zijn zoon D. Miguel naar Wenen.

D. Pedro was dus de eerste keizer van Brazilië van 1822 tot in 1831. Hij was in 1826 ook enkele dagen dienstdoende koning van Portugal, tot hij afstand deed van de troon van Portugal ten voordele van zijn zevenjarige dochter D. Maria Glória van Bragança. Hij vertrouwde ondertussen het regentschap van Portugal toe aan zijn broer D. Miguel, op voorwaarde dat hij zou trouwen met zijn nicht D. Maria. D. Miguel liet zich echter al in 1826 tot koning uitroepen ten nadele van zijn verloofde en nicht.

De absolutisten erkenden D. Miguel als de wettelijke troonopvolger. Hij vervolgde de liberalen. De inwoners van het eiland Terceira bleven liberaal gezind. Dit was de tweede keer (1580 en 1828) dat de inwoners van het eiland Terceira het moederland ter hulp kwamen.

Ook op de andere eilanden waren er actieve aanhangers van de constitutionele monarchie, zoals bvb. José Francisca da Terra Brum, heer en beheerder van het huis Terra op het eiland Faial.

In 1831 deed D. Pedro afstand van zijn troon in Brazilië om de kroon van Portugal te heroveren voor zijn dochter Maria da Glória en de leiding te nemen van de liberale beweging. Hij benoemde zichzelf tot regent van Portugal en verenigde alle militaire krachten op de Azoren. Van daaruit en met de hulp van Frankrijk, Engeland en Spanje trok hij in 1832 Porto

binnen. Daar begon een bloedige burgeroorlog die twee jaar zou duren. Door de overgave van de troepen van D. Miguel werd het verdrag van Évora-Monte in 1834 ondertekend, dat een einde maakte aan de burgeroorlog. Dit was het begin van het liberale regime in Portugal. In 1834 nam de toen 15 jarige D. Maria II de leiding van de regering over.

Na dit kader van de strijd tussen absolutisten en liberalen op het continent, keren we terug naar de politieke toestand op de Azoren.

In 1810 had de bevolking van de Azoren, die in het algemeen katholiek en koningsgezind was, geen sympathie voor het liberale gedachtegoed, dat ze trouwens niet eens kende. Pas toen enkele liberale persoonlijkeden uit het moederland verbannen werden naar de eilanden, verspreidden zich daar ook de liberale ideeën.

Wel heerste er op de Azoren een manifest ongenoegen met betrekking tot het administratieve systeem zoals het door de markies van Pombal toegepast werd op de eilanden, namelijk dat het gouvernement van de kapitein-generaal gevestigd werd op Terceira en niet op S. Miguel. S. Miguel was zich goed bewust van zijn economisch belang op de Azoren en aanvaarde niet in een ondergeschikte positie geduwd te worden ten opzichte van Terceira. Tussen die beide grotere eilanden heeft altijd een rivaliteit bestaan.

Enkele intellectuelen van S. Miguel zagen in een deelname aan de liberale beweging op het continent een mogelijkheid om een wijziging aan te brengen in de heersende wantoestand en S. Miguel te bevrijden van de verfoeilijke voogdij van het eiland Terceira met zijn absolutistische kapitein-generaal. Want inderdaad, ondanks de liberale revolutie van 1820, bleef de administratie van de eilanden onder het absolutistische beheer van Stockler alsof er niets gebeurd was in het moederland.

Een paar eerbiedwaardige burgers van S. Miguel besloten op 01.03.1821 in alle rust over te gaan tot een kleine pacifistische revolutie. Ook op het eiland Terceira werd een voorlopige regering gevormd, getrouw aan de liberale revolutie. Maar daarop, met de hulp van de bisschop van Angra, ontwikkelde Stockler een hevige absolutistische reactie, met politieke vervolgingen die verschillende doden tot gevolg hadden.

Korte tijd nadien keerde de koning D. João VI terug naar de metropool en werd de liberale constitutie aanvaard. De bisschop en de kapitein-generaal van Terceira werden gevangen naar Lissabon overgebracht.

Op 29.01.1822 werd de archipel administratief onderverdeeld in drie regio's:

- a. S. Miguel en Santa Maria met Ponta Delgada als hoofdstad.
- b. Terceira, S. Jorge en Graciosa met Angra als hoofdstad.
- c. Faial, Pico, Flores en Corvo met als zetel , de hoofdstad van Faial.

Aan het hoofd van elke regio stond een magistraat met uitgestrekte bevoegdheden.

Maar de politieke toestand was niet stabiel, noch in continentaal Portugal, noch op de Azoren. Door de staatsgreep Vila-Francada in 1823 werd opnieuw een absolutistisch regime ingevoerd op het continent en ook op de Azoren, waar de gehate Stockler weer zijn functies en zijn arbitraire houding aannam.

Later, na de dood van D. João VI in 1826, doteerde D. Pedro het land met een nieuwe constitutie, een soort compromis tussen liberalisme en absolutisme, die aanvaard werd door de regentes D. Maria en het hof. Ook D. Miguel, hoewel absolutist, aanvaardde de voorwaarden van zijn broer. Op de Azoren lokte dit compromis bij de bevolking geen groot enthousiasme uit.

In 1828 regeerde D. Miguel na een staatsgreep weer als absoluut monarch. Het 5de regiment Jagers op Terceira revolteerde zich. Generaal Tovar de Albuquerque werd afgezet en er werd een regering samengesteld, trouw aan de liberalen van Porto, een regering die vrij snel verzwakte. De nieuwe kapitein-generaal moest zijn functies uitoefenen in S. Miguel en niet in Angra.

In 1829 benoemde een van de liberale leiders de graaf van Vila-Flor tot kapitein-generaal van de Azoren, met zetel in Angra op Terceira. De Azoren kenden toen twee administraties en twee ideologieën. Op Terceira was er een kapitein-generaal getrouw aan D. Pedro en de revolutie van 1820 en in S. Miguel was er een kapitein-generaal getrouw aan het absolutisme, met uitgebreide bevoegdheden over alle eilanden.

In een laatste poging om Terceira te onderwerpen stuurde D. Miguel een eskader van 21 schepen die landden op de Praia da Vitória op 11.08.1829. Op het land kwam het tot een historische veldslag. Hoewel ze numeriek in de minderheid waren, overwonnen toch de liberale troepen.

Het gelukte D. Pedro het liberalisme op te leggen aan de overige eilanden. Op S. Miguel kwam het tot een militair treffen tussen de liberalen en de absolutisten in Porto Formosa. De liberalen overwonnen dankzij een handige manoeuvre van de graaf van Vila-Flor.

Begin 1832 werd D. Pedro op Ponta Delgada triomfantelijk ontvangen. Nadien werd er in dezelfde sfeer een bezoek gebracht aan Terceira, Faial, S. Jorge en Graciosa. Vanuit de Azoren vertrokken 50 schepen naar het continent. Dit was het begin van de burgeroorlog die eindigde in 1834 met het verlies van D. Miguel bij het verdrag van Évora-Monte. Vooral dank zij de steun van de Azoren overwonnen de liberalen in Portugal.

In 1836 werden de Azoren administratief gereorganiseerd in drie districten:

- a. Het oostelijke district met zetel in Ponta Delgada, bestaande uit S. Miguel en Santa Maria.
- b. Het centrale district met als hoofdstad Angra, bestaande uit Terceira, S. Jorge en Graciosa.
- c. Het westelijke district samengesteld uit de eilanden Faial, Pico, Flores en Corvo, met zetel.

In Portugal werd het majoraat in 1863 afgeschaft. Dat betekent niet dat het grootgrondbezit meteen verdween. Het grootste deel van de terreinen bleef in het bezit van de aristocratie en de rijke burgerij.

Rond 1850 bedroeg op de Azoren de opbrengst van maïs 550.000 hectoliters per jaar tegen 150.000 hectoliters voor tarwe. In deze periode werd de wijnstok aangestoken door de druivenziekte oïdium en moest het vervangen worden door de Amerikaanse Casta Isabella.

De periode van 1840-1875 waren de gouden jaren voor de productie en de export van sinaasappelen naar de internationale markten, vooral naar Engeland. Vooral in de omgeving van Ponta Delgada werden enorm grote velden aangelegd van citrusvruchten. Geleidelijk aan werden de bomen aangetast door twee ziekten en moesten alle bomen worden geveld. In dezelfde periode kwam de Valenciaanse sinaasappel op de markt, die een schoner uitzicht had en voor de Europese markt veel dichterbij huis gekweekt werd.

Met het verlies van deze markt werden andere culturen ingevoerd, namelijk ananas, thee en tabak. In Ponta Delgada kwamen er vier tabaksfabrieken, op Terceira twee. Alleen al Ponta Delgada had een productie van 120.000 kg per jaar. Export naar het continent werd per decreet verboden.

Tussen 1880 en 1890 werden “patates douces” (Convolvulacées) gekweekt waaruit ongeveer 6 miljoen liter alcohol werden gedistilleerd. Dat bedroeg de drie vierde van de nationale productie en vertegenwoordigde 75 % van de uitvoer van S. Miguel. Voor de productie van alcohol werd nadien de cultuur van de suikerbieten ingevoerd. Vanuit S. Miguel werden in 1910 bijna anderhalf miljoen ananassen uitgevoerd naar Londen en Hamburg.

Door het feit dat de Azoren alleen landbouwproducten voortbrachten, maar geen textielnijverheid ontwikkelden in de 19de eeuw, moest alle textiel worden ingevoerd, en had de handelsbalans van de archipel een negatief saldo.

De voornaamste remmen op de evolutie van de eilanden waren enerzijds het ontbreken van degelijke wegen om de goederen van de plaats van productie naar de havens te kunnen brengen. Al die jaren was de ezels het enige veilige transportmiddel op land. Zo werden zes duizend ezels ingezet om de sinaasappelen naar de exporthavens te vervoeren.

Anderzijds was er, door het feit dat de zee het jaar rond woelig is in die regio van de Noord-Atlantische Oceaan, de absolute noodzaak de voornaamste eilanden van veilige aanleghavens te voorzien.

Pas in 1862, ruim vier eeuwen na de kolonisatie en het begin van de uitvoer van landbouwproducten vanuit de archipel, werd er een kunsthaven gebouwd in Ponta Delgada. In diezelfde periode werd er ook een haven aangelegd in Horta. Het is onvoorstelbaar dat de infrastructuur van de Azoren zolang op zich liet wachten.

Tussen 1820 en 1878 stegen de bevolkingscijfers van 185.230 naar 259.594, een toename van 40%. Ten gevolge van de economische crisis tussen 1878 en 1890, die een sterke emigratie ten gevolge had, vielen de bevolkingscijfers terug tot 255.594 voor 1890.

Ponta Delgada had in 1890 een bevolkingscijfer van 16.767, Angra do Heroísmo telde maar 11.012 inwoners. Voorheen was Angra de voornaamste stad van de archipel, die een zekere hegemonie genoot door zijn strategische en politieke belang. Angra verloor nu zijn politieke leiderschap en bleef alleen nog de religieuze hoofdstad van de Azoren. Zelfs in commerciële en strategische termen stond Angra zijn positie af aan Ponta Delgada door de bouw van de kunstmatige haven.

Door de emigratie tussen 1883 en 1885 verloren de districten Ponta Delgada, Angra en Horta 3.254 inwoners. De emigranten verlieten de Azoren voor Brazilië en nadien meer voor Noord-Amerika omwille van de rijkdom van Noord-Amerika, dat trouwens ook niet zover af lag als Brazilië. Opvallend was dat inwoners van de westelijke eilanden Faial, S. Jorge en Flores eerder naar Noord-Amerika trokken en die van de oostelijke eilanden S. Miguel, Santa Maria en Terceira bij voorkeur naar Brazilië. Tussen 1879 en 1884 zijn 6.364 inwoners van S. Miguel en Santa Maria, meestal ongehuwde mannen, vertrokken naar de archipel van Hawaï in de Stille oceaan. Tegen het einde van de 19de eeuw hadden de Verenigde Staten van Amerika definitief de voorkeur van de emigranten.

Er worden verschillende redenen aangehaald voor de emigratie:

- a. de honger en de miserie van de landarbeiders.
- b. de lokroep van het avontuur.
- c. de ambitie een beter bestaan op te bouwen in het buitenland.
- d. de aanmoedigingen van vrienden en familieleden die vroeger al de stap gewaagd hadden en in hun nieuwe thuisland gelukkig en welstellend waren.
- e. de vlucht van jonge mannen om te ontsnappen aan de legerdienst.
- f. de tactische steun van het Braziliaans gouvernement die transportfaciliteiten verleende aan kolonisten om in dat land de enorme oppervlakte braakgrond te cultiveren.
- g. de permanente schrik voor nieuwe vulkaanuitbarstingen.

Alleen al tussen 1872 en 1890 emigreerden er 57.126 Azorianen, waarvan 28.583 van het district van Ponta Delgada. En zelfs dan nog nam de bevolking van het eiland S. Miguel gestaag toe.

De emigratie had alvast dat gunstig gevolg dat een noodlottige overbevolking, met nog meer honger en armoede, vermeden werd. De deviezen die de emigranten aan hun familieleden stuurden, verbeterden aanzienlijk de levensvoorwaarden van hen die achtergebleven waren. De emigranten zelf, als ze terugkeerden naar de eilanden met hun economieën, kochten terreinen wat bijdroeg tot een betere herverdeling van de eigendommen.

Het studiepakket nam circa 1850 toe op de eilanden door de stichting van de lyceums van Angra, Ponta Delgada en Horta. Gelijktijdig werden op alle eilanden tamelijk veel scholen opgericht. Toch was op het einde van de 19de eeuw zowel op het continent als op de Azoren nog 60 % van de bevolking analfabeet.

e. De 20ste eeuw:

Bij het begin van de 20ste eeuw kenden de Azoren volgende grote problemen:

- a. Een chronisch deficit op de handelsbalans.
- b. De landbouw was niet aangepast aan de moderne cultuurmethodes qua selectie van zaden, mechanisatie, enz...
- c. Een algemeen analfabetisme en onvoldoende voorbereide werkkrachten voor meer rationele methodes in de landbouw en de veeteelt.
- d. Een overdreven afhankelijkheid van de archipel van de migratiegolven en de gevolgen van de opgelegde beperkingen aan de emigratie vanaf 1920.

Het verschil tussen rijken en armen bleef groot, vooral op de grootste en meestbevolkte eilanden S. Miguel en Terceira. Op de kleinere eilanden woonden vooral kleine eigenaars die elk hun eigen stukje grond hadden. Van de opbrengst konden ze met moeite overleven. Voor de minstbedeelden bleef de emigratie functioneren als een uitlaatklep. De voorkeur van de emigranten ging naar de USA. Volgens Raúl Brandão zouden de eilanden ontvolkt geraakt zijn, hadden de USA hun poorten wijd opengezet. Allen waren er zich goed van bewust van de voordelen van de emigratie voor de Azoriaanse sociëteit. Tussen 1911 en 1920 verminderde de bevolking van de eilanden van 242.565 naar 232.012 eenheden. Tussen 1900 en 1920 vertrokken jaarlijks gemiddeld 5.000 Azorianen naar de USA.

Spijtig genoeg werden geen lijsten bijgehouden van de namen van die personen die emigreerden. Dit had de genealogische studies gemakkelijker gemaakt.

Ten gevolge van de economische en industriële crisis veroorzaakt door de Wereldoorlog II legde de USA in 1920 ernstige beperkingen op, door het invoeren van emigratiequota per land. Dit werd in 1920 voor de Azoren beperkt tot 500 personen per jaar. Ook Brazilië legde vanaf de jaren 1930 invoerbeperkingen op. Het aantal emigranten mocht per jaar de honderd man niet overschrijden. Zo vertrokken in 1924 uit Ponta Delgada 465 emigranten, waaronder 249 naar de USA, 94 naar Brazilië en 132 naar andere landen.

Op deze manier ontstond er vanaf 1920 op de eilanden een werkelijke demografische explosie met ernstige gevolgen voor de sociaaleconomische toestand op de archipel: bevolkingsoverschot, werkeloosheid, economische crisis, gebrek aan deviezen, toenemende proletarisatie van de bevolking. Het dagloon viel terug op 3 reis. Deze toestand veralgemeende zich ook in continentaal Portugal.

Van 1920 steeg de bevolking op de archipel van 232.012 eenheden tot 327.806 in 1960. Om de demografische groei te compenseren moest de rentabiliteit van de bestaande landbouwgronden verhoogd worden, door mechanisatie, betere bemesting van de gronden, een selectie van de best aangepaste zaden in dat gebied en bijscholing van de werkkrachten in de landbouw. Daarnaast moesten er vele vierkante kilometers nieuw weiland bijkomen voor de geplande expansie van de veeteelt.

Braakliggende terreinen werden met zware machines gezuiverd van stenen en bomen, en omgewerkt tot weilanden. Daarop begon de zogenaamde monocultuur van de koe. De veestapel omvat ongeveer een half miljoen runderen. Bruine koeien leveren malser vlees. De recent ingevoerde zwart-wit gevlekte koeien produceren meer melk. Hun vlees is iets taaier. Volgens de overlevering zou het recept van de uitstekende boter en kaas die nog op S. Jorge volgens oeroude tradities wordt bereid, afstammen van de oorspronkelijke Vlaamse kolonisten. Dit zuivelproduct, één van de smakelijkste van Portugal, vertegenwoordigt het meest levend gebleven Vlaamse-Bourgondische element op de Azoren.

Op Terceira bestond de voornaamste uitvoer uit vee, melkproducten en boter. Op S. Jorge was dat ook vee, maar vooral de in Portugal zeer gegeerde boter en kaas van S. Jorge. Graciosa was dan weer meer gespecialiseerd in het uitvoeren van wijnen. In S. Miguel was tot circa 1950 de uitvoer verzekerd van ananassen naar Groot-Brittannië en Duitsland. De producties van maïs, cichorei en suikerbieten moeten nog vermeld worden en de industrieën van bietsuiker, melkproducten en tabak.

Na de afschaffing van de quota's in de USA, en door een gelijktijdige sterke toename van de emigratie naar Canada, vertrokken tussen 1960 en 1975 ongeveer 127.537 Azorianen, waarvan alleen al 84.071 van Ponta Delgada.

Op het gebied van de cultuur en de opvoeding was er weinig veranderd. Het analfabetisme bleef hoog, gemiddeld 65,5 procent voor de archipel, 71 % voor S. Miguel en zelfs een piek van 73,7 % voor het eiland Santa Maria.

De Revolutie van 25 april 1974 en de concessie van een autonoom statuut in 1976 waren de verwezenlijking van een oude droom van de Azorianen. Dit feit en vooral de adhesie van Portugal bij de Europese gemeenschap en de daaropvolgende structurele fondsen, lieten de archipel toe hun achterstand in te halen t.o.v. van andere regio's van het land.

Moeten speciaal vermeld worden de verschillende infrastructuren noodzakelijk voor de regionale ontwikkeling en een aanzienlijke verbetering van het comfort en de kwaliteit van het leven op de Azoren: wegen, zeehavens, luchthavens, scholen, een universiteit, hotelketens en supermarkten. Meteen verminderde de migratievlucht aanzienlijk.

Met de steun van Europa kwam de toeristische industrie goed op gang, met vluchten vanuit Lissabon en Porto naar Ponta Delgada met Airbussen, en verder met kleinere vliegtuigen naar de overige eilanden. Er zijn ook directe vluchten vanuit de USA, Canada (Toronto), Duitsland (Frankfurt en München), Londen, Amsterdam, Madeira (Funchal), Zweden, Denemarken, Finland en Zwitserland.

De eilanden van de centrale groep zijn onderling ook per schip te bereiken. Een bezoek aan de Azoren tijdens de zomermaanden is een must. De natuur is er zeer schoon. Reislustigen moeten tijdig reserveren en houden best steeds een lichte regenmantel bij de hand.

Toch is de economische toestand verre van schitterend. Er werden wel veel werkgelegenheden geschapen, maar door een loodzware administratie vlogen de publieke onkosten de pan uit. Daardoor is het productieniveau per capita veel te laag. Ook in continentaal Portugal zijn in de lokale administraties, per miljoen inwoners, vier maal meer bedienden te werk gesteld dan bvb. in Spanje.

Vulkanisme op de Azoren

Net als IJsland en Sint-Helena maken de Azoren deel uit van de Midden-Atlantische Rug, een 15.000 km lange onderzeese bergrug die ontstaan is door opgestuwd magma, en praktisch reikt van Groenland tot Antarctica. Door het midden van de rug loopt een immense trog van 24 tot 48 km diep. De Azoreneilanden kenmerken zich door actief vulkanisme en veel aardbevingen. De Rug werd pas in 1950 ontdekt. De spreiding van de vulkanen en aardbevingen komt meestal overeen met de oceanische ruggen en kustgebergten.

1200 v. C.: vulkaanuitbarsting op het eiland Flores: de Caldeira Funda.

950 v. C.: laatste vulkaanuitbarsting op Flores: de Caldeira Comprida.

1444: S. Miguel, ontstaan van de krater Sete Cidades.

22.19.1522: een hevige aardbeving verwoeste de oude hoofdstad Vila Franca do Campo op het eiland Terceira: 5.000 doden.

1580: S. Jorge werd gedeeltelijk vernield door een aardbeving. Na 1580 en tot 1907 volgden nog 5 vulkaanuitbarstingen op S. Jorge.

24.05.1611: zware aardbeving op Terceira.

1672: een aardbeving richtte grote schade aan en had een emigratie naar Brazilië tot gevolg.

1676: zware aardbeving op het eiland Faial.

09.12.1647 om 04u: een zware aardbeving op Terceira, om 9u gevolgd door een hevige storm die veel stoffelijke schade veroorzaakte.

10.10.1720: een zware aardbeving voelbaar op de meeste Azoreneilanden.

Op zondag 01.11.1755 rond 9u 30 had er ter hoogte van Lissabon een onderzeese aardbeving plaats, gevolgd door een megatsunami. Op enkele seconden tijd vielen er 90.000 doden en werden 10.000 huizen vernield in Portugal. Overal brak brand uit. Er werd ook schade aangericht in Madeira, de Azoren, Spanje, de Canarische eilanden, Frankrijk, Rome, Marokko en Ierland. Totaal aantal doden: 100.000.

Op 09.07.1757 rond 23.30u was er een aardbeving hoorbaar op alle eilanden, met vooral op het eiland S. Jorge een duizendtal doden en veel schade. De hoofdkerk en drie kapellen van Calheta werden met de grond gelijk gemaakt. De priester João Machado Teixeira, vicaris van de kerk van S. Catarina verloor zijn twee broers, die ook priester waren.

Hij schreef de dodenlijst, het aantal doden voor elk gezin, hun namen, ouderdom, gehuwd, ongehuwd, wezen, weduwen of weduwnaars, hun afkomst en in vele gevallen hun beroep.

Alle kerken van Calheta, Ribeira Seca en Topo waren vernietigd. In het district Calheta vielen 1.034 doden. Honderden mensen waren verminkt. In Velas echter werd de aardbeving nauwelijks opgemerkt.

1759-1760 (tussen kerstmis en nieuwjaar): vulkanisme op Terceira.

01.05.1808: vulkaanuitbarstingen op het eiland S. Jorge. In Urzelina is de klokkentoren het enige restant van de verwoeste kerk.

16.04.1852: de aardbeving op S. Miguel vernietigde vele kerken, o.a. die van Santa Luzia in Feteiras. Ook vele huizen waren vernietigd. De mensen sliepen gedurende weken in de velden. Velen zijn daarop uitgeweken naar Hawaï.

31.08.1926: aardbeving veroorzaakte in Horta/Faial 8 doden en vernielde 4.138 gebouwen.

1939-1941: grote schade op S. Miguel.

27.09.1957, 16.12.1957, 12.05.1958: vulkaanuitbarstingen op het eiland Pico.

1957: Ilheu dos Capelinhos op één km van de kust is door de lava met Faial verbonden. Deze grote vulkanische uitbarsting veroorzaakte de emigratie van 4.000 Azorianen naar de USA.

1963: de voorlaatste eruptie in Pico.

01.01.1980: een krachtige aardbeving Op Terceira, S. Jorge en Graciosa. 60 doden, 21.300 personen daklos, 13.00 vernietigde gebouwen.

26.06.1989: Graciosa: 50 huizen beschadigd, 230 naschokken voelbaar op Terceira, S. Jorge, Pico en Faial

09.07.1998: aardbeving op Faial, Pico en S. Jorge: 8 doden, 1.700 daklozen.

Het meest oostelijke eiland Santa Maria ligt op circa 1.375 km van het Europese continent en circa 2.450 km van het Amerikaanse continent. De afstand tussen Santa Maria en Flores bedraagt circa 500 km.

Het meest westelijke eiland Flores ligt op circa 1.875 km van het Europese continent en op circa 1.950 m van het Amerikaanse continent. De afstand over de Atlantische Oceaan tussen de Europese en Amerikaanse continenten bedraagt circa 3.825 km. Madeira ligt 1.000 km ten zuidwesten van Portugal en 700 km ten westen van Afrika, op circa 450 km van Santa Maria en op circa 950 km van Flores.

Totale oppervlakte van de eilanden: 2.247 km². Totale bevolking: circa 262.000 inwoners. De archipel bestaat uit 9 bewoonde eilanden die sinds 1974 een autonome regio vormen binnen de republiek Portugal. De hoofdstad van de regio is Ponta Delgada op S. Miguel. Eigenaardig genoeg zetelt het nationale parlement in Horta op Faial. Neutraal terrein tussen de revaliderende Ponta Delgada en Terceira?

Het politica-administratieve statuut van de Autonome Regio van de Azoren.

De Azoren hebben een eigen regering en regionaal parlement. Negentien concelhos en 149 freguesias zijn gegroepeerd in drie districten: Ponta Delgada, Angra en Horta.

Especially for descendants of Luso-Flemish families. Please consult:

http://portugueseancestry.com/lwi/genealogy/azfreguesias/Freguesias2_Result.cfm

They detail for each Island/Ilha all the Towns/Freguesias, Councils/Concelhos and Parishes/Paróquias. It is very useful and will help you to localize where your ancestors were born, married, lived and died."

Toeristische bezienswaardigheden:

Ik had de tekst van deze rubriek graag geïllustreerd met kaarten van de archipel van de Azoren, maar dat is niet toegelaten door het copyright. Personen die de archipel wensen te bezoeken, doen er goed aan zich een degelijke landkaart van de Azoren aan te schaffen. In Europa treft men bvb de mapas Turinta Açores aan.

Voor elke eiland geven we de namen op van de voornaamste steden en gemeenten, waarvan sommigen die in de tekst bij de genealogieën het meest voorkomen.

Dankzij de golfstroom genieten de Azoren van een mild subtropisch Atlantisch klimaat: 23° C in de zomer, 13° C in de winter. Temperatuur van het zeewater: 24°C – 17° C. Het regent matig, maar bijna het jaar door. Luchtvochtigheid: 77 – 87 %.

De oostelijke eilandengroep:

1. Santa Maria is het meest zuidoostelijke gelegen eiland van de Azoren, dat kort na S. Miguel ontdekt werd door Gonçalo Velho op 14.08.1432. Het ligt op 88 km van S. Miguel. Santa Maria is het derde kleinste eiland van de Azoren (97 km²) en heeft een bevolking van circa 6.000 inwoners. De bevolkingscijfers na 2001 zijn schattingen! De eerste bevolkingsgroep zou er zich gevestigd hebben in tussen 1432 en 1439. Dit oudste eiland van de Azoren kent geen vulkanisme.

In het noorden vinden we van west naar oost Anjos, M. Gordo, Lagoinhas en Feteiras.

In het centrum Santana, São Pedro, Santa Barbara en São Lourenço.

In het zuiden Vila do Porto, de hoofdstad van Santa Maria, met de kerk 'N.S. da Assunção, gebouwd in de 15de eeuw, en Santo Espírito.

Wij bezochten Anjos, waar Columbus landde bij zijn terugkeer van de eerste reis uit Amerika in 1493. Columbus heeft daar een standbeeld, dicht bij de kerk van N. S. dos Anjos. De kapel, allicht de oudste van de archipel moet ge bezocht hebben. In de Vila do Porto is de Forte de S. Brás een bezoek waard, met de kapel de N.S. da Conceição. Van op de Pico Alto (590 m) zijn er prachtige vergezichten over bijna gans het eiland.

Het eiland werd in de 16de en 17de eeuw verschillende keren aangevallen, geplunderd en de huizen in brand gestoken door Franse, Turkse en Moorse piraten. Er staan nu nog huizen uit de 15de eeuw, de periode van het kapiteindonatie systeem, in de traditionele stijl van de Algarve en de Alentejo.

Het dorp Santo Espírito heeft een mooi kerkje. Er zijn dagelijkse Sata Airvluchten van Santa Ana naar S. Miguel. Per ferry duurt die reis 3 uren.

2. S. Miguel is het grootste eiland, het Groene Eiland, 759 km² oppervlak, dat ontdekt werd tussen 1429 en 1439, en bevolkt werd in 1444 (volgens andere bronnen vanaf 1432) door kolonisten uit Alentejo, Algarve, Estremadura, Minho, Madeira, Vlaanderen en Bretagne. Vanuit S. Miguel vertrokken reeds in de 17de eeuw kolonisten naar Brazilië. Grootste aantal inwoners. Hoofdstad: Ponta Delgada, met vele historische gebouwen. Vanuit Ponta Delgada zijn er regelmatige vluchten naar de andere eilanden van de Azoren, Lissabon, Porto, Madeira, Nederland, Engeland, Zweden, Duitsland, de USA (Boston) en (Toronto) Canada. Jaarlijks komen er nieuwe bestemmingen bij.

Bezienswaardigheden van S. Miguel:

In Ponta Delgada bezoekt ge de hoofdkerk van São Sebastião, gebouwd tussen 1531 en 1547, en de kerk van S. José, de oude kerk van N.S. de Conceição gebouwd in de 16de eeuw. De Nationale Bibliotheek en de Archieven van Ponta Delgada zijn ondergebracht in de het oude College van de Jezuïeten. Zij bezitten één van de rijkste collecties historische boeken en oude genealogieën van Portugal.

In het noorden treffen we aan van west naar oost: Mosteiros: Bretanha, Remédios, Santo António, S. Vicente Ferreira, Capelas, Fenais da Luz, Calheta, Rabo de Peixe, Ribeira Seco, Ribeira Grande, Porto Formosa, Maia, Fenais de Ajuda, Achadinha, Achada, Santana, Nordestinho en Lomba da Fazenda.

Krater Sete Cidades

In het westen van het eiland de ligt de krater “Sete Cidades”. Vanuit de Miradoura da Vista do Rei heeft men een fenomenaal panoramisch zicht op de tweelingsmeren, de blauwe en de groene Lagoa, verder Fajã de Cima, Santa Bárbara en Furnas, die eveneens een prachtige lagoa heeft. Het subtropisch park Terra Nostra is er een bezoek waard.

In het zuiden Candelária, Feteiras, Arrifes, Relva, Fajã; Ponta Delgada, São Roque, Lagoa, Santa Cruz, Remédios, Água de Páu, Ribeira Chã, Água de Alto, Vila Franca do Campo, de eerste hoofdstad van het eiland, met het klooster van S. Francisco, gebouwd in de 16de eeuw. Ribeira Quente, Povoação, Nossa Senhora dos Remédios, Faial da Terra en Água Retorda.

Een bezoek aan de Nordeste is een must. De Pico da Vara is de hoogste bergtop van het eiland, met 1.105 m, met prachtige landschappen.

De caldeiras das Furnas, vooral de caldeira de Pêro Botelho. Die geisers zijn spectaculair. In de kerk van N.S. da Estrela van Ribeira Grande, gebouwd in 1517, bevindt zich een Vlaamse triptiek uit de 16de eeuw geschilderd op hout.

Vale das Furnas (vulkanische fenomenen, geisers, ...). De Lagoa do Fogo (het meer van het Vuur), die een oude krater vult. Een magnifiek kratermeer op 800 meter hoogte.

Voornaamste historische gebouwen: kerken, paleizen en forten, o.a. het Forte São Bras (1552), de hoofdkerk van S. Miguel uit de 15de eeuw, het klooster en de kerk van S. André, opgericht in 1567; de Monte Brasil, de hoofdkerk São Sebastião (1547), S. Pedro (17de eeuw), S. João (1709), Santo Cristo, de Igreja do Colégio (het oud Jezuïetenklooster), Sant’Ana, het Carlos Machado museum, de Portas da Cidade (3 bogen: 18de eeuw). De kerk S. Gonçalo bevat veel waardevolle beelden en schilderijen van de 17de eeuw.

S. Miguel telt verschillende stranden en belvédères, o.a. de Pico do Ferro, met 1.105 m hoogte, het hoogste punt van het eiland.

De centrale eilandengroep:

3. Terceira (= Portugees voor ‘derde’, namelijk het derde eiland dat in 1436 ontdekt werd, na S. Miguel en Santa Maria). Ligt op 144 km ten noordwesten van S. Miguel. Hoogste punt: 1021 m.

Met een oppervlakte van 399,8 km² en 58.000 bewoners is Terceira het dichtstbevolkte eiland. Cabeço Gordo is het hoogste punt van het eiland. Dagelijks zijn er vluchten van Lissabon naar Terceira. Er zijn ook verbindingen met de USA en Canada. Dagelijkse vluchten naar de andere eilanden. Van mei tot oktober zijn er bootreizen naar alle eilanden.

De kolonisatie van Terceira begon in 1450 met Jácome de Bruges.

In het noorden van west naar oost: Raminho, Altares, Biscoitos, Quatro Ribeiras, Vila Nova, Aqualva, S. Brás en Lajes. Aan de noordkust ontdekken we de mooie natuur en vulkaanformaties. Bezoek aan Algar do Carvão en Biscoitos.

In het centrum Doze Ribeiras en Praia da Vitória. In het zuiden Santa Bárbara; Nossa Senhora do Pilar, S. Bartolomeu, Terra Chã, S. Mateus de Calheta, S. Bento, Ribeirinha, Feteira, Porto Judeu, S. Sebastião en vooral Angra do Heroísmo, dat omwille van zijn cultureel historische rijkdom door de Unesco tot Wereldpatrimonium werd gepromoveerd..

Bezienswaardigheden van Terceira:

Hoofdstad: Angra do Heroísmo (= kreek van het heldendom), gebouwd in 1534, is de oudste stad van Terceira. Mooie kerken o.a. de kathedraal gebouwd in de 15de eeuwse stijl, rijkelijk versierd. Verder zijn er de kerken van S. Salvador en van N.S. da Conceição.

De paleizen van de voormalige gouverneurs Côte-Real en de familie de Bettencourt, het stadhuis van Angra, de publieke bibliotheek/archieven van Angra. De kerk van S. Sebastião met beelden en schilderijen uit de 16de eeuw. In het klooster van S. Francisco bevindt zich het museum van Angra.

De tweede belangrijke stad is Praia da Vitória, dicht bij de luchtmachtbasis Lajes, met de hoofdkerk gebouwd in de 15de eeuw door Jácome de Bruges, het stadhuis en het fort van Santa Catarina. Van belang zijn het São Sebastião fort (16de eeuw), het Monte Brasil fort met een prachtig zicht op het landschap, de baai en de haven van Angra. De oude residentie van de adellijke familie Canto met privaat kapel. De belvédère van Facho geeft een mooi zicht op de baai van Praia da Vitória, zijn baai en de haven. Porto Judeu geeft een zicht op het eilandje Cabras.

De kerk van Santa Beatrix in Lajes, gebouwd in de 15de eeuw. De kerk van Vila Nova, eveneens gebouwd in de 15de eeuw.

De Caldeira de Santa Bárbara is een sluimerende krater, een natuureservaat. De caldeira Moniz heeft een diameter van 15 km. Niet te missen is de spectaculaire grot van “Algar do Carvão”, 100 m diep met stalagmieten en stalactieten en een inwendig meer. Bij het bezoek aan alle grotten, ook die van Natal, Agulhas, Furnas, Balcões en Cabrito is een gids noodzakelijk, alsook soms een aangepast uitrusting. Van op de Monte do Guia heeft men een spectaculair zicht op Faial en Pico. Van op Serra do Cume, 545 m hoog, zijn er schone vergezichten op het landschap van Praia da Vitória, Lajes en het centrum van het eiland met schone landerijen omgeven door rotsformaties. Het terras van Serrata laat je genieten van een wondermooi landschap. De Picos van Bagacina en Cabrito zijn een bezoek waard.

4. S. Jorge ligt op 15 km van Pico, 30 km van Faial, 40 km van Graciosa en 60 km van Terceira. Oppervlakte: 246 km². Inwoners: 9.500. Het eiland was reeds bewoond in 1443. De bevolking nam pas toe met de komst van Willem Vander Haeghen en zijn gezellen. Toen heeft Willem Topo gesticht. Er zijn dagelijkse vluchten van Ponta Delgada en Terceira naar S. Jorge. Per boot is S. Jorge te bereiken vanuit Faial, Pico en Terceira.

In het noorden van west naar oost liggen Norte Grande, Norte Pequeno In het centrum Santo Amaro, Santo Antão en Topo. In het zuiden: Rosais, Velas, Santo Amaro, Urzelina, Manadas, Calheta, Ribeira Seca.

Bezienswaardigheden van S. Jorge:

De drie voornaamste steden van het eiland bevinden zich op de zuidkust: Velas in het westen, Calheta in het centrum en Topo in het oosten. Oppervlakte: 246 km². In 1439 ontdekt, 20 jaar later bevolkt in Velas.

Hoofdstad: Velas in het westen met zijn vissershaven. Tussen Velas en Calheta ligt Urzelina. Bezoekt de belvédère van Ribeira do Almeida. De andere gemeente Calheta ligt in het oosten. De Santa Catarina kerk werd gebouwd in de 17de eeuw.

Hoogste punt: 1053 m, de Pico da Esperança met een enig uitzicht op Pico, Graciosa, Terceira en Faial. De kerken van N.S. de Conceição en de S. Bárbarakerk in Velas zijn prachtig. De Casa dos Tiagos in Topo (17de eeuw). Topo bevindt zich in het oosten de het eiland. Belvédères: de Fajã dos Cubres en de Fajã do Ouvidor. In de kerk van S. Francisco bevat een Vlaamse schilderij van S. Brás uit de 16de eeuw.

De Algar do Montoso is interessant voor speleologen. Bezoek met een gids.

5. Graciosa:

Oppervlakte 61,6 km². 4.800 bewoners. Hoofdstad Santa Cruz in het noorden. In het centrum Vitória, Guadalupe, Praia (S. Mateus). In het zuiden Imeira, Luz, Ribeira, Ata do Sul, Carapacho, Caldeira Furna do Enxofre. Ilheu da Baleia;

Graciosa is dagelijks te bereiken vanuit Terceira, zowel per vliegtuig als per boot.

Bezienswaardigheden van Graciosa:

Op 02.05.1450 werd Graciosa herontdekt door Vasco Gil Sodré vanuit Terceira. Santa Cruz werd stad in 1486. De hoofdkerk van Santa Cruz werd gebouwd in de 16de eeuw. Schilderijen op hout en verschillende beelden uit de periode van de 16de -18de eeuw.

De Furna do Enxofre, de zwavelgrot, is een uitgedoofde vulkaan met een krater (diameter 130 m, 15 m diepte), te bezoeken tussen 11 en 14u, met zonlicht. Spectaculair. Ook schone vergezichten. Meerdere furnas te bezoeken onder de begeleiding van een gids. Eén van de mooiste vergezichten vanuit de Pico das Terças.

Bezoekt de rijkelijk versierde kerk van Santa Cruz gebouwd in de 16de eeuw. Ook de kerk van S. Mateus uit de 16de eeuw is een bezoek waard.

Vanuit Caldeirinha, aan de ingang van de serra Branca, zijn er panoramische zichten op het eiland en de overige eilanden van de Centrale groep.

6. Pico:

De vulkanische berg, de Ponta de Pico, is het hoogste punt van Portugal (2.351 m) en is tevens ook de hoogste top van de Midden-Atlantische Rug. Het is natuurgebied. Pico is het 2de grootste eiland van de Azoren (447 km²).

Pico ligt 7 km ten westen van Faial en 17,5 km ten zuiden van S. Jorge. Aantal inwoners 15.000. Bevolking vanaf 1470 in Lajes, de eerste gemeente van Pico. Pico is het enige eiland van de Azoren dat geen stranden heeft.

Het eiland is te bereiken vanuit Ponta Delgada en Terceira per vliegtuig.. Om de 15 minuten vertrekt er een ferryboot vanuit Faial en om de 30 minuten één vanuit S. Jorge naar Pico.

In het noorden van west naar oost: Madalena, Bandeira, Santa Luzia, Santo António, São Roque do Pico, Prainha, Santo Amaro en Piedade.

In het centrum Criação Velho. In het zuiden: Candelária, São Mateus, São Gaetano, São João, Lajes do Pico was de eerste lokaliteit van het eiland dat bevolkt werd (één van de grote attracties bij de walvisvangst), en Calheta de Nequim, een typische walvishaven. Biscoitos ligt in zuidwest-Pico.

De wijn, O Verdelho do Pico, genoot internationale faam, tot de wijnstok vernietigd werd door twee ziekten. In 2004 werd de cultuur van wijn door de Unesco verheven tot Werelderfgoed.

Hoofdstad: Madalena. Tot in 1980 was de walvisvangst een belangrijke bron van inkomsten. Rond de Azoren worden meer dan 20 soorten walvissen aangetroffen, o.a. de blauwe walvis, met zijn 30 – 35 m lengte het grootste levende wezen op aarde.

Bezienswaardigheden van Pico:

De kerk Sta Maria Madalena is de belangrijkste kerk van het eiland, gebouwd in de 18de eeuw. Ook de kerk van S. Roque, en het klooster van S. Pedro, gebouwd door de eerste bevolkingsgroep, zijn een bezoek waard. De kerk van het Heilig Kruis werd in 1680 door mariniers gebouwd. In Lajes is er een walvismuseum.

O Mistério da Prainha, o Mistério Sta. Luzia en o Mistério de S. João zijn zeldzame lokalen. De Furna de Frei Matias Silveira en Montanheiras, lavagrotten, zijn een bezoek overwaard, vergezeld van een gids. De Arcas do Cahorro. Daar dringt het zeewater binnen langs tunnels gevormd door lava, een eigenaardige formatie.

De belvedère van Terra Alta, op een hoogte van 415 m geeft een panoramisch zicht, ook op de zuidkust van S. Jorge. Lajido da Criação Velho en Lajido de Santa Luzia hebben op de gebieden van fauna en flora, zeldzame en beschermde endemische soorten. Van belang is het beboste park Matos Souta. De kapel van S. Pedro dateert van 1460.

7. Faial (= Portugees voor ‘beukenbos’), naar Myrica faya, wegens het grote aantal Fayalbomen. Oppervlakte van het eiland: 173,50 km². Het eiland werd in de 15de eeuw zowel door Portugezen als door Vlamingen bevolkt.

In 1490 bestond de Vlaamse gemeenschap uit ruim 1.500 eenheden. De oorspronkelijke gemeente Flamengos bestaat nu nog steeds. In de 18de eeuw legden vele boten van walvisjagers de haven van Horta aan.

Faial ligt op 8 km van Pico, 27 km van S. Jorge. Aantal inwoners: 16.000. Hoofdstad: Horta, waar het nationale parlement zetelt. Er zijn dagelijkse vluchten van Lissabon, S. Miguel en Terceira naar Faial.

De jachthaven van Horta/Faial

In het noorden zien we van west naar oost volgende centra: Praia do Norte, Ribeira Funda, Cedros, Salão; Ribeirinha. In het centrum : Capelo, Ribeira do Cabo, Pedro Miguel, Flamengos, Praia do Almojarife, In het zuiden: Castelo Branco, Feteira; Angústias, Horta en Conceição.

In 1876 werd Horta stad, reeds voorzien van een belangrijke jachthaven, een beroemd trefpunt voor trans-Atlantische zeilers. In 1919 landde op de luchthaven het eerste vliegtuig dat een trans-Atlantische vlucht uitvoerde. Alle intercontinentale zeekabels vanuit Amerika, Engeland, Duitsland en Frankrijk kwamen in Horta bijeen.

Tijdens de tweede wereldoorlog verzamelden zich in de haven van Horta alle krachten die deelnamen aan de invasie van Normandië.

Horta is de zetel van het Azoriaanse parlement.

Bezienswaardigheden van Faial:

De krater Caldeira, 400 m diep, is een meer van 2 km diameter, omgeven door een weelderige vegetatie, geklasseerd als natuurreservaat: één van de hoofdattracties van het eiland. In het centrum van Faial ligt de Cabeço Gordo, het hoogste punt van het eiland (hoogte 1043 m), een natuurlijke belvedère met zicht op Pico, S. Jorge en gans het eiland Faial. De belvedères van de Monte de Guia en de Ponta de Espalamaca bieden panoramische zichten aan op de stad, Pico, S. Jorge en de immensiteit van de zee, gans de kust tot Ribeirinha.

Van op de Ponta dos Capelinhos zijn de effecten te zien van de vulkaanuitbarstingen van 1957/1958. O Varadouro is een fascinerende baai. De belvedère van de Costa Brava, 320 m hoog, tonen indrukwekkende zichten op Fajã. Vanuit Castelo Branco en Feteira zijn een prachtige zichten op het eiland Pico. Bezoek de lavagrotten van Ponta Furada en Lajinha. Er is een mooi panoramisch zicht in de Vale de Flamengos.

Het museum van Horta, geïnstalleerd in het oude College van de Jezuïeten, bevat diverse werkcollecties, die een bezoek waard zijn. Het bevat religieuze beelden en een Vlaams beeld uit de 19de eeuw.

Het fort de Santa Cruz uit de 17de eeuw is belangrijk wegens zijn historische waarde.

De grotten met lavabogen in Lajinha en Ponta Furada zijn een bezoek waard. De jachthaven van Horta is een aanlegplaats voor zeiljachten, die de Atlantische Oceaan oversteken. De windmolens, vooral op Faial, werden door Vlamingen geïntroduceerd. Diepzeeduiken en rondvaarten om dolfijnen en walvissen te spotten zijn tussen mei en augustus toeristische attracties. Bezoekt het museum van de walvisvaarders.

De kerk van S. Salvador uit de 17de eeuw bevat waardevolle schilderijen. Het fort van Santa Cruz beschermde Horta in de 16de eeuw tegen verschillende invasies.

Mooie stranden zijn de praia do Almozarife en de praia da Vitória. Porto Paim. De baai van Varadouro is bekend voor zijn natuurzwembaden. Bezoekt het museum van de walvisvaarders.

De westelijke eilandengroep:

Corvo en Flores werden op 07.03.1452 ontdekt door Diogo de Teive en zijn zoon. Deze eilanden liggen op de Noord-Amerikaanse continentale plaat. De andere zeven eilanden liggen op de Europese continentale plaat.

8. Corvo.

Corvo is het meest noordwestelijke eiland van Europa. Er is een bootverbinding, en een eenbaansvliegveld voor de verbinding van Corvo met Flores, en van daaruit verder naar de andere eilanden. Op Corvo bestaat maar één stadje, Vila Nova do Corvo. Oppervlakte: 17km². Aantal inwoners: 425.

Monte Grosso is het hoogste punt van Corvo. Er ligt één regionale baan naar de krater, waarin twee meren liggen. Op Corvo treft men windmolens aan van het Portugese type. De kerk van N. S. dos Milagros dateert uit de 16de eeuw. Daarnaast is er nog een kleine kapel van de Heilige Geest.

Wij zijn naar dat eilandje gevaren met rubberen speedboten, een belevenis op zijn eigen. Er is geen aanlegkaai. Het verschil tussen ebbe en vloed is meters groot, waardoor aan land komen soms met hulp moet gebeuren.

Het eiland is wel het kleinste van de Azoren en wordt door de meeste toeristen niet bezocht.

9. Flores.

Dit eiland vormt het meest westelijke gebied van de archipel en van Europa. Het werd pas Flores genoemd sinds 1475. Het ligt 24 km onder Corvo.

Wegens zijn isolatie werd het verlaten en begon pas in 1504 de definitieve kolonisatie door groepen uit Continentaal Portugal, Madeira en het eiland Terceira.

Door zijn isolement werd het eiland regelmatig aangevallen door piraten. De bewoners trokken zich terug in de grot dos Enxaréus. Oppervlakte: 143 km². Aantal inwoners: 4.000. Er zijn een twaalfstal belvedères, o.a. de Miradoura da Rocha dos Caimbros en de baai van Algoa met het eiland Corvo.

Op Flores zijn er twee gemeenten: in het noordoosten Santa Cruz das Flores, met zijn museum, de hoofdkerk van O. L. Vrouw van Conceição, en in het zuiden Lajes dos Flores met een kerk en de kapel van de Heilige Geest.

Andere lokaliteiten zijn in het noorden: Ponta Delgada, Ponta Ruiva, Cedros, Alagoa, Lagoa. In het centrum: Fajã Grande, Fajâzinha, Caldeira, Caveira. In het zuiden: Caldeira, Mosteiro, Lajedo en Fazenda das Lajes en Lomba.

Bezienswaardigheden;

Er is een uitgedoofde vulkaan en er bestaan zeven kratermeren, waaronder de Caldeira Funda en de Caldeira Rasa. Hoogste punt: de Morro Alto op 914 m. De Ribeiro Grande, 300 m hoog, heeft een twintigtal watervallen. Vermelden we nog twee grotten.

Van op de Monte Carneiro is er een prachtig zicht op Horta, de vallei van de Vlamingen en Pico. Belvedères van Ribeira en van Fajâzinha. De Rocha dos Bordões is een geologisch fenomeen met onderaan verticaal geërozeerd gesteente. Dat heb ik nergens tevoren gezien. Er zijn prachtige natuurlijke zwembaden.

Boven Flores bevindt zich het anticyclonale centrum, dat het weer boven centraal Europa beïnvloedt. Met de steun van Europa aan Portugal is de toeristische industrie goed op gang gekomen, met vluchten van Lissabon en Porto naar Ponta Delgada met Airbusen, en verder met kleinere vliegtuigen naar de andere eilanden. De eilanden van de centrale groep zijn onderling ook per schip te bereiken. Vooral op S. Miguel worden er vele huizen, hotels en supermarkten bijgebouwd en gemacadamiseerde wegen aangelegd.

Vele toeristen ondernemen reizen naar Australië en Nieuw-Zeeland en weten blijkbaar niet dat er zo veel natuurschoon te zien is veel dichterbij huis. Een bezoek aan de Azoren tijdens de zomermaanden is een must. Reislustigen moeten wel tijdig reserveren en houden best steeds een lichte regenmantel bij de hand.

Volgens de SREA, de Serviço Regional de Estatístico dos Açores waren de bevolkingscijfers voor het jaar 2001 de volgende:

1. Santa Maria	5.578
2. S. Miguel	131.609
3. Terceira	55.833
4. Graciosa	4.780
5. S. Jorge	9.674
6. Pico	14.806
7. Faial	15.063
8. Flores	3.995
9. Corvo	425
Totaal:	241.763

Blazoen van de Azoren

B. Geschiedenis van Vlaanderen, het Brugse Vrije en Brugge.

In het eerste deel van deze studie hebben we kort de geschiedenis aangehaald van het Iberisch Schiereiland, Portugal en de Azoren.

De afstammelingen uit de gemengde huwelijken van Portugezen en Vlamingen zijn allicht ook benieuwd naar de geschiedenis van hun verre Vlaamse voorouders. Vandaar dat we hier eveneens een kort overzicht toevoegen van de geschiedenis van Vlaanderen, van het Brugse Vrije en van de stad Brugge, vermits de meeste emigranten daar vandaan kwamen. Voor de Vlaamse lezers is het even weer onderduiken in hun collectief verleden.

B1. Geschiedenis van Vlaanderen:

Vlag 'De Vlaamse Leeuw'

De Romeinse tijd (58 v. C.-407).

In 58 v. C. werd Caius Julius Caesar proconsul over Gallië. De Morinen leefde langs de Vlaamse kust. Pas in 53 v. C. overwon Julius Caesar de kern van het Menapisch gebied. Na 5 jaar moesten de Menapiërs zich overgeven aan de technisch superieure Romeinen.

De naam Vlaanderen dook voor het eerst op in 358, toen de Franken de Vlaanderengouw of pagus Flandrensis van de Romeinen onder het beheer kregen. Het gebied strekte zich uit rond Brugge tussen IJzer en Zwin.

Vandalen, Alemannen en Sueven verspreidden zich over heel Gallië. Uit de Frankische kolonisatie met de Oudfrankische taal is de Vlaamse bevolking ontstaan, wiens taal zou uitgroeien tot het middeleeuwse Vlaams.

a. Het graafschap Vlaanderen (863-1384).

Huis van Vlaanderen (863-1119).

1. Vlaanderen dankt zijn ontstaan aan **Boudewijn I met de IJzeren Arm** (837/840-879). Karolingische gouvgraaf in het Westfrankenland (regeerperiode 863-879). Hij was afkomstig uit Laon. Rond 861 leerde hij Judith kennen, die hij schaakte, maar niet met geweld ontvoerde. Ze was instemmend en gelukkig. Maar daardoor trotseerde Boudewijn wel de machtigste man van het rijk, die razend was want hij had andere trouwplannen voor haar, met vooruitzichten op uitbreiding van zijn gebieden. Judith was namelijk de dochter van de Franse koning Karel de Kale (823 Frankfurt-877 Avrieux), 4de zoon van Lodewijk de Vrome.

Karel erkende toch het huwelijk in december 862. In 863 werd hun eerste zoon Boudewijn geboren, later volgde een tweede zoon, Rudolf.

In 863 kreeg Boudewijn I van zijn schoonvader zelf de pagus Flandrensis in leen, dat overeenkomt met de gouw rondom Brugge, als beloning voor zijn succesvolle strijd tegen de Noormannen, met de benoeming tot graafambtenaar over verschillende gouwen tussen de Schelde, de Noordzee en de IJzer, o.a. Gent, Waas, Terwaan en Aardenburg. Boudewijn had een ijzeren wil en was ongelooflijk stoutmoedig en vermetel.

2. Door gebiedsuitbreiding naar het zuiden toe - Kortrijk, Artesië, Bonen en Doornik - verwierf zijn zoon **Boudewijn II de Kale** (863-11.09.918), graaf van Vlaanderen van 879 tot 918, de feitelijke onafhankelijkheid van zijn leenheren Odo en Karel III de Eenvoudige. Hij was de echte stichter van het middeleeuwse vorstendom Vlaanderen. Boudewijn sloot een afzonderlijke vrede met Odo, graaf van Parijs en markgraaf van Neustrië, die het gezag van Boudewijn II over de voornaamste streken erkende. Zijn prestige was van dien aard dat de Angelsaksische koning, Alfred de Grote, hem zijn dochter Elfrida Wessex (868-07.06.923) ten huwelijk gaf. Zij hadden twee zonen: de oudste, Arnulf, de jongste Adalolf. Hij liet een machtig graafschap na aan zijn zoon Arnulf: de streken ten westen van de Schelde, in het zuiden begrensd door de heuvels van Artesië. Zoon Adalolf kreeg de streek van Boulogne en Terwagne.

In 850 en 858 waren al relatief kleine benden Vikings aan land gekomen in de streek, plunderend en stelend, maar trokken zich nadien terug. In 879 daarentegen bezette en plunderde een machtig leger Noormannen het land. Ze landden tussen Boulogne en Calais en trokken naar Terwaan en St. Omaars. De inval in 879 was de grootste, geweldigste storm die ooit over onze streken waaide. Ze moordden en verkrachtten, plunderden en verwoestten alles. In 880 rukten ze op naar Kortrijk, Doornik en Atrecht tot in Reims. De Franse koning bracht ze tot stand aan de Somme.

De kuststreek was leeggeplunderd, dus keek Boudewijn II naar het zuiden, naar het rijke Artesië, die de graanzolder zou worden voor de Vlamingen, en naar Boonen, die de beste haven was voor de zeevaart naar Engeland.

Vanaf 884 werden burchten gebouwd, die de Noormannen nooit hebben kunnen veroveren. Zo bleef Vlaanderen vanaf 885 van verdere invallen gespaard.

In 892 stierf de abt-graaf Rudolf, neef van Boudewijn I, die beslag legde op diens bezittingen. Boudewijn I was erin geslaagd met vastberadenheid en diplomatiek inzicht een vorstendom te stichten.

3. Onder **Arnulf I de Grote** (889-27.03.964), graaf van Vlaanderen van 918 tot 958, bereikte Vlaanderen zijn verste gebiedsuitbreiding in de richting van Frankrijk, tot voorbij de Somme. Het hertogdom Normandië is ontstaan in 911 onder de Noorman Rollo, Robrecht I van Normandië.

In 931 veroverde Arnolf I de burchten Mortagne en Douai, en de abdij van Saint-Armand. In 932 plaatste hij het graafschap Artois onder zijn bewind. Arnulf I was meester van de hele kust van Boulogne tot Walcheren. Zo had hij het lot van het koninkrijk Frankrijk in handen.

In 933 stierf zijn broer Adalolf en eigende Arnulf zich Boulogne en Ternois toe. Sluwe huwelijkspolitiek leverde Arnulf een machtige bondgenoot in Frankrijk op en stelde de vrede van Lotharingen zeker. Maar het lot kan keren.

Door het vroegtijdig overlijden van zijn zoon ondertekende Arnulf I in 962 een overeenkomst met zijn opperleerheer, de Franse koning Lotharius. Hij vroeg de koning de voogdij uit te oefenen over zijn kleinzoon. Daarvoor krijgt de koning bij de dood van Arnolf I alle bezittingen terug die de graaf vroeger van hem had veroverd: Artois, Amiens, Ponthieu en Ostrevant. De koning zou er ook voorzorgen dat de jonge Arnolf bij zijn meerderheid zou erkend worden als graaf van de rest van het vorstendom.

Zoals verwacht wierpen de aasgieren zich op de eigendommen van Arnulf I. In 965 trok de koning met een leger naar Vlaanderen. Zo moesten de edellieden zich aan het gezag van de koning onderwerpen.

Mathildis, de moeder van de kleine Arnulf en koningin Gerberga, de moeder van de koning namen de voogdij van de jongen, waar tijdens de afwezigheid van de koning.

Lotharius heeft zich gelukkig eerlijk gehouden aan het akkoord gesloten in 962. Anders zou de geschiedenis van Vlaanderen een heel andere wending genomen hebben.

Lotharius deed afstand van zijn uitzonderlijk gezag over Vlaanderen. Zo werd Arnulf II een zelfstandige vorst en een aanhanger van Lotharius. Tot slot kwamen Artois en Ostrevant terug aan Vlaanderen, maar bleven Montrueil en Ponthieu aan de Franse kroon.

4. **Boudewijn III** (940-01.01.962 St. Bertijn). Zijn vader werd oud en ziek. Zo regeerde zijn zoon, de nieuwe graaf van Vlaanderen, over het graafschap van 958 tot 962. Hij zelf stierf evenwel op 22-jarige leeftijd, als zijn zoon Arnulf pas twee jaar oud was. Grootvader Arnulf voelde zijn einde naderen en had ineens geen volwassen opvolger. In 962 hernam Arnulf I alleen het bestuur van het graafschap tot aan zijn dood.

5. **Arnulf II** (960/988), graaf van Vlaanderen van 965 tot 987, was de zoon van Boudewijn III en van Mathilde Van Saksen. Hij volgde zijn grootvader op, tot 976 onder voogdij van koning Lotharius II van Frankrijk. Onder zijn regering was er een gezagscrisis. Hij had noch de kracht, noch de ambitie van zijn grootvader.

Het was een merkwaardig historisch feit dat de eenheid en het bestaan van het vorstendom Vlaanderen werd gered door het huwelijk van de weduwe van een Vlaamse graaf met de zoon van een koning van Frankrijk, die net het tegenovergestelde verwacht had.

6. **Boudewijn IV met de Baard** (980-30.05.1035), graaf van Vlaanderen van 988 tot 1035. Hij was sluw en stoutmoedig. Hij had het karakter van zijn grootvader. Hij legde zijn opperleenheerschap op aan de graven van Zuid-Vlaanderen. Dan heroverde hij West-Friesland. In 1006 maakte hij zich meester van Valenciennes en Ename. Hij verwoestte Kamerrijk.

Hij veroverde op de rechteroever van de Schelde gebieden, die aan de Duitse keizer toebehoorden. Hij begreep het economische belang van het Scheldebekken. Hij ontwikkelde de wolproductie op de kustschorren. Dit leidde tot de latere bloei van Brugge, Gent, Rijsel, Kortrijk en Ieper, met vooral de handel in wol en laken. Hij steunde de Duitse keizer. Daarvoor kreeg hij Walcheren, de Zeeuwse eilanden en de Vier Ambachten. Dit gebied werd later bekend als Rijksvlaanderen. Hij sloot ook een akkoord met de Franse koning. Van zijn vrouw Ogive kreeg hij een zoon, Boudewijn V van Rijsel. Voor zijn zoon kreeg Boudewijn IV de hand van Adèle, dochter van de Franse koning Robert II. Deze verbintenis tussen het Vlaamse graafschap en Frankrijk zou voor 100 jaar vrede zorgen.

7. Onder **Boudewijn V de Grote** (1013-01.09.1067), graaf van Vlaanderen van 1035 tot 1067, strekte de Vlaamse invloedssfeer zich ook uit over een groot deel van de Nederlanden. Het territoriale bestuur werd heringericht. Er kwamen kasselrijen in plaats van gouwen. Er ontwikkelden zich nieuwe steden zoals Torhout, Ieper, Rijsel en Mesen. Verbindingswegen werden aangelegd en jaarmarkten trokken de handelaars aan. Hij onderhield ook goede betrekkingen met Frankrijk en Duitsland. Hij huwde circa 1028 met prinses Alix van Frankrijk. Hij was een zwager van koning Hendrik van Frankrijk en was van 1060-1065 voogd over koning Philips I van Frankrijk

Boudewijn V had drie kinderen:

- a. Boudewijn VI.
- b. Mathilde Van Vlaanderen die huwde met Willem de Veroveraar.
- c. Robrecht I Van Vlaanderen, die in 1063 trouwde met Geertrui Van Saksen, weduwe van Floris, graaf van Holland. Hij werd later genoemd Robrecht de Fries.

De Vlaamse invloedssfeer strekte zich zo over een groot deel van de Nederlanden uit. Hij werd één van de grootste Vlaamse graven. Robrecht was de vader van Adela Van Vlaanderen, die huwde met Knoet IV Van Denemarken.

Vlaanderen ontwikkelde zich tot een zelfstandige staat die een eigen buitenlandse politiek voerde, ondanks feodale banden met de Franse en Duitse kronen.

8. **Boudewijn VI** (1030-17.07.1070), graaf van Vlaanderen van 1067 tot 1070. Hij trouwde op 31.03.1051 met Richildis Van Bergen. Door dit huwelijk werd hij ook graaf van Henegouwen. Hij had een zwakke gezondheid en hield meer van muziek dan van oorlogvoeren. Hij was zeer religieus. Hij had niet de kracht en de durf van zijn vader en grootvader.

Boudewijn VI had vier kinderen met Richildis, gravin van Henegouwen:

- a. Arnulf III de Ongelukkige, graaf van Vlaanderen en Henegouwen (geboren in 1055).
- b. Boudewijn II van Henegouwen.
- c. Gilbert Van Gent. d. Agnes.

9. **Arnulf III de Ongelukkige** (ca. 1055-1071), graaf van Vlaanderen in 1070 en 1071. Hij had een zwakke gezondheid en regeerde maar 7 maanden. Hij werd gedood in de slag bij Kassel. Zijn oom Robrecht de Fries was er de overwinnaar.

Richildis was van keizerlijken bloede, was heel ambitieus, had een hard karakter. Ze was geen gemakkelijke tante, maar had wel een goed militair inzicht.

10. **Robrecht I de Fries** (circa 1029/1032-13.10.1093 in het fort van Kassel), erkend door de Franse koning, werd hij de nieuwe graaf van Vlaanderen van 1071 tot 1093. Ook de Duitse koning Hendrik IV erkende Robrecht I als graaf van Vlaanderen. Hij maakte van Brugge een Europees handelscentrum. Hij verliet Wynendaele voor Brugge.

Boudewijn, de overgebleven zoon van Richildis, moest zich met het graafschap Henegouwen tevreden stellen. Hij verzoende zich later met zijn oom.

Sinds de slag van Hastings ontstond de Engels-Franse vijandschap die 1000 jaar zal aanslepen tot op 08.04.1904 met de Entente *Cordiale* tegen Duitsland.

Richildis wilde Robrecht verjagen en haar zoon Boudewijn als wettelijke graaf van Vlaanderen te kunnen doen erkennen. Filips I erkende Boudewijn als graaf van Vlaanderen. Het huwelijk van Filips I en Robrecht's stiefdochter bracht vrede tussen Frankrijk en Vlaanderen tot bij de dood van graaf Willem Clio in 1128.

De Duitse keizer Hendrik IV sloot een vredesovereenkomst met Robrecht. Rond 1086 was Robrecht eindelijk volledig zeker van de macht in het graafschap Vlaanderen.

Robrecht I Van Vlaanderen had drie kinderen:

- a. Robrecht II Van Jeruzalem.
- b. Adela Van Vlaanderen, getrouwd met Knoet IV Van Denemarken, de ouders van Karel de Goede. Op 10.07.1086 werd Knoet IV in Denemarken vermoord.

c. Gertrudes Van Vlaanderen, getrouwd et Diederik Van Opper-Lotharingen, de ouders van Diederik Van den Elzas.

11. **Robrecht II Van Jeruzalem** (circa 1065-02.10.1111 Meaux). Gedeeltelijk bestuur van Vlaanderen van 1080 tot 1092, graaf van Vlaanderen van 1093 tot 1111. Hij nam deel aan de Eerste Kruistocht van 1096 tot 1100.

Drie kinderen van Robrecht II en Clementia van Bourgondië:

- a. Boudewijn
- b. Willem (1094-1109).
- c. Filips (1095-?).

Clementine, dochter van Willem I van Bourgogne, was een begaafde vrouw. Zij kreeg het beleid van Vlaanderen tijdens de afwezigheid van haar man.

12. **Boudewijn VII met de Bijl, Hapkin** (1094-17.07.1119 Roeselare), graaf van Vlaanderen van 1111 tot 1119. Hij was rechtvaardig. Hij verstevigde het grafelijke gezag door steun van de steden. Hij werd bijgestaan door zijn neef Karel Van Denemarken in 1117-1118 en tijdens de laatste maanden van 1119 toen hij doodziek was.

Hij trad krachtadig op tegen de verstoorders van de landvrede. Hij wilde dat handel en steden zich ongestoord konden ontwikkelen. Boudewijn VII stierf kinderloos. Hij had zijn neef prins Karel Van Denemarken aangeduid als zijn opvolger.

In de 12de eeuw werd Vlaanderen een echt vaderland, dat bij zijn bewoners een nationaal gevoel had wakker geroepen. Doorslaggevend was het bewind van de dynastie der Vlaamse graven, die elkaar in rechtstreekse lijn opgevolgd hebben van 863 tot Boudewijn VII. De Henegouwse Boudewijnen werden gepasseerd.

13. **Karel de Goede** (1091-02.03.1127), graaf van Vlaanderen van 1119 tot 1127. Karel was de zoon van Adela Van Vlaanderen en van Knoet IV Van Denemarken, die in zijn land vermoord werd in 1085. Adela vluchtte daarop naar Vlaanderen bij haar vader Robrecht II, met haar drie kinderen Ingerbertha, Cecilia en Karel. Karel werd opgevoed aan het grafelijke hof bij zijn grootvader en oom. Hij fungeerde als raadgever van zijn neef Boudewijn VII Van Vlaanderen, die hem na zijn dood opvolgde, na 8 jaren machtstrijd. Karel bestreed onrecht en armoede.

De Erembouts uit Veurne waren van onvrije afkomst, een onzuiver en misdadig geslacht. Toch waren ze erin geslaagd zich te laten opnemen in de adel. Zij leverden de burggraven van Brugge.

Op 02.03.1127 werd Karel de Goede, in gebed verdiept, in de Sint-Donaaskerk door Bordsiard, die achteraan de kerk binnensloop, vermoord met een slag van zijn zwaard. Hij sloeg hem de schedel in. Zijn hersenen vlogen in het rond. Er waren 28 samenzweerders betrokken bij de aanslag, geleid door Bertuif, de proost van het Brugse Sint-Donaaskapitel. De Franse koning Lodewijk VI liet de samenzweerders van de hoogste toren van de burcht van Brugge naar beneden werpen. Karel de Goede werd zalig verklaard in 1884.

14. De Franse koning Lodewijk VI drong na 10 dagen besprekingen op 23.03.1127 de kandidatuur voor als graaf van Vlaanderen van de Normandiër **Willem Clio**, (Willem van Normandië), zoon van Robert Courtedeuse, kleinzoon van Robert de Vries, ondanks het verzet van Brugge en Gent, die Diederik Van den Elzas steunden. Hij heeft 16 maanden geregeerd. Hij stierf op 27.07.1128 voor de poorten van Aalst.

15. **Diederik Van den Elzas**, neef van Karel de Goede, won evenwel de machtstrijd dankzij de hulp van de steden Brugge en Gent, die voor de eerste keer een doorslaggevende rol speelden in de Vlaamse politiek. In ruil verleende Diederik Van de Elzas aan de steden invloed op het feodale bestuur

Diederik Van den Elzas (1095-04.01.1168), de oudste zoon van Diederik II, hertog van Opper-Lotharingen en van Gertrudes Van Vlaanderen, dochter van Robrecht de Fries, werd uiteindelijk graaf van Vlaanderen van 1128-1168.

Hij deed zijn Blijde Intrede in Brugge op 01.04.1128. Hij ondernam vier reizen naar het Heilig Land, van waar hij het Heilig Bloed naar Brugge bracht. Diederik huwde met Sybilla Van Anjou, dochter van Foulques V, graaf van Anjou.

16. **Filips Van den Elzas** (1136-01.06.1191). Eerste huwelijk in 1156 te Beauvais met Elisabeth, dochter van Radulf, graaf van Vermandois. Tweede huwelijk met Mathilda, alias Teresa, alias Beatrix van Portugal in augustus 1184. Bij het overlijden van Filips in 1191 werd Mathilda in het bezit gesteld van een uitgestrekte weduwgift in Kust- en Frans Vlaanderen. Zij stierf op 06.03.1218. Beide huwelijken bleven kinderloos.

Filips volgde zijn vader Diederik op. Zijn regeerperiode (1168-1191) was de apotheose van drie eeuwen Vlaamse geschiedenis, wat territoriale expansie en internationale prestige betreft. Zijn rijk strekte zich uit van de Schelde tot op 25 km van Parijs. Hij was nog steeds de vazal van de Franse koning Lodewijk VII, maar zijn rechtsgebied was groter dan de koninklijke domeinen. Anderzijds hield hij Rijksvlaanderen van de Duitse keizer.

Hij stelde bezoldigde ambtenaren aan. Hij bevorderde de handel door het verstrekken van privileges en het bouwen van wegen en dijken.

Aan het einde van de 12de eeuw was het graafschap Vlaanderen één van de modernste en machtigste staten van Europa. Leenrechtelijk was Vlaanderen verbonden met de Franse koning. Ook cultureel stond Vlaanderen dicht bij Frankrijk, maar economisch was het afhankelijk van de wolaanvoer uit Engeland. Door erfenissen reikte het machtsgebied van Filips Van den Elzas in het zuiden tot aan het Franse kroondomein. Filips bracht ingrijpende wijzigingen aan op gerechtelijk gebied en stichtte nieuwe havens als Damme en Nieuwpoort. Hij bouwde zijn gebied uit tot een gecentraliseerde en rationeel bestuurde, een moderner gestructureerde Vlaamse staat dan de meeste Europese koninkrijken en andere vorstendommen. Zijn hof groeide uit tot een centrum van cultuur. Hij introduceerde een zeer vooruitstrevend recht en zag het economische en sociale belang van de steden.

Filips Van de Elzas stierf op 01.06.1191 tijdens het beleg van Akka tijdens de koningskruistocht in Palestina. In 1176, kort voor zijn eerste reis naar Palestina, had hij zijn schoonbroer Boudewijn V, graaf van Henegouwen, als opvolger aangeduid, in het geval hij kinderloos zou overlijden. Vóór zijn laatste reis naar Palestina in 1190 had hij het gezag voor de duur van zijn afwezigheid toevertrouwd aan zijn tweede echtgenote Mathilde.

Voor de opvolging in Vlaanderen waren er drie kandidaten:

a. Filips Augustus (1181-1223), koning van Frankrijk, die het graafschap wilde toevoegen aan zijn kroondomein.

b. Mathilde, de weduwe van Filips Van den Elzas, die 'koningin' wilde worden van Vlaanderen. Zij rekende daarop het bondgenootschap van Filips August.

c. Van Franse ridders die uit Palestina terugkeerden vernam de kanselier van Boudewijn V van Henegouwen 8 dagen vóór beide andere kandidaten toevallig dat Filips Van de Elzas gesneuveld was. Boudewijn V, vertrok onmiddellijk met zijn leger naar Vlaanderen, om daar zijn erfrecht de kroon van Vlaanderen op te eisen. Brugge, Kortrijk, Ieper, Oudenaarde, Geraardsbergen, Aalst en het land van Waas huldigden Boudewijn V van Henegouwen als de wettelijke opvolger van Elzas Van den Elzas. Gent sribbelde tegen.

Tenslotte erkende ook Mathilde Boudewijn V van Henegouwen als Boudewijn VII Van Vlaanderen. Zijzelf behield de lenen van Rijsel, Kassel, Veurne en Diksmuide. Artois kwam aan Filips Augustus.

Mathilde, alias Teresa, alias Beatrix, in augustus 08.1184 gehuwd met **Filips van de Elzas**, graaf van Vlaanderen (overleden op 01.06.1191 bij het beleg van Acco, tijdens de Koningskruistocht in Palestina). Kinderloos huwelijk. Bij het overlijden van Filips in 1191 werd Mathilda in het bezit gesteld van een uitgestrekte weduwgift in Kust- en Frans Vlaanderen. Zij stierf op 06.03.1218.

17. **Margaretha I Van den Elzas** was de eerste keer circa 1163/65 getrouwd met graaf Raoul II Van Vermandois. Tweede huwelijk in april 1169 met Boudewijn V, die in 1171 graaf Van Hengouwen werd. Hij was een zoon van Boudewijn IV van Henegouwen en Alix, dochter van de graaf van Namen. Door de dood van gravin Margaretha Van den Elzas op 15.11.1194 ging het graafschap Vlaanderen op haar oudste zoon Boudewijn over op 17.12.1195, onder de naam van **Boudewijn VIII Van Vlaanderen**, Boudewijn VI Van Henegouwen en keizer Boudewijn I Van Constantinopel.

Filips Van den Elzas had namelijk bepaald dat na zijn dood (1191) Boudewijn VI van Henegouwen slechts **graaf van Vlaanderen zou zijn in de naam van zijn vrouw**. Pas haar dood in moest het graafschap overgaan op hun oudste zoon Boudewijn IX van Vlaanderen. Boudewijn VIII van Vlaanderen stierf op 17.12.1195 en liet 7 kinderen na.

18. **Boudewijn IX Van Vlaanderen**, Boudewijn VI Van Henegouwen, bekend als keizer van Constantinopel vanaf 1204, werd geboren in Valenciennes in juli 1171 als zoon van Boudewijn VIII van Vlaanderen en Margareta Van den Elzas, zuster van Filips Van den Elzas. Na de tweede verovering van Constantinopel werd hij keizer van het Latijnse Rijk (1204-1205). In 1205 bij Adrianopel leed hij een nederlaag tegen de Bulgaarse koning bij Adrianopel in 1205, waarna hij spoorloos verdween. Niemand weet waar en hoe hij gestorven is.

Boudewijn IX trouwde op 13.06.1186 met Maria Van Champagne, dochter van de graaf van Champagne en nicht van de koning van Frankrijk.

Van zijn moeder Margareta Van Den Elzas, overleden 15.11.1194, erfde hij het graafschap Vlaanderen, want zij was de zuster van Filips Van den Elzas.

Zijn vader stierf op 17.12.1195. Van hem erfde hij het graafschap Henegouwen

Boudewijn IX was 24 jaar oud toen zijn vader stierf. Hij had zijn vader op vroege leeftijd bijgestaan en dan ook wel veel ervaring van het bestuur van graafschappen.

In 1196 verzekerde Boudewijn IX volledige militaire steun aan de Franse koning. In ruil daarvoor kreeg hij kasteel van Montagne, maar de koning hield die belofte niet.

Boudewijn realiseerde zich dat de koning nog steeds de Vlaamse gewesten aan zijn kroondomein wilde toevoegen. Daarom zocht hij een bondgenootschap met Engeland. Zo werd op 20.11.1197 tussen Engeland en Vlaanderen een militair bijstandsverdrag ondertekend.

Koning Richard Van Engeland landde in Normandië. Boudewijn viel Doornik en Dowai binnen en vervolgens ook Vermandois, Bapaume en Péronne.

Koning Filips rukte tegen Boudewijn op tot in de regio Ieper en sloeg er zijn kamp op. Boudewijn liet de sluizen langs de Ieperlee open zetten. Het kamp veranderde in een moeras. Het Franse leger was een gemakkelijk prooi voor de Vlaamse troepen. Filips mocht terug keren naar Parijs, mits de belofte geen acties meer te ondernemen tegen Vlaanderen.

Zoals naar loffelijke gewoonte verklaarde de Franse koning de overeenkomstig ongeldig, waarop Boudewijn eerst Aire innam en nadien met de hulp van de graaf van Guines ook Sint-Omaar. Op 02.01.1200 kwamen de twee partijen tot een akkoord. Boudewijn behield Dowai, Aire en Sint-Omaar en Frankrijk behield Atrecht, Bapaume en Hesdin. Zo kwam er toch een tijdje rust in Vlaanderen.

Boudewijn IX was niet alleen een echte veldheer en een handig diplomaat, hij was ook bekommerd om de sociaaleconomische problemen in zijn domein. Hij verbood nog leningen tegen hoge interesten af te sluiten. Dit was het zogenaamde woekerverbod van 1199.

Boudewijn de Moedige voerde een krachtige stedelijke politiek. Hij bouwde het graafschap uit tot een moderne staat; Zijn hof was een centrum van cultuur. Hij liet het Gravensteen in Gent optrekken als verblijfplaats voor het grafelijk geslacht.

Boudewijn IX en Margaretha hadden twee dochters:

- a. Johanna van Constantinopel (, 1202-1280).
- b. Margareta van Constantinopel (1200-1244).

19. Toen **Johanna Van Constantinopel** erfdochter werd, was ze nog minderjarig. Ze stond aanvankelijk onder regentschap en voogdij van haar oom Filips, graaf van Namen.

Mathilde, ook gekend als Theresa, dochter van koning D. Afonso I van Portugal, op 1184 de tweede echtgenote van Filips Van den Elzas, nam de verantwoordelijkheid van de opvoeding van Johanna op zich. Zij regelde ook het huwelijk van Johanna met haar eigen neef, D. Fernando/Ferrand van Portugal (1188-1213), de 3de zoon van koning D. Sancho I, die zijn vader D. Afonso I in 1185 had opgevolgd.

De twee prinsessen, Johanna en Margareta, mochten niet trouwen zonder de toelating van de Franse koning. Zij moesten naar Parijs gebracht worden onder de hoede van Mathilde.

Op 22.01.1212 trouwde Johanna met Ferrand. Daarna vertrokken ze zo gezegd naar Brugge, maar werden te Péronne opgesloten. Ze kwamen in Aire en Sint-Omaar aan.

Ferrand werd de aartsvijand van de Franse koning Filips II omdat hij weigerde Frankrijk bij te staan in een expeditie tegen Engeland. Ferrand werd in Brugge en Gent erkend als graaf van Vlaanderen. De Engelse koning zou Vlaanderen tegen de Fransen bijstaan met soldaten en geld.

Op 23.05.1213 veranderden Franse soldaten Vlaanderen in een oorlogshel. De Fransen overwonnen te Bouvines (1214) een vernietigingsslag. Ferrand werd gevangen genomen en werd pas 12 jaar later vrijgelaten, nadat Johanna in 1226 de vrede van Melun had ondertekend. Sindsdien heeft hij met veel inzet naast Johanna het land bestuurd. Ferrand stierf in 1233, Johanna op 05.12.1244.

Onder de regering van Johanna van Constantinopel kregen de Vlaamse steden meer economische macht, welvaart en autonomie. Gedurende een eeuw werd Vlaanderen zowel politiek al cultureel aan sterke Franse invloed onderworpen. Door het volstrekte overwicht van de Fransgezinde edelen onder leiding van Jan Van Nesle, de burggraaf van Vlaanderen, was de Franse koning heer en meester van het graafschap Vlaanderen. De Franse koning, Filips IV de Schone (1268-28.11.1314) Fontainebleau, wilde manifest het graafschap rechtstreeks aan zijn gezag onderwerpen.

20. **Margareta Van Constantinopel** (06.08.1202-10.02.1280) volgde haar zuster Johanna op als gravin van Vlaanderen (1244-1246). Ze was tevens gravin van Henegouwen (1244-1278). Ze was in 1213 te Quesnay getrouwd met Bouchard Van Avesnes. Met hem had ze drie kinderen. In 1215 werd dat huwelijk door paus Innocentius ongeldig verklaard.

Tweede huwelijk in november 1223 met Willem Van Dampierre (+ 1231), zoon van seneschalk Gwijde Van Dampierre, waarmee ze vijf kinderen kreeg. Tussen haar zonen uit beide huwelijken ontstond de successiestrijd Avesnes-Dampierre. Koning Lodewijk IX van Frankrijk regelde het zo in 1246 bij het verdrag van Parijs dat de Dampierres Vlaanderen kregen en de Avesnes Henegouwen, maar de strijd bleef voortduren.

Haar oudste zoon uit haar tweede huwelijk, Willem II, nam in 1246 de titel van graaf aan, hoewel zijn moeder het bewind bleef voeren. Hij stierf tijdens een toernooi in 1251.

Margareta verbeterde de toestanden in het Vlaamse graafschap. Ze stelde veel van haar lijfeigenen vrij. Ze kende nieuwe rechten toe aan de gemeenten. Ze bevorderde de handel en de industrie. Ze steunde geldelijk de kerk en de kloosters. Op 29.12.1278 deed ze afstand van de grafelijke troon ten voordele van haar zoon Gwijde Van Dampierre, die tot dan mederegent was.

21. Margareta werd opgevolgd door haar zoon **Gwijde Van Dampierre** (circa 1226-07.03.1305), graaf van Vlaanderen (1278-02.11.1299) Hij was de tweede zoon van Margareta en Willem Van Dampierre. Hij trouwde in 1246 met Mathilde Van Bethune en Dendermonde (+ 1260); van haar had hij 8 kinderen. Tweede huwelijk in 1265 met Isabella Van Luxemburg (+ 1298). Elf kinderen uit dit huwelijk. Plus nog een hele resem kinderen bij diverse maîtresses.

Het grafelijke gezag had te lijden gehad onder het slappe beheer van Johanna en Margareta. Het graafschap stond financieel aan de rand van de afgrond, terwijl de steden door de lakenindustrie zich hadden verrijkt. De macht verplaatste zich van de graaf naar de steden. Gwijde had zowel problemen met de steden Gent, Brugge en Ieper als met de sluwe Franse koning Filips de Schone. In 1292 werd hij naar Parijs uitgenodigd met zijn dochter Filipina, die zou trouwen met de zoon van de Engelse koning, vijand van Frankrijk. Vader en dochter werden gevangen genomen. Drie zonen van Gwijde hebben hun vader in januari 1293 vrij gekregen met de hulp van de paus Bonifacius VII.

Filipina bleef in de kerkers van het Louvre 12 jaar vastgehouden als speeltje voor de bewakers en werd na de dood van haar vader vergiftigd in 1306. Een dochter martelen om de vader naar je pijpen te laten dansen, daarvoor moet ge een grote lafaard zijn.

In 1296 werd Gwijde als graaf van Vlaanderen geschorst en moest hij zich voor het parlement van Parijs komen verantwoorden. Hij moest Gent aan de koning afstaan en bijna alle grafelijke macht werd hem ontnomen. Op 07.01.1297 sloot Gwijde Van Dampierre een militair verbond met Engeland. Twee dagen later brak Gwijde definitief met Filips de Schone en zegde de leentrouw op. Deze opzeg zal Vlaanderen teisteren tot in 1320.

Gwijde Van Dampierre sloot een verbond met de Klauwaerts (de ambachtsgilden), die zijn partij kozen. De Leliaards, de koningsgezinden, het stedelijk patriarchaat, steunde de Fransen.

Op 15.06.1297 viel het Franse leger Vlaanderen met 10.000 ruiters en 7.000 man voetvolk binnen. Niets of niemand werd ontzien of gespaard. Ook kloosters werden geplunderd. Kloosterzusters werden verkracht. Plunderingen, zinloze verwoestingen en brandstichting. Gwijde Van Dampierre, 75 jaar oud, verloor zijn gemalin en trok zich terug op het kasteel van Rupelmonde.

Rijsel en Veurne, Brugge en Damme werden bezet. De Engelse vloot had op het nippertje Damme verlaten. Zowat twee derden van Vlaanderen was Frans wisgewest geworden. Gwijde behield nog enkel Gent, Oudenaarde, de Vier Ambachten en het land van Waas. In oktober 1297 keerde Filips de Schone naar Frankrijk terug. Raoul de Nestlé werd koninklijk gouverneur van bezet Vlaanderen. De paus zou beslissen over de toekomst van Vlaanderen. Op 27.06.1298 beslist paus Bonifacius dat Engeland en Frankrijk vrede moeten sluiten. Gwijde staat er heel alleen voor, verlaten door zijn bondgenoten en ontzegt van de pauselijke steun. Op 02.11.1299 droeg Gwijde het bestuur van het land over aan zijn zoon Robrecht Van Béthune. Oud en krachteloos trok Gwijde zich terug op het kasteel van Rupelmonde.-

Blijkbaar was Gwijde een goedgelovige en impulsieve persoonlijkheid. Als opponent had hij een sluwe en intelligente, een harde, maar laffe Franse koning. Het was echt niet het ideale moment een leentrouw op te zeggen aan zo'n geldzuchtige absolutist. Zo iets doet ge niet als ge geen sterke militaire en economische troeven in handen hebt. Frankrijk heeft Vlaanderen eeuwenlang belaagd en heeft ons pas gelost in 1815.

22. Robrecht III Van Béthune, ook Robrecht Van Dampierre genaamd (1247/49-17.0.1322), graaf van Vlaanderen (02.11.1299-1322, mits 5 jaar gevangenschap in Frankrijk). Hij was de oudste zoon van Gwijde Van Dampierre en Mathildis Van Béthune. Hij was ook graaf van Nevers. Hij trouwde in 1265 met Blanca Van Anjou (+ 1269), dochter van Karel Van Anjou. Tweede huwelijk in 1272 met gravin Yolanda Van Nevers. Zij hadden twee zonen: Lodewijk I Van Nevers en Robrecht V Van Kassel

Hij nam deel aan de Zevende Kruistocht (1270). Zowel op politiek als op bestuurlijk gebied was hij een trouwe medewerker van zijn van Gwijde Van Dampierre in diens strijd tegen de Franse koning Filip de Schone.

De wapenstilstand liep af op 06.01.1300. Vanaf 07.01.1300 veroveren de Frans troepen de rest van Vlaanderen. Gwijde en Robrecht moeten zich overgeven. Gwijde en zijn twee oudste zonen, Robrecht en Willem, samen met een vijftigtal ridders, reisden naar Parijs om zich aan Filips de Schone te onderwerpen. Ze werden aangehouden en gevangen gezet.

Tussen 1300 en 1305 zat Robrecht gevangen in het kasteel van Chinon in Frankrijk. Willem werd opgesloten in het kasteel van Issoudun. De 50 ridders werden verspreid gevangen gezet in de kastelen van de koninklijke domeinen. Gwijde zou nooit meer vrij komen. Hij stierf in Franse gevangenschap te Compiègne. Hij werd daar in 1305 door zijn kinderen begraven in de abdij van Fines, dat toen behoorde tot het graafschap Vlaanderen. Dit is nu de Franse gemeente Fines-le-Raches. De abdij, ooit gebouwd door toedoen van Margareta Van Constantinopel, werd later afgebroken door Franse revolutionairen. Zijzelf werd daar begraven, haar zoon Gwijde Van Dampierre en zijn eerste echtgenote Mathilde Van Béthune.

De koning benoemde op 18.05.1300 Jacques de Châtillon tot gouverneur van Vlaanderen, met zetel te Brugge. De goederen van de Klauwaerts worden in beslag genomen. De Vlaamse ridders die de graaf zijn trouw gebleven, moeten getrouwheid afleggen aan de Franse koning. Hun goederen worden aangeslagen en verbeurd verklaard. De Leliaards die onder Gwijde waren uitgeweken naar Frankrijk, kwamen massaal terug naar Vlaanderen. Het kwam tot brutaliteiten en zelfs tot doodslag; Steden die zich tegen de Franse bezetting hadden verzet, zoals Ieper, moesten forse boeten betalen.

De koning deed zijn Blijde Intrede in Vlaanderen. In Dowaaï op 08.05.1301. Dan naar Rijsel, Doornik, Kortrijk en Oudenaarde. Op 22.05.1301 worden ze in Gent prachtig onthaald. Op 29.05.1301 worden ze in Brugge door het stadsbestuur wel plechtig onthaald, maar de Bruggelingen zelf daarentegen ontvingen de koning koel, mokkend en in een doodse stilte. De boodschap 'trap het af' kwam goed over. Filips en zijn venijnige echtgenote verlieten de stad meteen.

Overal in Vlaanderen ontstonden er smeulende oproerhaarden. Het leger kon niet overal tegelijk zijn. De Fransen moesten machteloos toekijken hoe het verzet zich meester maakte van de toestand.

In januari 1302 maakten de Brugse ambachtslieden onder leiding van Pieter de Coninc zich meester van het stadsbestuur. Ook in Gent kwam er opstand. De handwerkers namen het Gravensteen in en namen meteen het stadsbestuur over. Toch kon De Châtillon het stadsbestuur terugnemen. Ook in Dowaaï en Ieper nemen de Leliaards weer de macht. Nog nooit sinds de Noormannen had een vreemde macht een voet op Vlaamse bodem gezet. Ook nu moesten ze hun problemen zelf oplossen. Maar dat vroeg naar leiding.

Jan Van Namen en Pieter de Coninc deden beroep op Willem Van Gulik, proost van Maastricht. Met een klein huurleger verscheen hij in Brugge in mei 1302. Hij werd door het stadsbestuur aanvaard als plaatsvervanger van de afwezige graaf.

Ook Damme en Aardenburg erkenden hem. De kastelen van Sijsele en Male, die in de handen waren van de Fransen, werden geplunderd.

Er werd overeengekomen dat Brugge gespaard zou worden als alle opstandelingen de stad verlieten. Op 16 mei verlieten 5.000 handwerkers de stad. Op de weg naar Damme stootten ze op wagens die proviand aanvoerden voor het Franse leger. De begeleiders werden gedood en de burgers maakten zich meester van het voedsel en de drank.

Op 17 mei trok De Châtillon Brugge binnen. De Bruggelingen vreesden een serieuze vergelding van de Fransen en riepen de verdreven bannelingen terug. Er werd afgesproken de Fransen in de vroege morgen van 18 mei aan te vallen bij het luiden van de klokken voor de eerste Mis, de Metten.

Wie de strijdkreet 'schild en vriend' niet precies kon nazeggen en dus zijn Frans zijn verraadde, werd gedood. Meer dan 1500 Fransen en Leliaards werden die nacht gedood en 85 Leliaardse edelen werden gevangengenomen.

De Châtillon ontvluchtte en kwam uitgeput aan te Kortrijk, waar hij door de Franse troepen werd opgevangen. In Brugge werd op 19 mei een vernieuwd stadsbestuur opgericht. De Châtillon vertrok naar Rijsel om daar een nieuw leger bijeen te brengen.

Filips de Schone bereidde de oorlog voor. De graaf van Boulogne werd burgerlijk landhoofd, Robert d'Artois werd militaire bevelhebber. Hij moest een leger mobiliseren en het Franse gezag in Vlaanderen herstellen.

Ondertussen is te Brugge Willem Van Gulik teruggekeerd. Op 31 mei verlieten Willem Van Gulik en Pieter de Coninck de stad van een goed met wapens, belegeringsmachines en levensmiddelen, uitgerust leger dat hoofdzakelijk bestond uit West-Vlamingen, versterkt met ridders ingehuurd in Brabant, Loon en Zeeland. Ze trokken over Wijnendale, Diksmuide, Veurne en Nieuwpoort, naar Sint-Winoksbergen naar Kassel en vandaar naar Kortrijk.

Ook Gwijde Van Namen was te Brugge aangekomen; waar hij een legermacht kon verzamelen. Ze vertrokken op 12 juni naar Kortrijk, waar de beslissende slag zal geleverd worden.

Met 2.500 ruiters, 500 boogschutters en 5.000 soldaten te voet rukte Robert d'Artois op 30 juni vanuit Atrecht naar Kortrijk. Op hun tocht door Vlaanderen doodden ze alles wat bewoog.

Jan Van Namen snelde zijn broer te hulp met 600 wapenlieden. Vanuit Kassel kwamen er 2.000. Vanuit Poperinge nog eens 8.000. Vanuit Gent kwam Jan Borluut met een leger van 700 man. Jan Breydel bracht allerlei goederen aan, eetwaren en drank. Jan Van Renesse van Zeeland kwam met een groep militair goed uitgeruste mannen uit de Vier-Ambachten. De gehele wapenmacht van Vlaanderen stond voor de eerste keer onder een gemeenschappelijke vlag: de Vlaamse leeuwenbanier.

Dank zij hun terreinkennis konden de Vlamingen de legers opzetten in de best mogelijke positie. Met de Leie in de rug, de Grote Beek in het zuiden en de Groeningebeeck in het oosten. Dit gaf een uitstekende bescherming.

De beken waren 2 of meer meter diep, dus niet zo gemakkelijk over te steken, niet voor het voetvolk en zeker niet voor de zwaar gewapende Franse ruiters.

Op 11.07.1302 tegen de middag begon de Franse aanval. De Franse ruiters hadden nog nooit aan voetvolk het hoofd moeten bieden. De Vlaamse strijders krijgen het initiatief in handen van de strijd. D'Artois sneuvelde. Zijn laatste ridders trachtten te vluchten, maar verdronken. De Fransen werden vervolgd over de Groeningebeek. Er werden geen gevangenen genomen. Voor vele handwerkers was het uur van de onverbiddelijke wraak geslagen. Pas diep in de avond was de slag ten einde. Het prachtigste leger van geheel West-Europa was vernietigd.

De grootste buit bestond uit 700 gulden sporen. Die werden in de O.L.Vrouwkerk van Kortrijk opgehangen. Na de slag van Westrozebeke in 1382 werden ze door de Fransen geroofd.

Overal heerste in Vlaanderen een onbeschrijflijke opgewonden vreugde. Alle klokken in stad en dorp luidden triomfantelijk. Overal maken Vlaamsgezinden zich meester van de stad.

De Vlamingen hebben de veldslag gewonnen, maar niet bepaald de oorlog. De twee Vlaamse steden Rijsel en Dowaaï waren nog in de handen van de Fransen.

De smadelijke nederlaag van zijn onklopbaar geacht leger kwam bij Filips de Schone aan als een affront zonder weerga. Hij moest zijn Vlaamse politiek opnieuw bekijken. Er moest een nieuw leger komen, die ditmaal gewonnen moest worden.

Door geldgebrek bij de Franse koning bleef het bij kleine schermutselingen. Door het voorlopig vredesverdrag mocht Robrecht Van Béthune in juli 1305 terugkeren naar Vlaanderen en het gebalsemde lijk van zijn vader Gwijde Van Dampierre, overleden op 07.03.1305, meenemen.

Vlaanderen was veel leiders kwijt. Gwijde V van Namen zat in Frankrijk gevangen. Jan Van Renesse was verdronken en Willem Van Gulik sneuvelde tijdens de laatste gevechten bij de Pevelenberg.

Het verdrag van Athis-sur-Orge van 23.07.1305 bepaalde dat er een zware som zoengeld moest betaald worden. De stadsversterkingen rond Brugge, Gent, Ieper, Rijsel en Dowaaï moesten afgebroken worden. De kasselrijen Rijsel, Doornik, Orchies en Dowaaï komen in het bezit van de Franse koning. Dit verdrag, ook wanneer beide partijen het goedkeuren, kon eender wanneer door de koning eenzijdig worden gewijzigd. Voor de graaf was het de hoofdzaak dat Vlaanderen een zelfstandig graafschap bleef. De verplichtingen waren voor hem schijnbaar onbelangrijk. Zou het niet eerder zo zijn dat Robrecht liever levend in Vlaanderen wou terugkeren?

De Vlaamse gemeenschappen weigerden het verdrag te ratificeren. Er braken onlusten uit in verschillende gemeenten. Op 09.04.1309 werd het oude verdrag vervangen door het verdrag van Parijs. De stadsversterkingen moeten niet worden afgebroken. Brugge weigert opnieuw het verdrag te ratificeren.

De lafheid van de Franse koning had geen grenzen. Om de graaf te verplichten zijn eisen in te willigen, werd zijn zoon Lodewijk I van Nevers gevangen genomen in Frankrijk en werden diens jonge kinderen geschaakt door Franse wapenlieden en naar Parijs overgebracht.

De koning verplichte Robrecht het verdrag van Pontoise te ondertekenen. Hij moet afstand doen van Béthune en Waals-Vlaanderen. Geen woord over de vrijstelling van Lodewijk I en zijn kinderen. Robrecht ondertekende het verdrag op 11.07.1312. Dit was één van de schandelijkste internationale verdragen ooit.

Maar ondertussen was Lodewijk I uit de gevangenis van Moret ontsnapt. De koning was woedend. Hij eiste van Brugge dat ze hem Lodewijk I uitleveren. De Bruggelingen gaven niet toe. Lodewijk vestigde zich op de rechteroever van de Schelde. Daar mochten Franse soldaten niet opereren.

Filips liet door het parlement Lodewijk vervallen verklaren van al zijn rechten op de graafschappen Nevers en Rethel, een erfenis van zijn moeder, en van al zijn erfenisrechten op het graafschap Vlaanderen. Lodewijk antwoordde dat de verbeurdverklaring van zijn rechten op het Vlaamse graafschap indruist tegen de goddelijke macht, de rede, de natuur en de goede zeden.

Filips de Schone van Frankrijk wijdde nu het grootste gedeelte van zijn tijd aan het zoeken naar nieuwe financiële bronnen om zijn onbegrensde zucht naar geld te stillen. Hij overleed op 29.11.1314 in Fontainebleau. Hij had 30 jaar geregeerd als een machtswellusteling. Aan heel Europa wilde hij zijn wil opleggen. Zelfs het pausdom legde hij aan banden.

Muntvervalsingen en steeds hogere belastingen, arrestaties en terechtstellingen zonder enige vorm van proces waren schering en inslag. Ontevredenheid smoorde hij in het bloed en opstandigheid bedwong hij aan de galg. Een 'big dictator' zoals we er in de loop van de geschiedenis nog een tiental gekend hebben, pure psychopaten.

Louis X van Frankrijk, de oudste zoon van Filips de Schone, volgde zijn vader op. In mei 1315 werd er in Parijs tussen de koning en Lodewijk I van Nevers een geheim akkoord ondertekend. De elfjarige Lodewijk Van Nevers zou als erfgenaam van Vlaanderen worden aangeduid in geval zijn vader Lodewijk I Van Nevers zou overlijden vóór zijn vader Robrecht Van Béthune. Dit betekent dat Robrecht Van Kassel als tweede rechtmatige erfgenaam werd ontferd. Robrecht Van Kassel ging in beroep bij Louis X, die de inbeslagneming van Waals-Vlaanderen voor Frankrijk eist. Robrecht weigerde en werd bedreigd met een militaire akte. Louis X stierf op 04.07.1314.

Hij werd opgevolgd door zijn broer **Filips V van Frankrijk**, de Lange (17.11.1293 Vincennes-03.01.1322 Parijs), na een regentschap, regeerperiode 1316-1322.

Robrecht III Van Béthune moest op 05.05.1320, grotendeels onder druk van Lodewijk I van Nevers, het verdrag van Athis ratificeren. Daar werd het onverwachts aangekondigd dat zijn kleinzoon Lodewijk Van Nevers, zoon van Lodewijk I, zou trouwen met Margarita, de achtjarige dochter van koning Filips de Lange. Robrecht steigerde, maar uiteindelijk boog hij het hoofd voor deze koninklijke beslissing. Reeds op 01.07.1320 werd het huwelijk ingezegend. Pas 8 jaar later zal de bruid een voet aan wal zetten in Vlaanderen, waar ze twee jaar later zal bevallen van een zoon, de latere Lodewijk Van Male, laatste telg uit het huis van Dampierre.

Reeds Louis X had het idee van dat huwelijk, dat mogelijk ontsproten is uit het brein van Filips de Schone, want eerstens zou de jonge Lodewijk Van Nevers een Franse opvoeding genieten en ten tweede zou een Franse prinses gravin worden van Vlaanderen, een familierelatie die Vlaanderen zou verankeren aan Frankrijk.

23. Lodewijk II Van Nevers (circa 1304 Nevers-26.08.1346 Crécy), graaf van Vlaanderen (16.10.1322-1346), zoon van de reeds overleden Lodewijk I Van Nevers, kleinzoon van Robrecht III, en van Johanna Van Rethel. Hij werd door Brugge, Gent en Ieper aangeduid als opvolger van zijn vader. De opvolging werd op 29.01.1322 bevestigd door koning Karel IV van Frankrijk, die Lodewijk II tot ridder sloeg. De nieuwe graaf was toen 19 jaar oud.

Hij was ook graaf van Nevers en Rethel. Opgevoed aan het Franse hof, trouwde hij op 21.07.1320 met Margaretha Van Frankrijk, ook gekend als Margaretha Van Artois (1310-1384, dochter van koning Filips V van Frankrijk. Geboren, getogen en getrouwd in Frankrijk met een dochter van de Franse koning, gedroeg hij zich als een gedwee leenman van de Franse koning.

De door de graaf opgelegde zware belastingsdruk ten gunste van Frankrijk - het steeds opnieuw opduikende zoengeld van Athis - en de extra grafelijke belastingen die Lodewijk moest toelaten in zijn Frans graafschap een prinselijke leven te leiden - dat zich fel liet opmerken door het groot aantal bastaardkinderen dat hij verwekte -, die afpersingen waren de hardwerkende Vlamingen zo kotsbeu, dat het leidde tot een opstand.

Onder druk van zijn schoonvader, die in conflict leefde met Engeland, verbrak Lodewijk het handelsovereenkomst van 01.20.1319 met Engeland. Hij liet alle Engelse handelaren in Vlaanderen aanhouden. Dit was een bittere pil voor de Vlaamse gemeenten die één van hun belangrijkste bronnen van inkomsten zagen verloren gaan.

De revolutie broeide in het graafschap. In juli 1324 voelde de graaf het aan en verliet Vlaanderen voor Nevers. De oproer brak in 1325 in alle hevigheid uit onder de leiding van Nicolaas Zanniken. Lodewijk werd in Kortrijk opgesloten en aan de Bruggelingen overgeleverd. Koning Karel IV verbood de Vlamingen nog handel te drijven met Frankrijk. Lodewijk werd vrijgelaten en trok naar Frankrijk.

Pas acht jaar later werd die opstand onderdrukt door Franse troepen (slag van Kassel).

In 1336 verzocht de graaf Filip V Van Valois (1293-22.08.1350), koning van Frankrijk (1328-1350) voorgoed afstand te doen van alle schulden van Vlaanderen ten overstaan van de Franse kroon. Daardoor was hij verplicht zich aan de zijde van de Fransen te scharen bij het begin van de Honderdjarige Oorlog.

Gedurende zijn 24 jaar beheer is Lodewijk II Van Nevers altijd een vreemde geweest voor zijn volk. Hij heeft nooit hun verzuchtingen begrepen. Zijn raadgevers waren allen Fransen.

Lodewijk II Van Nevers sneuvelde in dienst van het Franse leger in de slag van Crécy. Hij werd opgevolgd door zijn zoon Lodewijk Van Male.

24. Graaf Lodewijk Van Male (29.11.1330 Male- 30.01.1384 Sint-Omaar), regeerperiode 1346-1384, zoon en opvolger van Lodewijk II en Margaretha. Hij was de laatste autonome graaf van Vlaanderen. Hij was tevens graaf van Nevers en Rethel (1346-1384). In 1382 erfde hij Artesië en Franche-Comté.

Na de slag van Crécy in 1346, waar hij ernstige verwondingen opliep, verbleef hij tot november 1346 op het kasteel van de hertog van Brabant te Vilvoorde. Hij trouwde in 1347 te Vilvoorde met Margaretha, dochter van Jan III Van Brabant.

Lodewijk verkreeg de terugkeer naar Vlaanderen van Rijsel, Dowaaï en Orchies.

Hij legde de basis van de centraliserende politiek van de Bourgondische hertogen. Lodewijk's beleid kan beschouwd worden als Reaalpolitiek. Het doel van zijn binnenlandse politiek was te voorkomen dat een machtige coalitie tegen hem zou tot stand komen. Zijn buitenlandse politiek was eveneens bepaald door het voordeel dat hij uit bestaande coalities kon halen.

In de Honderdjarige Oorlog was zijn houding daarom afzijdig. In 1348 sloot hij vrede met Engeland. Door de Brabantse Successieoorlog verkreeg hij Antwerpen en Mechelen. Met de hulp van zijn schoonzoon hertog Filips de Stoute onderdrukte hij in 1386 een opstand van Gent. Het graafschap Vlaanderen kwam onder de feitelijke macht van de Bourgondische hertogen.

Het graafschap Vlaanderen is niet de machtige staat geworden, dat zich met koninkrijken kon meten, zoals Filips Van den Elzas die wilde realiseren. Het leek alsof Vlaanderen door Frankrijk zou worden opgeslorpt. In feite is het tegenovergestelde gebeurd: Vlaanderen is de basis geworden van de Bourgondische staat, die zich in de volgende eeuw tegen Frankrijk heeft gekeerd.

b. Vlaanderen tijdens de Bourgondische periode (1384-1482).

1. Om het rijke en te zelfstandige Vlaanderen opnieuw aan zich te binden, bracht Karel V de Wijze, van Frankrijk (1338-1380) op 19.06.1369 het huwelijk tot stand van zijn jongere broer **Filips de Stoute** (17.01.1342 Pontoise-27.04.1404 Halle) met **Margaretha van Male** (13.04.1350-21.03.1405), erfdochter van Lodewijk van Male (1330-1384), graaf van Vlaanderen, Nevers en Réthel, graaf van Artesië en Franche-Comté, hertog van Salins.

Zo werd Filips de Stoute, de stamvader van de Bourgondische hertogelijke dynastie, ontstaan uit het Franse koningsgeslacht van de Valois, bij het overlijden van Lodewijk van Male in 1384 ook graaf van Vlaanderen. Hij kwam eveneens aan het bewind in Artois, Nevers en Franche-Comté met Salins en Réthel. Van schoonmoederzijde kwamen hem ook nog Antwerpen en Mechelen toe. De kinderloze Johanna van Brabant wist hij zo aan zich te verplichten dat zij in 1390 haar nicht Margaretha als erfgename erkende.

Filips de Stoute (Stoute voor: stoutmoedig) was een verstandig en bezadigd vorst, een handige diplomaat. Ondertussen had hij zich reeds in Limburg en Overmaas belangrijke steunpunten verworven. Zijn jongere zoon Anton regeerde in Limburg en Brabant.

In 1385 kwam er tussen zijn kinderen en de Wittelsbach een dubbelhuwelijk tot stand. Jan zonder Vrees huwde Margaretha van Beieren en haar broer, Willem IV van Beieren trouwde met Margaretha, de zuster van Jan zonder Vrees. Onbewust legden Filips de Stoute en Johanna Van Brabant hierdoor de grondslagen voor de eenmaking van de Nederlanden, want door dat dubbelhuwelijk kwamen Holland-Zeeland-Henegouwen later aan Filips de Goede.

In 1390 kocht Filips de Stoute het graafschap Charolais dat voortaan als apanage aan de Bourgondische erfprins werd toegekend. Zo legde Filips de Stoute de basis voor het Bourgondische Rijk.

Filips de Stoute stelde de functie van kanselier in en richtte de Hofraad op. Hij bracht te Rijsel en te Dijon een Raad- en een Rekenkamer tot stand. Op economisch vlak streefde hij naar het herstel van de welvaart van Vlaanderen door het aanknopen en het bevorderen van handelsbetrekkingen.

2. **Jan zonder Vrees** (28.05.1371-10.09.1419). Hertog van Bourgondië (1404-1419) en graaf van Artois, Réthel, Charolais, Franche-Comté en Vlaanderen. Hij trouwde in 1385 met Margaretha Van Beieren. Hij was gelukkig niet geïnteresseerd in Vlaanderen en door zijn kuiperijen en geweldplegingen was Vlaanderen die moordenaar liever kwijt, dan rijk. Zijn regeerperiode was kleurloos en heeft in die 15 jaren de Nederlanden geen stap dichterbij elkaar gebracht.

3. **Filips I de Goede** (31.07.1396-15.05.1467 Brugge). Regeerperiode (1419-1467). Zoon van Jan zonder Vrees, 3de hertog van Bourgondië, graaf van Vlaanderen, Artois en Franche-Comté. In 1429 verkreeg hij Namen, in 1430 Brabant en Limburg, in 1433 Holland, Zeeland en Henegouwen, in 1435 Auxerre, Bar en Maçon, en in 1451 Luxemburg.

Eerste huwelijk met Michelle de France, overleden op 08.07.1422 in Gent.

Tweede huwelijk met Bonne d'Artois op 30.11.1424, overleden op 15.09.1425 bij de bevalling.

Derde huwelijk op 07.01.1431 in Sluis met D. Isabel van Portugal (1397-17.12.1471), dochter van koning D. João I van Portugal. De bruid verliet Cascais op 08.10.1430 met 14 schepen en een gevolg van 2.000 man, die maanden verbleven in Brugge. De reis ging over Ribaedo, Plymouth, Sluis en Damme. Aankomst in Brugge op 08.01.1431 in Brugge, waar het feest een week duurde. De zeereis had drie maanden geduurd, inbegrepen een verblijf van een maand in Engeland, waar D. Isabel haar familie bezocht.

De late herfst- en vroege wintermaanden waren nu precies niet de ideale maanden voor een reis op de Atlantische Oceaan.

Als eerbetoon aan D. Isabel van Portugal, hertogin van Bourgondië, halen we hier aan dat deze bewonderenswaardige prinses veel gedaan heeft om de banden tussen Portugal en Vlaanderen te verstevigen. Zij heeft een ingrijpende rol gespeeld in de geschiedenis van Vlaanderen. Ze heeft evenwel geen grote rol gespeeld in de Vlaamse emigratiegolven naar de Azoren. Het kan dat Jácome de Bruges het gouverneurschap van Terceira bekwam dankzij haar voorspraak bij Hendrik de Zeevaarder.

Filips en D. Isabel waren gelukkig getrouwd op rijpere leeftijd. Filips was haar ontrouw, maar beminde en respecteerde haar. Filips had 33 maîtresses en 26 erkende bastaardkinderen, waarvan meerdere geboren werden na zijn huwelijk. In die tijd werd dat vrij algemeen aangenomen. De vader van D. Isabel, koning D. João I was trouwens ook een bastaardkind. D. Isabel stond haar echtgenoot bij in het beheer van Bourgondië en zorgde voor alle leden van de wel 'zeer brede familie' aan het hertogelijke hof. Haar hofhouding omvatte een indrukwekkend netwerk van beschermelingen en familieleden, die ze niet alleen herbergde, maar ook financieel en materieel ondersteunde.

De hertog van Bourgondië verzamelde rond zich zo groot mogelijk aantal familieleden, die hij uithuwde als pionnen van zijn diplomatie van goede relaties met buurlanden, en mogelijke uitbreiding van zijn gebieden.

Zijn halfzuster Philippotte de Rochebaron, bastaarddochter van zijn vader Jan zonder Vrees, werd Madame de Berry, eredame van d. Isabel. Yolande en Anne werden opgenomen aan het hof. De zeven zusters van de hertog, zijn neven en nichten. Marie, getrouwd met Adolf van Kleef, had 10 kinderen. Agnès in 1425 met Karel van Bourbon. Zij hadden 11 kinderen. Samen met zijn kozijnen vertegenwoordigen die zo al een grote familie.

Voeg daarbij zijn 26 erkende bastaardkinderen van 33 maîtresses. Corneille, Antoine, David en Marie bleven 10 jaar bij hun moeder. Nadien werden ze opgevoed aan het hof. Ook alle overige bastaardkinderen kregen een goede opvoeding.

Niet alle natuurlijke kinderen werden opgevoed aan het hof. James H. Guill beweerde dat Willem Vander Haeghen een bastaardzoon was van Filips de Goede, zonder te verwijzen naar archiefdocumenten. Zonder bewijs blijft dit louter een hypothese.

In de 15de eeuw hadden in Vlaanderen 19,8 % van de onwettige kinderen een vader uit het adellijke milieu. In bijna alle adellijke families waren bastaardkinderen te vinden. Van alle bastaardkinderen hadden 13,9 % een natuurlijke vader van de geestelijke stand. Die kinderen werden thuis opgevoed en hadden evenveel rechten als de wettige kinderen.

We vonden wel volgende lijst van acht toegegeven natuurlijke kinderen van Filip de Goede:

De jongens kregen een opvoeding die voorbereidde op schitterende politieke, militaire en religieuze loopbanen. De meisjes kregen vooruitzichten op prestigieuze huwelijken in hoge adellijke kringen.

1. Corneille van Bourgondië (circa 1420-1452), ook genaamd Cornelis Van Beveren, zoon van Catharine Scaers. Corneille werd heer van Elverdinge en Vlamertinge in 1437. In 1444 werd hij door zijn vader genoemd tot luitenant en kapitein-generaal van het hertogdom. Hij stierf bij de slag in Rupelmonde in 1452.

2. Antoine van Bourgondië (circa 1424-05.05.1504), zoon van Jeanne de Presle. Hij werd graaf van Laroche, heer van Crêvecoeur. Hij kreeg dezelfde opvoeding als Adolf van Kleef, die aan het hof kwam in 1439. In 1446 trouwde hij met Jeanne de La Vieffville, enige dochter van Pierre de la Vieffville, burggraaf van Aire. Hij deze gelegenheid kreeg hij van zijn vader het domein van Chocques. Jeanne was hofdame van D. Isabel. In 1464 nam Antoine deel aan een kruistocht en hielp hij de Portugese troepen, die belegerd werden in Ceuta. In 1467 steunde hij in Londen het project tussen zijn halfbroer Karel van Bourgondië met Margareta van York.

Corneille en Antoine, de twee favoriete bastaardzonen van de hertog, droegen de titel van Grootbastaard van Bourgondië.

3. David van Bourgondië (circa 1427-1496), zoon van Colette Castellain van Aragon, ook Nicole de Chastelaine genaamd. Van 1439 tot 1451 was David provoost van het kapittel van St. Donaas te Brugge. Hij behoorde niet tot de hofhouding van D. Isabel. Hij werd bisschop van Utrecht.

4. Marie, geboren rond 1428, dochter van Nicole de Chastelaine. Zij was eredame van D. Isabel en trouwde op 12.12.1447 te Brussel met Pierre de Bauffremont.

5. Anna van Bourgondië (circa 1435-1508), gouvernante van Maria van Bourgondië, getrouwd met Adriaan van Borssele, later met Adolf III van Kleef-Ravenstein.
6. Rafaël van Bourgondië, ook Rafaël van Marcatelis genaamd (circa 1437-1508), abt van de St. Baafsabdij te Gent.
7. Boudewijn van Bourgondië (1446-1508), heer van Fallai, Peer, Boudoux, Lovendegem en Zomergem.
8. Filips van Bourgondië (1464-1524), bisschop van Utrecht.

Ook de Portugese familieleden van D. Isabel, die hun land ontvlucht zijn in 1450, o.a. de kinderen Pedro van Coimbra, werden geïntegreerd in het hofleven. João 18 j, deed een militaire en politieke loopbaan bij Filips de Goede. Hij stierf op 16.06.1452. Tiago (Jacques) 15 j, volgde een religieuze loopbaan, en Beatrice van Coimbra 14 j, trouwde met Adolf III van Kleef-Ravenstein.

De min van D. Isabel, Mon Gonçalves en haar echtgenoot Pedro Eanes leefden ook vanaf 1431 in Vlaanderen.

Het hertogelijk gezin had twee kinderen, Antoine en Josse die jong stierven in 1432. Hun zoon Karel, geboren in Dijon op 11.11.1413, volgde Filips de Goede op.

In 1455 bereidde D. Isabel haar vertrek voor van het hof, door haar hotel af te staan voor een jaarlijkse rente. In januari 1457 kwam het tot een conflict tussen Filips de Goede en zijn zoon Karel. Isabel koos voor haar zoon. Die relatie vaderzoon bleef moeilijk tot in 1465. Karel werd weggehouden van het beheer van het land. De moeder-zoon band bleef goed. In juli 1457 trok de hertogin zich terug op het kasteel van la Motte-au-Bois, om er in alle rust in de kamers van haar kasteel zieken te verzorgen en er te leven in devotie, ver van de glitter en rumoer van het hofleven.

D. Isabel ondersteunde de hervorming van de religieuze orden. Zij heeft altijd D. Beatrix van Coimbra ondersteund. Zij leidde de onderhandelingen voor het huwelijk van D. Beatrix met Adolf III van Kleef-Ravenstein, betaalde de dot en bekwam dat ze gelogeed werden in het kasteel van Wynendaele.

Het is minder bekend dat Filips de Goede tot kort voor zijn dood één van de belangrijkste prinses van West-Europa was, die kruistochten organiseerde. Zonder veel resultaat evenwel voor het christendom, omdat te veel onderdanen niet zo enthousiast waren hun gezin te verlaten.

In 1463 waren er nog diepgaande meningsverschillen over de politiek van Filips ten overstaan van Frankrijk/ Het ging om de aankoop van steden aan de Somme.

In 1464 werd de Staten-Generaal, opgericht door Filips de Goede, voor het eerst bijeengeroepen te Brugge. Zij legde de basis voor de Nederlanden als land.

In 1465 werd Filips de Goede seniel en nam zijn zoon Karel de Stoute de staatszaken waar. Een jaar later stierf Filips de Goede.

In 1467 is de 70-jarige D. Isabel nog even naar het publieke leven teruggekeerd, om in Brussel de leiding te nemen van haar laatste diplomatieke missie, namelijk het opstellen van het huwelijkscontract van haar zoon Karel met Marguerite van York. Beiden waren aan haar sterfbed in 1471.

In de gewesten benoemde Filips de Goede stadhouders. Afgevaardigden van alle gewesten vormden in Brussel de Staten-Generaal. 'De Grote Hertog van het Westen' regeerde als een zelfstandige vorst over van Frankrijk en het keizerrijk afhankelijke gebieden. Hij trachtte zijn gebieden tot een eenheidsstaat aaneen te smeden. Hij kan beschouwd worden als de grondlegger van de Nederlandse en de Belgische staat.

4. De zoon van Filips de Goede, **Karel de Stoute** (10.11.1433-05.01.1477), de 4de en laatste hertog van Bourgondië, graaf van Vlaanderen, Brabant, Limburg en Luxemburg, en Karel I van Holland, Zeeland en Henegouwen. Zijn ganse regeerperiode (1467-1477) was één grote strijd tegen koning Lodewijk XI van Frankrijk (1423-1483), zoon van Karel VII. In 1454 trouwde hij met Isabelle van Bourbon (+ 1645), dochter van Karel van Bourbon, kleindochter van Jan zonder Vrees.

Filips de Goede had diplomatisch altijd vermeden de koning van Frankrijk te ontstemmen in een directe confrontatie. Karel de Stoute daarentegen had die feeling niet en nam vanaf 1465 deel aan de oorlog 'du Bien public'.

Het was een hectische periode in Vlaanderen en dit kan wellicht best de twee emigratiegolven naar de Azoren verklaren in 1468 en 1470. De adel was het beu om de haverklap opgeroepen te worden, eerst om deel te nemen aan de kruistochten en nadien aan de vele veldtochten van Karel de Stoute. In de gegeven omstandigheden moet het voor hen niet moeilijk geweest zijn arbeiders, die leefden in vrees en armoede, te overhalen om met hen een nieuw en vredig bestaan op de bouwen op de eilanden. Er kwam geen einde aan de Franse provocaties door aanvallen op de kustgebieden en havens langs de Bourgondische kust. Daarenboven blokkeerde de Franse koning alle handel met de Bourgondische gebieden. Franse piraten waren actiever dan ooit op de Noordzee. Hopelijk kwamen de schepen met onze Vlaamse emigranten zonder problemen door de blokkade. We kennen noch de namen van de schepen, noch de namen van de kapiteins.

In 1467 had Karel de Stoute zijn macht in Savoie gevestigd. In 1469 verwierf Karel belangrijke bezittingen langs de Boven-Rijn in pand. Op 06.06.1472 verklaarde de hertog de oorlog aan de koning van Frankrijk. In 1472 lijfde hij Geire en Zutphen in, en in 1475 Bar en Lotharingen.

Bij de bijeenkomst in Trier met de keizer hoopte hij een koningskroon, zelfs de keizerskroon te verwerven, maar dat werd een pijnlijke ontgoocheling. Van toen af volgden de tegenslagen en mislukkingen elkaar op. Lodewijk XI van Frankrijk isoleerde hem tegenover zijn vijanden, die steeds talrijker het hoofd opstaken. Door omkoperij wist hij de neutraliteit van de Engelse koning, bondgenoot van Karel de Stoute, te verwerven en de Zwitsers tot optreden tegen Karel de Stoute te brengen, wat tot diens nederlaag en dood te heeft geleid op 05.01.1477.

De Bourgondische cultuur was een echte hofcultuur, met opdrachten aan kunstenaars: bouwmeesters, beeldhouwers, edelsmeden en schilders zoals de gebroeders Van Eyck. De Bourgondische miniatuurkunst werd door Filips de Goede gestimuleerd. De wetenschappen kwam tot ontwikkeling.

De eerste universiteit in de Nederlanden werd in 1425 gesticht te Leuven. Ook de geschiedschrijving werd bevorderd. Vooral de uitstraling van de Bourgondische cultuur op het gebied van de muziek en de schilderkunst was bijzonder groot in West-Europa.

Maria Van Bourgondië (13.02.1457-05.01.1482), enige dochter van Karel I en Isabella Van Bourbon. Ze trouwde op 19.08.1477 met **keizer Maximiliaan van Oostenrijk** (Wiener Neustadt 22.03.1459-Wels 12.01.1519) waardoor onder meer de Nederlanden Habsburg bezit werden. Zij was tevens gravin Maria van Holland en hertogin van Bourgondië. Toen ze in 1477 haar vader opvolgde verloor zij Bourgondië en Picardie aan Frankrijk. Haar troonsaanvaarding samen met haar echtgenoot vond plaats door uitvaardiging van het Groot Privilege.

Vanaf 1477 werd Vlaanderen een onderdeel van het Habsburgse wereldrijk en kwam Vlaanderen later onder Spaans beheer. In 1648 werd de “Republiek van de Zeven Verenigde Nederlanden” opgericht. Vlaanderen behoorde tot de zieltogende Spaanse monarchie. De Schelde werd gesloten om de economische belangen van Holland veilig te stellen. Daardoor stortte in Vlaanderen de industrie in elkaar. De scheiding tussen Noord en Zuid was een vaststaand feit. Het Zuiden werd door de Republiek gezien als een wingewest.

Ik haal de volgende episodes van de geschiedenis van Vlaanderen alleen aan omdat blijkt uit e-mails van Luso-Vlaamse Azorianen in Amerika dat zij niet weten dat sinds 1648 Vlamingen en Nederlanders tot aparte naties behoren. De “Vlamingen”, die Portugal hielpen de Azoren ontwikkelen, waren inwoners van het zuidelijk deel van de “Lage Landen”, ook de ‘Nederlanden’ genaamd. Zij zijn niet de “Nederlanders”, de noordelijke inwoners van de “Nederlanden”, die tussen 1580 en 1640, toen Portugal door Spanje bezet werd, ervan profiteerden Portugese bezittingen in het buitenland in te palmen, vermits de aartsvijand Spanje toch de Portugese belangen niet behartigde. Zo eigenden de Nederlanders zich volgende Portugese koloniale gebieden toe: Pernambuco, Alagoa, Angola en São Tomé. Tussen 1656 en 1683 bevocht Holland (Nederland) zelfs Portugal. Daar hadden de Vlamingen, zelf onder de knoet van Spanje, generlei schuld aan. Portugezen en Vlamingen hebben elkaar nooit aangevallen.

Sinds het ontstaan van Vlaanderen hebben vele Europese landen wel onze gewesten aangevallen en geplunderd. Vlaanderen was het slachtveld van West-Europa. Dit is het nadeel als klein land omringd te zijn door grote naties.

België was onafhankelijk vanaf 21.07.1831 maar in 1839 slaagde de absolutistische tragische held, koning Willem I van Nederland, er nog in Noord-Brabant, Limburg en Zeeuws-Vlaanderen te roven.

Op 21.07.1831 maakte Vlaanderen dus deel uit van het onafhankelijke koninkrijk België. De Vlamingen waren wel in de meerderheid, maar onmiddellijk werd het Frans op alle niveaus de officiële taal. Vlaanderen was eeuwenlang één van de rijkste regio's van Europa geweest, maar maakte in de 19de eeuw een periode van economisch verval en hongersnood door. Pas na een eeuw werd de universiteit van Gent in 1930 vernederlandst, het secundair onderwijs in 1932. In 1938 werd het Nederlands ook een voertaal in het leger. Twintig jaar later waren de meeste hogere officieren nog altijd Franstalig. Pas in 1993 werd België een federale staat. Eerst in 1995 kwam er een Vlaams Parlement, amper 14 jaar geleden, na 164 jaar dominantie door de Francofonen.

In 2010 leven er in België iets meer dan 6 miljoen Vlamingen en 4 miljoen Walen. En toch kunnen de Walen nog steeds rechtmatige eisen van de Vlamingen blokkeren, tenzij wij hun eisen inwilligen, o.a. het grondgebied Brussel afstaan, dat integraal in Vlaanderen ligt. Dat zal uitlopen op de splitsing van België in Vlaanderen en Wallonië. Pas dan zal het door noeste arbeid duurverdiend Vlaams geld in Vlaanderen blijven om de Vlaamse welstand te garanderen. Nu nog steeds worden maandelijks 12 miljoen Euro's overschot van Vlaanderen, waar het geld verstandig beheerd wordt, overgeheveld naar Wallonië, die er maar op los leeft. Waarom zou de Waalse regering sparen, als ze toch Vlaanderen hebben als melkkoe? Dat heeft met solidariteit niets meer te maken. Solidariteit is tweerichtingsverkeer. Dat is heden ten dage walgelijk puur schaamteloos profiteren.

In de 19de eeuw was onder Belgisch beheer Vlaanderen echt arm en Wallonië rijk door de steenkolen en staal. Dan was er nog geen sprake van solidariteit: het arme Vlaanderen betaalde 25 % meer belastingen dan Wallonië. Dat kan en zal niet blijven duren, met of zonder chantage van gebiedsroof.

Vlaanderen nu

B2. Geschiedenis van het Brugse Vrije:

De Brugse kasselrij ontstond omstreeks 1000 uit de samenvoeging van de pagus Flandrensis en een gedeelte van de pagus Mempiscus. Dit gebied strekte zich uit langs de Noordzee van de IJzer tot de Schelde, een ook in Zeeland en in een deel van Zuid-Holland. De oostgrens werd gevormd door heerlijkheden met eigen bestuur, zoals Eeklo en Maldegem, maar die fiscaal ondergeschikt waren aan de schepenen van het Brugse Vrije.

Het Brugse Vrije was de grootste kasselrij in Vlaanderen. De meeste leden van de Vlaamse adel hadden er hun eigendommen. Samen met de drie grote steden Brugge, Gent en Ieper maakte het Brugse Vrije deel uit van **de Vier Leden van Vlaanderen**. Dat college vertegenwoordigde t.o.v. de vorst en het buitenland het geheel der Vlaamse onderdanen. De vier schepenenbanken oefenden een dagelijks toezicht over het landsbeleid en de buitenlandse betrekkingen. **De Staten van Vlaanderen** bestonden uit de Vier Leden, en leden van de clerus en de adel.

Het Brugse Vrije en het graafschap Vlaanderen

Het is opvallend dat een noordoostelijk deel van het Brugse Vrije geen deel uitmaakte van het graafschap Vlaanderen.

Bovenstaand plan is minder bedoeld voor de Azorianen, maar veeleer voor de tegenwoordige inwoners van Vlaanderen, waarvan velen zich beslist niet realiseren hoe uitgestrekt het grondgebied van het Brugse Vrije feitelijk was. Dit gebied grensde ten noorden aan de Noordzee tussen Westende en Breskens, ten westen liep de grens langs Nieuwpoort, Manekinswere, Schoore, Dixmude en Merckem. Ten zuiden vielen Staden, Hoochlede, Rousselaere, Zwevezele, Winghene, Knesselare, Woestine en Oostwinckele buiten de grens. Binnen de grens vielen Ghyts, Bevere, Coolskamp, Lichtervelde, S. Joris ten Distele, Ursel, Eecloo, Lembeke en Caprike. De oostgrens liep van Breskens, Niewerhave, Gafermesse, Scoondike, Ooremanscapelle, S. Niclaes en Watervlies naar Lembeke.

De namen van de woonkernen en steden worden weergegeven in de schrijfwijze van de jaren 1600. Enkele lokaliteiten bestaan nu niet meer.

B3. Geschiedenis van Brugge:

De vlag van Brugge

Tot ca 3000 jaar vóór Chr. was de kuststreek door een stevige duinengordel van de zee afgesloten. Nadien werd de kustvlakte regelmatig overstromd. De poldervlakte zag er toen gans anders uit: nu eens land, dan weer zee, een gebied doorlopen door kreken, onderhevig aan ebbe en vloed. Zo kwam in de 2de eeuw vóór Chr. het zeewater via geulen tot aan de rand van Brugge.

Tot aan die moerassige plaats kwam ook het zoetwater van de rivieren die ontsprongen in de Zandstreek. De rivier de Reie of Rugja ontsprong in de streek van Eegem, doorkruiste Brugge vanaf het Minnewater (= gemeenschappelijk water) tot aan de Dampoort via de Dyver en de Langerei en mondde langs de vaargeul uit in de Noordzee. Minnewater, Langerei, Spiegelrei, Dijver, Rozenhoedkaai en de reien bij het Begijnhof en het St. Janshospitaal maakten deel uit van deze natuurlijke waterloop.

Op de samenvloeiing van zoet-en zoutwater ontstonden de eerste bescheiden Brugse nederzettingen, nml. aan het Fort Lapin en verder aan de Langerei, ter hoogte van de Wulpenstraat.

Een van de vele Keltische volksstammen, die van de Menapiërs, bewoonden de kuststreek vanaf de rivier de Aa in Noord-Frankrijk tot in Vlaanderen en een gedeelte van Nederland. Julius Caesar besliste in 58 v. C. gans Gallië te veroveren. Volgens Caesar in zijn "De Bello Gallico" waren de Menapiërs met 9.000 man. Zij hadden boten en ze werden bovendien door eindeloze moerassen en dichte bossen van doornachtige struiken beschermd. Pas in 53. v. C. werden zij door de Romeinen overwonnen.

In de beginjaren van de 1ste eeuw was het centrum van het grondgebied van het huidige Brugge, namelijk het eiland tussen de Spiegelrei, de St. Annarei, de Groene Rei en de Kraanrei reeds dichter bewoond. In de Keltische periode was het eiland aan de Dijver (= heilig water) een cultusplaats.

De Gallo-Romeinse nederzetting werd een internationaal commercieel centrum. De regering van Claudius (54-41 v.C.) was bijzonder belangrijk voor onze gewesten.

In die periode werd het wegennet systematisch aangelegd, hetgeen een economische opbloei tot gevolg had. Op kruispunten van land- en/of waterwegen ontstonden vinci, agglomeraties waar ambachtslui een lokale marktvoorming stimuleerden.

De belangrijkste vinci in het gebied van de Menapiërs waren Brugge, Wenduine, Oudenburg, Kortrijk, Harelbeke, Ieper, Wervik, Aardenburg, Boekhoute en Gent. De bloeiperiode van de Pax Romana zou duren tot circa 250 n.C.

Aangetrokken door de weelde van het Romeinse rijk doorbraken Germaanse stammen midden van de 3de eeuw de Rijn grens. Door deze plunderingen en verwoestingen zouden onze gewesten deze ramp niet meer te boven komen. Nieuwe invallen in 406-407 van Vandalen, Suevi en Alanen, die doordrongen tot Spanje, betekenden voor onze gewesten het einde van de Romeinse periode.

Onze Germaanse voorouders op het huidige Vlaamse grondgebied bedienden zich van Nederfrankische en Saksische dialecten, waaruit sedert de 13de eeuw de huidige Nederlandse cultuurtaal is ontstaan.

Via de rivier de Reie was er een praktische verbinding met het binnenland en via de grote kreek, 10 km lang was die nederzetting verbonden met de open zee. Aan het water heeft Brugge werkelijk alles te danken.

De natuurlijke waterlopen werden bevaarbaar gemaakt door uitdieping en verbreiding van de vaargeul, door versteviging van de dijken en door het aanleggen van dammen en sluizen. Trok de zee zich terug, dan werden voorhavens aangelegd eerst in Damme, later in Sluis en werden nieuwe kanalen gegraven om de verbinding met de zee open te houden.

De evangelisatie van onze gewesten geschiedde rond het midden van de 7de eeuw door de H. Eligius, bisschop van Doornik-Noyon, die optrad in de pagus Flandrensis, de kuststreek vanaf de IJzermonding tot Brugge

De burcht van Brugge is waarschijnlijk ontstaan toen Karel de Grote (02.04.742-28.01.814 Aken), koning der Franken, keizer van het Westen in 800, een systeem van kustbewaking opzette tegen de aanvallen van de Noormannen, met wachtposten in havens en riviermondingen. In 820 heeft het garnizoen van Brugge een overval van Noormannen afgeslagen. Ook in 850, 858 en 880 waren er nog Noormanneninvallen.

De naam Brugge, toen 'Bruggus' en 'Bruccia', werd een eerste maal aangetroffen op Karolingische munten tussen 840 en 875. De oudste authentieke tekstvermelding in 892 luidde 'Brucciam'. Naast tal van vondsten uit de Bronstijd en de IJzertijd werden in Brugge talrijke resten uit de Romeinse periode gevonden, o. m. op de Burg, op het Fort Lapin, aan de Bouveriepoort, de Marechalepoort en de Sint-Kathelijnepoort.

De voorstedelijke kern was een grafelijke burcht, gelegen aan de Reie, in de tweede helft van de 9de eeuw opgericht door graaf Boudewijn I van Vlaanderen. Reeds vóór 900 werden de parochiekerken van Sint-Salvator en Onze-Lieve-Vrouw gebouwd, de eerste op het gebied Snellegem van het bisdom Doornik, de tweede op het gebied van Sijsele van het bisdom Utrecht. Rond 900 had Brugge zich ontwikkeld tot dé poort op zee van het graafschap Vlaanderen.

Brugge was de hoofdplaats van de Merovingische graven, vertegenwoordigers van het koninklijk gezag. Brugge was het administratieve, commerciële en militaire centrum van de gouw Flandriense. Er werd handel gevoerd met Engeland en Scandinavië.

De huidige Burg werd in de 10de eeuw door het graven van bijkomende grachten tot een gemakkelijk te verdedigen eiland herschapen. Op deze plaats bouwde de graaf zijn paleis, verbonden met een kapel, waaruit de Sint-Donatiuskerk zou groeien.

Graaf Arnulf I (918-965), zoon van Boudewijn II (879-918) gaf omstreeks 950 aan de Burg zijn vaste vorm. Aan de noordzijde bouwde hij de St. Donaaskerk, die in 1089 parochiekerk en in 1559 kathedraal werd van het Bisdom Brugge. De graven van Vlaanderen verlieten Wynendaele bij Torhout en kozen Brugge uit als hoofdplaats van het graafschap in 1089.

Ca 1000 werden langs de Langerei aanlegplaatsen, kleine kommen, aangelegd. Na 1100 werden de stadswaterlopen voorzien van kaaimuren. Zo konden kleine platte schepen aan de Dampoort de stad binnenvaren langs de Langerei, Spiegelrei, voorbij de Poortersloge en langs de Reie achter de Vlamingstraat naar de Grote markt.

Justitiepaleis, en stadhuis (1376) met gotische zaal en 19de eeuwse muurschilderijen op de Burg te Brugge

In 1006 heerste pest binnen Brugge. Er waren meer dan 12.000 slachtoffers.

In 1062 heerste er hongersnood.

In 1094 vielen er gedurende 6 maanden overvloedige regens, met hongersnood tot gevolg. Nieuwe pestepidemie. In 1127 kreeg Brugge een stedelijke schepenbank.

In 1127 werden de samengevoegde woonkernen om veiligheidsredenen door grachten omringd. Het tracé van de eerste stadsomwalling volgde de binnenreien: St. Annarei, Groene Rei, Dijver, Kapucijnenrei, Smedenrei, Speelmansrei, Augustijnenrei, Goudenhandrei en Verversdijk. De gemeentemilitie stond in voor de veiligheid van de stad.

Graaf Diederik van de Elzas bouwde de St. Basiliuskerk (1134-1157), de huidige Heilig Bloedkapel.

De Heilig-Bloedbasiliek is een burchtkapel, het oudste gebouw van Brugge.

In 1134 teisterde de stormvloed opnieuw onze kust en ontstond een nieuwe zeearm, het Zwin genoemd. Die was voor zeeschepen bevaarbaar tot in Damme. Een nieuw kanaal werd gegraven, dat het Zwin verbond met Brugge. Door die zeeverbinding groeide Brugge uit tot de belangrijkste handelsplaats van Noordwest-Europa en werd de maritieme rol van Brugge tot in de 15de eeuw verzekerd. De zee kwam tot op de Markt. Het St. Jansgasthuis werd rond 1150 opgetrokken. In 1163 werd door dijkbreuken de stad overspoeld door zeewater.

In de Vlaamse steden produceerde men al vóór 1200 op grote schaal textiel. In Brugge waren de wolinvvoer, de lakenproductie en lakenuitvoer in de handen van het patriciaat, dat ook het bestuur van de stad beheerste. Door zijn uitgebreide middenstand en zijn positie als internationaal handelscentrum met een grote verscheidenheid van activiteiten, verschilde Brugge sinds 1250 van de steden als Gent, Ieper en Douai die uitsluitend textielcentra waren.

In de 12de eeuw werd die stad het eindpunt van een nieuwe handelsweg Keulen-Brussel-Gent-Brugge, die de voornaamste verkeersader werd van de Zuidelijke Nederlanden. Tot bij de aanvang van de 13de eeuw deden de Bruggelingen aan actieve handel. Ze trokken zelf met hun waar, vooral laken naar Engeland, de Noord- en Oostzee kusten, Rijnland, Frankrijk, Italië, Spanje en Portugal.

Vóór 1200 werd bij de huizenbouw reeds natuursteen gebruikt, na 1200 werd ook baksteen gebruikt. Eerste jaarmarkt in 1200.

Rond 1200 telde Brugge 2 tot 4 melaatsen op 1.000 inwoners. Tussen de Bouveriepoort en de Smedenpoort bestond er vóór 1227 al een leprozerie. Het ziekenhuis van O.L.V. van de

Potterie dateert van vóór 1275. In 1578 was de St. Baafs de Magdalena-leprozerie gevestigd op de Garenmarkt. In de jaren 1600 verdween lepra uit onze streken.

Tussen 1200 en 1300 werden er 6 kloosters gesticht. In 1204, eerste steenlegging voor de bouw van de Hallentoren, op koeienhuiden op de drassige bodem van de markt. De hallen daarnaast werden eerst gebouwd in 1364.

**Het Belfort op de Grote Markt van Brugge
Gebouwd in 1240, 83 m hoog, 366 trappen, 47 klokken.**

In 1214 was er opnieuw een grote storm met nieuwe dijkbreuken en werd het Begijnhof een afzonderlijke parochie.

Rond 1250 werd op de Markt de Waterhalle gebouwd, een grote overdekte losplaats waar de goederen opgestapeld werden. Bijhuizenonderzoek in de St. Jansstraat Nrs 13 en 15 werden op grote diepte sporen gevonden van zeezand.

In 1269 ontstond de stadszegel met het stadswapen, een beer en een leeuw met een gekroonde letter B en horizontale witte en rode strepen.

Stadswapen van Brugge

In 1297 kreeg de stad nieuwe stadswallen en 9 stadspoorten, tijdens de regering van Filips de Schone. Ontstaan van de Beurs: eerste betalingen per wisselbrief.

In de loop van de 13de eeuw kwamen vreemde kooplieden zelf met hun waren naar Brugge en richtten er 12 Natiehuizen op. Brugge werd een wereldmarkt, net als Londen, Lübeck, Genua en Venetië. Voorhavens van Brugge waren Sluis, Sint-Anna-ter Muiden, Monnikerede, Hoeke en Sluis. De 13de eeuw was een periode van economische groei voor Vlaanderen. Brugge was een rijke handelsstad. De bevolkingstoename was zo groot dat het grondgebied van de stad moest uitgebreid worden. Binnen de eerste omwalling kwamen vooral grote herenhuizen voor.

In 1297 kwam er een tweede stadsomwalling, 7 km lang. Buiten de oude omwalling, in de achterbuurten, werden meestal eenkamerwoningen gebouwd bestemd voor de volksklasse. De tweede omwalling omvatte een gebied van 431 ha. De 7 stadspoorten werden 's avonds hermetisch afgesloten.

Van 1297 tot in 1300 bezette de Franse koning Filip IV het graafschap Vlaanderen. De bezittende klasse en het stadsbestuur van Brugge koos de zijde van de Fransen tegen graaf Gewijde van Dampierre.

Sedert de late 13de eeuw was Brugge een machtige stadsstaat die een hoofdrol speelde in het graafschap Vlaanderen. De stad heeft zich altijd ingespannen om tegenover de graaf een zo groot mogelijk autonomie te bekomen en om de zelfstandigheid van gans het graafschap tegenover de Franse leenheer te bewaren.

De 14de eeuw werd gekenmerkt door economische rampspoed en politicasociale onrust in Vlaanderen.

In 1300 werkte één vierde van de bevolking in de textielsector (het Vlaamse laken).

18.05.1302: nacht van de Metten. Die geen “schild en vriend” behoorlijk kon uitspreken, werd vermoord.

In 1314 was er een nieuwe pestepidemie. Een derde van de bevolking stierf.

In 1315 heeft het gedurende 10 maanden geregend over heel West-Europa. Vele houten bruggen spoelden weg. In 1316 heerste er in Vlaanderen een grote hongersnood. De woekerhandel dreef de prijs van het graan op tot 24 maal de normale graanprijs. In Brugge werden er in oktober nagenoeg 2.000 lijken begraven, in Ieper 3000, in Brabant 30 tot 40 doden per dag. In de jaren 1315-1317 stierf een derde van de Europese bevolking aan hongeroedeem, watersnood en de pest, ‘de zwarte dood’.

Op 25.01.1332 werd het ‘Heilig Bloed’ in een nieuwe kristallen schrijn gegoten, geplaatst in een gouden beslag bezet met edelstenen.

In 1348 nieuwe pestepidemie te Brugge. In 1349 teisterde een Europese pestepidemie ook onze gewesten. In Brugge heerste er dus bijna onafgebroken pest van 1314 tot 1349.

En toch was de 14de eeuw een gouden eeuw voor Brugge, een machtige stadstaat, stapelplaats van wol en marktplaats voor het Vlaamse laken. Het aantal inwoners van Brugge rond 1350 werd geschat op 42.000.

Op 1 februari 1360 was er opnieuw een pestepidemie.

In 1376 werd een nieuw stadhuis gebouwd.

In 1377: hevige stormen met overstromingen tot diep in het binnenland.

21.05.1382: zware aardbeving. Bezetting van de Gentenaren.

1384: Overlijden van Lodewijk Van Male. Zijn dochter Margareta was in 1369 gehuwd met Filips de Stoute, hertog van Bourgondië. Zij resideerden in het Prinsenhof te Brugge. Bouw van het nieuwe stadhuis op de Burg. Afgewerkt in 1427. Het is nog steeds in gebruik. Brugge werd ingedeeld in sestendelen, bestuurd door hoofdmannen, die ook politieke machten bezaten.

12.11.1403: tijdens een zware storm spoelden 12 walvissen aan in Brugge.

1430: Oprichting van het Gulden Vlies na het huwelijk van Filips de Goede met D. Isabel van Portugal.

Bij een pestepidemie in de periode 1432-1440 stierf één vijfde van de bevolking.

In 1436 waren er 55 Brugse ambachten erkend.

1466: oprichting van een filiaal van de bank van de Medici in de Naaldenstraat.

In 1467 werden de reien bevaarbaar gemaakt als stadswaterlopen.

In 1468 inrichting van het riddertoernooi De Gouden Boom ter gelegenheid van het huwelijk van Karel de Stoute met Margareta van York. Aanvang van de Vlaamse Primitieven met Jan Van Eyck, Petrus Christus, Hans Memling en Gerard David. Tevens floreerden de tapijtkunst, de edelsmeedkunst, de boekdrukkunst en de handel in ivoor en diamant. De Bruggeling Lodewijk Van Bercken vond het diamantslijpen uit.

In 1477 telde Brugge 42.000 inwoners, ongeveer evenveel als in 1350. Tot rond 1480 bleef Brugge een eersterangs rol spelen, ondanks de opkomst van Antwerpen en Amsterdam.

1482: Dood van Maria van Bourgondië na een val van haar paard in de bossen van Wynendaele, met een gebroken rib.

In 1487 waren er 41 muntsoorten in omgang in Brugge.

Het verval van Brugge begon met de verzanding van het Zwin en de concurrentie van Antwerpen. De voorhaven van Sluis bleef nog een tijd voorspoedig. Het verval van Brugge werd definitief bij de opstand in 1488 bij de opstand van de Bruggelingen tegen keizer Maximiliaan van Oostenrijk. Het Bourgondisch Hof trok weg uit Brugge, vreemde handelaars trokken naar Antwerpen. Meer dan 4.000 huizen stonden leeg in de stad. Slechts 25.000 inwoners bleven over. In 1496 verplaatste de Portugese factorij van zich van Brugge naar Antwerpen, die Brugge verving als grootste zeehaven van Vlaanderen.

In de 15de eeuw was er zichtbaar welvaart, weelde en luxe in het Bourgondische Brugge. Zoals in het begin met de graven van Vlaanderen werd Brugge opnieuw de hofstad, nu van de Bourgondische Nederlanden.

De monetaire stabilisatiepolitiek van de Bourgondische hertogen, de verlaging van de voedselprijzen en de hogere lonen voor meer gespecialiseerde arbeid verhoogden de koopkracht en hadden een stijgende welvaart tot gevolg althans bij de hogere standen en de middenklasse.

Maar er waren in de Brugge economie ook al tekenen van verval. Door de verzanding van het Zwin was Brugge niet meer zo vlot te bereiken. De zeeschepen werden gelost in Sluis. De Vlaamse lakenhandel ondervond zeer sterke concurrentie van vreemde goedkopere lakensoorten. In Brugge diversifieerde men de productie van goederen en diensten. Er kwam een klasse van hooggeschoolde arbeiders. Er kwamen meer luxeartikelen, meer kunstwerken op de markt: schilderijen, miniaturen, luxehandschriften, sierwapens en diamant. De tertiaire sector werd ontwikkeld: de financiële sector, het bankwezen.

Diverse crisissen waren de oorzaak van het verval van Brugge: de verzanding van het Zwin waardoor Brugge rond 1500 niet langer een havenstad was, de teloorgang van het Vlaamse laken als exportartikel, de ontoereikende wol invoer, militaire acties vanwege de Engelsen, hongersnood, pestepidemieën, de Gentse opstand tegen Filips de Goede, het vertrek van de Duitse Hanza naar Nederland en de rellen die losbraken na de dood van hertog Karel de Stoute in Brugge.

De godsdienstoorlogen in de tweede helft van de 16de eeuw legden het economisch leven volledig plat.

1559: oprichting van het bisdom Brugge.

1566: Beeldenstorm. De hertog van Alva met zijn Bloedraad; ruim 70 terechtstellingen.

1571: oprichting van een priesterseminarie: 600 leerlingen. Op heden nog 1 of 2.

1584: nieuwe hongersnood.

1600: Sluiting van de Schelde. De voorhaven van Sluis verzandde volledig in 1604.

In 1622 werd het kanaal Brugge-Oostende gegraven met het doel Antwerpen via Gent en Brugge met Oostende en Duinkerke te verbinden.

1657: extreem koude winter van 20 december tot 20 februari 1658. De zee was bevroren tot op een afstand van een hal uur gaans. De havens van Oostende en Sluis waren volledig dichtgevroren.

1664-1665: bouw van de havenkom nabij de Dampoort.

1666-1669: Opnieuw pest: 340 huizen besmet en gesaneerd.

1700: Honderden houten gevels werden vervangen door eigentijdse stenen gevels.

1753: voor het graven van de Coupure werden 40 huizen afgebroken. Bouw van het sas van de Coupure. Op 18.02.1756: aardbeving.

1780: Onder keizer Jozef II van Oostenrijk werden 2 kloosters afgeschaft en werden de begraafplaatsen rondom de kerken in de stad afgeschaft.

1838: Eerste spoorlijn Gent-Brugge-Oostende.

In 1907 werd het zeekanaal Brugge-Zeebrugge geopend. Zo is de Brugse zeehaven één van de havens geworden voor het containervervoer.

1922: eerste elektriciteitsnet in Brugge; een jaar later de openbare waterleiding.

Epidemieën in Vlaanderen en Portugal:

De auteur, die tropische geneeskunde studeerde, en die in Congo beroepshalve met melaatsheid te maken had, kan niet nalaten even kort voor beide landen de voornaamste epidemieën aan te halen:

Vlaanderen:

1006-1440: pest.

1200-1600: melaatsheid.

Portugal:

1313-1899: pest.

1853-1856: cholera.

1856-1857: gele koorts.

Pest:

In Europa zijn 25 miljoen mensen gestorven aan de pest. De ziekte bestaat nu nog altijd in sommige landen van Afrika, Azië en Zuid-Amerika.

Melaatsheid (lepra):

Deze ziekte bestaat nog altijd in de tropen en in China. Ze kwam in Europa reeds voor in 1200 en verdween er in het begin van de 17de eeuw.

Cholera:

Jaarlijks worden wereldwijd nu nog 100.000 gevallen gemeld. Het dodental liep voor 2006 op tot 4.427. Gemiddeld 94 % van de gevallen doen zich voor in Afrika.

Gele koorts:

In Afrika ten zuiden van de Sahara doen zich nog gemiddeld 180.000 gevallen per jaar voor. In Zuid- en Midden-Amerika zijn er zo'n 20.000 gevallen per jaar.

Illustraties:

Necropolis van de Cerro do Castelo, 5.

Vlag van Portugal, 6.

D. Henriques de Zeevaarder, 11.

Vlag van de Azoren, 32

Krater Sete Cidades, S. Miguel, 52.

De jachthaven van Horta/Faial, 56.

Blaoen van de Azoren, 59.

Vlag de Vlaamse Leeuw, 60.

Vlaanderen nu, 82.

Het Brugse Vrije en het graafschap Vlaanderen, 83.

Vlag van Brugge, 84.

Justitiepaleis, Brugge, 78.

Heilig-Bloedbasiliek, Brugge, 87.

Belfort, Brugge, 88.

Stadswapen van Brugge, 89.

Filips de Goede en D. Isabel van Portugal, 97.

Grote Markt van Brugge, 99.

Stadhuis van Damme, 100.

Hallenkerk van Damme, 101.

Damse Vaart, 101.

Sluis, 102.

Monument van D. Henriques de Zeevaarder, Lissabon, 102

Torre de Belém, Lissabon, 103.

Jachthaven van Faial, met zicht op Pico, 103.

Açores Insvlae, 104.

Porto, bairro Ribeira, 113.

Brugge, Groene rei, 114.

Wapen van Brugge, 126.

Tornooi van 11.03.1391, 129.

Lodewijk Van Gruuthuyse, 131.

Familiewapen Lodewijk Van Gruuthuyse, 132.

Ingangspoort Paleis van Gruuthuyse, 135.

Paleis van Gruuthuyse, 135.

Wapen van Martim I Leme, 218.

Schilderij van Maerten II Lem, 220.

Wapen van Maerten II Lem, Brugge, 221.

Schilderij van Maerten IV Lem, Brugge, 227.

Wapen António Lem, Brazilië, 242.

Bibliografie:

- Histoire de la découverte des Îles Açores et de leur dénomination des Îles flamandes, Dr. Jules Mees, Gent, 1901, Librairie Vuylsteke.
- Vlaamse Voorloper van Columbus, Ferdinand Van Olmes (1487), Dr. C. Verlinden, Tijdschrift voor Geschiedenis, jaargang 74, 1961, pg 506-516.
- Le peuplement flamand aux Açores au XVme siècle, Dr. C. Verlinden.
www.azores.gov.pt.
- Wapenschilden, P. J.L da Rosa, Horta 1984.
- Feitorias: de Portugese factorijen in Vlaanderen, John Everaert, en het zeeverkeer tussen Vlaanderen en Portugal in de 15de en de 16de eeuw, Jacques Paviot, Europalia, 1991.
- Dicionário da História dos Descobrimentos Portugueses, Lisboa, 1994.
- La politique navale des ducs de Bourgogne 1384-1482, door Jacques Paviot, Presses Universitaires de Lille, 1995.
- Brugge, een verhaal van 2.000 jaar, Noël Geirnaert – Ludo Vandamme, Stichting Kunstboek, Brugge 1996.
- Waar is de Tijd? Brugge. Waanders/Diogenes, Uitgeverij Waanders, Zwolle 1997.
- Les Portugais à Bruges au XVme siècle, Jacques Paviot, 1999.
- História de Portugal, 2 volumes, Universal, Lissabon, 2000.
- História dos Açores, Visão Geral, 2de edição, Luís Martins, 2000.
- Os descobrimentos portugueses e a demanda do preste João, António Cândida Franco, Fundação Lusiada, 2001.
- Kinderen van de Minne?, bastaardkinderen in het 15de eeuwse Vlaanderen, Myriam Carlier, 2001. Verhandeling van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en Kunsten
- Reis e Rainhas de Portugal, Manuel da Sousa, SporPress, Mem-Martins, 2002.
- Herman's Webwereld, Persoonlijke website van Herman Boel.
- Geschiedenis van België op home.zonnet.nl van Mr. Drs. Dirk van Duijvenbode.
- De ontdekking van het Oosten, 2005, door Luc Cuypers, Lannoo Uitgeverij, Arnhem.
www.lannoo.com.
- Gavin Menzies, 1421, l'année où la Chine a découvert l'Amérique, Editions Intervalles, Paris, 2007.
- Geschiedenis van Portugal en van de Portugezen Overzee, 2009, Arnold van Wickeren, Colonialvoyage.com.

C. Genealogische geschiedenis van 17 Luso-Bourgondisch Vlaamse families Azorianen (1435-2010)

- 1a. Genealogie Vander Aa/Van Brugge, 123.
- 1b. Stamboom van Jácome de Bruges & Paim (1435), 142.
2. Michel Herman/Miguel Armão (vóór 1452), zeevaarder, 211.
3. Merens (1460), vanaf 1618 Meireles, 211-241.

Dankwoord.

Voor de bereidwillige hulp bij mijn opzoekingen (2001-2010) dank ik van harte langs Vlaamse kant de hoofdarchivaris en de wetenschappelijke medewerkers van de stadsarchieven van Brugge, Gent en Ieper, de staf van de Brugse stadsbibliotheek, de directies van de Centra voor Familiegesciedenis in Antwerpen en Oostende en van het Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek van Handzame.

Langs Portugese kant helpt me sinds de eerste jaren van mijn opzoekingen in de Azoren de Heer Marcolino Candeias Coelho Lopes, directeur van de bibliotheek en het regionale archief van de stad Angra do Heroísmo op het eiland Terceira. Hij realiseerde een chromatische compositie van het wapenschild van de Silveiras.

Recentelijk genoot ik de steun van Prof.Dra. Rute Gregório. Prof. Dr. Manuel da Silveira de Mendonça steunde mij bij de studie van da Silveira en Leme. De heer João Simões Lopes uit Rio de Janeiro hielp mij met zijn indrukwekkende database over de Silveiras van het eiland St. Jorge, waarover tot onlangs bitter weinig bekend was.

Dit werk is gegroeid uit een hechte Portugees-Vlaamse samenwerking.

Het is een aanmoediging als men U schrijft: “Your approach represents a longtime waited contact with flemish sources and the opportunity of both sides trying to rebuild the dimensions and social and economic influence of the flemish, our common ancestors”.

Een ander heeft het over “O conhecido André Claeys parece ter terminado os seus 9 anos de pesquisas nos arquivos flamengos, e traz novidades vistas do outro lado, sobre o povoamento das Ilhas dos Açores”.

Ik had er in het begin niet bij stilgestaan dat de kennis van de Portugese geschiedkundigen over de vroege kolonisatie van de Azoren, voornamelijk kwam van kroniekschrijvers uit de late 16de eeuw, dus meer dan een eeuw na de komst van de eerste kolonisten. Pas de laatste jaren werden er druk opzoekingen verricht in de archieven zowel van continentaal Portugal als van de Azoreneilanden zelf. De Brazilianen verrichten baanbrekend werk op dat gebied.

Aanvankelijk hadden de Portugese genealogen meestal alleen maar belangstelling voor de elite en de adel, die actief waren in de administratie en het leger, zeker twee noodzakelijke instellingen, maar de gewone man en vrouw hoorden er niet bij. Een leger zonder soldaten, administraties zonder de kleine burger: geen vaklui, boeren, vissers en handelaars, die geld opbrengen voor de staatskas, en eten, kleren, en andere levensnoodzakelijke zaken op de

markt brengen. Daardoor waren hun werken in feite schriftvervalsing op sociaal, economisch en geschiedkundig gebied. Pas de laatste jaren probeert een jonge generatie Portugese geschiedkundigen en genealogen de balans weer in evenwicht te brengen. door ‘alle voorouders, zonder onderscheid’ op te zoeken.

Over de “vergeten Vlamingen” was er in Vlaanderen de afgelopen 590 jaar helemaal niets gekend.

Dat heeft mij in 2000 aangezet om Portugees te studeren en ter plaatse opzoekingen te gaan doen. Dit heeft nieuwe inzichten gegeven in de contacten tussen Vlaanderen en Portugal en enkele pittige geschiedkundige genealogieën van Luso-Vlaamse families opgeleverd. Die zijn bedoeld als een respectvol eerbetoon aan deze moedige Vlamingen.

Een warme groet van de bevolking van Brugge aan de honderduizenden afstammelingen van die paar honderden Vlamingen, die zich vestigden op de Azoren, en die zich verspreid hebben over gans de wereld. Er wonen meer burgers met Brugse wortels buiten Brugge, dan in onze stad. Hartelijk dank voor uwe vriendelijke aanmoedigingen en gewaardeerde hulp bij mijn opzoekingen. Waarom niet eens de geboortestad Brugge van uw stamvader bezoeken? Jullie zijn altijd allemaal hartelijk welkom.

In de jaren 1420 deed de Bruggeling Maerten I Lem al zaken met Portugal. Hij is er gehuwd en de meeste van zijn kinderen zijn in Portugal gebleven of uitgeweken naar Madeira en vooral naar Brazilië. Jacob Van Brugge is in ca 1438 op Portugese schepen naar Ourense getrokken, toen de Azoren nog maar pas sinds 1427 herontdekt waren. In 1450 is hij gouverneur geworden van het eiland Terceira. In de jaren 1440 is in Lissabon een Álvaro Vaz Merens geboren, zoon van een ons onbekende vader Merens die al in de jaren 1410-1420 leefde in Portugal. Ook van dit geslacht kon een stamboom opgemaakt worden. Van de familie Van Aertrycke hebben we sinds maart 2010 een genealogie die loopt van 1209 tot op heden. Pas in april 2010 heb ik in het Brugse Stadsarchief het eerste spoor gevonden van Willem de Kersemackere, alias Vander Haeghen.

Willem Vander Bruyn vestigde zich op Madeira in 1480. Zijn kinderen zijn later overgekomen naar de Azoren. De Vlaamse zeevaarder Ferdinand Van Olmen zou in 1486 in dienst van de koning van Portugal vanaf de Azoren op de Atlantische Oceaan een pleisterplaats zoeken voor de westelijke zeeweg van India. In de winter van 1486 zijn de twee schepen vergaan. Rudolf Borman van Mechelen vestigde zich op het einde van de 16de eeuw op het eiland São Miguel. André Nolet kwam in Portugal aan in 1625. Jan Petrus De Kort landde in Horta in 1784.

In de jaren 1990 werd nog de vraag gesteld of D. Isabel van Portugal de emigraties van Vlamingen aangemoedigd had naar de Azoren. Behalve voor Jacob Van Brugge in 1449 was dat niet het geval, want in 1457 had de hertogin het hof al verlaten en leefde ze teruggetrokken in haar kasteel in Frankrijk. Verder zullen we zien dat het D. Beatrix van Coimbra was, die de impuls gaf tot de eerste emigratiegolf de Hurtere van 1468.

Als er in de twee grote emigratiegolven onder leiding van Josse de Hurtere en Willem Vander Haeghen, respectievelijk in 1468 en in 1470 honderden Vlamingen naar de Azoren vertrokken zijn, is het verwonderlijk dat we nu maar van 18 geslachten stambomen terugvinden op de Azoreneilanden. Ofwel waren er al vele Vlaamse geslachten uitgestorven vóór de invoering van de parochieregisters op de eilanden in de 17de eeuw, ofwel zijn er vóór

die tijd vele Luso-Vlaamse families geëmigreerd o.a. naar Brazilië, Amerika en Canada. Enkelens kunnen mettertijd teruggekeerd zijn naar hun vaderland, maar daarover is ons niets bekend.

Akkoord tussen het Koninklijk hof van Portugal en het Hertogelijk hof van Bourgondië, graven van Vlaanderen.

In de 15de eeuw hebben zich honderden inwoners van de Bourgondische gewesten, waaronder vele Vlamingen, vooral Bruggelingen en inwoners van het Brugse Vrije, op de onbewoonde eilanden van de archipel van de Azoren gevestigd, die de Portugese kroon in bezit wilde nemen.

Tijdens deze periode regeerden in Portugal achtereenvolgens volgende leden van de dynastie van Avis: koning D. João I (1385-1433), koning D. Duarte I (1433-1438), de regent D. Pedro van Portugal (1439-1446), koning D. Afonso V (regeerperiode 1446-1481), koning D. João II (RP 1481-1495) en koning D. Manuel I (1495-1521).

De kolonisatie van de Azoren had plaats tijdens de regeringen in onze gewesten van de volgende hertogen van Bourgondië, graven van Vlaanderen:

1. Filips de Goede, de grote hertog van het Westen (1419-15.06.1467 Brugge), op 07.01.1430 met D. Isabel van Portugal (1397- 17.12.1471).

Filips de Goede

Infante D. Isabel van Portugal

2. Karel de Stoute (1433-01.1477), vanaf 27.04.1465 meester van Bourgondië. Hij legde een zware fiscale druk op het land om zijn oorlogen te kunnen betalen.

3. Maria van Bourgondië (1457- 27.03.1482 Brugge).

Oorlogen, armoede, epidemieën en een zwakke economische toestand waren de redenen waarom honderden Vlamingen onder de leiding van enkele ridders optrokken om de Azoren te gaan koloniseren samen met de Portugezen.

Midden de jaren 1400 was er in onze streken veel oorlogsgeweld en daardoor veel ellende en armoede. De jonge ridders waren het beu om de haverklap met hun politieke en militaire leiders ten strijde te moeten trekken. Daardoor gingen ze vrijwillig een nieuw bestaan zoeken in de meest westelijk gelegen eilanden van Europa.

Ook hun gezellen, de gewone mensen die armoede leden, verlieten zonder dwang gave en goed, verwanten en vrienden, in de hoop ginder een nieuw en beter bestaan te kunnen opbouwen.

D. Isabel, prinses van Portugal en hertogin van Bourgondië, heeft haar echtgenoot bijgestaan bij het beheer van zijn gebieden, maar heeft beslist geen dominante actieve rol gespeeld bij de emigratie van de Vlamingen. Zij was getrouwd met de hertog van Bourgondië op 07.01.1431, maar had zich al teruggetrokken in het kasteel La Motte in 1457, vóór de twee grote emigratiegolven naar de Azoren plaats vonden in 1468 en 1470, tijdens de regeerperiode van hertog Karel de Stoute (1465-1477).

Reeds in de 12de en 13de eeuw trokken vele Vlamingen naar Duitsland. Dergelijke emigratiegolven hebben zich eeuwen later herhaald toen duizenden Vlamingen vertrokken naar de Verenigde Staten van Amerika en naar Canada. Toen was de economische toestand even slecht in het Vlaanderen onder francofoon Belgisch beheer.

De kolonisatie door Portugezen en Vlamingen begon 35 jaar na de eerste ontdekkingsreizen van de Portugezen naar de Canarische eilanden (1416) en was bijna ten einde toen de Spanjaarden in 1492 en de Engelsen in 1497 ontdekkingsreizen ondernamen naar Noord-Amerika. Frankrijk koloniseerde pas gebieden in Noord-Amerika vanaf 1524.

In het Brugse stadsarchief werd in 1992 een studie uitgegeven van 23 bladzijden over de “Azoren, Vlaemsche Eylanden”. Daarin werden volgende namen vernoemd: Joost Vanden Berghe, Jacob van Brugge, Joost de Hurtere, Boudewijn de Hurtere, (een volledig onbekende António, zogezegd familielid van het geslacht de Hurtere?), Willem Vander Haeghen, Willem Bersmacher, Tristan Vernes, Willem Vander Bruyn, Joost Van Aertrycke, Ferdinand Van Olmen, Herman, Bulscamp, Govaert, De Groote en Roose.

De Bourgondische emigranten, voornamelijk Bruggelingen en inwoners van het Brugse Vrije, zijn met hun gezin, met gave en goed vertrokken, met scheepsvrachten vol levensmiddelen, kleren, allerlei materiaal, zaden, planten en vee. De reis ging via de waterwegen van Brugge over Damme naar Sluis, soms eerst naar Lissabon, meestal rechtstreeks naar de Azoreneilanden, naar de meest westelijke eilanden van Europa. De reis van D. Isabel van Cascais naar Brugge in grote schepen duurde twee maanden. Die van Brugge naar de Azoren, in kleinere schepen, zal beslist langer geduurd hebben, in minder comfortabele omstandigheden.

Grote Markt van Brugge

De meeste Bruggelingen en inwoners van het voormalige Brugse Vrije, dit was een groot gedeelte van het huidige West-Vlaanderen en een gedeelte van de Nederlandse provincie Zeeland, herinneren zich nog uit de lessen geschiedenis de emigratie van honderden Vlamingen uit deze gewesten naar de Azoren. Dit feit is minder bekend in de overige Vlaamse provincies. In het zuiden van het land zit het niet in het collectieve geheugen.

Zowel in Lissabon en Porto, als op de Azoren zelf, ben ik het leven en de realisaties van de Luso-Vlaamse families op de Azoren gaan bestuderen.

Dit werk groepeert alle beschikbare geschiedkundige en genealogische gegevens over de afstammelingen van de 18 gekende Luso-Bourgondisch-Vlaamse families Azorianen.

Het had oorspronkelijk twee doelgroepen: enerzijds de Nederlandstaligen en anderzijds de Luso-Vlaamse Azorianen verspreid over gans de wereld. Deze laatsten zouden gebaat zijn bij een Engelstalige vertaling. Voor de miljoenen Portugeessprekenden zorgt een Nederlandse geschiedkundige een vertaling in hun taal.

1. Aan de belangstellende Vlamingen de realisaties van onze emigranten bekend maken, met hun genealogieën vanaf 1435/1480 tot 2010, met de bedoeling eventueel bestaande genealogieën van deze families in Vlaanderen te kunnen aanvullen.

Die mogelijkheid bestaat nu al voor de familie Lem in het Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek, Elflijnenlaan 3, 8610 Handzame, tel: 051 56 74 79, e-post: vcgh@scarlet.be, internetadres: <http://www.vcgh.be>.

Eens de overige Vlaamse Centra voor Genealogie hun lijsten met genealogieën zullen beschikbaar gesteld hebben, vinden we hopelijk aanknopingspunten voor de achttien overige genealogieën van Vlaamse kolonisten op de Azoren. Voor deze families zouden onverwachts duizenden afstammelingen kunnen toegevoegd worden aan hun stambomen.

2. De honderdduizenden Azorianen uit gemengde huwelijken van Vlamingen en Portugezen helpen met inlichtingen over hun voorgeslacht, Azorianen die in de loop van de eeuwen uit armoede, wegens overbevolking van de eilanden, en ook wel vanwege het vulkanisme, uitgeweken zijn vooral naar Noord- en Zuid-Amerika, Afrika en Azië, en enkele duizenden ook naar verschillende Europese landen.

3. Door Portugese geschiedkundigen, die mij contacteerden, is deze derde doelgroep erbij gekomen, die uitziet naar gedocumenteerde gegevens uit het Vlaanderen van de Late middeleeuwen. Speciaal voor hen werd een Engelse vertaling voorzien, alleen van de geschiedenis van Vlaanderen en vooral met die specifieke gegevens over Vlaanderen, die zijzelf in geen jaren zouden kunnen opzoeken. De afstammelingen zelf van de Luso-Vlaamse families hebben uiteraard meer belangstelling voor het genealogisch gedeelte van de studie.

Als reactie op de eerste twee versies van deze studie verspreid op het net, heb ik van vele afstammelingen in het buitenland dankbetuigingen ontvangen. Zo heb ik websites zoals die van www.dholmes.com ontdekt, waarop honderden beden/aanvragen staan van mensen die hopeloos voorouders of naaste familieleden opzoeken, van dewelke zij geen teken van leven meer hebben. Wij willen toch allen weten waar wij vandaan komen! Dan pas beseft ge maar een klein wiertje te zijn in het grote raderwerk, dat mensen voorthelpt hun voorgeslacht te vinden. De verantwoordelijken voor deze websites hebben rechtstreeks contact met de zoekenden en zij hebben dan ook de meeste verdienste bij deze vorm van hulpverlening, die wereldwijd is, juist door de verspreiding van de Portugezen over alle continenten.

Stadhuis van Damme
Opgericht in 1241, herbouwd in 1464

**De Hallenkerk van Damme (14de eeuw) is de omvormde
O.L. Vrouw Hemelvaartskerk uit de 13de eeuw**

Damse Vaart en windmolen

**Sluis, gebouwd in de tweede helft van de 13de eeuw.
Versterkte stad onder Lodewijk van Maele, graaf van Vlaanderen.
De meest Vlaamse stad in de Nederland.**

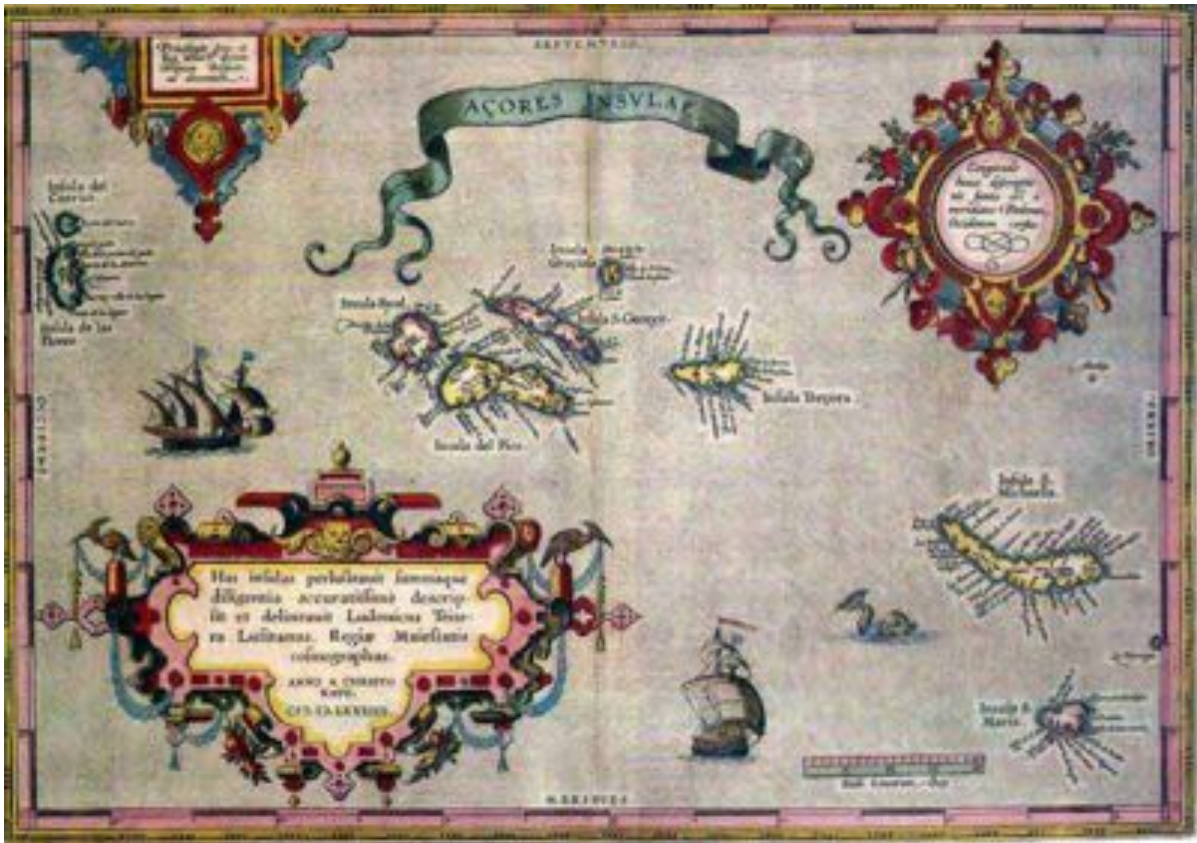
Monument ter ere van D. Henriques de Zeevaarder te Lissabon

Torre de Belém, Lissabon

De jachthaven van Faial met zicht op het eiland Pico (Azoren).

Oude schilderij 'Acores Insulae'

Even een kort woordje uitleg voor onze Portugese vrienden voor het geval deze studie ooit integraal zou vertaald worden in het Portugees.

Iedere taal heeft zo zijn eigenheden. Het Portugese woord "povoador" wordt in het Nederlands uitgedrukt door "kolonist", "colonist" in het Engels, "colon" in het Frans.

"Bevolker" bestaat in het Nederlands niet. De kolonist helpt om samen met anderen een regio te bevolken, een kolonie te stichten. Hij maakt deel uit van die kolonie.

Koloniseren, kolonisatie, kolonialisme zijn in negatieve zin gebruikte termen om het optreden van koloniale mogendheden aan te duiden, de volksplanting buiten het eigen territorium van de natie, gesticht om handel te drijven, om zo'n gebied onder eigen bestuur te stellen, om het om eigen profijt op economisch en industrieel gebied uit te buiten. Dit was dus manifest niet de bedoeling van de Vlamingen, die de Portugezen hielpen de Azoren te bevolken. Ze zochten wel een beter bestaan, maar gingen probleemloos op in een harmonische, vredelievende Azoriaanse gemeenschap.

Zeereizen Brugge-Azoren en de vroege bevolking van de Azoreneilanden:

Vijfhonderd en tachtig jaar na de emigratie zien wij de wereld met de ogen van toeristen, die met alle comfort de wereld rondreizen en overal opgevangen worden in luxueuze hotels.

Voor onze emigranten in de 15de eeuw waren de perspectieven totaal anders. Het waren gevaarlijke zeereizen, met mannen, vrouwen en kinderen dicht opeengepakt, zonder privacy en comfort, een onbekende toekomst tegemoet en met slechts één zekerheid: nooit meer hun familieleden en vrienden te zullen terugzien. Een verscheurende beslissing.

Volgens een Portugese tekst van 1578 waren die schepen van het scheepstype “hulken”. De hulk was een typisch koopvaardijship dat gebruikt werd door Scandinaviërs, Duitsers, Nederlanders, Vlamingen en Engelsen. Een fokkenmast met razeil op het voorkasteel en een bezaansmast met lateizeil achteraan bood de schepen de mogelijkheid om scherper aan de wind te zeilen en verhoogde zodoende aanzienlijk de zeileigenschappen van het schip. Dat scheepstype was dus vooral nuttig in het gebied van de N.O.-passaat, het anticyclonale gebied boven de Azoren, waarrond de winden in wijzerzin draaien.

De bekende leiders van de emigratiegolven waren vergezeld door werklieden. Zoveel mogelijk beroepen waren vertegenwoordigd. Zij hadden de nodige werktuigen bij. Er moesten vele zeilen voorzien zijn om voor elke familie bij aankomst op de eilanden een eerste, voorlopige woonplaats te verlenen. Naast drank en voeding voor de reis, hadden ze granen en zaden mee, en dieren als koeien, schapen, geiten, zwijnen, kippen, enz... een voorziening van vlees, melk en eieren om op die verre, onbewoonde eilanden te kunnen overleven.

Om zich ergens te kunnen vestigen, hebben zij eerst de aangewezen streek moeten ontbossen en enorme hoeveelheden stenen verwijderen. Pas dan kon aan landbouw en veeteelt gedacht worden, aan de bouw van stenen huisjes en de aanleg van kanaaltjes voor de nodige watervoorziening.

Vele honderden families zijn er de eerste tientallen jaren anoniem gestorven in armoede, erger dan de miserie die ze in Vlaanderen gekend hebben. Zij zijn vergeten en toch is het dankzij hun noeste arbeid dat de woeste eilanden bewoonbaar werden. Noch in Portugal, noch in Vlaanderen heb ik ooit een woord van lof en dank gelezen aan deze armsten der armen.

Die Vlaamse zonen en dochters hebben de verre, onbewoonde eilanden gekoloniseerd samen Portugezen van het continent en van Madeira, met een tak van de adellijke familie de Bettencourt' uit o.a. Josse Flahaut uit Picardië. Samen hebben ze op die vulkanische eilanden uit het niets een bewonderenswaardige Portugees-Bourgondische gemeenschap opgericht. Vanaf de eerste jaren waren er al huwelijken tussen Portugezen en andere kolonisten van diverse nationaliteiten. Ze namen Portugeesklinkende namen aan, vertalingen van de oorspronkelijke namen in het Portugees, of een verbastering daarvan. Na één generatie werd nog enkel Portugees gesproken. De aanpassing aan de Portugese gewoonten verliep vrij vlot.

Ze hebben een moeilijk leven gehad op die afgelegen eilanden, waar ze soms belaagd werden door piraten, die de bewoners schaakten om ze te verkopen als slaven en alles roofden wat niet te zwaar of te heet was. In de 15de en 16de eeuw hebben sommige werklieden ongeveer zo geleefd als de vroege mensen, die destijds ook grotbewoners waren.

Ondanks de moeilijke levensomstandigheden hebben ze de Azoren bevolkt, woningen gebouwd, kanalisaties en wegen aangelegd, de veeteelt ontwikkeld en de grond, na ontbossing, beschikbaar gemaakt voor landbouw.

Door die kruising van Portugezen met mensen van andere landen, wordt op elk eiland een lichtjes verschillende uitspraak van het Portugees vastgesteld.

Na de reis naar Midden-Amerika van Columbus in 1492 en door de ontdekking van Brazilië op 22.04.1500 door Pedro Álvares Cabral die op het Zuid-Amerikaanse continent belandde, wonnen de Azoren veel aan belang als pleisterplaats en oriëntatie voor de immense trans-Atlantische routes.

Tussen 1532 en 1855 werden 3,5 miljoen Afrikaanse slaven naar Brazilië overgebracht. De naam Brazilië komt van de 'Pau brasil', het brazielhout. De eerste naam die de Portugezen aan het pas ontdekte land gaven, was: 'Terra da Santa Cruz'. Het land was bewoond door Indianen. De oudste sporen van menselijke bewoning in Brazilië gaan terug tot 11.000 jaar geleden.

Op de Azoren zijn ook Indiërs en zwarte slaven uit de Portugese koloniën terechtgekomen, samen met Joden en Moren, die verjaagd waren uit het Iberische Schiereiland. In continentaal Portugal werd de slavernij pas in 1761 afgeschaft.

kregen Vlaamse kolonisten de eer gouverneur te worden van een eiland op de Azoren. Jácome de Bruges werd in 1450 de eerste gouverneur van het eiland Terceira. Josse de Hurtere werd in 1468 gouverneur van Faial, en in 1482 ook van het eiland Pico.

Willem Vander Haeghen was nooit gouverneur van een eiland. In 1480 aanvaarde hij wel het kapiteinschap van het eiland Flores, als plaatsvervanger van de licentiehouder van het gouverneurschap Ruy Teles de Menezes.

Fernando van Olm(en), ook Olmes, is 1486 kapitein geweest van Quatro Ribeiras, een gebied op Terceira. Hij zou daar een tijd als kolonisatieondernemer werkzaam geweest zijn, maar over die periode bestaan geen geschriften. Hij is wel beter bekend als zeevaarder in dienst van de koning van Portugal.

Invoering van de doop-, trouw- en begraafboeken.

Tijdens het Concilie van Trente (1545-1563) werd besloten dat deze boeken moesten bijgehouden worden. De Gregoriaanse kalender werd op in 1582 Paus Gregorius ingevoerd. Het was Paus IV die op 11.11.1583 besliste dat alle dopelingen moesten geregistreerd worden. Het begin was schoorvoetend. Pas in het laatste kwartaal van de 16de eeuw werden die boeken algemener bijgehouden, zij het nog met veel hiaten her en der.

Voor Continentaal Portugal en de Azoren kennen we geen begindata van de invoering van die registratie. We geven hieronder deze gegevens voor de Brugse parochies.

Brugge:

Parochies	Geboorten	Huwelijken	Overlijdens
St. Anna/St. Kruis	1565	1580	1584
St. Catharina	1606	1620	1646
St. Donaas	1591	1591	1591
St. Gillis	1605	1561	1643
St. Jacobs	1584	1584	1599
OLV 1E wijk	1580	1574	1575
OLV 2E wijk	1572	1558	1580
OLV 3E wijk	1566	1566	1566
St. Pieters	1609	1609	1627
St. Salvators 1E wijk	1597	1597	1605
St. Salvators 2E wijk	1572	1571	1676
St. Salvators 3E wijk	1600	1617	1617
St. Walburga	1567	1567	1584

ENKELE GEMEENTEN EN PAROCHIES VAN HET BRUGSE VRIJE:

Parochies	Geboorten	Huwelijken	Overlijdens
Aartrijke	1613	1614	1627
Jabbeke	1619	1619	1619
Snellegem	1622	1622	1622
Stalhille	1614	1628	1628
Varsenare	1609	1609	1613
Loppem	1623	1623	1661
Damme	1602	1602	1647
Zedelgem	1638	1638	1638

Het voorgeslacht van onze Vlaamse kolonisten.

In Brugge, Oostende en Handzame heb ik het voorgeslacht van de emigranten opgezocht. Dat viel niet mee omdat er pas in de tweede helft van de 16de eeuw parochieregisters bestonden in Vlaanderen. Zelfs de historische gegevens over adellijke families zijn doorgaans te fragmentarisch om heuse stambomen te kunnen opstellen van vóór de exodus van onze emigranten.

Op de Azoren was die toestand dezelfde. Daardoor hebben we van de emigranten zelf en hun kinderen, in sommige gevallen zelfs van hun kleinkinderen geen met documenten gestaafde gegevens. Dat verbeterde in de 16de eeuw. Pas na de invoering van de doopregisters kwamen geleidelijk aan meer gegevens vrij.

Niet uit officiële documenten, maar wel uit een persoonlijke brief door Jacques de Hurtere in Vlaanderen, geschreven naar zijn neef Joost II de Hurtere op 01.07.1527 op de Azoren, weten we dat de vader van Joost Léon de Hurtere noemde. Zijn grootvader, vader, broers, zusters en een neef zijn ons met zekerheid gekend.

Van alle anderen zijn wel hun familienamen overbekend in Vlaanderen, maar kennen we hun voorgeslacht niet uit de archieven. In West-Vlaanderen voornamelijk is er nog belangstelling naar het leven en de realisaties van deze ‘verloren’ zonen en dochters, en hun afstammelingen op de Azoren.

Portugese bronnen over Jacob van Brugge doen me sterk vermoeden dat hij een oudere broer is van Lodewijk van Gruuthuyse.

Landbouwactiviteiten.

Vooraf de op Centrale eilanden van de Azoren brachten de Vlamingen de teelt van graan en wede tot bloei. Die vormden de voornaamste bron van inkomsten voor de eilanden. Later werd er ook maïs verbouwd. Wede, in het Portugees ‘o pastel’ (Isatis tinctoria) werd als verfpant gekweekt vóór het gebruik van indigo, getrokken uit het blad van Indigofera. Het actieve bestanddeel indigotine wordt tegenwoordig kunstmatig bereid.

De blauwe verfstof, granen, wijn en rietsuiker werden met eigen hulken op de Brugse wereldmarkt aangevoerd en ook uitgevoerd naar Portugal, Frankrijk en Engeland. Ook vlas werd verbouwd. Tijdens een reis naar de Azoren heb ik kunnen vaststellen dat op het eiland Flores vlas nog altijd op dezelfde Vlaamse manier wordt verwerkt.

De kronieken verhalen regelmatig over de intensieve en zeer lucratieve graanteelt, die er door de Vlamingen beoefend werd. Grootgrondbezitters werden er steenrijk van. Sommige jaren werd er te veel graan uitgevoerd naar Portugal en Vlaanderen, zodat er tijdelijk hongersnood heerste op de Azoren.

De Portugese samengestelde familienamen en de soms willekeurige keuze van de uiteindelijke geslachtsnaam .

In West-Europa heeft elke persoon één familienaam. Zo bijvoorbeeld vond ik voor de familienaam van mijn moeder meer dan 1.100 familieleden, wel met meer dan 40 varianten op de schrijfwijze van Lescauwat. In Portugal o.a. heeft iedere persoon minstens twee familienamen, eerst die van zijn moeder, dan die van de vader.

Soms komen er ook familienamen in voor van rechtstreekse grootouders of zelfs voorouders uit de vier takken van ieder individueel gezin, van vele generaties ver. In de loop van de eeuwen zijn die regels dikwijls veranderd.

Tegenwoordig wordt bv. Fausto Fontes Frade (Fontes van de moeder, Frade van de vader) in o.a. telefoonboeken geregistreerd als Frade, Fausto Fontes en worden de kinderen meestal opgenomen bij de geslachtslijn van de vader.

Soms wordt de geslachtslijn van de moeder verkozen. Het komt me voor dat het eerder dat het soms eerder om “majoratenlijnen” dan om “bloedverwantschap” gaat. Voor ons is dat allemaal vrij ongewoon.

De vroege Vlaamse kolonisten op de Azoren huwden met Portugezen, Engelsen, Fransen en anderen, een smeltkroes van nationaliteiten en talen. Tientallen jaren later, in sommige gevallen eeuwen later, hebben zich op de eilanden ook inwoners gevestigd van Pruisen, Spanje, Engeland, Schotland, Ierland, Malta, Duitsland, Hongarije, Italië, Zweden, Denemarken, Nederland, Polen, Canada en de Verenigde Staten van Amerika. Ook van emigranten uit deze landen bestaan er nu op de Azoren genealogieën.

Zo ontstonden daar nieuwe familienamen, bvb. uit Vander Bruyn 'de Brum', uit Vander Haeghen 'da Silveira', uit Payne 'Paim', uit Van Aertrijke 'da Terra', uit De Hurtere 'de Utra', enz... In sommige families bleven de naam van de vader nog een of twee generaties domineren, bvb. bij Paim, volgens de gewoonten van hun vaderland. Dan kwamen de namen van vader en moeder, bvb. Paim da Câmara.

Een generatie verder was het al Câmara Paim, nadien vindt u een Ornelas da Câmara, en soms alleen nog de naam van de moeder De Resende.

Vroeger werden de afstammelingen ondergebracht in de stamboom van de moeder of de vader naargelang het aanzien van de families. Soms werd bij het overlijden een andere familienaamreeks opgegeven dan bij het huwelijk. Een familielid kan kiezen voor zowel de familienaam van de vrouw, of die van de man, en zelfs genealogen springen daar losjes mee om. In 2007 kwam Joz da Terra bij de da Silveiras, twee jaar later kreeg hij wel een eigen stamboom. Arme afstammelingen, die in die jungle hun voorouders moeten opzoeken.

Voor het opstellen van stambomen bestaan er schijnbaar geen vaste regels, of worden die eenvoudig niet opgevolgd. Voor personen die niet vertrouwd zijn met de Portugese familienamen, kan ik de Portugese ongebreidelde vrij naamkeuze het best illustreren met een voorbeeld hoe mijn naam, André Claeys, zou kunnen geluid hebben in Portugal.

Mijn tak van de familie Claeys was gehuwd, van de laatste tot eerste, met ene Naesen, Jacobs, Monballieu, Brusseel en Bobelyn. Bij de Lescrauwaet waren dat respectievelijk Missault, Lannoye, Lagauw, De Mey, Verhulst, Hageman, Van Eeghem en Warniers.

In Portugal zou mijn naam hebben kunnen luiden André Lescrauwaet Claeys De Mey Missault Van Naesen De Monballieu en Warniers, en alle mogelijke combinaties van de bovenvermelde vijftien familienamen, met de mogelijkheid ondergebracht te worden in één van de geslachten. Waarom het gemakkelijk maken als moeilijk ook gaat?

Voorbeelden zijn er op elke bladzijde. Bij een van de stambomen zult U een persoon vinden die een familienaam had, bestaande uit een reeks van maar liefst elf familienamen. Dikwijls komt op het einde van die reeks namen een komma en een totaal andere geslachtsnaam.

Dit gebeurt tot op heden nog bij akten van de burgerlijke stand, maar voor de administratie is het onpraktisch en wordt dat, in het dagelijks leven, meestal ingekort tot één of twee namen.

In gelijk welke stamboom, nemen als voorbeeld die van 'da Rosa' zult ge familienamen vinden, waarin geen 'da Rosa' voorkomt, en toch zijn het echte "da Rosa's". Anderzijds komt ge namen tegen waarbij 'da Rosa' wel voorkomt, maar die persoon behoort dan tot een heel ander geslacht. In dat geval betekent het eenvoudig dat er ooit, soms eeuwen geleden, een voorouder 'da Rosa' in dat geslacht getrouwd was. Met andere woorden, denkt niet direct, hier heb ik nu eens een echte 'da Rosa'.

In Portugal komt gewoonlijk na de voornaam eerst de naam van de moeder, dan die van de vader. In het geval van de kinderen van Guilherme da Silveira en Margarida Sabuia had dat moeten zijn 'Catarina Sabuia da Silveira'. Dat is niet altijd zo gebeurd. Een bijkomende moeilijkheid voor een Vlaming, bij het opstellen van de genealogieën van onze Vlaamse kolonisten op de Azoren in de 15de eeuw, is de schrijfwijze van de oude Portugese taal in bronnen van de vorige eeuwen. Veel oude termen zijn in Portugal zelf niet meer in gebruik, maar sommigen vond ik gelukkig nog terug in woordenboeken Braziliaans Portugees-Engels.

Beschikbare genealogieën van Portugese en Luso-Vlaamse families Azorianen.

Beroepsgenealogen hebben in de vorige eeuwen al wel genealogieën opgesteld van bvb. een of meerdere adellijke of welstellende families van één eiland, maar niet van alle takken die konden voorkomen op de acht andere eilanden.

In 2007 is in Lissabon een prachtige studie van de pers gekomen, de grootste ooit, uitgevoerd door twee beroemde genealogen die 45 jaar lang opsporingen hebben gedaan op het eiland Terceira en genealogieën gemaakt hebben van de voornaamste families die op het eiland voorkomen. Soms komen daarin ook huwelijken voor met partners van andere eilanden. Acht duizend bladzijden tekst in negen volumes. Zij hebben bronnen kunnen consulteren die nooit voorheen vrijgekomen waren.

Op 28 augustus 2008 werden door één persoon, na 50 jaar opzoekingen, zes boekdelen gepubliceerd betreffende de genealogieën van de inwoners van de eilanden S. Miguel en Santa Maria. In 5 van de 434 kapitels worden er takken van volgende Vlaamse emigranten aangehaald: Brum, Utra, Silveira, Leme, da Terra en Borman.

Van Jorge Forjaz en António Ornelas Mendes kwamen eind september 2009 vier boekdelen uit onder de titel "Genealogias das Quatro Ilhas Faial, Pico, Flores en Corvo". Daarin komen gegevens voor over volgende Vlaamse families: Brum, Cornelius, Goulart, Rosa, Silveira, Silveira Armão, Bulcão en Silveira Lacerda. Maar opnieuw geen eigen genealogieën voor "De Groote", Grotas en "Herman", Armão.

Deze fundamentele werken over de geschiedenis van de Azoren worden uitgegeven door Dislivro Histórica, R. António Maria Cardoso 27, 1200-026 Lissabon, www.dislivro.pt, editora@dislivro.pt.

Een genealogische geschiedenis "Os Silveiras de S. Jorge", van uitzonderling belang voor de duizenden afstammelingen van dat geslacht in Brazilië, wordt voorzien voor 2010-2011. De eerste auteur, José Leite Pereira da Cunha, is overleden. Dr. Filipe Pinheiro de Campos zet zijn werk voort en zou nu opgevolgd worden door Forjaz. Over het eiland S. Jorge heeft ook Prof. Dr. Rue Gregório baanbrekend werk geleverd.

"Indices de Madeira", gepubliceerd door de 'Arquivo Regional de Madeira', kan nuttig zijn, want vele inwoners van Madeira zijn later uitgeweken naar de Azoren, o.a. onze Willem Vander Bruyn, of in elk geval enkele van zijn kinderen.

Vóór het jaar 1990 werden natuurlijk reeds veel genealogieën geschreven, maar dat was eerder fragmentarisch. Het ging gewoonlijk over één familie op één eiland en er werden geen bronnen geconsulteerd buiten dat eiland.

Een alles omvattende genealogie van een actuele bevolking van circa 250.000 man op de archipel, en van hun voorouders, is onmogelijk. Van de vroege migraties bestaan geen scheepslijsten. Alleen al in Brazilië, Argentinië, de Bahamas en de U.S.A., Canada, Uruguay en Paraguay wonen er meer dan 10.000 da Silveira. Er wonen miljoenen meer Portugezen buiten dan in Portugal.

Karaktertrekken en realisaties van enkele van onze kolonisten.

Het was hartversterkend te lezen hoe edelmoedig zich sommige kolonisten en hun afstammelingen gedroegen. Daarbij mogen we Willem Vander Haegen aanhalen. Om hun edelmoedigheid en intelligentie werden ook vader António de Brum de Oude en zijn zoon António de Brum da Silveira gerespecteerd.

Joz de Utra de Oude (ca 1435-1495) was een uitstekende kolonist van de eilanden Faial en Pico. José Francisco da Terra Brum de Noronha (1776-1848) van het geslacht Utra was rijk, goed en edelmoedig. Door de armen werd hij vereerd als een heilige. Hij was raadgever van de koning en werd in 1841 de 1ste baron van Alagoa.

Francisco de Utra de Quadros (1570-1648), afstammeling van Balduino de Utra schonk al zijn eigendommen aan de Jezuïeten omdat die bewonderenswaardige diensten verleenden aan de lokale bevolking en hij oordeelde dat zijn nalatenschap daar het nuttigst zou besteed worden, ten voordele van de ganse bevolking. Dit deed ook Luis de Utra Côte-Real (1605-1678), van het geslacht Utra, onderkoning van India en graaf van Aveiras.

Eduardo Laemert Bulcão mogen we hier aanhalen wegens zijn caritatieve initiatieven op tal van andere gebieden dan het onderwijs.

Een van de allergrootsten was 'Teotónio Simão de Ornelas Bruges Paim da Câmara de Ávila Noronha Ponce de Leão Borges de Sousa e Saavedra', van het geslacht Bruges/Paim, eerste burggraaf van Bruges en eerste graaf van Praia da Victoria.

Menezes Meireles do Canto e Castro (1850-1915) werd de eerste burggraaf van Meireles. Luís do Canto e Castro Merens de Távora (1848-1926), van het geslacht Merens, was een merkwaardige figuur, die o.a. verzaakte aan de titel van hertog.

Minder aangenaam was het te vernemen dat er bij de afstammelingen ook machtswellustelingen zaten zoals bij de familie da Brum, namelijk Tomás Francisco Brum da Silveira (1721-1789), hoofdkapitein en superintendent van het eiland Pico, en zijn zoon Jerónimo Sebastião da Silveira Frias Taveira e Neiva (+ 1806) waren despoten van de ergste soort. Bij de Utra was Jorge de Utra Jr. (1468-1549) een tiran in zijn privé leven.

Zowel in de kerk als in het leger en in de politiek hebben sommige afstammelingen van de Vlamingen belangrijke posten bekleed. Alleen al bij de familie Brum kunnen we aanhalen: D. António Taveira de Neve Brum da Silveira (1706-1775), aartsbisschop van Goa en primaat van Oost-Indië. Francisco da Silveira da Fonseca Teixeira (1763-1821) werd een prestigieuze luitenant-generaal.

Bij het geslacht da Terra (Van Aertrycke) werd Manuel José de Arriaga Brum da Silveira e Peyrelongue (1840-1917) de eerste verkozen president van de Portugese Republiek (1911-1914) en werd Tancredo da Almeida Neves tot president van Brazilië verkozen in 1985.

Bij het geslacht Utra was Teles País de Utra Machado (1822-1949) achtereenvolgens gouverneur van Malange, gouverneur-generaal van Angola en minister van koloniën van Portugal.

D. Jaime Garcia Goulart (1908-?) werd de eerste bisschop van Deli.

D. Arquimínio Rodrigues da Costa, van het geslacht da Rosa (1924), was de laatste Portugese bisschop van Macau.

Jaime José Matos da Gama, van het geslacht da Rosa, geboren in 1947, was achtereenvolgens Minister van Buitenlandse Zaken, Minister van Landsverdediging en Minister van Staat.

Wij mogen terecht fier zijn op onze Vlaamse Azorianen. Zij verdienen in Brugge een herdenkingsmonument als eerbetoon, want daar is het allemaal begonnen tussen 1420 en 1480. Maar met de huidige economische crisis is het moment slecht gekozen. Het Brugse stadsbestuur heeft trouwens onlangs besloten dat er al teveel beelden staan in de stad en die eerstdaags zullen verwijderd worden.

Dit is het enige boek, dat uitsluitend gewijd is aan alle gekende families Luso-Vlaamse Azorianen en enkele duizenden van hun afstammelingen, waar ook ter wereld.

Er wordt een herdenkingstocht naar de Azoren voorzien door Mr. Wilfried Praet in 2011. Na lectuur van mijn studie heeft Mr. Wilfried Praet, directeur van een zeilschool in Nieuwpoort, beslist in 2011 en herdenkingstocht te organiseren ter ere van die Vlaamse mannen en vrouwen die het aandurfd en de meest Westelijke eilanden van Europa, de onbewoonde en vulkanische Azoreneilanden, te gaan koloniseren, als steun aan de Portugese autoriteiten.

Azoren website in de USA.

Drie versies van deze studie werden op 'Azoren Website' in de Verenigde Staten van Amerika opgenomen, in 2007, 2009 en 2010.

Zie <http://homepage.mac.com/kmacardoza/Genealogy/azoresindex.html>

Er kwam een opgetogen reactie los zowel van uitgeweken Azorianen vooral naar Amerika en Brazilië, als van de Azorianen die nu nog op de archipel leven en weten dat ze Vlaamse voorouders hebben. Ik kreeg ook e-mails van Nederlanders en van Vlamingen uit België en Portugal.

Verschillende correspondenten hoopten op een vertaling in het Engels en het Portugees ten behoeve van de Portugezen die zich zo wat over alle landen van West-Europa en Noord- en Zuid-Amerika verspreid hebben. Een online-vertaling van het Nederlands naar het Engels in de USA in 2007 was ontgoochelend slecht. Vertaalprogramma's zijn bij aankoop en gebruik vrij duur, en zijn nooit honderd procent correct. Aan dit project heb ik moeten verzaken.

Wel heb ik uitdrukkelijk vermeld dat op deze tekst geen copyright bestaat. Iedereen die de Nederlandse taal machtig is en deze tekst letterlijk wilt vertalen in het Portugees, in het Engels of in om het even welke andere taal, gesproken door afstammelingen van Portugese en Vlaamse emigrantanten, kan dit vrij doen.

Uit die steeds wisselende familienamen geslachtslijnen ontrafelen is niet evident. Zelfs Portugese genealogen brachten sommige takken van verschillende families nu eens bij Brum, dan bij Silveira, Utra of Terra onder. In een werk dat ik pas ontvangen heb, zie ik dat da Terra een eigen genealogie kreeg, terwijl die twee jaar geleden nog ondergebracht werd bij da Silveira.

Meerdere afstammelingen van Luso-Vlaamse gezinnen uit de Azoren hebben mij vanuit Amerikaanse landen e-mails gestuurd om mij mede te delen dat deze studie hen geholpen heeft bij het samenstellen van hun stamboom. Dat doet me uiteraard plezier, want zo weet ik dat de 10 jaren na mij 70ste geen verloren jaren geweest zijn. De Nederlandse tekst met gegevens uit enkele Vlaamse bronnen van vóór de emigratie en Portugese bronnen uit de tweede helft van de 15de, zullen even de sluier opgelicht hebben, die sinds 1435 gevallen was over “onze vergeten zonen en dochters” en hun duizenden afstammelingen, in de afgelopen circa 590 jaar verspreid over alle continenten.

Porto, bairro Ribeira

Tenho Orgulho

Á Minha Mãe, Natural de Bruges

Eu tenho orgulho, Mãe, de ser teu filho,
De ter tido por berço estes Açores,
Estas “Ilhas Flamengas” que dão brilho
A uma raça de heróis-navegadores.

Tenho orgulho da tua Terra amar
Como se minha fosse, podes crer...
Sou português e belga sem quebrar

O amor p'la Terra que me viu nascer.

Foi este duplo qu'rer que me ensinaste,
Foi este sentimento que gravaste
Neste meu coração amargurado...

Tenho orgulho das “minhas-tuas” gentes,
Cruzamento de raças diferentes
Mas unidas por este mar salgado.
Diniz Decq Motta

Brugge Groene Rei, door mijn broer kunstschilder Marcel Claeys

Ik ben trots

Aan mijn Moeder, te Brugge geboren.

Ik ben er trots op, Moeder, je zoon te zijn.
Trots dat mijn wieg hier stond, op deze Azoren,
Deze Vlaamse Eilanden die roem verschaften
Aan een ras van koene zeevaarders.

Ik ben er trots op je vaderland lief te hebben
Alsof het 't mijne was, geloof mij ...
Ik ben Portugees en Belg, zonder te breken
Met de liefde die ik koester voor mijn geboorteland.

Deze tweevoudige liefde heb jij me aangeleerd,
Dit diepe besef heb je in mijn hart gegrift,
In mijn bedroef hart...

Ik ben trots op mijn en jouw geslacht,
Kruising van vele rassen, verschillend
Maar verbonden door deze zilte zee.
Diniz Decq Motta

Voorwoord :

Halen Portugese genealogen gegevens aan uit vreemde landen, dan komt het soms tot verkeerde interpretaties door gebrek aan kennis van die vreemde taal. Willem Vander Haeghen was een ridder uit de Lage Landen. Zijn familienaam is een plaatsnaam: “van aan d’Haege”, de haag, een plaats waar een haag groeit. Eén Portugese genealoog heeft daarvan gemaakt: een ‘maker’ van hagen.

Ik was ontsteld vast te stellen dat ook hedendaagse geschiedschrijvers en genealogen niet in alle omstandigheden hun bronnen checken op onnauwkeurigheden. Een Vlaamse archivaris schreef in de beginjaren 1990 terecht dat niets er op wijst dat Jácome de Bruges een broer zou zijn van Lodewijk van Gruuthuyse, want een Jacob van Brugge komt nergens voor in Vlaamse archieven, ... een onbekende Vlaming dus.

In refrein herhaalden de auteurs van de “Genealogias da Ilha Terceira” dat niets toelaat te veronderstellen dat Jácome zou behoren tot het geslacht Vander Aa/Bruges, terwijl er net in Portugal, waar hij ca 33 jaar gewoond heeft, veel aanduidingen te vinden zijn dat hij wel van adellijken bloede was, en van het geslacht “Van Brugge”.

Dezelfde Vlaamse archivaris schreef in “Azoren, Vlaamsen Eylanden”, uitgegeven tijdens een tentoonstelling van 7 tot 29 september 1991 in Brugge dat Léon, de vader van Joost de Hurtere, die in 1401 baljuw was en voorzitter van de raad van Wynendaele, met niemand minder dan D. Beatrix van Portugal getrouwd was, de dochter van D. Pedro, zoon van koning D. João I van Portugal!

Alsof een Infante van Portugal, van Koninklijken bloede, zou trouwen met een lid van de lage landadel, Joost de Hurtere, zoon van de heer van Haeghebroek bij Gits (Haeghebroek is een plaatsnaam voor een ‘Haag aan een moeras’).

We moeten even dieper ingaan op de geschiedenis van het Portugese vorstenhuis:

De infante D. Pedro (1392-20.05.1449) Alfarrobeira, was hertog van Coimbra. Hij was een zoon van D. João I en Filipa van Lancaster. Hij trouwde in 1429 met D. Isabella van Urgel, gravin van Aragon. Als de meest bereisde vorst van zijn tijd, kreeg hij de bijnaam Infante D. Pedro dos Sete Partidas do Mundo. Hij had vijf kinderen.

D. Infante Beatrix van Coimbra (1435-1468) was zijn 5de dochter. Zij trouwde in 1453 met Adolf III van Kleef-Ravenstein. Haar zuster D. Isabel van Coimbra (1432-1455) werd koningin van Portugal door haar huwelijk met koning D. Afonso van Portugal (15.01.1432-28.08.1481).

D. Pedro stierf in 1449 tijdens een veldslag tegen de troepen van zijn vader D. João I. Toen is D. Pedro's dochter, D. Beatrix van Coimbra, samen met partizanen van haar vader en hun familieleden naar Vlaanderen gevlucht bij haar tante D. Isabel van Portugal.

Lang werd gedacht dat D. Isabel van Portugal een grote rol had gespeeld in de emigratie van de Vlamingen naar de Azoren, maar zij verliet het hof in 1457.

Nu blijkt het dat het D. Beatrix van Coimbra was, die in de jaren 1460 de familie de Hurtere in Wynendaele aanspoorde de Portugese kroon te helpen bij het bevolken en bewoonbaar maken van de Azoren. Net in het jaar van haar overlijden had de eerste emigratie plaats onder de leiding van Josse de Hurtere.

D. Beatrix van Coimbra, kleindochter van koning D. João I, was dus in 1453 getrouwd met Adolf III van Kleef-Ravenstein (28.06.1425-1492), een hoger edelman van de Nederlanden, die hoveling werd van Filips de Goede. Hij was een zoon van Adolf II van Kleef (1373-1448). In 1463 verwierf Adolf III van Kleef-Ravenstein, na het overlijden van zijn moeder, Maria van Bourgondië (ca 1400-1463), dochter van de Bourgondische hertog Jan zonder Vrees, tevens graaf van Vlaanderen, het kasteel en de heerlijkheid van Wynendaele, dat zijn belangrijkste buitenverblijf werd.

Adolf III hertrouwde in 1470 met Anna van Bourgondië (ca. 1435-1508), een natuurlijke dochter van Filips de Goede.

Het was dus niet D. Isabel rechtstreeks, maar wel D. Beatrix van Portugal, altijd ondersteund door haar tante D. Isabel, die de twee emigratiegolven naar de Azoren op gang gebracht heeft door familieleden de Hurtere te inspireren in te schepen naar de Azoren, wat gebeurde in 1468. Voor hun inzet ten voordele van de Azoren verdienen beide geïnspireerde Infantes een standbeeld op de Azoreneilanden, en een warm plaatsje in ons dankbaar hart.

Dat hun Infante D. Beatrix van Coimbra niet zou getrouwd zijn met een Vlaamse ridder wisten de Portugezen wel. De auteurs van de "Genealogías da Ilha Terceira" zijn in 2006 het kasteel van Wynendaele komen bezoeken, een soort bedevaart naar de woonplaats van hun Infante D. Beatrix, kasteel die de voorouders van de Utra zo dikwijls gefrequenteerd hebben, in dienstverband wel te verstaan.

Alle inlichtingen gevonden in Portugal en aanwijzingen uit de geschiedenis van Vlaanderen doen sterk vermoeden dat Jacob Van Brugge een zoon is van Jan Van Brugge en dus een broer van Lodewijk Van Gruuthuyse, maar schriftelijke harde bewijzen zijn er niet.

Teleurstellend is dat een en dezelfde genealoog bvb. da Terra onderbrengt bij da Silveira, in plaats van hem de eigen stamboom te gunnen, die hem toe toekomt, maar hem twee jaar later toch wel een eigen stamboom toekent. Maar één van de afstammelingen da Terra stopt hij dan in de stamboom de Brum, terwijl andere genealogen die bij da Terra houden. Die absolute willekeur heeft niets te maken genealogische orthodoxie en moet vooral uiterst verwarrend zijn voor afstammelingen, die hun voorouders opzoeken.

Historisch hebben wijzelf uiteraard meer belangstelling voor de inbreng van de Vlaamse emigranten in de cruciale initiale periode van het bevolkingsproces van de eilanden. Zij daarentegen brengen daarnaast terecht ook de puur Portugese genealogieën van een 400 tal families, die, zij het soms eeuwen later, aan dat proces deel genomen hebben.

Na de moeilijkste en glorieuze periode van de pioniers hebben zich vanaf de 16de eeuw tot op heden zeer voornamelijk en grote adellijke geslachten uit Portugal en Madeira op de Azoren gevestigd, samen met Engelse, Duitse, Franse, Italiaanse en Spaanse families (deze laatste vooral tijdens de bezettingsperiode van Portugal door Spanje van 1580 tot 1640).

Waarschijnlijk door het feit dat twee recente auteurs lid zijn van het Portugees Instituut van Heraldiek komen in hun werk voornamelijk welstellende families aan bod. Een geval van sociale discriminatie en geschiedenisvervalsing. Van twee specialisten in de heraldiek is het verwonderlijk dat ze van Josse Van Aertrycke moedwillig een gewone werkmansman maken, terwijl hij net behoorde tot de meest briljante Vlaamse landadel, en zij die Rietstap geconsulteerd hebben, het wapenschild van de Van Aertrycke's moeten gezien hebben.

Van Willem Vander Bruyn schrijven ze dat hij eerder een handelaar was dan een edelman. Hij vestigde zich inderdaad in Madeira als handelaar in suiker. Is zaken doen een zo'n oneerbaar beroep? Zelfde opmerking voor Jácome de Bruges, die in Ourense handelaar was.

De meeste adel wereldwijd is ontstaan door het verwerven van gronden of andere voordelen, door wapenfeiten, door huwelijken of door het zich opwerken in de zakenwereld. Het schoonste voorbeeld is dat van de familie Vander Aa/Van Brugge/Gruuthuysen. Dat zal in Portugal ook wel zo gegaan zijn, niet? Zijn niet alle mensen respect waard, of is dat respect voor sommigen alleen voorbehouden voor de adel?

Willem Vander Haeghen komt er niet beter uit:

1. Hij was van beroep kaasmaker (fabricante de queija), bijnaam Casmaca. Fout, het was kaarsenmaker en handelaar.
2. Hij was een haagmaker (constructor de sebes).
3. Het wordt hem verweten dat hij rusteloos reisde tussen de eilanden.
4. Hij leefde in Flores in grotten.

Dit slaat niet op iemand die in zijn land een wapenschild heeft. Zijn afstammelingen worden smalend "vermeende" edelen genoemd.

Een wederwoord op die onwaardige uitspraken is hier op zijn plaats:

1. Willem Vander Haeghen was geen kaasmaker, maar had wel onder zijn gezellen beroepsmensen die kaas maakten. Zijn bijnaam was "de Kersemaeker", kaarsenmaker. Het kan dat hij zijn studies gedaan heeft in een klooster, hetgeen meteen zou kunnen verklaren dat hij een bijzonder gelovige mens was.
2. Zijn naam betekent niet "haagmaker". 'Haag' is een plaatsnaam, dus iemand die aan een haag woont. Een klein subtiel verschil.
3. Een Portugese priester had in Vlaanderen het gerucht rondgestrooid dat er op de eilanden zilver en tin te vinden was, kwestie mensen te lokken om naar de Azoren af te reizen. Door de uitgravingen, die Willem Vander Haeghen op de bezochte eilanden liet uitvoeren, zijn grotten ontstaan, die dan dienst deden als voorlopige woonplaatsen voor de werkers.

Het mag gezegd zijn dat Willem Vander Haeghen de eilanden van de Azoren kende als niemand ooit vóór hem.

Op de Azoren wonen nu vele Portugese hoogadellijke families. De Vlaamse hoge adel had er geen behoefte aan om zich op den vreemde te vestigen.

De familienamen Vander Haeghen en Vander Bruyn komen in Vlaanderen, Nederland en Duitsland zeer veel voor. Welke tak van adel was en een wapenschild had, zoekt dat maar eens uit, als ge de ouders niet kent van deze beide Vlaamse Azorianen. In 'Rietstap's Armorial Général', standaardwerk voor de heraldiek, haalde ik afbeeldingen op van enkele wapenschilden van de lage Vlaamse landadel.

Eén enkele Vlaamse adellijke familie stond dan toch wel in de gratie van de Portugese genealogen en heraldici Forjaz en Mendes. Namelijk de familie 'De Hurtere', vazallen van de toenmalige eigenaar van het kasteel van Wynendaele, Adolf III Van Kleef, getrouwd met de Infante D. Beatrix van Coimbra. De familie 'De Hurtere' stond evenwel niet boven, maar naast de overige landadel. Alleen werden zij verkozen om de raad 'voor te zitten'. Zij waren baljuw van Wynendaele, de gelijken van andere leden van de raad, die baljuws waren van andere Vlaamse gemeenten.

België bekleedt in de Europese heraldiek een centrale plaats. Het is één van de landen waar in de 12de eeuw de eerste wapenschilden ontstonden. Het "Wapenboek van de Belgische Adel van de 15de tot de 20ste eeuw", Gemeentekrediet 1992, door Luc Duerben en Paul Janssens, neemt geen namen op van vroegere ridders, alleen de hoge adel.

Van elk gezin van elke tak van alle families heb ik geprobeerd, voor zover geboortedata bekend waren, de namen van de kinderen in chronologische volgorde weer te geven, in zover dat door het aantal afstammelingen van elke persoon, de leesbaarheid niet stoorde, door gezinnen uiteen te rukken. De nummering, in Noord- en West-Europa veel gebruikt, is nuttig, vooral met de hulp van een computer, om van elke generatie alle familieleden op te zoeken. Van elke persoon ziet men onmiddellijk tot de hoeveelste generatie hij of zij behoort, hoeveelste telg hij of zij was in die generatie, en uit hoeveel generaties elke tak bestond.

Uit respect voor alle dames van het Iberisch Schiereiland, ongeacht hun rang of stand, laat ik hun voornaam voorafgaan door de D. van Dona. Dat geldt niet voor vrouwelijke religieuzen die de eretitel "zuster" of "kloosterzuster" krijgen. Meisjes die dood geboren werden of vrij jong stierven, of van wie we alleen de geboortedatum kennen, krijgen ook niet die D, behalve in de laatste tientallen jaren omdat voor die periode niet zo vlot gegevens worden vrijgegeven. Hun overlijdensakte kan in een andere gemeente opduiken of ze kunnen in een andere gemeente of op een ander eiland getrouwd zijn. Zodra die gegevens gepubliceerd worden, komt ook die D. voor hun naam. Sommige 'notabelen' hebben al hun ongenoegen geuit over mijn 'misbruik' van die D, waardoor zij, och arme, in die massa in de anonimiteit verdwijnen.

1. Van volgende Vlaamse pioniers bestaan nog geen eigen genealogieën op de Azoren.

a.. Tristan Vernes uit Brugge. Van Vergnes, plaatsnaam 'elsboom': Jacques de Verne, 1564 Doornik-Antwerpen. Deze naam heb ik noch in Brugge, noch in Portugal in geen enkel archief gevonden.

b. Willem Bersmacher, die niet voorkomt in de parochieregisters van Brugge, heb ik ook in geen enkel Portugees document teruggevonden.

c. Idem voor Speldemaeckere, Spellenmaecker, Spillenmaecker (= vervaardiger van klossen voor het spinnewiel): Steven de Spillemakere, 1298 Dworf; Mergriete Spillemakers, 1396 Moerkerke. Espalamaca is een plaatsnaam op het eiland Faial naar hem genoemd. Geen genealogische gegevens.

d. Braamskamp komt van Braam (korte vorm van Abraham) en Kamp, een plaatsnaam: open veld, weide, een stuk grond waar braamstruiken op groeien. Deze familienaam komt niet voor in de parochieregisters van Brugge. Het gaat hier waarschijnlijk om een Nederlander. Een afstammeling, Braamskamp Freire, stelde de 'Armara Portuguesa' samen. Een Portugese genealogie Braamskamp heb ik niet gevonden. In de genealogie da Terra komt bij de samengestelde familienamen een "Braamkamp" voor

e. De Groote/Grotas, leden van de Brugse landadel, komt slechts enkele keren voor in samengestelde familienamen. Uit Vlaanderen kennen van volgende namen van lage adel met wapenschild:

- a). Wautier De Groote, schepen van het Brugse Vrije in 1250.
- b). Gerard De Groote, zoon van Albert, getrouwd met Marguerite Feuteux, 1470.
- c). Louis De Groote, schepen van het Brugse Vrije in 1603.
- d). Charles De Groote, heer van Drumez, schepen van het Brugse Vrije in 1630.
- e). Guillaume De Groote, zoon van Charles, heer van Drumez, ridder.

2. Volgende namen treffen wel dikwijls aan in de 'samengestelde familienamen', hetgeen wijst op een verre verwantschap met de betroffen persoon:

a. Herman/Armão, naar de Germaanse voornaam hari-man = leger-man. We hebben wel een tak Silveira Armão.

Danius Herman, 1321 Kortrijk. Varianten: Hermans, Hermanus.

Het Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek, Elfijnenlaan 3, 8610 Handzame, www.vcgh.be, vermeldt in het nr 2 van de jaargang 28, 2009, pg 26 en 27, genealogieën van de familie Herman in de leeszaal, vindplaatsen GEN 35, 45 en 63. Die dateren van de 19de eeuw.

b. Martens, van de heiligennaam Martinus: Willem Martin, 1375 Ieper. Deze familienaam is nog steeds veel verspreid in Vlaanderen. Bij een tak da Silveira komt de samengestelde familienaam Carvalho Martens voor in de 19de eeuw. Het is ons niet bekend welke Martens zich als eerste vestigde op de eilanden.

c. Laemert, Laemmert, zijn familienamen afgeleid van de Germaanse voornaam Lambert.

d. Afstammelingen van Luso-Vlaamse families uit de Azoren signaleerden me volgende Vlaamse familienamen in hun stamboom:

Boutellier, bottelier:

1163 Balduinus Botelger.

1238: Walterus Buticularis, Kortrijk.

1374: Anceel de Boutelgier.

1380: Jan de Boutellier, Ieper.

Clara als familienaam:

1208: Clara, Gent; 1281: Marote Clara, Boezegem; 1631: Elisabeth Clarens, Schelle.

Teeuwen(s), Theeuwissen, afkorting van Mattheus:

1400: Johan Teeywsoen, Ravels; 1542: Jan Theeus, Lier; 1645: Geertruijet Thewen, Lier.

Bras, Braz: 1405: Philippe Bras, Temse.

De Haas, Dhaese: 1432, de Haze Jan, Brugge.

Daussy, 1352: Hue Daussy, Roeselare.

Deberge, 1306: Griele de Berghes, Ieper.

Bulion, Bouillon, 1382 Syone Van Bilion, Tienen.

Cordes, Decorde(s), 1377 Jan Descordes, Kortrijk.

Craesbeke, Craybeek, 1360 Craybeke, Oostkamp.

Cam, 1375: Michiel den Cam, Ieper.

De Looze, 1281 Lambinus Lose, Ieper.

De Goës, 1292 Eustacia Goes, Kales; 1577 Vander Goes, Aartselare.

Hustarde, Hussaert; 1330 Jan Houssaert, Bergen.

Laemmert is een variante op Lambrecht, van de Germaanse Landebert (lande = land en berthā – schitterend).

Leite, Gielys Leyten, Diest, 1460: Lysen Traen, Aartselare..

Le Merchier, 1307 Henric li Merchiers, Ieper.

Lis, 1348 Sohier de le Lis, Kortrijk.

Litman, Litman uit Lüttman, afgeleid uit een Germaanse voornam met Lud-, zoals Ludwig.

Mai, May, Maij, Mahieu: 1397 Willem Mahieuwe, Kortrijk.

Mignot, 1317 Johanna Mignot, Doornik (Minhote ?, PT).

Praet: 1385, Mine Van Praet, Ieper

Rossem: 1394, Henric Van Rossem.

Vale, 1398, Neesquin Vander Vale, Vande Walle, Wevelgem.

Salens, Salin: 1410 Gyselin Salin, Kortrijk.

Claes, 1453, Aert Coman Claes.

Een enkele keer werd in Portugese geschriften de naam “Josué Vanden Berghe” vermeld, maar zonder datums, noch feiten. Ginds werd “Berghe” wel eens verward met de verschrijving “Burges” van “Bruges”.

Josué was waarschijnlijk lid van één van de tweede gekende families Brugse landadel Vanden Berghe met wapenschild. Hij moet daar geweest zijn in de twee helft van de 15de eeuw, allicht als zeevaarder of handelaar, niet als kolonist. Van hem zijn geen afstammelingen bekend. De naam Josué Vanden Berghe komt niet voor in de Brugse archieven.

1. De stamvader van de eerste tak van die familie was Chrétien Vanden Berghe, schepen van het Brugse Vrije in 1316. Zijn oudste zoon Gilles was schepen in 1326 en 1328. Zijn tweede zoon Chrétien was schepen in 1336, 1342 en 1346. Jean Vanden Berghe was schepen in 1363, burgemeester van het Brugse Vrije in 1399 en heer van Watervliet in Handzame.

Josse Vanden Berghe, zoon van Nicolas, heer van Watervliet, was burgemeester van het Brugse Vrije in 1386. Hij was getrouwd met Germaine van Lichtervelde, overleden in 1396. Josse stierf in 1407. Hun zoon was Jan Vanden Berghe, heer van Watervliet, boswachter van Houthulst en Ieper.

Hij was in 1414 raadgever van Jan zonder Vrees, hertog van Bourgondië. Hij liet het kasteel van Watervliet bouwen. Hij werd baljuw van Torhout en van Wynendaele, en nadien baljuw van Vlaanderen.

Op 11.02.1415 was hij commissaris bij de vernieuwing van de magistratuur van Brugge en het Brugse Vrije. Hij was schepen van het Brugse Vrije van 1398 tot 1435. Hij stierf op 07.10.1439. Zijn echtgenote Maria de Roode stierf op 22.03.1447. We kennen hun nageslacht tot in 1720.

2. Van een tweede tak van de familie Vanden Berghe, kennen we Tiedeman, raadgever van Brugge in 1351, 1356, 1360, 1365, 1370 en 1384. Hij was ook burgemeester, schatbewaarder en tuteur (= voogd) van het hospitaal van de Potterie tussen 1385 en 1388. Zijn zoon Tiedeman was lid van de sociëteit van de Witte Beer in 1423. Ook hier vonden we geen spoor van een Josue.

Van de markantste Vlaamse pioniers en hun afstammelingen werden niet alleen louter genealogische gegevens aangehaald, maar ook aspecten uit hun persoonlijke levenssfeer, die weergeven welke karaktertrekken zij hadden en wat zij op de eilanden gerealiseerd hebben voor hun gezin en voor de nieuwe maatschappij die zij, samen met Portugezen, ontwikkeld hebben onder de bestendige bedreiging van vulkaanuitbarstingen.

Gegevens over de 17 gekende Vlaamse emigranten op de Azoren:

Van de familie de Hurtere, Jacob Van Brugge, Willem Vander Haeghen, Josse Van Aertrycke en de kinderen van Willem Vander Bruyn beginnen de genealogieën op de Azoren bij de emigranten zelf. Bij anderen, zoals Govaert/Goulart en Van de Roos/da Rosa vangen die pas aan bij de tweede generatie Azorianen, bij gebrek aan gegevens over de periode 1468 tot circa 1500.

Het blijkt overduidelijk dat Portugese genealogen tot rond de jaren 1980 zich uitsluitend gebaseerd hebben op geschriften van chroniqueurs, die leefden 100-150 jaar na het begin van de bevolking van de Azoren. Pas de laatste tientallen jaren was er ook een schuchtere poging om meer te vernemen over het voorgeslacht van enkele vreemde kolonisten.

Als Vlaming bestudeerde ik alleen de genealogieën van de Vlaamse emigranten op de Azoren, na grondige opzoeken naar hun voorgeslacht in de Vlaamse archieven over de Bourgondische periode. In de Brugse stadsboekhandel 'de Biekorf' heb ik vastgesteld dat sommige Franse geschiedkundigen uit de regio Nord-Pas de Calais de Bourgondische periode van onze geschiedenis grondiger beschreven hebben dan de meeste Vlaamse auteurs, hetgeen eigenlijk normaal is.

Voor het geslacht 'Van Brugge' gaan de bronnen terug tot het midden van de 10de eeuw. Voor de Bulscamp van Veurne tot de 12de eeuw. Voor de 'Van Aertrycke' tot het jaar 1209. Voor de familie 'de Hurtere', voor de Bulscamp van Oostkamp, de Lem en de Cornelis/Cornelius tot het begin van de 14de eeuw.

1a. Genealogie Vander Aa/Van Brugge/Van Gruuthuyse.

In een kort artikel over “Vlaamse Families op de Azoren” in 1992 schreef de toenmalige hoofdarchivaris van de stad Brugge over Jácome de Bruges: ‘Het is niet uitgemaakt of de Brugse kolonist verwant was met de familie Vander Aa/Van Brugge/Van Gruuthuyse. Het zou **even goed** kunnen dat Jacob in Portugal niet met zijn werkelijke familienaam, maar met de plaats van zijn herkomst werd aangeduid. Vóór deze studie was dat inderdaad een logische redenering, want ten eerste was van Jacob Van Brugge in Vlaanderen helemaal niets bekend en ten tweede wist men in 1992 weinig over zijn leven op het eiland Terceira.

Voortgaande op gegevens verzameld in Brugge, in continentaal Portugal, op de Azoren, waar hij 32 jaar gewoond heeft, en ze hem beter kennen dan wij in Vlaanderen, komt het mij voor dat hij **even goed** wel degelijk een oudere broer van Lodewijk Van Gruuthuyse zou kunnen zijn, en na rijp overleg, **is**.

Het is zo dat we louter uit Brugse bronnen helemaal geen Jacob Van Brugge kennen. Toen waren er nog geen parochieregisters. Die zouden er pas een 150 jaar later komen. Daardoor kennen we zijn ouders niet met zekerheid. Ook in de oorkonden over administratieve of historische feiten is niets te vinden over een Jacob Van Brugge. Over jongelui, zelfs uit adellijke families, die vrij jong het land verlieten, weten wij in Vlaanderen niets.

Dat is zo voor miljoenen mensen geboren in Brugge en elders vóór de invoering van de parochieregisters, en toch hebben zij geleefd. Zelfs van de beroemdste Bruggeling ooit, Lodewijk van Gruuthuyse kennen we zijn geboortedatum niet. Gelukkig is hij in Brugge gebleven, werd hij terecht met roem overloden en is hij dus wel bekend.

In Frankrijk bvb vindt men nu nog steeds familienamen als ‘Brugge, Bruge, Brugghe, Bruggen en Bruges’. Plaatsnaam. Dit kunnen wel Brugse werkzoekenden geweest zijn die in Frankrijk de familienaam “Van Brugge” naar hun geboortestad aangenomen hebben. Het kunnen ook leden geweest zijn van het geslacht “Vander Aa/Van Brugge”, die na enkele generaties in Vlaanderen naar hun land van herkomst teruggekeerd zijn en daar hun verworven familienaam “Brugge” behouden hebben.

Het is dan ook niet te verwonderen dat de Heren António Ornelas Mendes en Jorge Forjaz in hun overigens prachtig boek “Genealogias da Ilha Terceira”, gesterkt door de uitspraak van een Brugse archivaris, die zij veronderstelden het wel beter te weten dan zij, - maar die bij gebrek aan documenten toen eerlijk niets kon bewijzen -, in refrein herhaalden dat het gaat om een inwoner van Brugge, die dan ook Jacob van Brugge genoemd werd, zoals men nu ook nog wel eens zegt ‘André van Brugge’. En dit, terwijl zij in Portugal en op de Azoren, die Jacob Van Brugge, alias Jácome de Bruges ca 32-33 jaren lang gekend hebben.

Bij deze gelegenheid wil ik even vermelden dat Mr. Andries Van de Abeele uit Brugge onlangs door grondige studie, het aanboren van nieuwe bronnen en door deductie, tal van fouten en onwaarschijnlijkheden uit gegevens van vorige eeuwen heeft kunnen verwijderen uit de genealogieën “Vander Aa/Van Brugge/Van Gruuthuyse”.

Het is gemakkelijker klakkeloos aan te nemen wat de vorige generaties ons nagelaten hebben als ‘het’ evangelie van de geschiedenis’, dan met gegevens over de Azoren de waarheid te proberen achterhalen. Ik heb bewondering voor Mr. Van de Abeele, die bewezen heeft dat het ook nu nog loont, met een open geest dieper te graven.

In Vlaanderen als jongeling onbekend, is de volwassene Jácome de Bruges in Portugal daarentegen goed bekend. Portugese bronnen vermelden uitdrukkelijk dat “Jácome de Bruges” een edelman was, uit een welstellende familie, afkomstig van Brugge. Die gegevens uit Portugese bronnen moedwillig blijven negeren, is intellectueel oneerlijk. Door deductie geraakt men een stap verder. Op bladzijde 141 noem ik de aanwijzingen - gebeurtenissen en omstandigheden - die mijn veronderstelling van een verwantschap aanneembaar maken tussen Jacob en Lodewijk.

Archiefbronnen zijn niet de enige die ons kunnen vooruit helpen. De grootvader en de vader van Joost de Hurtere kennen we niet uit officiële, maar wel uit familiale bronnen, door een brief geschreven door een neef van Joost en die op de Azoren bewaard gebleven is.

Er bestond inderdaad een adellijke familie Van Brugge in mijn geboortestad Brugge. Als Jacob een Bruggeling was, een adellijke jonkheer en welstellend, zou dan één van de vele Brugse ridders uit een ander geslacht, die zich vestigde in Portugal, zijn eigen familienaam ginder verloochend hebben om die van “de Bruges” aan te nemen? Die veronderstelling is te absurd voor woorden, toch?

Een welstellende edelman met de naam ‘Van Brugge’, dan denk ik aan een in de Vlaamse geschiedenis onbekende zoon uit dat ene overbekende geslacht “Van Brugge/Van Gruuthuyse”, ontstaan uit de “Vander Aa”.

Maar op welke plaats van de gekende stamboom van zijn geslacht moeten we hem zoeken? Hij moet volgens Portugese bronnen geboren zijn tussen 1418 en 1420.

Jan III Vander Aa (* ca. 1368-69 - + vóór 1420) trouwde in 1389 met Agnès de Mortaigne (+ 03.08.1438), vrouw van Spiere, weduwe van Gerard van Halewyn. Jacob Van Brugge werd 29-31 jaar later geboren. Jacob zal wel geen zoon zijn van Jan III.

Jan IV Van Brugge (* ca. 1392 - + na 1440) trouwde in 1415/16 met Margarida Van Steenbrugge, vrouw van Avelgem. Dat er tussen 1416 en 1421 geen kinderen zouden geboren zijn in dit jonge gezin en pas vanaf dan vier afstammelingen, Lodewijk, Louise, Johanna en Marguerite, lijkt mij weinig waarschijnlijk. In de eerste huwelijksjaren kunnen er kinderen geweest zijn, die jong gestorven zijn, en een zoon Jacobus, die het overleefde.

Jacob Van Brugge is, met grote waarschijnlijkheid, een oudere broer van Lodewijk Van Gruuthuyse. Voor deze hypothese zijn er, met de gegevens uit Portugal, meer pro's dan contra's. Dit vermoeden zou wel nog moeten kunnen bevestigd worden door bvb gegevens uit de archieven van de infante D. Henriques. Ik heb nooit begrepen hoe Lodewijk Van Gruuthuyse, die in die tijd één van de grootste bibliotheken van het Westen bezat, nooit een genealogie van zijn geslacht zou hebben laten maken. Als die ooit bestaan heeft, zou die dan ook niet met zoveel andere boeken terecht gekomen zijn in de Koninklijke bibliotheek van de Franse vorsten? Zouden genealogen daar onderzoekingen mogen verrichten?

Volgens “Vlaamse Eylanden” was D. Beatrix van Portugal de echtgenote van Léon de Hurtere. **Dat wordt dan wel ongecontroleerd aanvaard en gepubliceerd.** D. Beatrix was een dochter van de infante D. Pedro, die in 1449 tijdens een veldslag tegen de troepen van zijn vader D. João I verslagen werd. Toen zijn D. Beatrix van Coimbra en de partizanen van haar vader naar Vlaanderen gevlucht bij haar tante D. Isabel van Portugal.

Daar is zij, gesteund door de hertogin, getrouwd met hertog Adolf III Van Kleef, en niet met Léon de Hurtere, die maar baljuw was in Wynendaele, in dienst van de hertog.

Jacob Van Brugge is volgens Portugese bronnen geboren ca. 1418-1420. Hij heeft meer dan 32 jaar in Portugal geleefd. Hij arriveerde daar rond 1438 op Portugese schepen in gezelschap van Portugese handelaars, die handel dreven in Brugge. Hij leefde ca 11 jaar eerst in Ourense, een stad in Galicië, in het noordwesten van het huidige Spanje, de provincie net boven Portugal, waar de Portugese taalinvloed heden nog steeds opgemerkt wordt.

In 1449 trok hij naar Porto aan de Douro, een stad ten zuidwesten gelegen van Ourense, op zo'n 150 km daar vandaan. Daar kwam hij contact nemen met de Infant D. Henriques de Zeevaarder, zoon van de Portugese koning D. João I, die hem het gouverneurschap schonk over het eiland Terceira, waar hij meer dan 20 jaar verbleef.

Jácome de Bruges trouwde met een dochter van een Spaanse edelman. De oudste dochter van Jácome, namelijk Antónia Dias d'Arce e Bruges, trouwde met een Engelse edelman, Duarte Paim. Neen, Jacob Van Brugge was niet zomaar een arme pooier, die op den vreemde een nieuw bestaan zocht. Je zou bijna vermoeden dat sommige personen het glorieuze verleden van Lodewijk Van Gruuthuyse, ontegensprekelijk de grootste Bruggeling ooit, willen vermijden te bezoedelen, door het negeren van het bestaan van een broer, die uitweek naar die godvergeten plaats, de onbewoonde en vulkanische eilanden van de Azoren. Dat past niet bij het plaatje van dat roemrijke geslacht.

Alleen Portugese bronnen reiken nieuwe historische gegevens aan, pas sinds deze publicatie bekend in Vlaanderen, en die wijzen op een familierelatie van Jácome de Bruges met het geslacht Vander Aa/Van Brugge/Van Gruuthuyse.

Jarenlang heb ik duizenden bladzijden tekst over de Azoren in de archieven van continentaal Portugal (Lissabon, Porto, Faro) en op de Azoren uitgepluisd op zoek naar gegevens over het leven van die Vlamingen, die in de 15de eeuw op aanvraag van de Portugese koning de Portugezen gingen helpen om deze eilanden te koloniseren. Portugal kon geen rechten opeisen over die eilanden, zonder ze eerst te bevolken.

Zo had ik geluk heel wat historische en genealogische gegevens te kunnen verzamelen over die eerste Vlaamse kolonisten. De betrachting was om, met gegevens uit Portugese bronnen uit de periode van circa 1420 tot 2010, een aantal stambomen van Vlaamse pioniers te kunnen samenstellen, om zo de corresponderende bestaande genealogieën in Vlaanderen eventueel te kunnen aanvullen.

Anderzijds wilde ik aan belangstellende Vlaamse lezers de bewonderenswaardige realisaties van onze Bruggelingen op de eilanden aan de uiterste westelijke rand van Europa, te illustreren. Dit is hun boeiende levensgeschiedenis, waar wij geen flauw vermoeden van hadden.

Genealogie “Vander Aa/Van Brugge/Van Gruuthuyse”

Naamvorming:

Alle familieleden “Vander Aa”, “Van Brugge en “Van Gruuthuyse” maken deel uit van dezelfde stam. De eerste leden van deze familie zijn te Brugge neergestreken onder de naam “Vander Aa”. Zij waren afkomstig van Noord-Frankrijk, uit de streek van de rivier de “Aa”. De benedenloop van de Aa vormt over grote delen de grens tussen de departementen Nord en Pas-de-Calais. Dit was ook de natuurlijke grens tussen de voormalige graafschappen Vlaanderen en Artesië. Verschillende takken Vander Aa zijn vrij vroeg uitgeweken naar Nederland, waar nu nog steeds afstammelingen leven. Ook in Vlaanderen leven nu nog enkele Vander Aa.

Om het rijke en te zelfstandige Vlaanderen opnieuw aan zich te binden, bracht koning Karel V van Frankrijk in 1369 het huwelijk tot stand van zijn broer Filips de Stoute met Margaretha, erfdochter van Lodewijk Van Male, graaf van Vlaanderen. Op deze manier werden Artesië en Vlaanderen opgenomen in het Bourgondische rijk van Filips de Stoute, die zijn gebied nog verder uitgebreide over de Lage Landen. Hij was hertog van Bourgondië van 1363 tot 1404.

We vermelden even terloops:

- a. dat in Europa verschillende rivieren de naam Aa dragen: “Aa” betekent “water”.
- b. dat de adellijke familie “de Bettencourt”, een zeer bekende naam op de Azoren en Madeira, afstamt van Picardie, dat onder Artesië ligt, en van Normandië, gelegen tussen Picardie en Bretagne. Misschien ware een juistere titel van deze studie geweest: “Bourgondische emigratie naar de Azoren (1450-1506)”, want er zijn weinig Luso-Vlaamse families op de Azoren, die in hun samengestelde familienamen geen “de Bettencourt’ dragen.

Enkele generaties later nam een tak van de familie Vander Aa, door hun beroep van handelaar, stijgende rijkdom en aanzien de familienaam “Van Brugge” aan, naar de stad die ze bewoonden. Vanaf de tijd dat zij het “gruuterecht” verkregen, namen zij steevast de naam “Van Gruuthuyse” aan.

Gruut is een mengeling van saliekruid en gagelkruid “Myrica gale” dat aan het brouwvocht wordt toegevoegd. Het gruuterecht was in de Middeleeuwen het alleenverkooprecht die aan de landsheer toekwam, die gruut aan de brouwers verkocht. Het monopolie voor Brugge en het Brugse Vrije op de verkoop van gruut was een belangrijke bron van inkomsten. Het hotel waar die belasting moest betaald worden werd Gruuthuys genaamd. Daaruit is de familienaam “Van Gruuthuyse” ontstaan.

Later werd het de naam van de belasting op het gebrouwen bier. Ook nu wordt o.a. het witte bier van Hoegaarden nog gearomatiseerd met kruiden. Vanaf de eerste helft van de 15de eeuw was de keuze van een vaste familienaam in onze gewesten verplicht.

Volgens het leenregister van 1325 maakten van het leen Gruuthuyse deel uit: het hof van Gruuthuyse gelegen naast de O.L.Vrouwkerk, enkele gronden op de parochie van Sinte-Catharina, en een tweede leengoed te Oostkamp, waar later het kasteel gebouwd werd. Het Grutpaleis te Avelgem werd op 1454 door Jan Wittoen, burgemeester van het Brugse Vrije, verkocht aan Lodewijk van Gruuthuyse.

De oudste ons bekende naamdragers “Van Brugge/De Bruges”, kasteelheren van Brugge waren:

Aldo de Bruges 1159 (Karel de Flou : woordenboek der toponymie).

Jean de Bruges, 1188.

Lamsota de Bruges, 1211 (Karel de Flou).

Antoine de Bruges, ridder, geen datum gekend.

Gauthier de Bruges, geen datum gekend.

Dhr. Frans Debrabandere signaleert een Ghildhof van den Gruuthuuze in Ingelmunster in 1387.

De juiste verwantschap met bovenstaande familieleden is onbekend. Vandaar dat we de afstammingsreeks pas beginnen bij Lambert de Bruges (G1 staat voor de 1ste generatie). In deze periode van de Brugse geschiedenis waren nog geen geboortedata bekend. Waren er meerdere kinderen in een gezin, dan noemen we eerst de erfopvolger.

Dit is het wapenschild van Jan IV Van Brugge, die het Gruuthuyse paleis bouwde, en de vermoedelijke vader is van Jacob van Brugge.

G1. Lambert Van Brugge en Van Gruuthuyse (* ca 1190 + ca 1255), ridder in 1250. Zijn naam komt voor in de registers van Sint-Donaas in 1248, bij de schenking van een kostbare kelk. De naam van zijn echtgenote is niet gekend.

Uit dit huwelijk kennen we alleen de naam van de erfopvolger. [A. Van Lokeren, Chartres et documents de l'abbaye de St. Pierre à Gand (Gent 1868-1871)].

G2. Geldhof I Van Brugge en van Gruuthuyse (*ca 1215/20 + 1269), ridder, heer van Gruuthuyse. Vermeld in 1258 (Inventaire de la ville de Bruges, Louis Gilliodts-Van Severen), getrouwd met Marguerite van Ghistelle, dochter van Jean Van Ghistelle en van Isabella Van Voormezele.

Manuscripten van de jaren 1200 vermelden dat graaf Boudewijn Van Constantinopel het tolhuis van Brugge oprichtte, die de belastingen regelde geheven op de goederen aangekocht in Brugge. Deze belastingen werden geïnd door Jean Van Ghistelle en dienden voor het onderhoud van de dijken en de bewaking van de zee kust van Vlaanderen.

De graaf benoemde Monsieur de Bruges, stadskapitein, met als taak Jean Van Ghistelle bij te staan bij het innen van de belastingen. Gruutgeld was de belasting die moest betaald worden op elke vat bier dat in Brugge gebrouwd werd. Daarvan gingen twee gros per vat naar Monsieur de Bruges.

Uit een charter van 1258 in de archieven van Sint-Donaas zijn vier kinderen bekend:

1. Geldhof II (zie G3).

2. Jan II getrouwd met Marguerite Van Ghistelle, dochter van Jean Van Ghistelle en Isabelle Vander Woestijne.

Twee kinderen van Jan II:

2.1. Jean Van Brugge, heer van Gruuthuyse, echtgenoot van Vander Woestijne N, dochter van Parcival, heer van Knesselare.

3. Marguerite van Bruges.

4. Maria Van Brugge getrouwd met Gerard Van Halewyn, heer van Lichtervelde. Beiden werden begraven in Halewyn.

G3. Geldhof II Van Brugge en van Gruuthuyse (* ca 1240 + 1300), zoon van Geldhof I, heer van Gruuthuyse, ridder, kapitein-generaal van Brugge en het Brugse Vrije, kamerheer van Gwijde Van Dampierre, graaf van Vlaanderen. Vernoemd in 1269 door Gilliodts I, 315 en Schouteet I, 76. Deze oorkonde ging over de voorwaarden waaronder die Geldolf de Kleine Tol in leen had van Johan Van Gistel.

Hij was één van de Heren die op 03.06.1293 de akte van overdracht van het marktgeld ondertekende ten voordele van Isabelle Vander Woestijne. Deze akte bevindt zich in de archieven van Brugge, ingeschreven in het Ruwenboek begonnen in 1202 (Gilliodts I, 34, Schouteet I, 292). 21.10.1294: Geldhof III Van Brugge, heer van Gruuthuyse (Gilliodts I, 37, Schouteet I, 355: politieke charter 10 reeks nr 77). 29.11.1298 Guidolf de Bruges, heer van Gruthuse (Gilliodts I, 58, Schouteet I, 441: geschil met de stad Brugge betreffende het gruterecht op de te Brugge verkochte vreemde bieren).

Geldhof II trouwde met Gertrude Van Assche geboren te Assche, als dochter van de graaf van Assche. Van hem vermoeden we vijf kinderen: Geldhof III, Anne Van Brugge en drie kinderen die in de nacht van de geboorte stierven.

G4. Geldhof III Van Brugge en Van Gruuthuyse (* 1265/70, kinderloos overleden ca 1320). Geen huwelijk gekend. Hij werd opgevolgd door zijn neef Jan I Vander Aa.

Twee vermeldingen:

1302 Guidolf heer van Gruuthuyse (Gilliodts I, 110).

14.01.1332 Ghildolf van Brugge, heer van Gruuthuse (Gilliodts I, 438, Schouteet I, 564).

Anne alias Catherine alias Maria de Bruges (* ca 1265/70 + ca 1320 , vermoedelijke zuster van Guidolf II, trouwde met Gerard Vander Aa (* 1260 + ca 1310), tot ridder geslagen bij de slag van Woeringe in 1288, heer van Grimbergen.

Twee kinderen gekend:

1. Jan I (zie G5).

2. Gerard Vander Aa getrouwd met Isabeau de Leefdaal, weduwe van ridder Willem Van Petershem.

G5. Jan I Van Gruuthuyse en Vander Aa (* ca 1290/95 + ca 1360), en begraven in Dudzele. Hij komt vanaf 1335 in de oorkonden voor, wellicht na het overlijden van zijn oom Geldhof III, heer van Gruuthuyse en van Grimbergen. In 1335 was Jan Van den Gruuthuse heer van Erkegem (Gilliodts II, 225, Schouteet II, 700) en in 1346 heer van Grimbergen (Schouteet III, 68).

Hij ondertekende te Gent op 10.12.1339, samen met enkele andere Heren, het alliantieverdrag tussen de graaf van Vlaanderen en de hertog van Brabant. Hij had vele lenen in de regio van Brugge. Hij was baljuw van Brugge en het Brugse Vrije. Op 07.10.1346 oorkonden de gouverneurs van het ambacht van de wevers te Brugge, dat het ambacht een bedrag van 3pd.gr. tourn. in leen ontvangen heeft van Jan Vanden Gruuthuse, heer van Grimbergen. In 1351 was Jan Van den Gruuthuse leenhouder van het grafelijke leen van de Grute (Schouteet III, 210).

Eerste huwelijk met Catharina Van Steelant, dochter van Jean, Heer van Loppem en van Agnès Van Varsenaere. Waarschijnlijk een kinderloos huwelijk.

Tweede huwelijk in 1351 Margarite Van Dudzele, dochter van ridder Boudewijn en van Marie de Bailleul.

Uit dit huwelijk zijn drie kinderen gekend:

1. Jan II (zie G6).

2. Marguerite Vander Aa, echtgenote van Roland Van Halewyn, gouverneur van Rethel, zoon van Huges en Isabella Van Uutkerke.

3. Jeanne Vander Aa in 1276 getrouwd met Gilles Host e, zoon van Jean en Marie Van de Walle.

G6. Jan II Van Gruuthuyse en Vander Aa, ridder, Heer van Gruuthuyse en Grimbergen (ca 1335/40 + ca 1420).

Volgende oorkonden reiken nog gegevens aan:

1367: stadsrekening 1367/68: geschenken bij zijn huwelijk.

11.04.1372: Jan Van den Gruuthuse, Heer van Grimbergen en Isabelle Van Agimont, vrouwe van Hayshove en Eremeyes (Gilliodts II, 353, Schouteet III, 597). Idem 1373 (Schouteet III, 608).

Graaf Lodewijk Van Male bevestigde op 14.12.1380 het grootrecht verleend aan Jan II Vander Aa. Dit was een feodaal leen van het prinselijk leenhof van de Burg van Brugge. 1380: Jan Vander Aa, heer van Gruuthuse en Grimbergen (Gilliodts III 353, Schouteet III, 680).

1380: Jan Vander Aa, heer van Gruuthuse (Gilliodts II, 353, Schouteet III, 680).

1384: de heer van Gruuthuse (Gilliodts III, 16, Schouteet III, 733).

1392: de heer van Gruuthuse (Gilliodts III, 247, Schouteet IV, 180).

1393: de heer van Gruuthuse (Gilliodts III, 271, Schouteet IV, 201).

18.05.1384 en 05.09.1396: Ghildolf Van de Gruuthuse en zijn vrouw Kateline, weduwe van Zegher Honin (Schouteet). Hij bekleedde het hoge ambt van ruwaard van Brugge en was hij raadsheer van hertog Filips de Stoute.

Samen met Jean Van Ghistelle organiseerde Jan II Van Gruuthuse op 11.03.1392, toen ongeveer 57 jaar oud, op de Grote Markt te Brugge een groot toernooi, waaraan een vijftigtal ridders van beide kampen deelnamen, o.a. Lodewijk van Gruuthuyse.

Hij had voldoende ervaring met krijgsverrichtingen en toernooien, en ook voldoende gezag en aanzien, om in dat toernooi van 1392 een vijftigtal ridders aan te voeren. Op het tableau dat met de wapenschilden van de deelnemers gemaakt werd, stonden rechts bij de schilden van de ridders die onder de leiding stonden van de heer van Gruuthuse, Jan II, stonden er twee Gruuthuyses, namelijk Jan III en Geldhof, hetzij de twee zonen van Jan II.

Tableau met de wapenschilden van de deelnemers aan het toernooi van 11.03.1391

Jan II trouwde ca 1367 met Isabelle de Looz d'Agimont, dochter van Jean, Heer van Agimont, Walhain, en van Isabelle de Gavre, Vrouwe van Hayshove en Eremeys, erfgename van Bruglettes, weduwe van de Heer van Rochefort in de Ardennen en dochter van Thierry de Gavre.

Van hen zijn drie kinderen gekend:

1. Jan III (zie G7).
2. Agnès Vander Aa echtgenote van Jean Vilain, Heer van Heuse, zoon van Jean en van Gudule Raes, dochter van Godefroid, Heer van Pamele.
3. Geldhof Vander Aa was baljuw van de stad Dendermonde in 1378 en van Aalst in 1385. Eerste huwelijk in 1406 met Catherine Kemps. Tweede huwelijk met Lutgarde Cortshoofd. Uit het eerste huwelijk had hij een dochter Lutgarde Vander Aa, gestorven in 1442 en begraven in Sinte-Clara te Gent. Uit zijn tweede huwelijk had hij twee kinderen: Lutgarde Vander Aa, getrouwd met Jacques Van den Heede, en Alix Vander Aa, echtgenoot van Alexandra Van Schoten. Die hadden één zoon Alexander getrouwd met Van Ryckeghem N. Roland Vander Aa, Heer van Gruuthuyse, werd gedood in Azincourt in 1415.

G7. Jan III Van Gruuthuyse en Vander Aa (* ca 1368/69 + vóór 1420) en begraven in de OLV-kerk te Brugge. Een diploma van 25.01.1389 machtigde Jan IV "Vander Aa" te verwisselen voor "Van Brugge". Hij verdeelde meteen zijn schild in kwartieren met deze van Gruuthuyse.

Huwelijk op 28.03.1389 met Agnès de Mortaigne, vrouw van Spiere in 1389, weduwe van Gerard Van Halewyn. Zij stierf op 03.08.1438 en werd begraven bij de karmelieten te Brugge. (Ref: V. Vermeersch, Grafmonumenten te Brugge vóór 1578, nr 142).

Twee kinderen gekend:

1. Jan IV Van Brugge (G8).
2. Catharina Vander Aa is in Holland bekend geworden. Ze is overleden te Wassenaar in 1460. Zij was getrouwd met Henri de Wassenaar, burggraaf van Leiden. Hij liet in Den Haag de woonst "Huis van Wassenaar" bouwen. Hij stierf in 1447 en werd begraven in de kerk van de Paters Dominicanen. Zij hadden vijf kinderen: Jacques, Jean, Philippe, Agnès en Elisabeth de Wassenaar.

G8. Jan IV Van Gruuthuyse en Vander Aa (* ca 1390/2 + na 1440), ridder, Heer van Brugge, Gruuthuyse, Spiere, Thielt-ten-Hove en Avergem, grand veneur van Vlaanderen (= beheerder van de administratie voor de officieren van de jacht of opperjager), kapitein van het kasteel van Rijsel, baljuw van Ieper, raadgever van Filips de Stoute, graaf van Vlaanderen.

In 1415/16 huwde hij met prinses Marguerite Van Steenhuyse, Dame van Avelgem, erfdochter van Felix prins Van Steenhuyse (+ 1424), drost van Vlaanderen, en van Marguerite Van Stavele. Jean en Marguerite werden beiden begraven in de kerk van Sinte-Catharina te Brugge. Zij hadden hun graftombe in de OLV-kerk (ref: V. Vermeersch, Nr 142).

Een Van Steenhuyse was op 28.10.1409 soevereinbaljuw van Vlaanderen.

1435: Jan Van Brugghe, heer van Gruuthuyse, enz... houdt een leengoed, te weten 't Hof van Gruuthuyse (Gilliodts II, 13).

1436: expeditie Calais, heer van Gruuthuyse, kapitein van Brugge (Gilliodts V, 125 en 133).

De geboortedatum van Jan IV Van Brugge, van prinses Marguerite Van Steenhuyse, en zelfs van hun zoon Lodewijk Van Gruuthuyse, de beroemdste Bruggeling uit onze geschiedenis, kennen we niet met zekerheid.

Vijf afstammelingen van Jan IV Van Brugge en van Marguerite Van Steenhuyse:

1. Waarschijnlijk was de oudste zoon dé Jacob Van Brugge, onbekend in Vlaanderen, die we uit de geschiedenis van de Azoren kennen als Jácome de Bruges, en die in het volgende hoofdstuk behandeld wordt, hij en zijn afstammelingen op de Azoren.

2. Lodewijk Van Gruuthuyse (zie G9).

3. Louise Van Brugge, echtgenote van Louis de Flandre, ridder, Heer van Praet.

4. Johanna Van Brugge, in 1455 getrouwd met Jean de Ghistelle, ridder.

5. Marguerite Van Brugge was in 1456 getrouwd met Pierre Vander Woestijne, zoon van Pieter en Isabeau de Coene.

G9. Lodewijk Van Gruuthuyse (* circa 1422/27 + 26.11.1492) Brugge. Deze telg van een groot adellijk patriciërgeslacht was in de late middeleeuwen één der meest verdienstelijke Bruggelingen aller tijden. Hij heeft een cruciale rol gespeeld in de literaire, artistieke, culturele en religieuze wereld van de 15de eeuw. Zijn politieke, diplomatieke en militaire activiteiten waren groots.

Lodewijk Van Gruuthuyse

Van Jacob Van Brugge hebben we geen afbeelding, wel een schilderij van Lodewijk Van Gruuthuyse. Zou Jacob op zijn 'vermoedelijke' broer geleken hebben?

Familiewapen van Lodewijk Van Gruuthuyse
met de Orde van het Gulden Vlies

Lodewijk was Heer van Gruuthuyse, prins van Steenhuyse, Heer van Avelgem, Oostkamp, Beveren en Thielt-ten-Hove. De heerlijkheid van Spiere kwam via zijn grootmoeder Agnès de Montagne in het bezit van de familie.

Lodewijk was een sportieve jongeman. Tussen Pasen 1443 en 1450 won hij vijf steekspelen en toernooien op de Grote Markt te Brugge. In 1443 nam hij niet aan het jaarlijkse steekspel van de Witte Beer deel, maar aan het informele 'naspel'. Hiervoor kreeg hij een soort beleefdheidsprijs die men 'de dank van buiten' noemde. Op 23.05.1445 werd hij schildknaapschenker. Dit was zijn eerste hoffunctie.

Lodewijk Van Gruuthuyse was in Vlaanderen in dienst bij de hertog Filips de Goede, zoals Jacob van Brugge in dienst was bij D. Henriques de Zeevaarder in Portugal, broer van D. Isabel van Portugal, echtgenote van Filips de Goede.

Op reizen nam Lodewijk deel aan het hertogelijke gevolg. In de beginjaren 1450 legde hij de basis van zijn latere militaire loopbaan. Lodewijk Van Gruuthuyse was raadgever en kamerling van de graaf van Vlaanderen.

Op aandringen van de Bruggelingen benoemde Filips de Goede Lodewijk tot gouverneur van Brugge. In 1452 kwamen de Gentenaren naar Brugge, geleid door Jean de Vos. Zij hadden de bedoeling de Bruggelingen te overhalen hun zijde te kiezen tegen de hertog. Maar Lodewijk, getrouw aan de hertog, liet de poorten van de stand vergrendelen.

De opstandelingen keerden brandend en plunderend terug naar Gent. Op 23.07.1453 op het slagveld van Gavre sloeg Filips de Goede Lodewijk tot ridder. De Gentenaars werden verslagen. Er vielen 4.000 doden op het slagveld en 12.000 Gentenaren verdronken in de Schelde.

In 1454 werd Floris V, Heer van Haamstede, wegens hoogverraad van zijn bezittingen beroofd. Filips de Goede verkocht Haamstede op 11.06.1455 aan Lodewijk. In de betreffende oorkonde werd Gruuthuyse "... onzen lieven ende getrouwen Ridderraad en Kamerling..." genoemd. In 1456 kocht hij de heerlijkheid Oostkamp. In 1458 was de graaf de dooppeter van een kind van Lodewijk.

In 1461 stuurde de hertog Lodewijk Van Gruuthuyse naar Engeland om het huwelijk van de prins van Wales, zoon van Hendrik IV met Maria, de dochter van Jacob II Van Schotland te verhinderen. De missie slaagde en Gruuthuyse werd opgenomen in de orde van het Gulden Vlies op 02.05.1461. Op 31.09.1461 nam Lodewijk deel aan het toernooi dat te Parijs werd georganiseerd ter gelegenheid van de blijde intrede van Lodewijk XI na diens kroning tot koning in Parijs.

Op 14.05.1463 werd Gruuthuyse benoemd tot stadhouder van Holland, Zeeland en Friesland. Op 03.03.1477 nam hij vrijwillig afstand van dit stadhouderschap.

Op 27.04.1465 gaf de zieke Filips de Goede alle bevoegdheden over alle Bourgondische gebieden over aan zijn zoon Karel van Charolais. Dadelijk brak er een oorlog uit met Lodewijk XI en kwamen Luik en Dinant in opstand. Vanaf dat moment speelde Lodewijk Van Gruuthuyse militair een grote rol en vervulde hij vele diplomatieke opdrachten.

Filips de Goede stierf te Brugge op 15.06.1467 en werd in de kerk van Sint-Donaas begraven. In april 1468 moest Gruuthuyse manus militari de loyauteit afdwingen van Zeeland.

Karel de Stoute trouwde op 03.07.1468 met Margaretha Van York, de zuster van koning Edward IV. Koning Edward moest in 1470 Engeland ontvluchten. Gruuthuyse ontving hem te Alkmaar met de gepaste eer en begeleidde hem van Den Haag en Aardenburg naar het Gruuthuyse paleis te Brugge waar de koning verbleef van 13.01 tot 19.02.1471. Ondertussen werden te Sluis 18 oorlogsschepen uitgerust. Via Damme en Sluis vertrok de vloot om voor koning Edward IV de troon terug te winnen van het huis van York.

Op 13.10.1472 ontving Lodewijk Van Gruuthuyse de erfelijke titel van graaf van Winchester van koning Edward IV. Deze titel verleende hem in 1473 het recht de commerciële belangen van de Hanze te behartigen in Engeland.

Op 03.09.1469 legde hij de eerste steen van het klooster van de Arme Klaren op het Gruuthof vlakbij de Katelijnepoort. In 1472 liet hij in het koor van de O.L.Vrouwkerk een privé bidplaats bouwen, die thans nog altijd door een galerij verbonden is aan het Hof van Gruuthuyse.

Van 1473 tot 1477 legde Lodewijk zich veelal toe op sociale, religieuze en culturele activiteiten. In deze periode legde hij één van de omvangrijkste biblijven in de Nederlanden aan. Op 31.08.1477 werd de kerk van het klooster van de Arme Klaren ingezegend.

Karel de Stoute stierf op 05.01.1477 bij het beleg van Nancy. Op 25.01.1477 vertrok Gruuthuyse naar Gent om de hertogin Maria Van Bourgondië bij te staan. Op 11.02.1477 kondigde Maria Van Bourgondië haar Groot Privilege af. Op 26.03.1477 werd Gruuthuyse door de nieuwe hertogin benoemd tot raadgever en kamerheer.

Op 19.08.1477 begeleidde hij de hertogin naar de kapel voor de inzegening van haar huwelijk met aartshertog Maximiliaan Van Oostenrijk. Op 22.06.1478 werd de zoon van Filips de Schone geboren en werd Gruuthuyse aangesteld als kamerheer van het pasgeboren kind. Hij woonde het doopsel van de prins bij in de kerk van Sint-Donaas op 29.07.1478.

Maximiliaan versloeg het Franse leger in Guinegate op 07.08.1479. Vele Vlaamse edelen, o.a. Jan V, zoon van Lodewijk werden gevangen genomen. Jan V verkreeg gratie van de Franse koning. De librije kan de kostbare prijs geweest zijn die Lodewijk Van Gruuthuyse voor deze gratie ten behoeve van zijn zoon betaalde. Alvast werd in 1492 al één kunstboek aan Karel VIII geschonken.

Op 12.02.1483 droeg Lodewijk Van Gruuthuyse een stuk grond, gelegen nabij het klooster van de Colletijnen over aan de stad Brugge om daar een straat aan te leggen (Schouteet).

In 1485 zochten Gruuthuyse en de vertegenwoordigers van de Vlaamse steden hun heil in Frankrijk, die hen steunde in hun verzet tegen Maximiliaan. Op 01.06.1485 werd Lodewijk door Maximiliaan Van Oostenrijk gevangen genomen, werden zijn goederen geconfisqueerd en werd hij voor 3 jaar opgesloten in Mechelen. Lodewijk was altijd een loyale medestander geweest van de Bourgondische hertogen, maar had de zijde van de Vlaamse steden gekozen in hun verzet tegen de Habsburgse Maximiliaan. Op 03.04.1489 sloot Lodewijk Van Gruuthuyse een handelsverdrag af tussen Engeland en Vlaanderen (Schouteet). In ongenade gevallen en ernstig ziek reisde Lodewijk van Gent naar Brugge, waar hij stierf op 24/26.11.1492 volgens het Memoraalboek van de Zusters Arme Klaren Colletijnen in Brugge. Hij werd begraven op 27.11.1492 op het kerkhof van de O.L.V.-kerk te Brugge. Het grafmonument van Lodewijk en Margaretha werd tijdens de Spaanse revolutie vernield.

Lodewijk Van Gruuthuyse heeft het Brugse patrimonium met zijn paleis verrijkt, één van de schitterendste laatmiddeleeuwse residenties in Europa.

Ingangspoort tot het paleis van Gruuthuyse

Het Paleis van Gruuthuyse

Gelegen in de Gruuthuysestraat, in het verlengde van de Dyver, werd het paleis in 1955 omgevormd tot het Stedelijk Gruuthuysemuseum.

De Gruuthuysebibliotheek van Lodewijk was één van de rijkste huisbibliotheken van de Nederlanden, naast die van de Bourgondische hertogen. Lodewijk had duidelijk een voorkeur voor historische werken, vooral voor de geschiedenis van de klassieke oudheid. Het is eigenaardig en jammer dat hij geen genealogie van zijn geslacht liet opstellen. Misschien is dat wel gebeurd, maar is die met de kunstwerken uit zijn bibliotheek in Frankrijk terecht gekomen. Hopelijk worden ooit nog flarden van dat familiearchief boven gehaald en weer samengesteld. “Plus est en Vous”, “Meer is in U” was Gruuthuyse’s wapenspreuk.

Eerste huwelijk in Vere in 1455 van Lodewijk Van Gruuthuyse met Marguerite Van Borse(e)le(n) (overleden op 29.08.1510), dochter van één van de oudste en voornaamste families van Zeeland. Haar vader Henri was admiraal van Holland, graaf van Grand-Pré, Heer van Vere, Sandburgh en Phalix, ridder van het Gulden Vlies. De moeder van Marguerite was Jeanne Van Halewyn, dochter van Olivier. Haar broer Wolfert VI trouwde eerst met Mary Stuart, dochter van de Schotse koning Jacob, en in 1469 met Charlotte de Bourbon, dochter van Louis, graaf van Montpensier. In Holland waren zowel de Borseele’s als de graaf en Gruuthuyse aanhangers van de Kabeljauwse partij. Schouteet vermeldde Lodewijk Van Brugghe, heer van Gruuthuse en zijn vrouw Margriete Van Borsele op 18.08.1474 Lodewijk van Brugge, heer van Gruuthuse, samen met burgemeesters, schepenen en raad van de stad Brugge, oorkonden hun overeenkomst betreffende de rechten op het bier te Brugge..

Zeven kinderen uit het eerste huwelijk van Lodewijk met Marguerite:

1. Marguerite Van Gruuthuyse, beter gekend onder de naam “de Bruges”. Zij trouwde met Pierre Vande Woestijne. Zij hadden een dochter Anne die trouwde met Jean Du Seiller, raadgever bij de Raad van Vlaanderen.
2. Louis Van Gruuthuyse, Heer van Spiere. Hij stierf ongehuwd in het kasteel te Oostkamp op 15.01.1461.
3. Jeanne de Bruges, Dame van Gruuthuyse, in 1461 getrouwd met hertog Jean alias Jacques Van Hornes, Heer van Altena en Cranendonck. Zij stierf in 15.01.1502.
4. Louise Van Gruuthuyse getrouwd met Lodewijk Van Vlaanderen, Heer van Praet.
5. Marie Van Gruuthuyse getrouwd met Jean Baron Van Wassenaere, burggraaf van Leiden.
6. Een dochter (naam onbekend) getrouwd met Jean de Ghistelle, Heer van Ekelsteke.
7. Jan V Van Brugge, Heer van Gruuthuyse (zie G10).

Tweede huwelijk van Lodewijk met Renée de Bueil, dochter van Antoine. Nageslacht onbekend. Derde huwelijk met Marie de Melun, Dame van Montmirail.

Drie kinderen uit het derde huwelijk van Lodewijk en Marie:

8. Louis de Bruges.
9. Anne-Charlotte de Bruges.
10. René de Bruges, Heer van Gruuthuyse, prins van Steenhuyse, graaf van Winchester, baron van Montmirail, Heer van Avelgem en enkele andere gemeenten. Gestorven te Brugge in 1572. Hij trouwde met Beatrix, dochter van graaf Jean de la Chambre.

Zij hadden één dochter Maria alias Catharina de Bruges, prinses van Steenhuyse, enz..

Eerste huwelijk van Marie met Louis dela Baume, heer van Peres, baron Van Sint-Amour en van Montfalcon.

Zij hadden twee kinderen:

1. Claude dela Baume, graaf van Sint-Amor getrouwd met de erfdochter van de Heer van Champignies van het huis van Granvelle.
2. Antoine dela Baume, ridder, heer van Chaux. Hij huwde met de dochter van President Richardot. Antoine stierf op het slagveld in 1607.

Tweede huwelijk van Marie met de markies de Liane, heer van Sempy.
Nageslacht onbekend.

G10. Jan V Van Brugge (1456-1522 Abbeville), zoon van Lodewijk Van Gruuthuyse. Heer van Gruuthuyse, Prins van Steenhuyse, graaf van Winchester, baron van Spiere, heer van Avelgem, Oostkamp, Hamstede, Beveren, Tielt, Fumechon, Picardie, Frohen, Bucams, Bray-sur-Somme, Auxi, Flers, Bazentein, Mésières en Fontaine-sur-Somme.

Deze bezittingen waren het gevolg van huwelijken en erfenissen. Prins van Steenhuyse, graaf van Winchester, grand veneur van Vlaanderen, schout van Brugge op 28.06.1484, het jaar waarop de Gentenaren hem benoemden tot militaire kapitein van Rijsel, Douai en Orcies, teneinde deze steden bij de Vlaamse staten te houden

Raadsheer en kamerheer van Maximiliaan van Oostenrijk, die Jean ridderde in 1479 vóór de slag van Guinegate. Zijn leven was een aaneenschakeling van avonturen, onderhandelingen en oorlogen. Zijn vader Lodewijk Van Gruuthuyse had zich op het einde van zijn leven van de Habsburgers afgekeerd. Dit zette zich in het leven van zijn zoon Jean de Bruges nog veel verder door. Jean had de behendigheid in oorlogsvoeren en de bekwaamheid in zijn onderhandelen geleerd van zijn vader.

Tijdens de slag van Guinegate werd hij op 07.08.1479 gevangen genomen door het Franse leger. Daardoor veranderde zijn instelling volledig. Door koning Lodewijk XI veranderde hij van kamp. Dat bracht hem machtsvoordelen en ook financiële voordelen op.

Hij werd ridder van de Franse Orde van Sint-Michiel. Onder Lodewijk XI werd hij gouverneur en luitenant-generaal van de koning in Picardie, raadgever en kamerheer van de Franse koning in 1480, en kapitein van de stad en het kasteel van Abbeville en van het Louvre te Parijs.

Na de wapenstilstand van Arras werd hij benoemd tot kapitein van het kasteel van Rijsel, en het was bij deze gelegenheid dat een gedenkpenning geslagen werd met zijn beeltenis met het opschrift "Johannes de Gruthusa castellanus insularum 1484". Hij werd drossaard van Anjou op 29.01.1484. Op 13.06.1489 werd hij benoemd tot schout van Brugge. In 1498 werd hij tot grootmeester van de boogschutters van Frankrijk benoemd. Hij kreeg de titel van Heer van Fumechon.

In 1492 werd Jean bij de dood van zijn vader en als oudste zoon, erfgenaam van de Librije. Waarom heeft hij zijn grote collectie handschriften aan koning Lodewijk XI overgemaakt? Had hij geen interesse voor deze verzameling of was het als vergoeding voor de vele voordelen die hij bekam? De belangen van Jean V de Bruges lagen toen al lang niet meer in Brugge, maar in Frankrijk. Hij woonde als gouverneur van Abbeville in deze stad in een prachtig paleis.

Hij maakte deel uit van een delegatie die de Franse koning Louis XI in 1499 naar Arras stuurde om de leenhulde te ontvangen van Vlaanderen, Artesië en Charolais. Na 1500

verhuisde de librije naar de bibliotheek van de Koninklijke residentie en belandde in 1544 onder François I in het paleis van Fontainebleau.

Daar werden de boeken vermengd met die van de Koninklijke bibliotheek. Op de 160 bekende boekdelen zijn er 149 in Parijs terechtgekomen.

In 1501 bezat hij een leen, waarvan de inkomsten bestonden uit 500 knechten te leveren aan de graaf van Vlaanderen.

In 1512 schonk hij aan het Sinte-Madeleine hospitaal te Brugge een vaandel versierd met de wapens van Gruuthuyse.

De zijkapel van O. L. Vrouw in de abdijkerk van Saint-Riquier werd door Jean de Bruges gefinancierd. Zijn praalgraf daar werd jammer genoeg zwaar beschadigd.

Versillende historici plaatsen Jean de Bruges onder de rang van de maarschalken van Frankrijk, zonder te vermelden in welk jaar hij deze titel gekregen heeft. Tot aan zijn dood in 1512 was hij één van de kapiteins van de 15 ordonnansenofficieren van de koning. Samen vormden zij een leger, dat beschikte over 9.000 paarden.

Eerste huwelijk met Mary d'Auxy, erfgename van Auxy, Château-Flavy, Fontaines-les-Somme, dochter van Jean, ridder van het Gulden Vlies, drossaard van de stad Gent in 1455, gouverneur van Ponthieu, kapitein van Abbeville, Kortrijk en Oudenaarde, en van Jeanne d'Antoing.

Tweede huwelijk met Renée alias Jeanne du Beuil, dochter van Antoine, graaf van Sancerre, ridder van de Orde van de Koning, en van Jeanne de Valois, natuurlijke dochter van koning Charles VII van Frankrijk en Agnès Sorel. Dit huwelijk had plaats bij bevel van koning Louis XI van Frankrijk, die als compensatie Jean de Bruges genoemde tot zijn raadgeverkamerheer. Als huwelijksgeschenk kreeg hij van koning Louis XI de inkomsten van de zoutzolders van Caen, Caudebec, Honfleur en Lizieux.

Derde huwelijk met Marie de Melun, Dame van Montmirail. In Montmirail bij Le Mans bestaat er nog een glasraam dat Jean de Bruges en Marie de Melun voorstelt..

Jan V van Brugge had twee kinderen uit zijn eerste huwelijk:

1. Jean de Bruges, Heer van Gruuthuyse en graaf van Winchester, ongehuwd gestorven.
2. Marguerite de Bruges, Dame van Gruuthuyse, Dame van Auxy. Zij trouwde op 15.06.1494 met Jacques Van Luxemburg, graaf van Gavre, ridder van het Gulden Vlies in 1491, Heer van Zottegem en Fiennes. Hij was de zoon van Jacques, Heer van Fiennes, ridder van het Gulden Vlies in 1378 en van Marie, erfdochter van Gerard de Berlaimont en van Marie, Dame van Hamide.

Drie kinderen uit het derde huwelijk van Jean V:

1. Louis de Bruges, waarschijnlijk jong gestorven.
2. Anne-Charlotte de Bruges.
3. René of Reginald de Bruges (G 11).

G11. René Van Brugge, Heer van Gruuthuyse, prins van Steenhuyse, graaf van Winchester, baron van Montmirail en Heer van Avelgem. Overleden te Brugge op 25.12.1572. Hij was de laatste mannelijke naamdrager Van Brugge.

Eerste huwelijk met Beatrix, dochter van graaf Jean Dela Chambre.

Tweede huwelijk met Marie de Nearvi.

Uit zijn eerste huwelijk had hij een dochter:

Catharina Van Brugge, prinses van Steenhuyse, enz... V1^{ste} huwelijk op 15.06.1574 met Louis Dela Beaume, Heer van Peres, baron van Sint-Amour en van Montfalcon.

Zij hadden zes kinderen, o.a.

1. Claude Dela Beaume, graaf van Sint-Amour. Hij trouwde met de erfgename van de Heer van Champignies van het huis van Granvelle.

2. Antoine Dela Beaume, ridder, Heer van Chau, die trouwde met Jeanne, dochter van de President Richardot en stierf op het slagveld in 1607, met nakomelingen o.m. de Richardot, Perrenot de Grandvelle, enz...

2de huwelijk met Achille de l'Hospital.

3de huwelijk met Charles de Messay.

4de huwelijk met Scipion, markies van Liane.

5de huwelijk met René de la Haye.

Verder zijn nog gekend Henri en Arnold de Gruuthuyse, zonder dat we weten waar ze juist thuishoren in de stamboom.

1332-7 Ghildolf Vander Gruuthuse, ook genaamd Ghildolf van Brugge, heer van Gruuthuse.

1470 Jan Van Gruythuse, Den Bosch.

1472 Gherit Gruythuys, Herderen.

Henri de Gruuthuyse trouwde met Gertrude de Mérode, dochter van Richard Baron de Mérode, die in 1410 getrouwd was met Barones Van Petershem, Leefdaal, Oirschot, Hilvaren, Beck en Impden.

Arnold de Gruuthuyse (ook gekend onder de naam van Arent Vander Gruythuysen), leefde in 1517. Hij trouwde met Dame Betta Van Ingen, dochter van Othon en van Dame Marguerite Van Oyen. Zij hadden 16 kinderen, 8 jongens en 8 meisjes.

In 1550, op de ouderdom van 18 jaar, vertrok één van de zonen, genaamd Othon Van Gruuthuyse naar Malta om er sporen te vinden van zijn grootoom Etienne de Gruuthuyse. Aangekomen in Malta in 1551 werd hij als commandeur opgenomen in de Orde van Sint-Jan.

In de parochieregisters van het Stadsarchief te Brugge hebben we nog de volgende akten teruggevonden van late afstammelingen van deze adellijke Brugse familie:

De Gruuthuse Catharina x NN, Sint-Donaas, Brugge, 10.1602.

Gruidthuys Ludovica gedoopt op 14.11.1672 in de O.L.Vrouwkerk te Brugge.

Vader: Gruidthuys Pieter. Moeder: Cols Joanna.

+ 18.04.1664 Kind van Vander Aa Nicolas begraven in de kerk van St. Gillis te Brugge.

+ 01.06.1713 Kind van Joannes Van Brugge begraven in Sint-Jacobs te Brugge.

+ 1740 Brugge Mary, echtgenote van Jacob, gestorven in het St. Janshospitaal te Brugge.

In Brugge zijn de Vander AA, Van Brugge en Van Gruuthuyse in mannelijke lijn uitgestorven.

Bibliografie :

Recherches sur Louis de Bruges, Seigneur de Gruuthuse, Van Praet J, Parijs 1831 (onuitgegeven mémoires van Mevrouw Dela Chau).

Recueil Héraldique de familles nobles et patriciennes de la ville et du franconat de Bruges, F. Van Dycke, Bruges, Imprimerie C. De Moor, 1851.

Bruges et le Franc, leur Magistrature et leur Noblesse, avec des données historiques et généalogiques sur chaque famille, Gaillard J, Brugge.

Speciaal Gruuthuysenummer, jaargang 1959, Tijdschrift West-Vlaanderen (13-36).

Lodewijk Van Gruuthuse, Mécenas en Europees Diplomaat, M.P.J. Martens, Uitgeverij Stichting Kunstboek, 1992.

Karel de Flou, Woordenboek der toponomie.

Louis Gilliodts-Van Severen, Inventaire des Archives de la ville de Bruges.

Dr. Frans Debrabandere, Woordenboek van de familienamen in België en Noord-Frankrijk, 2003, Uitgeverij L.J. Veen, Amsterdam/Antwerpen.

Albert Schouteet I, II, III, IV: Regesten op de oorkonden 1475,

Andries Van den Abeele, Het enigma van de genealogie Gruuthuse: veel vragen en enkele antwoorden, Vlaamse Stam, nr 6, 2007 pg 621-629.

Armorial Général, van J.-B. Rietstap, volumes I-VI, Heraldry Today, 10 Beauchamp Place, London SW3, 1967.

Handschrift de Hooghe, Ignace-Michel de Hooge (+ 1715), Openbare bibliotheek De Biekorf, ms 449, Brugge: Verzameling van alle grafschriften, epitaphiën, besetten, wapens en blazoenen die gevonden werden in alle kerken, kloosters, abdijen, kapellen en godshuizen binnen de stad Brugge. www.historischebronnenbrugge.be.

Het Brugse Vrije in beeld. De kaart geschilderd door Pieter Pourbus (1571) en gekopieerd door Pieter Claessens (1601), Universitaire Pers Leuven, Uitgeverij Canaletto 1995.

Deze kaart is ook te zien in de leeszaal van het Stadsarchief op de Burg te Brugge, die vroeger een kapel was.

1b. Stamboom van Jácome de Bruges/Paim.

Jacob Van Brugge (geboren ca. 1418/20 in Brugge, overleden ca. 1472, plaats onbekend). Hij is de oudste zoon van Jan IV Van Gruuthuyse en Vander Aa, in 1415/16 getrouwd met Marguerite, prinses van Steenhuyse.

In de 13de eeuw waren er al drukke handelsbetrekkingen tussen Vlaanderen en Portugal. Vanaf 1411 zijn de Portugese handelaars in Brugge een echte handelskolonie gaan opbouwen. Zij bewoonden vooral panden in de parochies St. Walburga en St. Gillis. Ook Brugge handelaars gingen in Lissabon handelswaar opkopen.

Het huwelijk in 1431 van de Infante Isabel van Portugal, dochter van koning D. João I, met hertog Filips de Goede van Bourgondië, verhoogde nog het aanzien van de handelsrelaties tussen beide landen. In 1438 werden de privileges van de Portugese kolonie in Brugge nog uitgebreid met het recht consuls aan het hoofd ervan te benoemen.

We hebben gezien dat de tak van Vander Aa, die handel dreef, de naam Brugge aangenomen had. Zij verkregen het gruuerecht en werden na generaties een zeer welstellende familie. Jacob Van Brugge, adellijke jonkheid, opgegroeid in dat midden van Vlaamse en Portugese handelaars, jong, avontuurlijk en met commerciële aanleg, moet ca. 1438, toen ca. 18/20 jaar oud, op schepen met Portugese handelaars op de terugreis naar hun vaderland, vertrokken zijn naar het Iberisch Schiereiland..

Is Jacob Van Brugge totaal onbekend in Vlaanderen, dan was hij wel goed bekend in Portugal waar hij meer dan 32 jaar geleefd heeft, 11 jaar, als handelaar in Ourense en daarna in dienst van D. Henriques de Zeevaarder 20/22 jaar als gouverneur van het eiland Terceira.

Met Inês Gonçalves had hij een natuurlijke zoon, **Pero Gonçalves**, geboren in Ourense. Pero was nog in leven in Portugal in 1483.

Rond 1446 zou zijn zoon Gabriel de Bruges moeten geboren zijn. We weten niet wie zijn moeder was. Jácome bevestigde in 1450 uitdrukkelijk dat hij geen wettelijke mannelijke opvolger had. Dit wijst er op dat Gabriël ook een natuurlijke zoon moet geweest zijn, maar die dan wel zijn familienaam droeg. Gabriel zou gestorven zijn in 1471 of 1472, ongeveer 25 jaar oud, zonder nageslacht.

Ik signaleer dat Manuel Lamas de Mendonça en Miguel Maria Telles Moniz Côte-Real in hun artikel, ensaio au redor de Pereira Forjaz e Pereira Forjado, twijfelen aan het bestaan van een Gabriel de Bruges.

D. Isabel Pereira hertrouwde circa 1474 met haar neef João Garcia Pereira, geboren in Portugal tussen 1440 en 1450. Hij stierf in Horta na 1491. Hun tweede zoon Sebastião Pereira Sarmiento, geboren in Horta, trouwde daar met D. Maria de Utra.

Jácome de Bruges trouwde met D. Sancha Rodrigues d'Arce, dochter van een Spaanse edelman afkomstig van Asturias, aan de Costa de Cantabrië. De ouders van D. Sancha zijn ons onbekend. D. Sancha was hofdame van de Infante D. Beatrix, die een dochter was van koning D. João I en Inês Perez Esteves, een zuster van Afonso I hertog van Bragança en een halfzuster van D. Henriques de Zeevaarder.

Sancha had een broer Gaspar Dias d'Arce, die zich na 1480 vestigde op het eiland Graciosa. Rond 1485 trouwde hij er met D. Beatrix de Melo. Na haar overlijden hertrouwde hij met D. Guiomar de Freitas.

In Porto kwam Jácome de Bruges door zijn huwelijk in contact kwam met de Portugese Koninklijke familie. Hij kwam in 1450 als gouverneur van het eiland Terceira in dienst van de Infant D. Henriques de Zeevaarder (04.03.1395 Porto-13.11.1460 Vale de Bispo), zoon van koning João I van Portugal en van Filipa van Lancaster, en broer van de infante D. Isabel van Portugal (21.02.1397-17.12.1471) op 07.01.1430 te Brugge getrouwd met Filips de Goede, hertog van Bourgondië (30.01.1396-15.06.1467), die in Brugge de broer van Jacob, namelijk Lodewijk Van Gruuthuyse, in zijn dienst had.

De Infant D. Henriques kende aan Jácome inderdaad op 02.03.1450 in Silves, de eerste uitgebreide kolonisatielicentie voor het eiland Terceira toe. Daarenboven bekwam Jácome de 'capitanía' van het eiland, dit is het erfelijke gouverneurschap. Vermits Jácome geen wettige zoon had, kreeg hij het recht op erfopvolging in vrouwelijke lijn. Als eerste kolonisatielicentie van een onbewoond eiland ooit toevertrouwd aan een vreemdeling, kende D. Henriques hem het tiende toe van alle tienden van de Orde van Christus op het eiland. Deze Orde werd in Portugal opgericht in 1312.

D. Henriques was door zijn vader benoemd tot dé verantwoordelijke voor de kolonisatie van de eilanden. Om voor het beheer van een eiland, iemand die ge nauwelijks kent, af te vaardigen, in uw naam een dergelijke zware taak uit te oefenen, als waarnemend bestuurder, dát stemt tot nadenken.

*

Wat hierna volgt is van mijnentwege een logische deductie, gebaseerd op belangrijke 'aanwijzingen' en het ontbreken van officiële documenten.

Lodewijk Van Gruuthuyse, in mijn diepste overtuiging broer van Jacob Van Brugge, was sinds 1445 in dienst van hertog Filips de Goede, echtgenoot van D. Isabel van Portugal. Lodewijk als raadgever en kamerling van de hertog. In 1452 benoemde hij Lodewijk tot gouverneur van Brugge en sloeg hem in 1453 tot ridder". In 1455 heeft hij het over Lodewijk in een oorkonde als "zijn lieven ende getrouwen Ridderraad en Kamerling". In 1458 werd hertog Filips de Goede dooppeter van een kind van Lodewijk Van Gruuthuyse. Dit wijst op nauwe vertrouwensbanden.

Lodewijk en Jácome moeten schriftelijk in contact gebleven zijn via de scheepvaart tussen beide landen. Lodewijk heeft beslist met Filips de Goede over zijn broer in Ourense gesproken, die wenste deel te nemen aan het bevolken van de Azoreneilanden. D. Isabel zal een aanbevelingsbrief gericht hebben aan het Portugese hof, waarop Hendrik de Zeevaarder, toen Jácome de Bruges zich bij hem aanaanbood in 1449, deze zonder verwijl benoemde tot gouverneur van het eiland Terceira.

Anders is het niet te verklaren dat Hendrik zo maar aan een vreemde, die hij nauwelijks kende, zo'n belangrijke opdracht zou geven hebben. Uit deze logische deductie blijkt, wat ik al lang vermoedde, dat Jácome wel degelijk de broer was van Lodewijk Van Gruuthuyse.

Daarover moeten er geschriften bestaan in de archieven van koning D. João I of van de Infante Hendrik de Zeevaarder. Tot die boven komen, moeten we het houden bij 'aanwijzingen', zowel uit Vlaanderen als uit Portugal, die deze veronderstelling geloofbaar maken.

Voorwaarden van de kolonisiellicenties: de kolonisten moesten katholiek zijn, zich de Portugese taal eigen maken en zich aanpassen aan de Portugese gewoonten. Dit erfelijke gouverneurschap was het systeem van kolonisatie waarbij kapitaalkrachtige ondernemers de gebieden tot ontwikkeling brachten in ruil voor grootgrondbezit en een aantal soevereine rechten.

Op een eerste tocht bracht Jácome de Bruges met twee schepen op Terceira op 01.01.1451 vee aan land om te zien hoe die zich zouden voortzetten in dat vochtige klimaat en op die gronden van de vulkanische eilanden.

In 1452 zag hij dat op Terceira de veestapel zich goed ontwikkeld had. Er was dus ook voor mensen leven mogelijk op de Azoren. In Portugal probeerde hij kandidaten te rekruteren om met hem het eiland te gaan bevolken. Dat gelukte hem als vreemdeling niet goed.

Zelfs voor de koning was het niet gemakkelijk om vrijwilligers te vinden. Uit verschillende Portugese provincies waren al verplichte kolonisten afgevoerd geworden naar de eilanden.

Jácome de Bruges reisde in 1453 naar Madeira en probeerde daar mensen te vinden die hem konden helpen om zijn opdracht op Terceira te kunnen uitvoeren. Daar leerde hij o.a. de beroemde Diogo de Teive kennen, maar hij kreeg er ook geen noemenswaardige steun.

João Leonardes, de Oude, afkomstig van Madeira, maakte in de jaren 1460 deel uit van de groep van Jácome de Bruges, die een stuk grond aan João toegekend had. De akte van die gift werd pas geregistreerd op 18.08.1475. Het valt op dat de geschiedenis gewone mensen niet registreerde. João Leonardes was getrouwd met D. Isabel Gonçalves. Hij stierf tussen 1503 en 1507.

De andere edellieden die tussen 1468 en 1470 vanuit Vlaanderen vertrokken naar de Azoren, hebben geleerd uit de ervaring van Jácome de Bruges en verzekerden zich met succes, rechtstreeks vanuit Vlaanderen, de steun van honderden gezellen.

We moeten het even hebben over Diogo de Teive. Hij was de zoon van Lopo Afonso de Teive en van D. Leonor Gonçalves Ferreira. Hij was in Madeira getrouwd met D. Maria Gonçalves de Vargas, dochter van Martim Gonçalves de Vargas, een ridder van Sevilha, en van D. Elvira de Gusmão. In 1452 hebben de zeevaarders Diogo en zijn zoon João de Teive de twee laatste Azoreneilanden Flores en Corvo ontdekt. Diogo de Teive was ridder van het huis van de Infante D. Henriques de Zeevaarder. Op 05.12.1452 sloot Diogo de Teive een contract af met D. Henriques in verband met de vestiging van een suikermolen op het eiland Madeira.

Rond 1453 poogde Jácome de Bruges, pionier van de kolonisatie op het eiland Terceira, zonder voldoende werkkrachten, in ongunstige omstandigheden zijn taak te vervullen.

Alles begon bij zero. De eilanden waren onbewoond. Om velden aan te leggen om aardappelen, rijst, fruit en groenten te kweken, en weilanden voor de veeteelt, moest er ontbost worden. Huizen moesten worden gebouwd, wegen aangelegd, kanalisaties voorzien, een aanlegplaats gemaakt voor schepen, het sociaal leven moest georganiseerd worden, enz... Beeldt u zich dat goed in, stelt u in de plaats van Jacob van Brugge, in de toestand van 558 jaar geleden! Een ongemeen zware taak voor een jonge kolonist. Persoonlijk kan ik mij die toestand wel goed voorstellen na vijf jaar leven in de broesse, geïsoleerd en zonder comfort in de Kwango bij de Bayakas. Ik heb het meegemaakt dat een dokter van Foreami rond 1958 de opdracht kreeg in een achterlijk gebied als de Uele in het noorden van Kongo een nieuwe sectie van Foreami op te richten. Daar waren geen wegen, geen dispensaria, niets. Daardoor werd het puur medisch werk uiteraard tot het minimum herleidt. Toen de hoofdarts in Leopoldville het jaarrapport ontving van die bewuste dokter, besliste hij dat onmiddellijk iemand van het medisch kader moest opgeleid worden om in de Uele de strijd tegen de malaria aan te vangen. Ik werd van de Kwango naar Leopoldville geroepen, heb die stage bij Secla, het studiecentrum van de malaria meegemaakt, maar de onafhankelijkheid van Kongo op 30.06.1960 heeft een punt gezet achter dit project. Ook in dit geval moest achteraf logistieke steun verleend worden aan iemand, die het niet alleen aankon.

Het is begrijpelijk dat de Vlaamse kolonisten, die eerst 18-20 jaar later in grote getallen voet aan wal zetten op de eilanden, daar al iets meer comfortabele levensvoorwaarden aantreffen.

Voor de kinderen van Willem de Bruyne, beter bekend als Willem Vander Bruyn, 28 jaar later, en voor de duizenden kolonisten uit Portugal en Madeira, was het 50 jaar later uiteraard nog gemakkelijker om zich te integreren in de Azoriaanse maatschappij. Dat aspect mag niet uit het oog verloren worden bij het beoordelen van de prestaties van Jácome de Bruges.

In 1455 vestigde Jácome de Bruges zich in het huidige Santana de Portalegre. Hij stichtte op het eiland Terceira de kapel van Sant'Ana in de gemeente van São Sebastião, toen Ribeira de Frei João genaamd. In Praia da Vitória bouwde hij de kerk van het Heilige Kruis, die laatgotische Vlaamse stijlinvloeden vertoont. Op het eiland staat nog altijd een Vlaams heiligenbeeld te zien van St. Cosma.

Volgens de instructies van de Infant stichtte Jácome ook het eerste stadhuis in Porto Martins voor de raadsliden João Coelho, João da Ponte, João Bernardes en João Leonardo, die de koningin naar Terceira had gestuurd. Samen met Jácome de Bruges vormden zij de eerste gemeenteraad van het eiland in Porto Martins, nu nog bekend als de "Canto da Câmara".

Na vijf jaar was de toestand op het eiland in 1460 onvoldoende gewijzigd. D. Henriques had een persoonlijke opdracht gegeven aan Jácome de Bruges. De echte bevolkingsaan groei op Terceira en de solide politieke, sociale en economische ontwikkeling startten eigenlijk pas onder zijn opvolger D. Fernandes, onder gewijzigde voorwaarden. Jácome de Bruges bleef wel de leider van het bevolkingsproject, maar hij was niet meer de enige.

D. Fernando zag in dat meerdere verantwoordelijken nodig waren voor de uitvoering van die zware taak en stuurde enkele vertrouwensmannen naar het eiland om Jácome bij te staan. Zo werd o.a. in de jaren 1460 Diogo de Teive waarnemend gouverneur voor Jácome de Bruges. Hij was het die braakliggende gronden in de Serra de Santiago, een heuvelachtige streek, verdeelde om nieuwe kolonisten aan te trekken uit Portugal en Madeira.

Door zijn ontdekkingsreizen, zijn ridderschap van het Koninklijke huis en door het feit dat veel mensen overbracht van Madeira naar Terceira, had de Portugees Diogo de Teive inmiddels veel aanzien verworven.

De Bruggeling was twee decennia op Terceira bedrijvig toen hij rond 1472 van het toneel verdween. Over zijn plotselinge verdwijning deden op de eilanden verschillende veronderstellingen de ronde. Volgens kronieken, die een eeuw later gepubliceerd werden, zou Jácome de Bruges op zeker ogenblik een brief ontvangen hebben met de mededeling dat in Vlaanderen een rijk familielid overleden was en hem eigendommen naliet met een hoog jaarlijks rendement. Bij nader toezicht in geen enkel familielid “Van Brugge” in de bewuste periode overleden. Het zou om een lokbrief gegaan zijn, om Jácome ertoe te brengen het eiland te verlaten. Volgens anderen werd hij vermoord door Diogo de Teive, die zelf gouverneur van het eiland wilden worden. De vrouw van Jácome zou Diogo de Teive aangeklaagd hebben. Diogo zou in de gevangenis van Lissabon overleden zijn vóór 1474.

Toen koning Albert I stierf bij een bergbeklimming in Marche-les-Dame, werd ook onmiddellijk gefluisterd dat hij vermoord werd. Van een natuurlijke dood of een ongeluk kan geen sprake zijn als het om hooggeplaatste personen gaat.

Zoals de meeste Brugse edellieden van deze tijd, de Aetryckes, de Lems, de Vander Haeghen, waren ook de ‘de Bruges’ welstellende Brugse burgers en handelaars. Wij weten alleen van Willem Vander Haeghen dat hij nog eens teruggekeerd is naar Brugge. Het is best mogelijk dat ook Jácome de Bruges nog een reis naar Vlaanderen wilde maken, een handelsreis of een gelegenheid om contact te hebben met de familie, en dat zijn schip vergaan is in een storm, zoals dat op de Atlantische Oceaan zo dikwijls gebeurde tijdens de wintermaanden. Zie in volume II het geval van Ferdinand Van Olmen. Dit is de eenvoudigste en meest voor de hand liggende uitleg voor zijn verdwijning, maar die is niet spectaculair genoeg voor kroniekschrijvers.

Aasde Diogo de Teive op het gouverneurshap, dan werd hij toch niet de opvolger van Jácome de Bruges, al was hij reeds tien jaar zijn officieel zijn plaatsvervanger. Dan vraag ik me af waarom eigenlijk niet. Twijfelden de autoriteiten aan de onschuld van Diogo in verband met die onverklaarbare verdwijning van Jácome, was het te delicaat aan een mogelijke moordenaar de taak van gouverneur toe te vertrouwen of boden de beide nieuwgekozen kandidaten gewoon meer garanties op het welslagen van de tweede kolonisatiepoging op het eiland Terceira?

Als ik de gegevens van verschillende oudere genealogieën vergelijk, kom ik tot de bedenking dat veel met de mantel van de liefde bedekt werd en dat grote Portugese familienamen voor het nageslacht moesten gevrijwaard worden. Geschiedenis kon op duizend manieren geschreven worden, vooral in die mistige beginjaren van het bevolken van de Azoren.

Over Jácome de Bruges zelf, zijn karakter, zijn houding tegenover zijn familie en de gemeenschap weten we helemaal niets, noch uit familiale, noch uit officiële bronnen. Zijn echtgenote en jongste dochter zijn na zijn verdwijning in het klooster ingetreden. Die poorten blijven altijd potdicht. We kennen zelfs niet hun datum van overlijden. Ook van de oudste dochter, die trouwde met een Paim, zijn geen geschriften bekend, die een licht zouden kunnen werpen op Jacob's familiebanden in Vlaanderen en zijn leven op Terceira. Net dit missen wij het meest, dat persoonlijk contact.

De afstammelingen van Jácome de Bruges en Diogo de Teive hebben later de “Serra de Santiago” onderling verdeeld. Die gronden hadden een jaarlijks gemiddeld rendement van 400 muid graan (een oude inhoudsmaat). Zo werd het huis “de Teive” nog zeer rijk en werd de familie verwant met de grootste Portugese adellijke families van de eilanden.

Nieuwe gouverneurs werden aangesteld door D. Beatrix, gekozen uit haar eigen hofhouding. Die benoemingen werden jaren lang tevergeefs heftig betwist voor de tribunalen door Pero Gonçalves, onwettige zoon van Jácome de Bruges, en door Jácome's schoonzoon Duarte Paim. Een natuurlijke zoon had weinig kans op slagen, maar aangezien het gouverneurschap uitdrukkelijk erfelijk gesteld was via de vrouwelijke lijn, had de schoonzoon alle rechten om Jácome de Bruges op te volgen. De officiële reden voor de weigering van de benoeming van Duarte Paim was de langdurige, onverklaarbare ‘afwezigheid’ van Jácome de Bruges, waardoor de wettelijke termijn voor de aanvraag overschreden was.

Antónia Dias d’Arce e Bruges vond nergens meer politieke steun. D. Henriques de Zeevaarder was overleden in 1460, zijn opvolger D. Fernando stierf in 1470 en ook D. Isabel van Portugal was reeds gestorven in 1471.

De erfelijke concessie werd dus aan Jácome's oudste dochter ontnomen. De Infante D. Beatrix besliste het beheer van de eilanden door vreemdelingen te vervangen door leden van haar eigen huis. Zo verdeelde D. Beatrix het eiland Terceira en benoemde ze twee opvolgers voor Jácome de Bruges:

1. João Vaz Côrte-Real, geboren in de Algarve, overleden op 02.07.1496. Natuurlijke zoon van Vasco Anes da Costa. Hij was de eerste die de naam Côrte-Real aannam, overigens volledig onterecht. Zijn afstammelingen werden later ridder van het Koninklijke huis en hadden goede contacten aan het hof. João was getrouwd met D. Maria Abarca. Hij was inner van de belastingen voor D. Fernando. Hij werd kapitein donatário van Angra do Heroísmo in het zuiden van het eiland Terceira op 02.04.1474 en van het eiland S. Jorge op 04.05.1483.

João kreeg de eerste keuze tussen Praia en Angra. Hij opteerde voor Angra. De tweede kandidaat Álvaro moest verhuizen naar Praia, maar werd wel door João vergoed voor zijn bezittingen op Angra. João bouwde er de meest luxueuze woonst ooit gezien op de eilanden.

2. Álvaro Martins Homem, geboren in continentaal Portugal, is overleden in Terceira na 06.09.1482. Hij was getrouwd met D. Inês Martins Cardoso. Hij was ridder van het huis van de Infante D. Beatrix, moeder van de hertog van Évora. Hij resideerde reeds in Angra sinds 1461, waar hij huizen en molens gebouwd had en een kanalisatie had aangelegd. Hij werd op 14.02.1474 benoemd tot kapitein donatário van Praia da Vitória in het oosten van het eiland Terceira, daar waar Jácome de Bruges gewoond heeft. Over Jácome's woonst is niets bekend. Álvaro moet Jácome gekend hebben.

Vijfhonderd jaar later is Terceira het dichtstbevolkte eiland van de Azoren geworden. De cultuur van tarwe, en die van wede ingevoerd door de Vlaming Govaert, hebben rijkdom gebracht op het eiland Terceira en de positie van de nieuwe beheerders verstevigd.

In Portugal is de naamvorming tegenwoordig zo dat na de voornamen van de betrokken persoon eerst de familienaam van de moeder komt, dan pas die van de vader. In het geval van de oudste dochter ‘de Bruges’ had dat moeten zijn: Antónia Dias d’Arce e Bruges.

Die gewoonten hebben zich in de loop van de eeuwen gewijzigd. Soms kwam toch eerst de naam van de vader, of nam de vrouw bij het huwelijk de naam van de echtgenoot aan. Bij één van de edelen die in deze stamboom 'de Bruges' voorkomen, bestaat zijn volledige naam, na zijn voornamen, uit een aaneenschakeling van maar liefst twaalf familienamen.

Soms werden de afstammelingen van een dochter opgenomen in de stamboom van haar moeder en in een andere periode dan weer in die van de vader.

Soms dragen ook nu nog enkele of alle kinderen van een zelfde vader en moeder een andere familienaam, namelijk van een voorouder van moeders of vaders kant, soms van generaties ver. Sommige Azorianen droegen bij de geboorte, het huwelijk en het overlijden een andere reeks familienamen. Hedendaagse genealogen zitten dikwijls met de handen in het haar om uit dat kluwen iets zinnigs te halen. In vergelijking met een genealogische studie in Portugal, is het samenstellen van een stamboom in Vlaanderen een leuke bezigheid.

Nu, in het specifieke geval van de stamboom 'Bruges' is die gewoonte van verwisselende familienamen een zegen geweest, want zo is na generaties de naam Bruges weer opgedoken en tot op heden nog in gebruik. De familienaam d'Arce van zijn echtgenote heb ik nadien maar eenmaal meer aangetroffen.

Uit de vroegste generaties kennen we als familieleden 'de Bruges' alleen Jácome en zijn enige getrouwde dochter Antónia. Al haar afstammelingen en dus het nageslacht van Jacob Van Brugge, dragen de naam 'Paim'. Antónia zette de genealogische lijn van haar vader voort. Vandaar de keuze van de naam van de stamboom 'Bruges & Paim'. We nemen uiteraard niet de volledige stamboom Paim over, maar alleen de afstammelingen van Duarte Paim getrouwd met D. Antónia Dias d'Arce e Bruges, die de bloedlijn van Jácome tot op vandaag voortzet. Duarte had een zuster Isabel Paim met nakomelingen, die dus niet in deze stamboom Bruges/Paim thuishoren.

Aanvankelijk werd gedacht dat de familienaam 'Borges' een verschrijving was van 'Bruges'. Dit was niet het geval want bij de eerste kolonisten uit continentaal Portugal was er al een adellijke familie 'Borges'. De stamvader van de tak Borges die zich op de Azoren vestigde was Gonçalo Anes Borges. Zijn zoon João Borges was lid van het Huis van de Infante D. Pedro, hertog van Coimbra. Hij trouwde met D. Isabel Abarca. Zijn tweede dochter D. Guiomar Borges Abarca trouwde met João da Silveira, een afstammeling van de Vlaming Willem Vander Haeghen.

Deze stamboom geeft alle afstammelingen weer van Jácome de Bruges via zijn oudste dochter Antónia. Merkwaardig voor Portugal, en tegen alle Portugese gewoonten en regels in, is dat de eerste generaties afstammelingen van Antónia en Duarte Paim de familienaam van de vader, namelijk 'Paim', zijn bleven dragen zoals dat o.a. Engeland en in Vlaanderen het geval is. Het komt me voor dat door Duarte Paim, na de dood van Jácome, de familienaam 'de Bruges' onderdrukt werd door zijn eigen familienaam 'Paim' alleen te gebruiken.

Pas na 8 generaties was er plots weer sprake van de 'glorieuze Jácome de Bruges' en droegen zijn nazaten fier de titel van 'burggraaf van Bruges' en 'graaf van Praia da Vitória'.

Deze genealogie is met het meeste respect bedoeld als een eerbetoon aan de jonge Bruggeling van een voornaam adellijk geslacht, die als eerste Vlaming naar de Azoren vertrokken is en

ca 32 jaar in continentaal Portugal en de Azoren gewoond heeft, waarvan ca 20-22 jaar als de eerste Vlaamse gouverneur van het eiland Terceira van 1450 tot ca 1470/1472.

A. Jácome de Bruges (geboren circa 1418/1420 in Brugge overleden ca. 1470-1472), trouwde met Dona Sancha Rodrigues d'Arce (of Arça), geboren rond 1428-1430, dochter van een Spaanse edelman.

Na de dood van haar echtgenoot, ca 42-44 j oud, trad zij in een klooster in continentaal Portugal. Van haar en haar tweede dochter is niet geweten in welk klooster zijn introkken en op welke datum zij overleden zijn.

Twee dochters:

D. Antónia Dias d'Arça e Bruges. Alleen in de 'Espelho Cristalino em Jardim de Várias Flores' (1989) van Frei Diogo das Chagas komt de familienaam 'Burges' voor, een verschrijving van 'Bruges'.

F (?)... Dias d'Arce. De tweede dochter, wier voornaam niet vermeld wordt, ging in hetzelfde klooster in Portugal als deze waarin haar moeder zich teruggetrokken heeft.

A1. D. Antónia Dias d'Arce e Bruges trouwde ca. 1472 met Duarte Paim, geboren in Lissabon en daar overleden op 21.05.1499 volgens een grafsteen in de oude kerk van Sta Justa. Van D. Antónia kennen we geen geboortedatum, geen datum van huwelijken geen datum van overlijden. Er bestaan ook geen documenten over haar leven en dat van haar ouders.

De grootvader van Duarte, Thomas (Tomalim) Allen Payne, geboren in Engeland rond 1355 en gestorven in Portugal tussen 1400 en 1413, was secretaris van Filipa van Lancaster (1360-19.07.1415) toen ze in 1387 huwde met koning D. João I (1357-1433).

De vader van Duarte, Valentine Payne/Payn/Pain/Paim, getrouwd met D. Beatrix de Vasconcelos Badilho (Brites Vaz de Badilho), edelvrouwe van Aragón, was in dienst van het huis van koning D. Duarte (1391-1438), die in 1428 getrouwd is met D. Leonor van Aragón (1400-1445). Valentine was edelman van het Koninklijke huis en commandeur van de Orde van Christus. Hij had twee kinderen: Duarte en Isabel Paim.

Ref: archiver.rootsweb.com/th/read/Portugal/1998-06/089715352.

Dit om te benadrukken dat de familie Paim al jaren vroeger dan Jácome de Bruges een voet in huis had in de kringen van de koningen en infanten van Portugal.

Het is nuttig tussendoor volgende te vermelden. Er bestond in Portugal al een familie Monteiro Paim, markiezen van Santa Iria, afstammelingen van de staatssecretaris Roque Monteiro Paim. Zij hebben niets te maken met de Payne/Payn/Pain/Paim uit Engeland. De familienaam van de Portugese 'Paim' is een verbastering van 'Painho'.

De manor van de Engelse familie Paim op het eiland Terceira werd het "Palácio de Santa Luzia" genaamd, waar zich later historische feiten hebben afgespeeld.

Duarte Paim zou geboren zijn in Lissabon. Hij is griffier geweest, woonde in Évora en was commandeur van de Orde van St. Jacob. Hij nam deel aan de herovering van Alcácer Ceguer op 23.10.1458.

Na de dood van Jácome de Bruges ca. 1472 vertrok Duarte naar Terceira en trad hij in het huwelijk met diens dochter Antónia Dias d'Arce e Bruges, volgens velen kennelijk in de hoop gouverneur te worden van het eiland Terceira in opvolging van Antónia's vader.

In 1493 verbleef Duarte in Angra. Hij stierf in Lissabon op 21.05.1499 toen hij er, na 27 jaar, opnieuw te vergeefs de nodige stappen ondernam om het gouverneurschap over Terceira te verwerven. Duarte werd begraven in de oude kerk van S. Justa. Zijn grafsteen draagt het wapen van de Paim en het volgende grafschrift: Hier ligt Duarte Paym, ridder van het Koninklijke huis, commandeur in de Orde van Santiago, kapitein van het eiland Terceira (dat was hij nooit!), overleden op 21.05.1499.

Vijf kinderen van D. Antónia en Duarte Paim:

1. Diogo Paim. Logischerwijs had die naam volgens de Portugese manier van naamgeving moeten luiden Diogo Dias d'Arce e Bruges Paim, eerst de familienaam van de moeder, gevolgd door die van de vader. Duarte Paim paste de traditionele Engelse naamgeving toe. Daardoor verdween de naam "Bruges" voor eeuwen van het toneel.

2. D. Antónia Dias d' Arce in Lissabon getrouwd met de onbekende F (?)... , volgens chroniqueurs was hij een afstammeling van een voornaam adellijk Portugees geslacht.

3. Lucrecia Paim de Arce

4. Ana da Conceição.

5. Clara do Paraíso.

A1.1. Diogo Paim. Hij werd waarschijnlijk geboren op het eiland Terceira. Hij is overleden in Praia op 15.10.1541. Hij was een edelman van het Koninklijke huis. Ridder met wapenschild op 20.03.1533. Hij heeft een majoraat opgericht en liet in de hoofdkerk van Praia een kapel bouwen ter ere van OLV da Conceição. Daar is nu nog een stenen familieschild van de Paims te bewonderen.

Zoals aan zijn vader Duarte werd ook aan zoon Diogo Paim het gouverneurschap over Terceira geweigerd. Hij kreeg zelfs de "Serra/Commenda de Santiago" niet terug die zijn vader bezat.

Eerste huwelijk met D. Branca de Ornelas da Câmara, dochter van Álvares da Câmara en D. Catarina de Ornelas. Vier kinderen uit dit eerste huwelijk.

Tweede huwelijk in 1521 met D. Catarina da Câmara Homem. Zij was een dochter van António Martins Homem en van D. Isabel de Ornelas da Câmara. D. Catarina was dus een nicht van zijn eerste echtgenote D. Branca. Twee kinderen uit het tweede huwelijk. Vandaar dat de familienamen Paim da Câmara en Ornelas da Câmara bij verschillende takken van de familie regelmatig voorkomen.

Vier kinderen uit het eerste huwelijk van Diogo Paim met D. Branca:

1. Cristovão.
2. Duarte.
3. Manuel.
4. D. Catarina.

A1.1.1. Cristovão Paim da Câmara was edelman van het Koninklijke huis. Hij bewees dat hij het hoofd was in Portugal van de tak van de Paims van Engeland. Hij trouwde ca. 1532 met D. Maria de Resende. Na het overlijden van haar echtgenoot ging D. Maria in het klooster van Jezus in de stad Praia, onder de naam van Soror Maria da Cruz. **Een zoon:**

A1.1.1.1. Tomás Paim. Hij stierf zonder nageslacht. Daardoor gingen de naam en het familiewapen over op de afstammelingen van zijn broer Manuel Paim da Câmara.

A1.1.2. Duarte Paim da Câmara, doctor in de rechten. Op het eiland Graciosa na 1539 getrouwd met D. Antónia de Resende. Hij volgde zijn overleden broer op in al zijn patrimoniale rechten.

Vijf kinderen van Duarte met D. Antónia:

A1.1.2.1. Manuel de Ornelas da Câmara, en

A1.1.2.2. Duarte Paim da Câmara, die beiden naar India vertrokken. Het is niet geweten of zij nageslacht hebben. Ze gaven nooit meer een teken van leven. Hun drie zusters werden de erfgenamen van hun goederen. Zo erfde het klooster al de goederen van hun ouders.

A1.1.2.3. Moeder Filipa van St. Jacques,

A1.1.2.4. Moeder Branca de Trindade en

A1.1.2.5. Moeder Paula van St. Jerónimo traden in het klooster van Jezus van Praia.

A1.1.3. Manuel Paim da Câmara, geboren in Praia. Ridder in de Orde van Christus en derde administrateur van de kapellen opgericht door Diogo Paim en D. Branca da Câmara en ook van de majoraten opgericht door zijn ooms João de Ornelas da Câmara en D. Briolania de Vasconcelos.

Eerste huwelijk van Manuel op 04.03.1533 met D. Isabel de Ávila de Bettencourt, afstammeling van D. Maria Vaz de Badilho getrouwd met João Sanches de Bettencourt. Manuel en D. Isabel waren verwanten in de 6de graad. Valentine Payne/Paim was immers getrouwd met D. Brites Vaz de Badilho, zuster van D. Maria Vaz de Badilho.

Tweede huwelijk van Manuel met D. Filipa de Escobar Teixeira.

Eén zoon uit het eerste huwelijk van Manuel en D. Isabel:

A1.1.3.1. Diogo Paim da Câmara, geboren in Praia en er overleden op 19.11.1595, begraven in de kapel van OLV da Conceição van de hoofdkerk. Ridder in de Orde van Christus op 08.02.1583. Enige erfgenaam van zijn ouders. Hij was de administrateur van de majoraten van Diogo Paim, D. Branca da Câmara, João de Ornelas da Câmara en D. Briolanja de Vasconcelos. Getrouwd met D. Simão Pamplona de Miranda, dochter van Gomes Pamplona de Miranda en D. Branca Rodriguez Valladã.

Diogo en D. Simão hadden acht kinderen:

D. Isabel, D. Ana, Francisco, Manuel, D. Maria, Cristovão, D. Margarida en António.

A1.1.3.1.1. D. Isabel de Ornelas da Câmara, geboren rond 1562, op 11.09.1639 overleden in het rusthuis van Chagas, waar zij regentes was. Zij en haar zusters waren erfgenamen van haar tante D. Antónia dos Anjos, die het rusthuis opgericht heeft.

A1.1.3.1.2. D. Ana da Câmara Paim, ongehuwd, overleden in het rusthuis van Chagas op 08.08 1651. Zij was er eveneens regentes.

A1.1.3.1.3. Francisco, geboren op 18.10.1563 in Praia.

A1.1.3.1.4. Manuel Paim da Câmara, overleden in Praia op 22.05.1633. Beheerder van de goederen van zijn voorouders. Hij was hoofdkapitein van Praia bij de afwezigheid van zijn neef Manuel Paim da Câmara.

In de kathedraal op 12.10.1598 getrouwd met zijn nicht D. Ana de Bettencourt. Geen nageslacht. Het beheer van alle goederen van het huis kwamen in de handen van zijn neef Manuel Paim da Câmara.

A1.1.3.1.5. Maria de Miranda Pamplona, geboren in Praia op 27.08.1569 en er overleden op 06.06.1645. Zij was 'moeder beata' in het rusthuis van Chagas.

A1.1.3.1.6. Cristovão Paim da Câmara, geboren in Praia op 10.01.1576. Ongehuwd overleden.

A1.1.3.1.7. D. Margarida de Ornelas Saavedra. Ongehuwd overleden in Praia op 21.10.1619. Begraven in de kapel van het rusthuis van Chagas waar zij woonde.

A1.1.3.1.8. António Paim da Câmara, ongehuwd overleden.

Zeven kinderen uit het tweede huwelijk van Manuel Paim da Câmara met D. Filipa de Escobar Teixeira:

A1.1.3.2. Rui Gil Teixeira (ook: da Câmara), geboren in Lajes op 20.04.1566. In Lajes van Pico getrouwd met D. Isabel Pereira Sarmento, dochter van Amaro Pereira Sarmento, legersergeant van Pico.

Twee kinderen:

A1.1.3.2.1. Simão Pereira da Câmara (ook: Simão de Ornelas da Câmara), die diende bij de zeemacht.

A1.1.3.2.2. D. Filipa da Câmara, die in Lajes van Pico trouwde met Gaspar Gonçalves Carvalhão.

A1.1.3.3. João de Ornelas da Câmara, ook João de Ornelas Saavedra genaamd, geboren in Lajes op 04.04.1568 en overleden in Lajes na 1620. Ridder van het Koninklijke huis en van het gouvernement van Horta . Hij trouwde in Horta met F (?)... Zonder nageslacht.

A1.1.3.4. Maria, geboren in Lajes op 25.03.1573.

A1.1.3.5. Valentim Paim, ongehuwd gestorven.

A1.1.3.6. Isabel, geboren in Lajes op 02.02.1578.

A1.1.3.7. Simão de Ornelas da Câmara, geboren in Praia op 08.11.1563 en overleden in Horta.

Simão vestigde zich op het eiland Faial waar hij bij het leger douaneofficier was van de eilanden Faial en Pico in opvolging van zijn schoonvader. Op het eiland Faial getrouwd met D. Violante Vaz.

Zeven kinderen van Simão en D. Violante Vaz:

Francisco, Manuel, Simão, Filipa, Rosa, Francisca, Isabel.

A1.1.3.7.1. Francisco Vaz Paim (ook: Paim da Câmara), vrij jong overleden.

A1.1.3.7.2. Manuel Paim da Câmara (ook: Manuel da Câmara Paim), geboren in Horta en er overleden na 1672. Begraven in de kerk van S. Francisco. Hij stond aan het hoofd van de douanediens ten van Pico en Faial. Hij erfde het huis van zijn voorouders, na het overlijden zonder erfgenamen van zijn neef Manuel Paim da Câmara (A1.1.3.1.4).

In Faial trouwde hij met D. Maria da Silveira de Escobar, van het geslacht Gouveia, geboren op Faial in Castelo-Branco, gestorven in Horta en begraven in de kerk van S. Francisco. Zij was de dochter van Francisco Fernandes die verschillende majoraten op Faial beheerde, en van D. Maria da Silveira de Escobar.

Twee kinderen van Manuel en D. Maria:

A1.1.3.7.2.1. D. Inês Paim da Câmara e Silveira, geboren in Horta op 22.03.1638 en daar overleden op 29.01.1722. Volgens Alão de Moraes profeste zij als weduwe in het klooster van S. João van Horta en nam de naam aan van Soror de St. António.

Eerste huwelijk van D. Inês in de hoofdkerk van Horta op 30.01.1664 met Paulo Machado Ferreira, ook de Viveiros, geboren in Ponta Delgada en overleden in Horta, wijk hoofdkerk op 13.11.1671. Hij leed aan apoplexie. Hij werd begraven in de kapel do Santissimo van de hoofdkerk. Hij was ridder van het Koninklijke huis sinds 20.09.1646, kapitein van de ordonnanties van het presidium van het eiland Faial, waar hij zich verdienstelijke maakte tijdens de periode van de restauratie. Hij was weduwnaar van D. Helena, overleden in de wijk hoofdkerk op 25.11.1663. Hij was de zoon van Tomás Filgueira, Engelsman, en van D. Clara de Viveiros.

Ter gelegenheid van zijn tweede huwelijk (de eerste van D. Inês) werd hij benoemd tot hoofd van de douanediens ten van Faial op 12.07.1666, Met nageslacht in de familie Viveiros.

Vijf kinderen uit het eerste huwelijk van D. Inês met Paulo:

A1.1.3.7.2.1.1. Clara, geboren in de hoofdkerk van Horta op 25.12.1664.

A1.1.3.7.2.1.2. Isabel, geboren in de hoofdkerk van Horta op 04.08.1666.

A1.1.3.7.2.1.3. D. Maria Antónia Paim da Câmara e Silveira, geboren in de hoofdkerk op 27.04.1677 en overleden in de wijk kathedraal in Angra op 09.06.1734, begraven in de kapel van S. Tomás de Vila Nova van de kerk van S. Francisco van Angra. Door het overlijden van

haar broer António Machado de Viveiros was ze erfgename en eigenares geworden van het majoraat van Ramalho, die later de oorsprong zou worden van de titel van baron van Ramalho, op het eiland Terceira.

Zij trouwde in de hoofdkerk van Horta op 26.09.1684 met António da Fonseca Carvão, geboren in de wijk kathedraal van Angra op 03.04.1648. Inspecteur van de gewichten en maten van Angra, secretaris van het hospitaal van Angra, administrateur van de handelsraad van Terceira, algemeen schatbewaarder van de eilanden Terceira en Faial van 31.01.1682 tot 22.08.1689, heer van de majoraten opgericht door zijn vader en zijn zuster, ridder van wapenschild op 27.05.1681, lid van het Heilig Office sinds februari 1683, ridder van de Orde van Christus sinds 29.03.1689 en ridder van het Koninklijke huis op 20.02.1706, zoon van onderluitenant Manuel Gonçalves de Carvão, geboren in Pico en overleden in de wijk kathedraal van Angra op 02.11.1661, en van D. Maria da Fonseca, met tot op heden nog nageslacht op het eiland Terceira (Fonseca Carvão Paim da Câmara).

A1.1.3.7.2.1.4. António Machado de Viveiros, geboren in de hoofdkerk van Horta en plots gestorven op het eiland Pico op 07.09.1711, volgens de registers van de hoofdkerk van Horta. Hij was ordonnantie kapitein en ridder van het Koninklijke huis op 23.09.1699. Hij was administrateur van het majoraat van Ramalho op het eiland S. Miguel, die overging op zijn zuster, toen hij kinderloos stierf. Hij was op 03.08.1711 in Angústias getrouwd met zijn nicht D. Ana Maria Josefa da Silveira, van het geslacht Gouveia.

A1.1.3.7.2.1.5. Carlota de Jesus, zuster in het klooster van de Glória.

Tweede huwelijk van D. Inês in Horta met Gaspar Homem da Silveira, van het geslacht Terra. Zonder nageslacht.-

A1.1.3.7.2.2. Manuel Paim da Câmara (ook: Manuel da Câmara Paim). Geboren in Horta en er gestorven op 22.01.1672, begraven in de hoofdkapel van de kerk van S. Francisco in de begraafplaats van zijn ouders.

Eerste huwelijk met D. Inês de Utra, overleden in 1667, dochter van Adão Álvares de Utra, griffier van de kerk van Feteira, die getuige was van het testament van kapitein Jorge de Utra in 1549, en van D. Isabel de Paíva.

Tweede huwelijk met D. Maria da Silveira van het geslacht Vilalobos, zonder nageslacht.

Vier kinderen uit het eerste huwelijk van Manuel en D. Inês de Utra:

A1.1.3.7.2.2.1. João de Ornelas da Câmara, geboren in Horta. Getrouwd met D. Isabel de Utra, van het geslacht Utra. Hij beheerde het huis van zijn voorouders, die hij rechtstreeks erfde van zijn grootvader.

Twee kinderen van João en D. Isabel:

A1.1.3.7.2.2.1.1. Cipriano Paim da Câmara, geboren in Horta in 1688 en overleden in Praia/Terceira op 06.05.1748, begraven in de kapel van OLV da Conceição in de hoofdkerk van Praia. Hij was priester van de hoofdkerk van Praia sinds 18.03.1724.

A1.1.3.7.2.2.1.2. Alexandre Paim da Câmara, geboren in Feteira/Faial en overleden in Angra op 24.07.1739.

Eerste huwelijk in Cedros op 01.06.1699 met D. Maria Rodrigues de Medeiros, banketbakker, geboren in Cedros, dochter van Pedro Rodrigues, geboren in Cedros in 1655 en daar overleden op 07.02.1705, en van D. Catarina Nunes de Medeiros, overleden in Cedros op 12.06.1707.

Kleindochter langs vaders kant van Domingos de Freitas Rodrigues, bakker, en van D. Maria Rodrigues. Kleindochter langs moederskant van Gonçalo de Medeiros, overleden in Cedros op 19.08.1629 (was daar getrouwd op 10.05.1629) en van D. Bárbara Nunes, overleden in Cedros op 23.01.1667.

Tweede huwelijk in de kathedraal van Angra op 21.08.1702 met D. Maria da Câmara do Carvalhal, van het geslacht Carvalhal, dochter van João de Carvalhal da Silveira Borges en van D. Maria de Noronha Côrte-Real, met nageslacht in Terceira. Hij was administrateur van het huis van zijn voorouders. Hij was gemeentelijk raadgever van Angra in 1717.

Een dochter uit het eerste huwelijk van Alexandre met D. Maria:

A1.1.3.7.2.2.1.2.1. Clara, geboren in Cedros op 24.02.1700 en jong gestorven.

Vier dochters uit het tweede huwelijk van Alexandre:

A1.1.3.7.2.2.1.2.2. D. Francisca Joana Paim da Câmara, gedoopt in de kathedraal op 18.10.1703 en overleden in de Conceição op 08.12.1755. Zij erfde het huis van haar voorouders en eveneens de goederen van haar oom Cipriano Paim da Câmara, die bij haar overlijden overgedragen werden aan haar zuster D. Sebastiana. Zij huwde in de kapel van OLV van Pilar in Porto Santo op 31.08.1744 met Bento Furtado de Mendonça e Vasconcelos. Kinderloos huwelijk.

A1.1.3.7.2.2.1.2.3. D. Sebastiana Maria Paim da Câmara (ook: Sebastiana Maria da Conceição), gedoopt op in de kathedraal van Angra op 19.01.1705 en er begraven op 01.12.1779, ongehuwd. Zij erfde het huis van haar grootouders bij de dood van haar zuster. Daar zij ongehuwd stierf ging het huis en de vertegenwoordiging van de Paims over naar de afstammelingen van haar tanteovergrootmoeder D. Inês Paim da Câmara e Silveira, waar ze tot op heden nog behouden blijven (Fonseca Carvão Paim da Câmara, baron van Ramalho).

A1.1.3.7.2.2.1.2.4. Mariana, gedoopt in de kathedraal op 01.01.1708.

A1.1.3.7.2.2.1.2.5. Isabel, gedoopt in de kathedraal op 15.04.1709.

A1.1.3.7.2.2.2. Soror Isabel de Jesus, zuster in het klooster van S. João van Horta.

A1.1.3.7.2.2.3. Serafina, geboren in Horta op 23.03.1656.

A1.1.3.7.2.2.4. Ana, geboren in Horta op 19.10.1657.

A1.1.3.7.3. Simão de Ornelas da Câmara. Geboren in Praia/Terceira. Hij scheepte in om in Lissabon Franciscaan te worden. Moorse piraten namen hem gevangen. Van hem werd nooit niets meer gehoord.

A1.1.3.7.4. Filipa de Escobar, profeste in het klooster van S. João in Horta onder de naam Filipa do Rosário. Samen met haar zusters Rosa en Francisco werd ze door haar moeder gedoteerd op 28.09.1618 voor notaris António Nunes van Horta.

A1.1.3.7.5. Rosa de Encarnação profeste eveneens in het klooster van S. João in Horta.

A1.1.3.7.6. Francisca de Deus, ook geprofest in het klooster van S. João in Horta.

A1.1.3.7.7. Isabel de S. Pedro was de vierde dochter uit dat gezin, die profeste in het klooster van S. João in Horta. Ze kreeg van haar moeder een bruidsschat op 30.04.1631.

A1.1.3.8. Sebastião Rodrigues Paim, zoon van Manuel Paim da Câmara en zijn 2de echtgenote D. Filipa de Escobar Teixeira. Geboren op Lajes op 21.01.1571 en waarschijnlijk overleden in S. Sebastião.

Eerste huwelijk vóór 1602 in S. Sebastião met D. Catarina Dias Machado. Tweede huwelijk in Sta. Barbara op 20.3.1609 met D. Ana de Airosa de Bulhões. Derde huwelijk met D. Inês Gonçalves Machado, dochter van Gaspar Franco en D. Margarida Gonçalves.

Twee kinderen uit het eerste huwelijk van Sebastião met D. Catarina:

A1.1.3.8.1. Diogo Paim da Câmara diende in het leger in Brazilië, India en de Alentejo, waar hij stierf.

A1.1.3.8.2. Isabel de Ornelas, jong gestorven.

Vier kinderen uit het tweede huwelijk van Sebastião met Ana:

A1.1.3.8.3. João Ornelas da Câmara, geboren in S. Sebastião op 29.01.1612. Kapitein van de ordonnanties van Cabo da Praia. Getrouwd met D. Luzía da Costa Machado, dochter van Simão da Costa en D. Leonor Gonçalves Machado.

Zeven kinderen van João en Luzía:

A1.1.3.8.3.1. Alexandre Paim da Câmara geboren in S. Sebastião op 16.12.1638. Kapitein van de ordonnanties. Eerste huwelijk in Praia op 29.01.1663 met D. Leonor dos Anjos de Barcelos. Tweede huwelijk met D. Maria do Sacramento, geboren in 1682 en overleden op 03.05.1702 na een bevalling.

Tien kinderen uit het eerste huwelijk van Alexandre met D. Leonor:

A1.1.3.8.3.1.1. Maria de S. José geboren in Praia op 17.01.1664. Zuster in het klooster van Jesus de Praia.

A1.1.3.8.3.1.2. João de Barcelos da Câmara of Barcelos Machado, ook Barcelos Paim, of Câmara Paim, geboren in Praia op 14.02.1666. Ordonnantiekapitein. In Praia op 03.02.1687 getrouwd met D. Sebastiana do Rosário Cardoso Valadão.

Dertien kinderen van João en D. Sebastiana:

A1.1.3.8.3.1.2.1. Catarina do Nascimento, geboren in Praia op 01.03.1691, en

A1.1.3.8.3.1.2.2. Maria Inácia geboren in Praia op 08.06.1692, beiden zusters in het klooster van Luz da Praia.

A1.1.3.8.3.1.2.3. Clara, geboren in Praia op 14.02.1694, vrij jong gestorven.

A1.1.3.8.3.1.2.4. D. Antónia Clara da Câmara geboren in Praia op 12.0.1696. In Praia op 12.09.1712 getrouwd met Francisco Machado Baptista, geboren in Praia, zoon van Francisco Cardoso Machado en van D. Jerónima da Conceição.

A1.1.3.8.3.1.2.5. Inácio, geboren in Cabo da Praia op 02.02.1698 en jong gestorven.

A1.1.3.8.3.1.2.6. Josefa, geboren in Cabo da Praia op 17.11.1699.

A1.1.3.8.3.1.2.7. Ana da Câmara, geboren in Cabo da Praia op 26.09.1701.

A1.1.3.8.3.1.2.8. Clara, geboren in Cabo da Praia op 11.09.1703.

A1.1.3.8.3.1.2.9. Pedro, geboren in Cabo da Praia op 29.06.1705.

A1.1.3.8.3.1.2.10. Inácio, geboren in Cabo da Praia op 28.03.1707, ook jong gestorven.

A1.1.3.8.3.1.2.11. José, geboren in Cabo da Praia op 12.02.1709.

A1.1.3.8.3.1.2.12. Feliciano, geboren in Cabo da Praia op 24.01.1711.

A1.1.3.8.3.1.2.13. Inácio Paim da Câmara e Ornelas, geboren in Praia op 12.02.1716 en overleden in Conceição op 08.07.1780. Ordonnansofficier.

Eerste huwelijk in de kathedraal op 20.03.1738 met D. Catarina Teresa, geboren op 21.04.1707 en overleden in Praia op 01.11.1755, slachtoffer van een aardbeving, dochter van Manuel dos Reis of Manuel Fernandes, metsers, in Conceição geboren op 17.07.1706 en van D. Francisca Gonçalves.

Tweede huwelijk in de kapel van S. João Baptista da Casa da Ribeira (register Praia) op 02.10.1757 met D. Josefa Feliciano. Zonder nageslacht. Derde huwelijk in Lajes op 04.02.1762 met D. Maria Isabel de Menezes.

Drie kinderen uit het eerste huwelijk van Inácio met D. Catarina:

A1.1.3.8.3.1.2.13.1. D. Maria Teresa Paim da Câmara e Ornelas, geboren in Praia op 20.03.1739, overleden in de kathedraal op 09.12.1809. In de kathedraal getrouwd op 07.05.1753 met António Teles Coelho de Melos. Met nageslacht Coelho.

A1.1.3.8.3.1.2.13.2. Jaime, geboren in Praia op 27.06.1746.

A1.1.3.8.3.1.2.13.3. D. Catarina samen met haar moeder overleden tijdens de aardbeving van 1755.

Twee kinderen uit het derde huwelijk van Inácio met D. Maria:

A1.1.3.8.3.1.2.13.4. Violante Justiniana Paim da Câmara geboren in Praia op 13.07.1763.

A1.1.3.8.3.1.2.13.5. Inácio Paim da Câmara e Ornelas, geboren in Praia op 01.07.1764 en overleden in Conceição op 11.12.1795. Ordonnansofficier. Gehuwd op 12.09.1784 in de kapel van OLV do Desterro (register Conceição) met D. Jacinta Firminiana Pamplona Côte-Real.

Vier kinderen van Inácio Paim en D. Jacinta:

A1.1.3.8.3.1.2.13.5.1. D. Maria Luís Paim geboren in Conceição op 29.07.1785. In het huis van haar schoonmoeder op 09.03.1801 getrouwd met Mateus Pamplona Machado Côte-Real. Met nageslacht bij Pamplona.

A1.1.3.8.3.1.2.13.5.2. Francisca geboren in Conceição op 30.08.1787

A1.1.3.8.3.1.2.13.5.3. D. Antónia Paim Pamplona geboren op 29.10.1789 en ongehuwd begraven in de kathedraal op 22.11.1851.

A1.1.3.8.3.1.2.13.5.4. Inácio, geboren in Sta Luzia op 02.05.1792, werd wegens opname van zijn moeder in het hospitaal van St. Espírito gedoopt.

A1.1.3.8.3.1.3. Maria da Soledade geboren in Praia op 20.01.1670. Zuster in het klooster van Jesus de Praia.

A1.1.3.8.3.1.4. Violante do Céu geboren in Praia op 01.02.1676. Zuster in het klooster van de Luz da Praia.

A1.1.3.8.3.1.5. Duarte Paim da Câmara geboren in Praia op 08.09.1680. Ordonnantiekapitein. In Praia op 20.02.1703 getrouwd met D. Antónia Cardoso, dochter van Baltazar Cardoso Machado, ordonnantiekapitein, en van D. Maria Rodrigues.

Twee kinderen van D. Duarte en D. Antónia:

A1.1.3.8.3.1.5.1. Francisco Paim geboren in Praia op 13.04.1704. Gehuwd in Praia op 29.01.1728 met D. Maria da Encarnação, dochter van João Dias Peixote en D. Maria de Sousa. Zonder nageslacht.

A1.1.3.8.3.1.5.2. Leocádia Paula de Santa Ana geboren in 1722. Zuster in het klooster van S. Gonçalo d Angra, waar ze op 07.11.1749 stierf aan een koorts die bijna twee maanden duurde.

A1.1.3.8.3.1.6. Filipa geboren in Praia op 08.05.1683.

A1.1.3.8.3.1.7. Pedro Paim da Câmara geboren in Praia op 06.07.1684. In Cabo da Praia op 21.01.1720 gehuwd met D. Maria Josefa de S. Mateus, geboren in Fonte do Bastardo, dochter van Manuel Toste en van D. Filipa de Aguiar.

Pedro en D. Maria hadden zes kinderen:

A1.1.3.8.3.1.7.1. Maria Josefa Paim da Câmara geboren in Cabo da Praia op 11.12.1720.

A1.1.3.8.3.1.7.2. Francisco Paim da Câmara geboren in Cabo da Praia op 10.04.1722.

A1.1.3.8.3.1.7.3. João Paim da Câmara geboren in Cabo da Praia op 29.01.1724.

A1.1.3.8.3.1.7.4. Rosa Maria de Viterbo geboren in Cabo da Praia op 03.07.1728, kloosterzuster in de Luz da Praia.

A1.1.3.8.3.1.7.5. Maria Violante do Céu geboren in Cabo da Praia op 17.12.1730, kloosterzuster in de Luz da Praia.

A1.1.3.8.3.1.7.6. D. Catarina Tomásia da Câmara geboren in Cabo da Praia op 06.03.1735. In Cabo da Praia gehuwd op 16.11.1761 met Manuel Paim Pamplona Fagundes. Met nageslacht bij de familie Pamplona.

A1.1.3.8.3.1.8. Rosa geboren in Praia op 04.08.1687.

A1.1.3.8.3.1.9. Margarida, geboren in Praia op 1678.

A1.1.3.8.3.10. Joana Evangelista, kloosterzuster in de Luz da Praia.

Eén dochter uit het tweede huwelijk van Alexandre en D. Maria:

A1.1.3.8.3.1.11. Teresa geboren in Praia op 24.04.1702.

A1.1.3.8.3.2. Ana geboren in S. Sebastião op 14.09.1641.

A1.1.3.8.3.3. D. Maria de Escobar Teixeira of Escobar da Câmara of, als ze nog ongehuwd was, D. Maria das Chagas volgens het doopregister van haar neef Manuel. Geboren in S. Sebastião op 18.03.1643. Eerste huwelijk in Praia op 10.04.1679 met Matias da Costa Vieira, zoon van Baltazar da Costa en D. Ana Vieira.

Tweede huwelijk in Praia op 05.10.1703 met Manuel Machado de Mendonça, geboren in Lajes, zoon van Manuel de Barcelos de Mendonça en van D. Luzia Vieira.

A1.1.3.8.3.4. António Paim da Câmara geboren op 18.04.1645 in S. Sebastião.

A1.1.3.8.3.5. Manuel Paim da Câmara op 12.10.1647 geboren in S. Sebastião. In Praia op 21.05.1667 getrouwd met D. Maria de Barcelos Machado. Het ganse gezin week uit naar Brazilië.

Drie kinderen van Manuel en Maria:

A1.1.3.8.3.5.1. Manuel geboren in Cabo da Praia op 12.08.1668.

A1.1.3.8.3.5.2. Alexandre geboren in Cabo da Praia op 20.05.1670.

A1.1.3.8.3.5.3. João geboren in Cabo da Praia op 22.05.1674.

A1.1.3.8.3.6. Jerónimo geboren in Cabo da Praia op 05.10.1651.

A1.1.3.8.3.7. João de Ornelas da Câmara geboren in Cabo da Praia op 10.1.1655. Licentiaat. Priester van Cabo da Praia op 10.12.1684, priester van de hoofdkerk van Praia op 20.06.1689.

A1.1.3.8.4. Manuel Paim da Câmara geboren in S. Sebastião op 03.01.1615. Hij trok op avontuur naar Brazilië en stierf daar ongehuwd.

A1.1.3.8.5. Mateus Paim da Câmara geboren in Porto Judeu in 1617 en stierf in Praia op 29.09.1688. Hij was een zwaarlijvige dorpspastoor in Aqualva.

A1.1.3.8.6. Sebastião Paim da Câmara. Hij diende de Spaanse koning Felipe in Vlaanderen.

Twee kinderen uit het tweede huwelijk van Diogo Paim met D. Catarina da Câmara Homem:

A1.1.3.8.7. António Paim da Câmara, geboren in S. Sebastião op 20.10.1637 en overleden in Praia op 13.01.1687. Hij was priester in de hoofdkerk van Praia op 18.06.1679.

A1.1.3.8.8. Gaspar werd op 18.06.1679, geëxorciseerd omdat hij thuis gedoopt werd!

A1.1.4. D. Catarina de Ornelas da Câmara huwde in Praia op 26.04.1539 met João Vaz Fagundes. Zij stierf in Praia op 30.10.1585. Met nageslacht bij de familie Fagundes. Drie kinderen uit het tweede huwelijk van Diogo met D. Catarina da Câmara Homem (A.1.1):

A1.1.5. António Paim da Câmara, hoofdkapitein van de stad Praia op het eiland Terceira bij de afwezigheid van zijn neef Antão Martins Homem. Overleden in Praia op 20.10.1573. Getrouwd met D. Emérita Evangelho de Badilho, van een oude Portugese adellijke familie. João Evangelho stichtte het majoraat van São Pedro in Villa Nova.

Zij hadden één zoon:

A1.1.5.1. Duarte Paim da Câmara, ridder in de Orde van Christus op 02.03.1583. 's Anderdaags kreeg hij het brevet om te kunnen onderrichten in het klooster van Tomar en werd hij ridder van de kerk van de Conceição in Lissabon. Geboren in Praia en overleden in Madrid toen hij het kapiteinschap trachtte te verwerven van het eiland Terceira. Hij werd begraven in het klooster dos Anjos. Duarte was een fervente aanhanger van de Spaanse koning Felipe I en weigerde D. António te volgen.

Hij was getrouwd met D. Bernarda de Sá (of Bernarda de Eça), dochter van Paulo Ferreira.

Twee kinderen van Duarte en D. Bernarda:

A1.1.5.1.1. Luís geboren in Praia op 16.04.1569, overleden vóór 1577.

A1.1.5.1.2. Maria geboren in Praia op 27.11.1575 en overleden vóór 1577.

Eén buitenechtelijke zoon van Duarte:

A1.1.5.1.3. António Paim da Câmara. Hij is een zoon van Duarte Paim en D. Maria Lourenço. Overleden in Praia op 18.02.1617 en begraven in de hoofdkerk, in de kapel van zijn grootouders. Volgens Alão de Morais was hij zeer handig, maar op welk gebied?

Op 10.06.1601 in Praia getrouwd met D. Beatrix Carneiro Pinto overleden op 30.09.1612 in Praia. Zij was een dochter van Baltazar Pinto, overleden in Praia op 19.12.1586 en van D. Isabel Carneiro, gestorven in Praia op 20.09.1576. Allen werden begraven in de kerk van S. Francisco.

António en D. Beatrix hadden drie kinderen:

A1.1.5.1.3.1. Agostinho de Sousa Paim, geboren in Praia en er gestorven op 16.05.1646. Hij had een majoraat opgericht dat beheerd werd door de Paim. Hij studeerde in Lissabon vanaf 06.05.1634 en werd priester op 09.06.1643. Hij werd door zijn neef Francisco de Ornelas da Câmara, hoofdkapitein van Praia, naar het eiland S. Miguel gestuurd om te proberen D. Rodrigo da Câmara, hertog van Vila Franca, te overhalen om

D. João IV te verwelkomen. Maar Agostinho kwam geschokt terug door de onbeschofte manier waarop hij in Ponta Delgada behandeld werd.

A1.1.5.1.3.2. António de S. Tomas, geboren in Praia op 25.09.1605. Broeder Francisciaan. Hij profeste in het Franciscaans klooster van Xabregas onder de religieuze naam van broeder António de S. Tomás.

A1.1.5.1.3.3. Maria geboren in Praia op 13.05.1611. Zij trad in het klooster van Jezus de Praia, onder de religieuze naam van moeder Maria de S. Bernardo.

A1.1.6. Jerónimo Paim da Câmara, zoon van Diogo Paim en D. Catarina da Câmara Homem. Geboren in Praia in 1525 en er overleden op 04.04.1594, begraven in S. Francisco. Ridder van het Koninklijke huis en ridder van de Order van Christus. Hij was één van de vier edelen die op 11.08.1583 koning Felipe I van Spanje, die Portugal had geannexeerd, kwamen begroeten op het stadhuis van de stad Praia van het eiland Terceira.

Hij was een fervente voorstander van Felipe I, omdat hij vervolgd werd door D. António die hem in 1582 op een Engels schip gevangen zette om te beletten dat hij op het eiland zou blijven. De Engelsen hebben hem bestolen en zetten hem op een Vlaams schip dat hem naar Cabo de São Vicente bracht. Pas in 1583 kwam hij in Terceira aan op schepen van de markies van Santa Cruz. Hij was hoofdkapitein van Praia telkens zijn neef Antão Martins Homem afwezig was. Getrouwd in 1543 met D. Isabel Lopes de Andrade Machado.

Jerónimo en D. Isabel hadden vijf kinderen:

1. D. Catarina da Câmara Paim.
2. D. Branca da Câmara.
3. D. Inês de Andrade Paim.
4. Manuel da Câmara Paim.
5. Francisco da Câmara Paim.

A1.1.6.1. D. Catarina da Câmara Paim overleden in Praia op 11.11.1615, begraven in S. Francisco.

A1.1.6.2. D. Branca da Câmara overleden in Praia op 16.11.1603, begraven in S. Francisco.

A1.1.6.3. D. Inês de Andrade Paim, ongehuwd overleden in Praia op 21.07.1634, begraven in S. Francisco. Ze was erfgename van het majoraat ingesteld door haar tante D. Branca da Câmara. Nadien schonk ze die aan haar broer Francisco.

A1.1.6.4. Manuel da Câmara Paim, overleden in Praia op 02.09.1621, begraven in de kapel van de hoofdkerk. Pater vicaris in Cabo da Praia sinds 23.03.1596 en van de hoofdkerk van Praia sinds 09.08.1617.

Op 17.02.1610 had hij geweigerd deel te nemen aan een processie om D. António succes te wensen. Daarom werd hij gevangen genomen, op een Engels schip gezet die hem naar de Algarve bracht. Van daaruit werd hij overgebracht naar Lissabon waar hij vier maanden gevangen gezet werd in Aljube. Pas na 2 jaar kon hij terugkeren naar Terceira.

Samen met zijn zuster verzaakte hij aan de bevoegdheden van zijn vader ten voordele van zijn broer Francisco, in een document op 10.03.1610 opgesteld door notaris João do Canto Vieira.

A1.1.6.5. Francisco da Câmara Paim, geboren in Praia ca. 1567 en er overleden op 24.07.1643, begraven in de kapel van O.L.V. do Rosário van Praia. Volgens zijn zoon Francisco stierf hij van verdriet door de gevangenschap van zijn zoon in Limoeira. In de jaren 1586-1591 studeerde hij in Coimbra, maar beëindigde niet één cursus. In 1590 was hij bij de vloot van D. João Forjaz Pereira, graaf van Feira, in 1591 op de vloot van D. Luís Coutinho en in 1593 op de vloot van generaal Fernão Teles de Menezes.

Hij was ridder van het Koninklijk huis. Hij onderscheidde zich als kapitein van de infanterie van de stad Praia vanaf 04.07.1596. Hij verdedigde de kust in 1597 tegen een aanval van een vijandelijke vloot van meer dan 140 zeilschepen. In 1608 werd hij directeur van de versterkingen van de haven van Praia. Na de aardbeving van 24.05.1611 leidde hij de werken voor de reconstructie van Praia. In 1617 organiseerde hij de werken voor de reconstructie van het klooster van Jezus van Praia, dat eveneens bijna totaal vernield was door dezelfde aardbeving. Tijdens de zomer van 1618, toen de Turken het eiland naderden, voerde hij verdedigingswerken uit in de kuststreek.

Hij was hoofdkapitein van Praia vanaf 28.12.1620 en auditeur van de markies van Castelo Rodrigo in Praia vanaf 24.1630. Hij stond de medische diensten bij tijdens een twee jaar durende pestepidemie. Heer en erfgenaam van het Huis van zijn ouders. In Praia op 03.03.1601 trouwde hij met D. Isabel de Sousa de Ornelas.

Tien kinderen van Francisco en D. Isabel:

1. Jerónimo de Ornelas de Sousa.
2. Rafael de Ornelas de Sousa.
3. Francisco de Ornelas da Câmara.
4. Agostinho Paim da Sousa.
5. D. Francisca.
6. D. Filipa.
7. D. Águeda.
8. D. Maria.
9. João de Ornelas de Sousa.
10. Manuel Paim da Câmara (of Paim da Sousa).

A1.1.6.5.1. Jerónimo de Ornelas de Sousa geboren in Praia op 05.09.1602.

A1.1.6.5.2. Rafael de Ornelas de Sousa geboren in Praia op 14.10.1604.

A1.1.6.5.3. Francisco de Ornelas da Câmara (geboren in de stad van Praia op 12.10.1606-overleden op 28.04.1664). Hij bewees belangrijke diensten aan de stad Praia als kapitein van één van de vier infanterie compagnies vanaf 04.07.1627. Francisco werd op zijn beurt Heer en erfgenaam van het huis van zijn ouders. Hij was een edelman van het Koninklijke huis. In 1637 getrouwd met D. Filipa de Bettencourt de Vasconcelos. Ridder in de Orde van Christus sinds 03.12.1639. Als persoonlijke vertegenwoordiger van D. João IV was hij een van de best gekende figuren tijdens de bevrijdingsbeweging van de Azoren in de strijd tegen de Spanjaarden. Hij kon de weerstand breken van de Spanjaarden, die zich in het kasteel verschanst hielden. Hij verwelkomde Koning D. João IV na 1641 bij de bevrijding van het eiland Terceira van het Castiliaanse juk.

Commandeur in de Orde van S. Salvador de Penamacôr sinds 12.04.1642. Hij was ook de administrateur van de hermitage van de Heilige Geest, die hij stichtte in 1643 bovenop een rots. In opvolging van zijn vader werd hij hoofdkapitein en directeur van de versterkingswerken aan de haven van Praia op 13.02.1644.

Hij onderscheidde zich ook in de strijd in Brazilië. In 1654 werden de Hollanders definitief verdreven uit Brazilië. Op 04.02.1660 werd hij gouverneur van het kasteel van S. João Baptista van Angra. Op 27.10.1661 werd hij raadgever van de koning. Op 16.03.1663, een jaar vóór zijn overlijden, werd hij nog gouverneur van de stad Praia. De inventaris van zijn goederen gaf een bedrag van 11.902\$480 reis aan, met o.a. de Quinta van Sta Margarida van Porto Martim die toegehoorde aan zijn overgrootmoeder Isabel de Ornelas da Câmara. Hij werd begraven in de kapel van OLV do Rosário van de hoofdkerk van Praia.

Bij de feestelijkheden ter gelegenheid van de 200ste verjaardag werd een monument ingehuldigd op het plein voor de hoofdkerk van Praia, waarin gegraveerd staat: “Hier werd voor de eerste keer op de Azoren de Restauratie van de Onafhankelijkheid van Portugal geproclameerd door Francisco de Ornelas da Câmara”.

Tien kinderen van Francisco de Ornelas da Câmara en D. Filipa de Bettencourt de Vasconcelos:

1. D. Maria Vitória.
2. Braz de Ornelas da Câmara.
3. D. Joana de Vasconcelos.
4. D. Francisca da Câmara.
5. Manuel Paim de Sousa.
6. D. Filipa de Bettencourt e Vasconcelos.
7. D. Margarida de Távora.
8. D. Águeda de Eça.
9. D. Isabel.
10. D. Inês.

A1.1.6.5.3.1. D. Maria Vitória da Câmara (ook: de Sousa). Geboren in Praia op 26.03.1640 en overleden in de Conceição op 14.02.1678. In de kapel van Sta Margarida van Porto Martim (register van Cabo da Praia op 16.06.1664) getrouwd met Francisco de Bettencourt de Vasconcelos Correia e Ávila. Met nageslacht bij Bettencourt.

A1.1.6.5.3.2. Braz de Ornelas da Câmara, zoon van Francisco de Ornelas da Câmara en D. Filipa de Bettencourt de Vasconcelos, gedoopt in de kathedraal van Angra op 10.02.1642, overleden in één van zijn huizen in Lissabon boven Sta. Maria op 04.06.1709. Hij was de erfgenaam van al de goederen en de titels van zijn voorouders, de manor van Santa Luzia inbegrepen. Hij was ridder van het Koninklijke Huis sinds 1641, kapitein donatário van Vila da Praia op 02.12.1665.

Commandeur van S. Salvador de Penamacôr in de Orde van Christus sinds 21.07.1660. Door zijn testament van 18.05.1709 liet hij 4000 cruzados na aan zijn natuurlijke dochter Terese da Câmara, om zich in het klooster terug te trekken en schonk haar nadien nog 10\$000 reis per maand. Aan zijn natuurlijke zoon Francisco José liet hij een rente van 40\$000 reis per maand

en aan zijn natuurlijke dochter Maria dos Prazeres, kloosterzuster in S. Gonçalo liet hij een rente van 50\$000 per jaar.

Omdat hij alleen natuurlijke kinderen had ging het huis over op de afstammelingen van zijn broer Manuel.

Braz de Ornelas da Câmara Paim adopteerde de drie natuurlijke kinderen die hij verwekt had bij Isabel Maria Correia, echtgenote van António Lucas.

A1.1.6.5.3.2.1. Maria dos Prazeres. Zij profeste in het klooster van St. Gonçalo van Angra waar ze overleden is op 22.08.1755.

A1.1.6.5.3.2.2. Francisco José da Câmara e Vasconcelos, in Lissabon/Sta Justa geboren ca. 1689 en er overleden op 17.08.1742. Na zijn humaniora aan het College de Santo Antão, studeerde hij filosofie en de kerkelijke leerstellingen. Hij onderbrak zijn studie in 1707 om als militair deel te nemen aan de Spaanse Successieoorlog. Bij de marine maakte hij de campagnes mee van 1708 en 1709. Na de oorlog bleef hij bij het leger, waar hij opklom tot zeekapitein van de schepen van de kustbeveiliging.

Als onwettige zoon had hij grote discussies met zijn neven. Op 01.02.1717 voor notaris António Nogueira da Cruz moest hij aan zijn neef Francisco Paim da Câmara de onroerende goederen van zijn vader afstaan, maar moest niet ook de opbrengsten van die eigendommen uitkeren, zoals Francisco geëist had.

A1.1.6.5.3.2.3. D. Teresa Josefa da Câmara, geboren in Lissabon/Encarnação op 13.10.1686, als dochter van onbekende ouders. Zij trouwde in Lissabon/Anjos op 20.08.1771 met Tomás de Vila Nova Infante, geboren in Santarém/St. Milagre op 10.02.1671, gedoopt op 28.09.1671 en overleden in Santarém op 04.06.1730. Hij was kapitein van de ruitery en ridder van de Orde van Christus op 14.11.1686. Zoon van Tristão Nunes Infante de Sequeira en zijn tweede vrouw D. Maria Antónia Lobo de Sequeira.

Vier kinderen van D. Teresa en Tomas:

D. Maria, D. Jerónima, Tristão en Braz.

A1.1.6.5.3.2.3.1. D. Maria Antónia Lobo de Sequeira getrouwd met Francisco Cota Falcão, zoon van Rodrigo de Resende Nogueira de Novais en van D. Brites Barreta Cota Falcão.

A1.1.6.5.3.2.3.2. D. Jerónima Joaquina Infante da Câmara e Ornelas, geboren in Santarém/S. Nicolau op 10.05.1714. Getrouwd in maart 1740 met Francisco Felix Pereira, zoon van Francisco Lopes da Silva en D. Helena Josefa.

Eén dochter van D. Jerónima en Francisco:

A1.1.6.5.3.2.3.2.1. D. Ana Margarida Infante da Câmara, geboren in Santarém/Marvila. Getrouwd in Lissabon/S. Nicolau met João Nogueira Cardoso geboren in Lissabon/S Nicolau, zoon van kapitein António Nogueira de Araújo en D. Emerenciana Terese de Jesus.

Eén zoon van D. Ana en João:

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1. Francisco Infante da Câmara Nogueira de Araújo, geboren in Santarém/Marvila en er overleden in 1835. Griffier bij het gerecht in Santarém/Marvila. Getrouwd met D. Maria Bárbara de Azevedo Monte, overleden in Santarém in 1834.

Francisco en D. Maria hadden twee kinderen:

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.1. D. Maria de Piedade Infante da Câmara in 1834, getrouwd met Pedro Joaquim Correia de Lacerda, geboren in Lissabon/Sta Isabel op 13.10.1787 en overleden in Estremoz in 1834, dochter van José Joaquim Correia de Lacerda, ridder van het Koninklijke huis op 28.04.1775, majoor van het Legioen van Cruz do Taboada, en van D. Ana Camila de Portugal da Silveira.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2. Carlos Infante da Câmara, overleden in Santarém in 1858. Getrouwd in Lissabon/S. Pedro de Alcântara op 29.12.1825 met D. Maria Gabriela Pimenta de Sousa, dochter van Dr. Manuel Porfirio António de Sousa en D. Maria Peregrina Pimenta.

Carlos en D. Maria hadden 14 kinderen:

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.1. Maria Carlota, overleden op de ouderdom van 23 maanden.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.2. Maria Augusta da Câmara, ongehuwd overleden.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.3. Francisco, overleden 13 maanden oud.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.4. Francisco, overleden 18 maanden oud.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.5. Pedro, overleden 7 maanden oud.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.6. Maria Inês, gestorven 13 dagen oud.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.7. António Eugénio, gestorven in zijn 14de levensjaar.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.8. D. Maria Luísa Infante da Câmara op 06.03.1858 getrouwd met Fernando de Sousa, overleden in Estremoz als legerofficier.

Eén zoon van D. Maria en Fernando:

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.8.1. Alberto Infante da Câmara op 06.03.1858 getrouwd met D. Maria do Carmo de Almeida, met nageslacht bij do Carmo.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.9. Maria Júlia, overleden 13 maanden oud.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.10. Maria Amélia Infante da Câmara, ongehuwd.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.11. Emílio Augusto Infante da Câmara, geboren op 10.02.1842. Functionaris van de Administratie van de Portugese Posterijen in Santarém, stichter en commandant van de Vereniging van de Vrijwillige Brandweermannen van Santarém. Getrouwd in Santarém/S. Nicolau op 09.02.1865 met D. Maria Luísa Santa Maria Silva Saturnino, dochter van José Francisco da Silva Saturnino, eigenaar, en van D. Margarida de Cortona Gameira Zuzarte Santa Maria.

Twee kinderen van Emílio en D. Maria:

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.11.1. Carlos Infante da Câmara, geboren op 29.07.1866. Luitenant van de Infanterie. Hij nam deel aan de republikeinse opstand op 31.01.1890 in Porto. Daarvoor werd hij uit het land gezet en kon terugkeren naar Portugal in 1893. In Lissabon/Santos-o-Velho op 18.03.1905 getrouwd met D. Clotilde Alice Rodrigues.

Zij hadden twee kinderen:

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.11.1.1. Emílio Infante da Câmara, geboren op 20.08.1907.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.11.1.2. Carlos Infante da Câmara, geboren op 15.06.1912.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.11.2. D. Maria Ernestina da Silva Infante da Câmara, geboren op 21.09.1870. Op 26.03.1900 getrouwd met José Henriques de Sá, eigenaar in Alcanhões.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.12. Maria Eugénia, overleden 13 dagen na de geboorte.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.13. Maria Felícia, overleden na 20 maanden.

A1.1.6.5.3.2.3.2.1.1.2.14. D. Eugénia Infante da Câmara, geboren in Lissabon op 09.04.1837 en overleden in Rio de Janeiro in 1879. Zij was een dramaticus en een schrijfster. Zij schitterde in 1852 in Lissabon in het theater van de Ginásio, in Porto in 1858 in het theater S. João. Daarop vertrok ze naar Brazilië waar ze een intense dramatische activiteit ontwikkelde in Rio de Janeiro en in de staten van het Noorden.

A1.1.6.5.3.2.3.3. Tristão José Infante da Câmara e Sequeira, geboren in de Quinta de Alpompé, S. Domingos de Vale de Figueira op 03.02.1718. In gevangenschap in de Aljube, trouwde hij per procuratie in de kathedraal van Lissabon op 20.07.1747 met D. Ana Maria Joaquina, geboren in Torres Novas/S. Pedro, dochter van João Madeira, legersergeant en van D. Joana Baptista de Oliveira.

A1.1.6.5.3.2.3.4. Braz de Ornelas Infante da Câmara, geboren in Santarém/S. Vicente do Paúl op 17.06.1720. In S. Vicente do Paúl op 13.02.1747 getrouwd met D. Quitéria Maria Neto, geboren in S. Vicente op 13.02.1735, dochter van António José Travessos en van D. Maria Duarte.

Acht kinderen van Braz en D. Quitéria:

1. António.

2. Luís.

3. José.

4. Francisco.

5. Manuel.

6. D. Leonor.

7. Braz.

8. D. Maria.

A1.1.6.5.3.2.3.4.1. António Infante da Câmara de Ornelas, geboren in S. Vicente do Paúl op 10.08.1755 en overleden in Lissabon/Junqueira. Ongehuwd. Hij erfde het huis van zijn vader. Ridder van het Koninklijke huis op 10.01.1792.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2. Luís Infante da Câmara de Ornelas, geboren in S. Vicente do Paúl en overleden in Santarém. Hij nam de erfenis van zijn overleden broer over. Ongehuwd.

Met de ongehuwde D. Maria Carolina had hij vier kinderen:

1. Braz.

2. D. Emília.
3. D. Carolina.
4. Emílio.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.1. Braz de Ornelas Infante da Câmara, ongehuwd overleden.

Braz had één natuurlijke zoon:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.1.1. Manuel de Ornelas, ongehuwd overleden.

Hij had drie natuurlijke kinderen:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.1.1.1. Braz de Ornelas Infante.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.1.1.2. Luís de Ornelas Infante.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.1.1.3. Alice de Ornelas Infante, ongehuwd overleden.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.2. D. Emília Infante da Câmara getrouwd met Dâmasso Monteiro.

Eén dochter:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.2.1. D. Maria Emília Infante da Câmara Monteiro getrouwd met João do Couto Simões. Zonder nageslacht.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.3. D. Carolina Infante da Câmara getrouwd met haar schoonbroer Dâmasso Monteiro. Met nageslacht, uitgestorven.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4. Emílio Infante da Câmara, geboren in Santarém/S. Vicente de Paul in 1799 en er overleden op 01.03.1875. Hij werd gelegaliseerd door een geschrift voor notaris António Couto Magalhães op 21.10.1808. Op 27.08.1824 trouwde hij met D. Emília César de Mac-Mahon, geboren in Lissabon/S. Julião, dochter van Baltazar César en D. Maria Emília Garrido Mac-Mahon.

Emílio en D. Emília hadden vier kinderen:

1. Emílio.
2. D. Maria Henriqueata.
3. D. Maria de Jesus.
4. Nuno.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1. Emílio Infante da Câmara Jr, geboren in Santarém/S. Vicente do Paúl op 07.07 1853. Getrouwd met D. Maria Emília da Mota, geboren in Pombalinho/Santarém, dame met een groot fortuin door de Casa Agrícola Infante da Câmara, dochter van José da Mota Gaspar en van D. Gertrudes da Mota.

Vier kinderen van Emílio en D. Maria:

1. D. Maria Emília.
2. D. Isabel.
3. Emílio.
4. José.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1. D. Maria Emília Infante da Câmara, geboren in Santarém, S. Vicente do Paúl op 20.08.1877, overleden in Lissabon op 20.09.1966. Getrouwd met Dr. Augusto Francisco de Assis geboren in Torres Vedra in 1876 en overleden in Alhandra op 19.06.1926, zoon van Domingo de Assis en D. Maria Joaquina Assis.

Vijf kinderen van D. Maria en Dr. Augusto:

1. D. Maria.
2. D. Isabel.
3. D. Manuela.
4. D. Emiliana.
5. Joaquina.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.1. D. Maria da Conceição Infante da Câmara Assis geboren in Alhandra op 10.07.1899. Op 25.11.1920 in Lissabon getrouwd met Jorge Henrique Afonso Pacheco de Burnay geboren in Lissabon op 07.01.1898, zoon van Jorge Burnay en D. Josefina Pacheco y Lerdo de Tejada.

D. Maria en Jorge hadden één dochter:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.1.1. D. Maria da Assunção Infante da Câmara Assis Pacheco, geboren in Alhandra in 1921. Getrouwd in Cascais op 15.10.1942 met José Nunes Ereira, geboren in Lissabon in 1916 en overleden in 1974, zoon van Joaquim Nunes Ereira en van D. Tomásia da Conceição Canas.

Drie kinderen van D. Maria en José:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.1.1.1. Joaquim Burnay Nunes Ereira geboren in Cascais.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.1.1.2. D. Maria de Fátima Burnay Nunes Ereira, geboren in Cascais. Getrouwd met José Lobo Guedes, geboren op 03.12.1944, zoon van Fernando van Zeller Guedes en van D. Maria Amália Cabral Lobo de Vasconcelas. Met nageslacht.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.1.1.3. José Burnay Nunes Ereira, geboren in Cascais op 07.11.1950. Op 24.09.1977 getrouwd met D. Maria de Fátima Miranda de Avilez, geboren op 13.10.1952, dochter van D. Domingo Maria de Avilez Lobo de Almeida de Melo e Castro en van D. Babete Elvira de Miranda, gedoopt in de kathedraal van Bandeira in Angola op 28.02.1917.

Twee kinderen van José en D. Maria:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.1.1.3.1. D. Teresa de Avilez Burnay Ereira, geboren in Lissabon op 02.04.1978.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.1.1.3.2. José de Avilez Burnay Ereira, geboren in Lissabon op 24.10.1979.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.2. D. Isabel Infante da Câmara Assis, geboren in Alhandra, Vila Franca de Xira op 12.08.1902 en overleden in Lissabon/Santos-o-Velho op 29.08.1937.

Op 28.08.1924 getrouwd met José van Zeller Pereira Palha, geboren in Vila Franca da Xira op 16.09.1895, zoon van Constantino Nicolau Pereira Palha en van D. Maria do Patrocinio Palha van Zeller.

Twee kinderen van D. Isabel en José:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.2.1. D. Maria Teresa de Jesus de Assis Pereira Palha, geboren in Alhandra op 07.04.1927, officier van de Orde van de Benemerência. Op 25.04.1946 in Vila Franca da Xira getrouwd met D. Luís Maria da Assunção de Sousa e Holstein Beck, hertog van Palmela. Met nageslacht bij Borges.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.2.2. José de Assis van Zeller Pereira Palha, geboren in Alhandra op 24.12.1928. Op 18.10.1929 getrouwd met D. Maria Isabel do Rosário de Melo da Cunha Mendonça e Menezes, dochter van D. António do Carmo de Mela da Cunha de Mendonça e Menezes en van D. Maria Teresa Falcão de Lima e Melo Baena Henrique Trigoso.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.3. D. Manuela Infante da Câmara Assis.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.4. D. Maria Emiliana Infante da Câmara Assis, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 05.06.1911. Geboren in Estoril op 11.12.1930 met José de San Romão Posser de Andrade, gedoopt in de kathedraal van Coimbra op 03.06.1905 en overleden in Estoril op 18.02.1979, zoon van José Maria Posser de Andrade en zijn eerste echtgenote D. Maria Cândida de Assis São Romão.

Twee kinderen van D. Maria en José:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.4.1. D. Maria Cândida de Assis Posser de Andrade, geboren in Estoril op 22.11.1931. Op 29.06.1953 in Sintra getrouwd met Luís Souto-Maior Ferreira Pinto Basto, geboren in Lissabon/Lapa op 24.04.1923, zoon van Eduardo Luís de Sousa Coutinho Ferreira Pinto Basto en van D. Maria Magdalena da Cunha Souto-Maior.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.4.2. José Luís de Assis Posser de Andrade geboren in Estoril op 31.12.1932. Op 28.05.1958 getrouwd in de kapel van de Quinta da Fonteira/Belas met D. Teresa de Jesus de Saldanha Pinto Basto, geboren in Lissabon/Lapa op 28.05.1933, dochter van Tomás Ferreira Pinto Basto en van D. Maria Carlota da Câmara de Saldanha. Met nageslacht.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.1.5. Joaquina Infante da Câmara Assis.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2. D. Isabel Mota Infante da Câmara, geboren in S. Vicente de Paúl op 30.11.1878 en overleden in Chamusca op 14.08.1969. In Lissabon/S. Nicolau op 02.11.1904 getrouwd met Norberto de Vasconcelos Mascarenhas Pedroso, geboren in Chamusca op 09.08.1877 en er overleden op 31.01.1968, bachelor in Agronomie en doctoraat aan de universiteit van Montpellier.

Burgemeester van Chamusca (1909-1910), groot grondbezitter, zoon van Dr. José de Vasconcelos de Mascarenhas Pedrosa, burgemeester van Chamusca en van D. Maria Avelina Palyart Carvão.

Twee kinderen van D. Isabel en Norberto:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2.1. José Infante da Câmara Pedroso, geboren in Casalinho, Chamusca op 02.11.1910 en overleden in Lissabon op 11.09.1980.

Eerste huwelijk op 14.01.1946 met D. Maria da Conceição Frazão, geboren in Aicaria, Porto de Mós in 1928 en overleden in Chamusca op 11.01.1950, dochter van Alberto de Mendonça Frazão en van D. Francelina da Conceição. Tweede huwelijk op 05.08.1951 met zijn schoonzuster D. Carminda da Conceição Frazão. Met nageslacht.

Twee kinderen uit het eerste huwelijk van José met D. Maria:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2.1.1. José Norberto Frazão Pedroso geboren in Lissabon op 24.07.1947. Dierenarts.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2.1.2. António Frazão Pedroso geboren in Lissabon op 12.07.1948.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2.2. Emílio Infante da Câmara Pedroso, geboren in Casalinho, Chamusca op 30.07.1914 en overleden in Lissabon op 23.05.2000. Burgerlijk ingenieur van de Universiteit van Zürich. Getrouwd in Lissabon op 16.12.1945 met D. Alice Eugénia Gondim de Quadros Côrte-Real, geboren in Viseu/Westelijke wijk op 24.02.1920, dochter van Alfredo Augusto de Quadros Côrte-Real en van D. Maria Adelaide Gondim.

Zij hadden drie kinderen:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2.2.1. Norberto Gondim Infante da Câmara Pedroso, geboren in Lissabon op 09.08.1941. Getrouwd in Sintra/Sta. Maria op 02.09.1963 met D. Maria Luísa Areias Restani Pinto geboren in Lissabon/Benfica in 1945, dochter van António Restani Pinto en D. Maria Luísa Coelho Areias.

Norberto en D. Maria hadden drie kinderen:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2.2.1.1. Nuno Infante da Câmara Pedroso, geboren in Lissabon op 31.06.1961.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2.2.1.2. Luís Infante Pedroso geboren in Lissabon op 02.10.1966.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2.2.1.3. Norberto Infante Pedroso geboren in Lissabon op 25.11.1968.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2.2.2. D. Emília Infante da Câmara Pedroso geboren in Lissabon, S. Sebastião op 17.11.1943. In St. António van Estoril op 31.08.1963 getrouwd met José Albano Salter Cid Ferreira Tavares, geboren op 04.02.1942, de gekende zanger José Cid, zoon van Francisco Albano Coutinho Ferreira Tavares en D. Fernanda Salter Cid Freire Gameiro. Gescheiden.

D. Emília en José hebben één dochter:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2.2.2.1. D. Ana Sofia Infante da Câmara Pedroso Cid Tavares, geboren op 23.09.1964.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.2.2.3. Emílio Infante da Câmara Pedroso, geboren in Lissabon op 19.06.1945. Getrouwd in Dorbes, Sertã, op 08.08.1964 met D. Maria Leonor Areias Restani Pinto, dochter van António Restani Pinto en D. Maria Luisa Coelho Areias.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.3. Emílio Infante da Câmara Jr. Geboren in Vale da Figueira, Santarém, op 06.08.1888. Baccalaureaat Rechten aan de Universiteit Coimbra 1911. Directeur de van Compagnie van de Lezírias do Vale do Tejo-e-Xira en Alentejo (1945), eigenaar van uitgestrekte domeinen in Vale de Figueira, Vila Franca da Xira en Alentejo. Specialist in het selecteren van paarden, koeien en schapen.

Op 05.05.1915 getrouwd met D. Maria da Nazaré de Almeida e Silva Centeno, geboren in Lissabon/Santos-o-Velho op 24.01.1893, dochter van António Centeno, baccalaureaat Rechten, beheerder van de verenigde Compagnies van Gas en Elektriciteit, en van D. Maria da Nazaré de Almeida.

Drie kinderen van Emílio en D. Maria:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.3.1. Emílio Centeno Infante da Câmara geboren in Lissabon/Pena op 23.11.1916.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.3.2. António Caetano Centeno Infante da Câmara, geboren in Lissabon/Pena op 06.06.1917. In de kapel van OLV do Perpétuo Socorro in het paleis van zijn grootvader langs moeder kant in Lissabon/Pena op 17.08.1942 met D. Berta Maria de Melo Abreu César Ferreira, geboren in Lissabon/Benfica op 24.11.1919, zoon van Raúl César Ferreira, legerofficier, professor aan de Escola Naval, en van D. Lucília Maria de Melo Abreu.

Één dochter van António en D. Berta:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.3.2.1. D. Maria da Nazaré Ferreira Infante da Câmara, geboren in Lissabon/Benfica op 20.10.1943. Zij trouwde in Queluz op 23.12.1963 met Diogo de Portugal Trigueiros de Aragão. Met nageslacht in de familie Ornelas.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.3.3. Fernando Centeno Infante da Câmara, geboren in Lissabon/Pena op 16.07.1919. Getrouwd met D. Maria Henriqueta Xavier Amado da Cunha, dochter van António de Barros Amado da Cunha en D. Virgínia Xavier.

Eén zoon van Fernando en D. Maria:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.3.3.1. Emílio da Cunha Infante da Câmara.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4. José Infante da Câmara, geboren in S. Vicente do Paúl, Santarém, op 11.01.1891 en overleden in Cascais op 18.10.1961. Getrouwd in Lissabon/Mártires op 28.03.1914 met D. Maria Luisa Schwalbach Ribeiro da Silva geboren in Lissabon/Mártires op 06.07.1893, dochter van Carlos Manuel Ribeiro da Silva en D. Maria Luisa Pereira de Eça de Albuquerque Schwalbach, kleindochter langs vaders kant van Libânio Ribeiro da Silva (1824-1895), 1ste burggraaf en 1ste graaf van Ribeiro da Silva en van zijn echtgenote en nicht D. Henriqueta Ribeiro da Silva, kleindochter langs moeders kant van João Pedro Schwalbach (1817-1878), brigadegeneraal, en van D. Cristina Augusta Pereira de Eça e Albuquerque.

Twee kinderen van José en D. Maria:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.1. D. Maria Luísa Ribeira da Silva Infante da Câmara, geboren in Lissabon/Anjos op 27.01.1915 en daar getrouwd op 28.11.1934 met Francisco Maria das Vitíras de Lancastre de Almeida Garrett, geboren op 05.07.1909, 3de burggraaf van Almeida Garrett. Zonder nageslacht.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2. José Ribeira da Silva Infante da Câmara, geboren in Lissabon. Getrouwd met D. Rita Morales de los Rio de Castro, dochter van Francisco Cardoso de Castro en van D. Carmen Morales de los Rios y Bunay.

Zeven kinderen van José en D. Rita:

1. D. Maria Luisa.
2. D. Maria do Carmo.
3. D. Maria Teresa.
4. D. Maria da Assunção.
5. José.
6. Pedro.
7. Luís.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.1. D. Maria Luísa de Castro Infante da Câmara getrouwd met Francisco Marquez da Cruz.

Vier dochters van D. Maria en Francisco:

- A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.1.1. Teresa Infante da Câmara Marques da Cruz.
 A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.1.2. Rita Infante da Câmara Marques da Cruz.
 A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.1.3. Joana Infante da Câmara Marques da Cruz.
 A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.1.4. Isabel Infante da Câmara Marques da Cruz.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.2. D. Maria do Carmo de Castro Infante da Câmara, geboren in Lissabon in 1950. Getrouwd met Manuel Alzina Santos Lima, zoon van Joaquim de Oliveira Santos Lima en van D. Maria Fernanda Norton de Sommer Alzina.

Eén dochter van D. Maria en Manuel:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.2.1. Joaquim Infante da Câmara Santos Lima, geboren in Lissabon/S. Domingos op 06.03.1973. Aannemer.

Getrouwd in Santarém op 12.12.1998 met D. Isabel dos Reis Mota de Sá Nogueira, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 22.07.1973, dochter van Bernardo Lemos da Sá Nogueira en D. Maria Luísa dos Reis Mota. Met nageslacht.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.3. D. Maria Teresa de Castro Infante da Câmara, geboren in Vale de Figueira op 15.10.1955. Getrouwd met Lopo José Sá Coutinho de Carvalha, geboren op 29.05.1953, zoon van Lopo Manuel Carocha de Carvalha, professor aan de faculteit geneeskunde van Lissabon, en van D. Maria Emília de Sá Pereira Coutinho Souto-Maior.

Twee kinderen van D. Maria en Lopo:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.3.1. Lopo Infante da Câmara de Carvalha geboren in Almeirim op 18.01.1986.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.3.2. D. Mariana Infante da Câmara Lopo de Carvalho geboren in Almeirim op 04.11.1988.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.4. D. Maria da Assunção de Castro Infante da Câmara geboren in Lissabon op 15.07.1957. Getrouwd in Santarém op 01.08.1972 met José Maria Pinto Basto Mascarenhas, geboren in Lissabon/Lapa op 10.03.1945, zoon van D. António Mascarenhas en van D. Maria Luísa Souto-Maior de Sousa Coutinha Ferreira Pinto Basto.

Drie kinderen van D. Maria en José:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.4.1. D. Marta Infante da Câmara Mascarenhas geboren in Lissabon op 25.12.1973. Getrouwd met Diogo Faria de Carvalho, geboren in 1969.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.4.2. D. Maria Infante da Câmara Mascarenhas, geboren in 1982.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.4.3. D. António Infante da Câmara Mascarenhas, geboren in 1985.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.5. José de Castro Infante da Câmara getrouwd met D. Cristina Esquível.

Drie kinderen van José en D. Cristina:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.5.1. José Esquível Infante da Câmara.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.5.2. D. Constança Esquível da Câmara.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.5.3. Luís Esquível da Câmara.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.6. Pedro de Castro Infante da Câmara, gehuwd.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.7. Luís de Castro Infante da Câmara getrouwd met D. Rita Esquível.

Drie dochters van Luís en Rita:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.7.1. D. Rita Esquível Infante da Câmara.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.7.2. D. Caetana Esquível da Câmara.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.1.4.2.7.3. D. Maria da Pureza Esquível da Câmara.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.2. D. Maria Henriqueta Infante da Câmara, geboren ca. 1855. Getrouwd met Nuno Bento de Brito Taborda, kolonel van de genietroepen, zoon van Nuno Augusto de Brito Homem Ferreira Taborda en van D. Georgine de Thierry.

D. Maria en Nuno hadden één dochter:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.2.1. D. Maria Emília Infante da Câmara Taborda, overleden in oktober 1955. Op 28.12.1899 getrouwd met Simão Valdez Trigueiros de Martel, geboren op 05.01.1879 en overleden in 1946, burgerlijk ingenieur en mijnningenieur, 2de graaf van

Castelo-Branco, ridder van de Orde van Christus, zoon van João Campelo en D. Maria Henriqueta Mascarenhas Godinho Valdez.

D. Maria en Simão hadden één zoon:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.2.1.1. João Filipe Infante da Câmara Taborda Valdez Trigueiros de Martel, geboren in Lissabon op 01.12.1900 en er overleden op 05.12.1958.

Derde graaf van Castelo-Branco op 30.03.1951. Getrouwd in Lissabon op 08.10.1941 met D. Maria Vicenta Remus y Capella, geboren in Lissabon op 28.05.1910, dochter van Luís Remus en D. Augustina Capella. Met nageslacht.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.3. Maria de Jesus Infante da Câmara, gestorven in haar negende levensjaar.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.4. Nuno Infante da Câmara, geboren in 06.12.1867. Getrouwd met D. Maria Inocência Mayer da Silva Caldas, geboren op 17.06.1888.

Vijf kinderen van Nuno en D. Maria:

1. Vasco.
2. Luís.
3. D. Maria.
4. Nuno.
5. D. Maria de Lourdes.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.4.1. Vasco Infante da Câmara getrouwd met D. Maria Henriqueta Galvão de Sá Caldas.

Een dochter van Vasco en D. Maria:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.4.1.1. D. Maria Inocência Galvão de Sá Ferreira Infante da Câmara. Geboren in Lissabon op 19.01.1922. Getrouwd met Alexander de Zea Bermudez, geboren op 20.05.1922, zoon van Nuno Melo de Zea Bermudez en D. Margarida de Jesus Milho.

Vier kinderen van D. Maria en Alexander:

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.4.1.1.1. Nuno Maria da Câmara de Zea Bermudez geboren op 23.11.1949. In Lissabon op 15.04.1971 getrouwd met D. Ana Maria Passanha Guede, geboren in Lissabon/Lapa op 02.03.1948, dochter van Luís da Afonseca Passanha Guedes en van D. Maria Amélia da Costa Lima Gomes Cardoso. Met nageslacht.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.4.1.1.2. D. Maria de Conceição da Câmara de Zea Bermudez, geboren in Lissabon op 19.07.1951. Getrouwd op 21.09.1974 met José Eduardo Ferreira Simões de Almeida geboren op 21.10.1951. Met nageslacht.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.4.1.1.3. António Vasco Infante da Câmara de Zea Bermudez, geboren in Lissabon op 28.09.1952.

A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.4.1.1.4. D. Maria Infante da Câmara de Zea Bermudez, geboren in Lissabon.

- A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.4.2. Luís Infante da Câmara.
- A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.4.3. D. Maria Ernestina Infante da Câmara.
- A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.4.4. Nuno Infante da Câmara.
- A1.1.6.5.3.2.3.4.2.4.4.5. D. Maria de Lourdes Infante da Câmara.

A1.1.6.5.3.2.3.4.3. José Infante da Câmara de Ornelas, gedoopt in S. Vicente do Paúl op 05.03.1757. Priester op 12.09.1779.

- A1.1.6.5.3.2.3.4.4. Francisco gedoopt in S. Vicente do Paúl op 25.02.1759.
- A1.1.6.5.3.2.3.4.5. Manuel gedoopt in S. Vicente do Paúl op 14.12.1760.
- A1.1.6.5.3.2.3.4.6. Leonor gedoopt in S. Vicente do Paúl op 06.03.1763.

A1.1.6.5.3.2.3.4.7. Braz de Ornelas Infante da Câmara, geboren in S. Vicente do Paúl. Ordonnantieofficier. Getrouwd in Pernes, Santarém met D. Maria Josefa de Sant'Ana.

Eén dochter van Braz en D. Maria:

A1.1.6.5.3.2.3.4.7.1. Maria geboren in Pernes op 21.02.1777.

A1.1.6.5.3.2.3.4.8. D. Maria Infante da Câmara getrouwd in Pernes, Santarém met João Frazão Lopes.

- A1.1.6.5.3.3. Joana de Vasconcelos, geboren in Praia op 09.09.1645.
- A1.1.6.5.3.4. Francisca da Câmara, tweelingzuster van Joana de Vasconcelos.

A1.1.6.5.3.5. Manuel Paim de Sousa. Geboren in Praia op 22.03.1649, overleden in Sta Luzia op 02.08.1693 en begraven in de kerk van het klooster van de Capuchos. Hij was een edelman van het Koninklijke Huis, ridder in de Order van Christus vanaf 1660.

Op 30.06.1669 getrouwd met D. Maria Paula Borges de Ávila Pereira. Getuigen van dit huwelijk waren de markies de Minas, de graven van Mesquitela en de graven van Prado, die in 1669 Koning Alfonso VI begeleidden naar Angra.

D. Maria was eigenares van een zeer belangrijk majoraat en had ook hoge juridische functies die ze op 23.08.1688 overdroeg aan haar echtgenoot. Manuel erfde de goederen en titels van zijn voorouders na de dood van zijn broer Braz in 1709.

Even een woord van uitleg over D. Alfonso VI (1643-1683). Hij werd de 23ste koning van Portugal op 06.11.1656. Regentschap van zijn moeder tot in 1662.

Op 09.09.1667 moest hij wegens zijn zwakke fysische en mentale gezondheidstoestand troonsafstand doen ten voordele van zijn broer D. Pedro II, die tot aan de dood van Alfonso VI de titel aannam van prins-regent van Portugal. Eerst kreeg Alfonso VII kamerarrest in het paleis van Sintra. Om politieke moeilijkheden te vermijden werd hij in 1669 overgebracht naar Terceira. Terugkeer naar Sintra in 1673, waar hij 10 jaar later stierf.

Manuel en D. Maria Paula hadden dertien kinderen:

1. Ana Maria.
2. Francisco Paim da Câmara Sousa e Ávila.

3. D. Isabel de Santo António.
4. D. Jerónima Maria Paim da Câmara e Sousa.
5. Nicolau.
6. Lázaro Paim da Câmara e Saavedra.
7. Gaspar Paim da Câmara.
8. D. Filipa Jerónima do Sacramento.
9. Duarte Paim da Câmara.
10. João Paim da Câmara.
11. Braz de Ornelas da Câmara.
12. José.
13. Manuel.

A1.1.6.5.3.5.1. Ana Maria geboren op 15.11.1670, gedoopt in Sta. Luzia op 24.11.1670, overleden op 02.08.1672 in gruwelijke pijnen.

A1.1.6.5.3.5.2. Francisco Paim da Câmara Sousa e Ávila (ook Francisco Borges de Ávila Paim de Sousa, ook: Francisco Paim Borges d'Ávila de Ornelas da Câmara), geboren op 08.12.1671, gedoopt in de kerk van Sta Luzia op 16.12.1671, overleden op 03.06.1730, begraven in de kathedraal. Ridder van de Orde van Christus sinds 06.08.1685. Van 10.03.1685 tot 11.11.1711 was hij kapitein van de ordonnanties van Angra. Edelman bij het Koninklijke Huis sinds 07.10.1686.

Op 11.11.1711 werd hij hoofdkapitein van de stad Praia, maar op 06.06.1725 werd hij afgezet wegens buitensporige partijdigheid. Hij was erfgenaam van het huis en de titels van zijn voorouders. In Horta/ Faial op 12.03.1698 getrouwd met D. Jerónima Maria de Montojos da Silveira (van de familie Brum).

Francisco en D. Jerónima Maria hadden vijftien kinderen:

1. D. Maria Antónia.
2. D. Josefa
3. Manuel Inácio
4. Maria Paula.
5. D. Antónia Águeda.
6. Tomás José.
7. Jerónimo.
8. D. Joana de Brum.
9. João Paim.
10. D. Ana Inácia.
11. José Paim.
12. António.
13. D. Jerónimo.
14. Caetano Paim.
15. D. Rita Inácia.

A1.1.6.5.3.5.2.1. D. Maria Antónia de Santo Tomás Paim, geboren in 1698 en ongehuwd overleden in Sta Luzia, begraven in de Capuchos.

A1.1.6.5.3.5.2.2. D. Josefa Maria Paim de Montojos, gedoopt in de kathedraal op 14.03.1700 en in Horta overleden op 29.05.1767. In S. Pedro/Angra op 17.06.1720 getrouwd met haar neef Jerónimo Xavier de Brum da Silveira Pórras Frias Taveira. Met nageslacht hier.

A1.1.6.5.3.5.2.3. Manuel Inácio de Ornelas Borges d'Ávila Paim da Câmara. Gedoopt in de kathedraal op 30.07.1701 en overleden in Sta Luzia op 09.07.1757 bij een aardbeving. Uit schrik sprong hij uit het venster op straat, waar honden hem doodgebeten hebben.

Hij was ridder van het Koninklijke huis sinds 16.09.1720, hoofdkapitein sinds 31.07.1741, lid van het Heilige Office sinds 16.12.1742, ridder van de Orde van Christus op 28.08.1751. Hij was vier keer raadgever op het stadhuis van Angra. Als grootgrond bezitter en kweker van tarwe kreeg hij grote problemen met het stadhuis van Angra, die hem wilde beletten tarwe uit te voeren naar het continent. Ten slotte werd dit toch toegelaten op 08.11.1740. In 1753 bouwde hij de kapel van Sta Rita in de Serra de Santiago.

Hij trouwde op 22.11.1723 met zijn nicht D. Jerónima Maria de Brum da Silveira, met nageslacht (familie Brum).

A1.1.6.5.3.5.2.4. Maria Paula de Brum, gedoopt in de kathedraal op 12.01.1703.

A1.1.6.5.3.5.2.5. D. Antónia Águeda Francisca de Montojos Paim da Câmara, gedoopt in de kathedraal op 26.05.1704 en er begraven op 29.12.1779. Op 01.06.1723 in de kapel van de OLV kerk da Navidade getrouwd met Inácio de Távora Merens (nageslacht bij Távora).

A1.1.6.5.3.5.2.6. Tomás José Paim de Bettencourt de Ornelas da Câmara Borges d'Ávila (ook: Tomás de Montojos Paim da Câmara de Ornelas e Sousa). Gedoopt in de kathedraal op 25.02.1707, waar ook de begrafenisplechtigheid plaats vond op 01.12.1767, met begrafenis in de kerk van het klooster van de Capuchos. Hij werd ridder van het Koninklijke huis op 02.05.1737. Hij was rechter op het stadhuis van Angra in 1744, 1756 en 1762.

Op 06.08.1758 getrouwd met zijn nicht D. Francisca Efigénia de Montojos Paim da Câmara (van de familie Brum). Na 1737 beheerde D. Francisca verder het grote huis van haar overleden echtgenoot.

Drie kinderen van Tomás en D. Francisca:

1.1.6.5.3.5.2.6.1. Teotónio Manuel Inácio de Ornelas Borges d'Ávila Paim da Câmara. Gedoopt in de kathedraal op 01.02.1760 in zijn volledige naam wat in die tijd uitzonderlijk was. Zijn dooppeter was D. António Taveira Brum da Silveira, aartsbisschop van Goa. Plots overleden in Sta Luzia op 24.11.1801 en begraven in de Capuchos.

Later verving hijzelf de familienaam Borges van zijn overgrootmoeder langs vaders kant, D. Paula Borges d'Ávila door de familienaam Bruges van zijn achtste overgrootvader langs vaders kant, namelijk Jácome de Bruges. Zo werd de familienaam Bruges na 8 generaties in ere hersteld.

Hij was Heer van het paleis van Sta Luzia en van alle goederen van zijn voorouders. van het Koninklijke huis op 23.09.1776. Hij was eigenaar van de brigantijn 'Santa Luzia', een licht vrachtschip, dat reizen maakte naar Madeira en Lissabon. Dit type schip werd vroeger veel gebruikt voor zeeroverijen.

Op het eiland Faial trouwde hij op 18.03.1777 met zijn nicht D. Josefa Jerónima Paim da Câmara (familie Brum).

Eén natuurlijke dochter:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1. D. Isabel Madalena de Ornelas Paim da Câmara, geboren in S. Bento en overleden op 19.02.1843 volgens de getuigenis van notaris António Borges Leal.

Zij trouwde op 29.11.1805 met João Bernardo de Almeida, geboren in Almada in 1773 en begraven in de kathedraal van Angra op 07.05.1854. Hij was kapitein-kwartiermeester van de artillerie van het kasteel van S. João Baptista.

De familie van Teotónio wilde aanvankelijk niet horen van die bastaarddochter, maar heeft achteraf dit feit toch aanvaard. Dr. André Eloy en zijn zoon Teotónio zijn later zelfs de peters geworden van twee kinderen van D. Isabel.

Tien kinderen van D. Isabel en João Bernardo:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.1. D. Maria José de Almeida, gedoopt in de kathedraal op 16.09.1806. Getrouwd op 20.02.1854 met António de Sousa Nunes, geboren in Praia de Graciosa, zoon van Manuel de Sousa, zeevaarder, en van Francisca de Jesus. Zij leefde teruggetrokken in het klooster van S. Gonçalo, dat ze verliet om te huwen.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.2. Antónia de Ornelas de Almeida, gedoopt in de kathedraal op 11.10.1807. Zij leefde teruggetrokken in het klooster van Gonçalo in 1843.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.3. Matilde de Almeida, geprofeste zuster van het klooster van S. Gonçalo, waarvan zij abdis werd. Na haar overlijden werd het klooster definitief gesloten.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.4. Patrícia de Almeida, gedoopt in de kathedraal op 20.03.1811. Peter en meter waren Dr. André Eloy de Noronha en zijn echtgenote D. Rita Pulquéria de Ornelas. Patrícia is overleden op 08.08.1811.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.5. Teotónio Maria de Almeida, gedoopt in de kathedraal op 20.03.1813 en er begraven op 1823.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.6. André de Almeida, gedoopt in de kathedraal op 17.03.1816. Zijn peter was Teotónio de Ornelas. André werd begraven in de kathedraal op 14.01.1819.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.7. João Augusto de Almeida, gedoopt in de kathedraal op 01.06.1818. Hij was nog in leven in 1843.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.8. D. Maria Paula de Almeida de Ornelas, in de kathedraal gedoopt op 29.07.1821 en begraven in de Conceição op 01.11.1902. Zij trouwde in de kathedraal op 05.06.1847 met João Correia de Melo, geboren in Praia de Graciosa en overleden vóór 1902. Hij was legerkorporaal bij het regiment van de infanterie nr 5 gestationeerd in Angra. Zoon van Manuel Correia de Melo en van Antónia Rosa.

De vader van D. Maria, João Bernardo, zelf van niet niet adellijke familie, ergerde zich er nu aan dat zijn dochter trouwde ver onder haar stand. Que devina comedia!

Twee kinderen van D. Maria en João:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.8.1. D. Amélia Benedita de Melo. Geboren in S. Pedro/Ponta Delgada op 07.02.1851 en overleden op 19.05.1902 in Angra/Conceição. Deze naaister had een dochter met João Pacheco.

Eén natuurlijke dochter van D. Amélia en João Pacheco:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.8.1.1. D. Amélia do Carmo de Ornelas, de Trombone. Geboren op 19.07.1878 in Conceição en in 1958 in het hospitaal van S. José ongehuwd gestorven in 1958. Zij was de universele erfgename van haar moeder. Van Carlos Lopes Banhos had ze twee natuurlijke zonen (familie Lopes Banhos).

Een natuurlijke zoon van D. Amélia en een onbekende vader:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.8.1.1.1. Álvaro da Silva in 1894 gedoopt in de kathedraal. Smid. In de kathedraal op 13.12.1915 getrouwd met D. Basília do Nascimento Espínola Pereira, geboren in Conceição in 1899, dochter van José Maria Espínola Pereira, geboren in Praia van Graciosa, en van D. Maria do Nascimento, geboren in Sta Luzia.

Eén dochter van Álvaro en Basília:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.8.1.1.1.1. D. Amélia Pereira da Silva, geboren in S. Pedro op 15.12.1915 en gestorven in Pena/Lissabon op 08.02.1990. Zij trouwde op 14.12.1939 in Lissabon met João Álvares, functionaris van de 'Gazeta dos Caminhos de Ferro'. Zonder nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.8.2. João, gedoopt in de kathedraal op 26.03.1852.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.9. D. Leopoldina Luisa de Almeida, gedoopt in de kathedraal op 07.04.1824. Zij leefde teruggetrokken in het klooster van S. Gonçalo waar ze uittrok om te huwen. In de kathedraal op 04.11.1854 getrouwd met António Borges Pinheiro Jr. Zonder nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.1.10. António Ornelas de Almeida, geboren in 1827 en ongehuwd gestorven op 07.02.1890 in het tehuis voor bedelaars.

Een dochter van Teotónio Manuel en D. Josefa Jerónima Paim da Câmara:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2. D. Rita Pulquéria Jerónima de Ornelas Bruges Paim da Câmara. Geboren in Sta Luzia op 15.06.1778 en er overleden op 10.10.1823 om 21u.

Zij was de rijkste erfgename van haar tijd. Onder het juridische beheer van haar echtgenoot wist ze nog substantieel het fortuin dat ze erfde te vermeerderen door op een intensieve manier braakliggende terreinen te ontbossen, door nieuwe species planten in te voeren en door de veeteelt te ontwikkelen. Zij was eigenares van het paleis van Sta Luzia, van de grote landbouwbedrijven van Reguinho, van Bicas en van S. Pedro. Zij had een jaarlijks rendement van 4.000 cruzados.

In het paleis van Santa Luzia trouwde zij op 31.01.1802 met André Eloy Homem da Costa Noronha.

Vier kinderen van D. Rita en André:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.1. D. Maria Teotónia Augusta de Ornelas Bruges, geboren in Sta Luzia op 03.01.1803 en overleden in Conceição op 19.09.1889. In het paleis van Santa Luzia trouwde zij op 03.10.1826 met haar neef Pedro Homem da Costa Noronha Ponce de Leão. Met nageslacht bij de Noronhas. Zij was de eerste barones en later de eerste burggravin van Noronha.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.2. D. Maria Paula Júlia de Ornelas Bruges Paim da Câmara, geboren in Sta. Luzia op 17.11.1803 en overleden in S. Pedro op 16.08.1882. Een inventaris van haar goederen gaf de som op van 25.154\$380 reis. Zij stierf kinderloos. Haar eigendom ging over op haar zusters, haar neven en haar echtgenoot. In het paleis van Sta Luzia trouwde zij op 08.08.1840 met Luís Pacheco do Canto e Lima.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.3. D. Maria Isabel Leopoldina de Ornelas Bruges Paim da Câmara, geboren in Sta Luzia op 09.11.1804 en begraven in de kathedraal op 16.09.1884. Zij trouwde op 10.02.1831 in Sta Luzia met António Tomé da Fonseca Carvão Paim da Câmara. Met nageslacht bij Carvão.

*

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4. Teotónio Simão de Ornelas Bruges Paim da Câmara de Ávila e Noronha Ponce de Leão Borges de Sousa e Saavedra (één van de langste Portugese familienamen).

Hij is één van de beroemdste Azorianen. Hij had een enorm aanzien. Hij had 15 kinderen.

Geboren in Sta Luzia op 25.04.1807 en overleden in zijn Quinta da Estrela in de regio S. Pedro op 25.10.1870. Hij werd naar zijn laatste rustplaats begeleid door 20.000 mensen. Ridder van het Koninklijke Huis op 30.07.1822. Hij volgde zijn moeder D. Rita op in het paleis van Santa Luzia, erfde al haar bezittingen, o.a. een dertigtal majoraten en kapellen.

Hij was leider van de liberale beweging op de Azoren vanaf 1828. Hij was kolonel, minister en staatssecretaris van de legerleiding.

Op 09.05.1831 nam hij deel aan de slag van Ribeira do Nabo op het eiland S. Jorge, waar de liberalen de strijd wonnen. Op 23.06.1831 landde hij op het eiland Faial met de constitutionele troepen, die Faial bevrijdden. President van de regentieraad, die in 1831 in Parijs koningin D. Maria II ging begroeten en aan D. Pedro vroeg het bevel van de troepen op het eiland Terceira te willen overnemen.

Op 05.03.1832 ontving hij in zijn woonst in Sta Luzia het bezoek van keizer D. Pedro IV en gaf er een prachtig bal. Op 25.04.1832 werd hij door de keizer benoemd tot kolonel commandant van de nationale vrijwilligers van de eilanden Terceira, S. Jorge en Graciosa. Op 09.06.1832 benoemde de keizer hem tot hoofd van de stadsraad van Angra en tot eerste magistraat van deze stad. Op 17.10.1832 wordt hij benoemd tot generaal van de Nationale Corpsen, en tot chef van het Nationaal legioen van Angra.

Op 07.12.1832 werd hij benoemd tot president van de commissie belast met het organiseren van een lening van 400 contos de reis. Op 08.12.1832 verleende de hertog van Bragança, in

naam van de koningin, hem de titel van ‘burggraaf van Bruges’. Van 1836 tot 1839 was hij administrateur generaal van het district van Angra. Hij werd op 12.01.1837 commandeur van de Koninklijke militaire Orde van Christus. 05.11.1843 richtte hij op zijn kosten een kapel op voor S. Teotónio in het dorp Achadas, toen Bruges genaamd, op het grondgebied van de burggraaf van Bruges.

Op 29.01.1862 in zijn hoedanigheid van burgemeester verwelkomde hij koning D. Luís. Op 28.7.1863 kreeg hij de titel van ‘graaf van Praia da Vitória’. Hij was beheerder van 105 majoraten op Terceira en 32 op het eiland Graciosa. Hij was een van de belangrijkste grootgrondbezitters van de Azoren. Hij werd nog president van de 1ste directie van Economische Kas van Angra do Heroísmo.

*** Eerste huwelijk in het paleis van Sta Luzia op 17.02.1833 met D. Elvira Monteiro,** geboren op 16.06.1801 in New-York/S. Pedro en gestorven in Angra/S. Luzia op 20.01.1838. Haar vader, Joaquim António Monteiro werd op 20.09.1770 geboren in Funchal/Madeira en stierf na 1824 in Amsterdam. Hij vestigde zich in 1795 als handelaar in New-York en was later consul-generaal van Portugal, eerst in New-York en in 1824 in Amsterdam. Hij was op 11.11.1794 getrouwd in Funchal met D. Ana Joaquina Rosa da Silva Favila de Bettencourt e Vasconcelos. Als weduwnaar vestigde hij zich met vier kinderen op het eiland Terceira.

Vijf kinderen uit het 1ste huwelijk v. Teotónio Simão en D. Elvira Monteiro + 20.01.1838

1. Jácome.	1833
2. D. Ana Elvira.	1834
3. D. Rita.	1835
4. D. Elvira.	1835
5. Teotónio.	1836

*** Tweede huwelijk in het paleis van Sta Luzia op 25.04.1853 met gravin D. Emília Amélia de Almeida Távares do Canto.** Zij werd in juni 1816 geboren en gedoopt in S. Pedro en stierf in de Quinta do Estrela (register van Sta. Luzia) op 20.10.1869. Haar vader Joachim de Almeida Távares do Canto, gedoopt in de kathedraal van Angra op 31.03.1790, werd op 10.11.1855 vermoord door zijn zoon Francisco.

Zes kinderen vóór het 2de huwelijk 25.04.1853 van Teotónio en D. Emilia Amélia. Moeder niet met zekerheid gekend.

	Geboren	Gelegaliseerd
6. Teotónio Simão	22.09.1841	06.08.1853
7. D. Maria	17.03.1847	06.08.1853
8. D. Maria Elvira	17.07.1848	06.08.1853
9. Francisco	30.10.1849	09.07.1853
10. D. Maria Paula	26.01.1851	09.07.1853
11. André	17.04.1852	06.09.1859

Twee kinderen na het 2de huwelijk op 25.04.1853 van Teotónio en D. Emilia Amélia:

12. João	21.07.1853
----------	------------

13. D. Maria Francisca 31.03.1856

Twee natuurlijke kinderen voor zijn eerste huwelijk:

14. D. Maria Teotónia geboren in 1830.

15. D. Maria Amélia geboren in 1832.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1. Jácome de Ornelas Bruges Paim da Câmara.

Geboren in Sta Luzia op 14.12.1833, overleden in Funchal/Madeira met hartletsels op 20.01.1889 en begraven in Sta Luzia de Angra. Hij volgde zijn vader op, mits minnelijke schikkingen met de overige erfgenamen op 19.07.1871.

Ridder van het Koninklijke huis op 017.91.1867. Tweede burggraaf van Bruges op 31.12.1864, tweede hertog van Praia da Vitória op 09.11.1870. Groot-kruis in de keizerlijke Orde van Frans Jozef van Oostenrijk op 14.06.1875, Officier van de Academie van Frankrijk, Commandeur van de Orde van Christus en van de OLV da Conceição van Vila Viçosa op 21.09.1876, burgerlijke gouverneur van de districten van Angra en Ponta Delgada, afgevaardigde van het parlement, leider van de progressisten van Terceira, directeur van de Santa Casa de Misericórdia van Angra (1885-1887).

Hij volgde zijn vader op o.a. in de majoraten van Porto Martins, Reguinho en Fontáinas, waarvan hij heer en administrateur was. Veel titels en activiteiten buiten huis maar...

Glorie en verval:

...Een ruineus beheer werd het einde van een van de grootste majoraten van Terceira, generaties lang opgebouwd op de gronden door de Kroon geschonken aan de eerste gouverneur van het eiland. Het kroonjuweel, het Paleis van Sta Luzia, en het landgoed van Reguinho werden aangeslagen in 1879 en openbaar te koop gesteld op 24.07.1881 (amper 11 jaar na de dood van Jácome's vader). Er waren geen kopers. Nieuwe veiling in 1882 met verkoop voor de helft van de prijs. Het paleis werd eerst nog een school, later een seminarie en werd ten slotte afgebroken. De stenen van de afbraak werden gebruikt voor uitbreidingswerken aan het Paleis van de 'Capitães Gerais'. Zelfs de twee stenen met het familiewapen werden niet bewaard. *Sic transit gloria mundi...*

Het huwelijk van Jácome werd in het paleis van Santa Luzia ingezegend door bisschop D. Frei Estevão de Jesus Maria op 04.06.1860 met D. Maria Inácia das Mercês Pacheco de Melo de Menezes Forjaz Sarmiento de Lacerda, gevolgd door een groots bal aangeboden door de vader van de bruidegom. Dit ging gepaard met een eerbetoon aan de illustere Jácome de Bruges, de eerste gouverneur van het eiland Terceira.

Drie kinderen van Jácome en D. Maria:

1. Teotónio Octávio.
2. Jácome Jr.
3. João

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.1. Teotónio Octávio de Ornelas Bruges Paim da Câmara. Geboren in Lissabon, S Paulo, op 10.03.1861, geregistreerd in Sta Luzia van Angra op 11.11.1861 en plots gestorven op de weg van Carreirinha naar Angra op 02.11.1906, geregistreerd in S. Pedro. Hij was kapitein van de infanterie, met militaire medaille in 1896, en ridder in de Orde van Avis in 1898. Derde burggraaf van Bruges op 07.02.1889. Twee maanden later verzaakte hij aan de rechten omdat hij de kosten niet kon betalen.

Hij was commandant van de erewacht voor koning D. Carlos I en koningin D. Maria Amélia ter gelegenheid van een receptie en banket aangeboden in de Paço de Angra in juli 1901. Hij trouwde nog in het paleis van Sta Luzia op 15.11.1888 (nadat het al verkocht was) met D. Palmira Ema da Costa Noronha. Zonder nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2. Jácome de Ornelas Bruges Paim da Câmara Jr. Geboren in Sta Luzia op 23.02.1865 en overleden in Lagoa/S.Miguel op 20.10.1903.

Samen met zijn broers erfde hij het Paleis van Santa Luzia dat ca. 1915 verkocht werd aan het Seminarie van Angra. Hij was op 18.05.1889 directeur van de dienst van Financies van Velas, inspecteur van de belastingen van Ponte da Barca in 1894 en van Lagoa op S. Miguel in 1902.

Hij trouwde in de kathedraal van Angra op 23.01.1889 met D. Maria Guiomar da Fonseca Carvão Paim da Câmara.

Jácome en D. Maria hadden drie zonen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1. Jácome de Ornelas Bruges, geboren in de kathedraal van Angra op 19.11.1889, overleden in Angra op 18.01.1939. Landbouwingenieur. Chef van de landbouwdiensten van Angra. In de kapel van de Divina Pastora in de Quinta das Mercês in S. Bento op 11.03.1920 getrouwd met D. Fernanda de Sousa Pereira, natuurlijke dochter van Guilherme de Sousa Pereira.

Drie kinderen van Jácome en D. Fernanda:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1.1. D. Fernanda de Ornelas Bruges, overleden in S. Bento op 18.09.1921.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1.2. D. Maria de Ornelas Bruges, geboren in S. Bento op 06.03.1922 en overleden in Lissabon/Carnaxide op 06.05.1974. Analiste van het industrieel instituut van Lissabon.

Op 22.12.1951 getrouwd in de kapel van S. Luis de Vale de Linhares met José Leal Armas, geboren in 1920 in Ribeirinha/Terceira en overleden in Conceição. Gepensioneerde veteraan. Met nageslacht in de familie Armas.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1.3. Jácome Saavedra de Ornelas Bruges. Geboren in S. Bento op 12.01.1926, overleden in Lissabon in 1985. Hij was drager van de titels van burggraaf van Brugge en graaf de Praia da Vitória.

In Estremoz/Sta Maria getrouwd op 23.06.1963 met D. Maria Luísa Crespo Rocha Vergas, geboren in Estremoz/St. André op 28.06.1934, dochter van João Júlio de Sousa Vargas Rocha en D. Isabel Maria de Cid Aires Pinheiro Crespo.

Jácome en D. Maria hadden drie kinderen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1.3.1. Jácome Saavedra de Ornelas Bruges II, geboren in Lissabon/Lapa op 11.09.1964. Verkoop van onroerende goederen. Vertegenwoordigt de titels van burggraaf van Bruges en graaf van Praia de Vitória.

In Estremoz op 23.07.1994 getrouwd met D. Maria Luísa Gomes Osório Bernardo, geboren in Lissabon op 20.01.1964, professor in het lager onderwijs in de school Avé Maria van Lissabon, dochter van Luís Filipe Bandeira de Lima, majoor van de cavalerie en D. Maria Teresa Gomes Dourado Osório.

Eén zoon van Jácome en D. Maria:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1.3.1.1. Jácome Saavedra de Ornelas Bruges III. Geboren in Lissabon op 29.03.1999.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1.3.2. D. Maria de Ornelas Bruges, geboren in Estremoz op 10.10.1965. Functionaris bij de TAP en Heliavia. Getrouwd in de kerk van S. Francisco in Estremoz, register St. André op 17.07.1993 met Bernardo Costa Gomes de Lima Mayer, geboren in Lissabon/Belém op 12.06.1965, zoon van Adolfo Pinto Basto de Lima Mayer en van D. Margarida de Carvalho Costa Gomes.

Twee kinderen van D. Maria en Bernardo:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1.3.2.1. Bernardo de Ornelas Bruges de Lima Mayer, geboren in Lissabon op 13.07.1995.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1.3.2.2. Frederico de Ornelas Bruges de Lima Mayer, geboren in Lissabon op 10.01.1998.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1.3.3. D. Joana de Ornelas Bruges de Lima Mayer, geboren in Estremoz op 26.12.1968. In Estremoz getrouwd met Fernando d'Orey Brito e Cunha Figueirinhas, geboren in Lissabon op 09.11.1964, licentiaat rechten, diplomaat, raadgever op de ambassade van Parijs (2006), vorige diensten in Den Haag, Washington en Dili, zoon van Fernando Henrique Matos da Costa Figueirinhas, ambassadeur de Portugal achtereenvolgens in Kopenhagen, Rome, Athene, Parijs, Tokio, Praag en Helsinki en op de generale consulaten van Boston en Caracas; en van D. Maria José de Albuquerque d'Orey de Brito e Cunha.

Twee kinderen van D. Joana en Fernando:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1.3.3.1. D. Teresa de Ornelas Bruges Figueirinhas, geboren in Lissabon op 04.12.2005.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.1.3.3.2. D. Maria do Carmo de Ornelas Bruges Figueirinhas, geboren in Parijs op 12.02.2007.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.2. D. Maria Inácia Domitília de Ornelas Bruges gedoopt in de kathedraal op 14.04.1894 en overleden in S. Bento op 04.01.1961. In de kapel van de Divina Pastora in de Quinta das Mercês in S. Bento op 30.07.1921 getrouwd met Pedro de Menezes Parreira Pereira Forjaz. Nageslacht bij Pereira.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3. João Saavedra de Ornelas Bruges, gedoopt in de kathedraal van Angra op 18.11.1899 en daar begraven op 09.02.1940. In de kapel van de Divina Pastora in de Quinta das Mercês in S. Bento trouwde hij op 07.04.1923 met D. Maria de Lourdes Peregrina Flores.

João en D. Maria hadden vijf kinderen:

1. D. Maria 1924.
2. Henrique Octávio 1927.
3. António Gerardo 1930.
4. D. Maria de Livramento 1934.
5. D. Maria João 1934 (tweeling).

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.1. D. Maria de Fátima Saavedra Henriques de Ornelas Bruges Geboren in de Conceição in Angra op 12.02.1924, getrouwd in de kathedraal van Angra op 13.11.1943 met Antero Fernando da Cruz, geboren in Guarda/S. Vicente, functionaris van de Junta Geral van Angra, zoon van Manuel da Cruz en van D. Amélia Joaquina da Cruz.

Twee kinderen van D. Maria en Antero:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.1.1. D. Maria Manuela Flores Bruges da Cruz, gedoopt in de kathedraal van Angra op 25.11.1944, onderwijzeres in het basisonderwijs. Getrouwd in de kerk do Livramento op 14.02.1965 met José Luís Vieira Fernandes Soares gedoopt op 31.01.1938 in de kathedraal van Faro. Technisch ingenieur elektrotechnische technieken, functionaris van Petrogal, zoon van Luís Fernandes Soares en van D. Maria de Jesus Vieira.

Twee kinderen van D. Maria en José:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.1.1.1. D. Paula Alexandra Bruges da Cruz Fernandes Soares, geboren in Lissabon/Beato op 19.03.1966, scheikundig ingenieur.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.1.1.2. João Luís Bruges da Crus Fernandes Soares, geboren te Lissabon/Sta. Maria dos Olivais op 24.06.1967, licentiaat rechten.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.1.2. João Saavedra de Ornelas Bruges da Cruz, gedoopt in de kathedraal van Angra op 02.04.1946. Hoofd van de RTP-Açores delegatie op het eiland Terceira. Sinds 1996 mag hij een familiewapen dragen van Ornelas/Paim/Câmara en Carvão.

In Ponta Delgada/S. Pedro getrouwd op 08.12.1975 met D. Maria de Fátima Simões Amaral geboren in Angra/S. Pedro op 12.02.1950, licentiate in biologie, professor van het secundair onderwijs, dochter van Isaías Carreiro do Amaral, geboren in Cinco Ribeiras, kapitein van de infanterie, en van zijn tweede echtgenote D. Maria Guilhermina Simões, getrouwd in S. Pedro op 09.07.1946.

Twee kinderen van João en D. Maria:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.1.2.1. D. Sancha Maria de Ornelas Amaral Bruges de Cruz geboren in Ponta Delgada/S. José op 08.12.1979, licentiate rechten.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.1.2.2. Tiago de Ornelas Amaral da Cruz geboren in Ponta Delgada in S. José op 07.08.1981.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.2. Henrique Octávio Henriques da Câmara Saavedra de Ornelas Bruges, gedoopt in de kathedraal van Angra op 19.08.1927 en overleden op 09.10.1975. Bankbediende BNU, journalist en sportleider. Gehuwd in de kathedraal van Angra op 21.02.1954 met D. Odília Trindade da Silveira e Alcáçova, van het geslacht Alcáçova..

Vier kinderen van Henrique en D. Odília:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.2.1. D. Maria Teresa Alcáçova de Ornelas Bruges geboren in S. Pedro in Angra op 10.11.1954. Professor aan de school Infante D. Henriques. Op 26.12.1976 getrouwd in S. Pedro met Gilberto Adriano Quartilho da Silva Costa, met nageslacht bij Costa.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.2.2. D. Maria Saavedra Alcáçova de Bruges geboren in Sta Lucia/Angra op 11.07.1956. Licentiaat verpleegkunde. Professor aan de hoge school verpleegkunde van Angra. Op 11.09.1982 getrouwd in de kerk van de Colégio met João Gabriel Soares Martins, met nageslacht bij Martins.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.2.3. D. Odília Maria Alcáçova de Bruges geboren in de Conceição op 29.09.1960. In dienst bij het gezondheidscentrum in Angra. In 21.07.1984 in S. Pedro getrouwd met António Abel da Paz geboren in Terra-Chã op 03.06.1958, functionaris van het regionale centrum van de burgerlijke beveiliging. Zoon van Ângelo Rodrigues Paz en van D. Maria Teresa Catrunfo de Matos.

Een zoon van D. Odília en António:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.2.3.1. João Saavedra Bruges da Paz, geboren op 18.08.1987 in S. Pedro.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.2.4. D. Augusta Paula Alcáçova de Ornelas Bruges geboren in de Conceição op 12.09.1968 en er overleden in 2004. In S. Pedro getrouwd op 12.09.1984 met Rui Duarte Gonçalves Luís, met nageslacht bij Costa.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3. António Gerardo Paim da Câmara de Bruges e Saavedra, geboren in Sta Luzia op 26.10.1930. Chirurg in het burgerlijke hospitaal van Lissabon, oprichter in 1971 en directeur van de kliniek van St. António in Amadora. Op 10.01.1959 in Fátima, in de kapel van de verschijningen, getrouwd met D. Maria Luisa Pais Saraiva, geboren in Lissabon/Sta Justa op 23.11.1933, dochter van António Augusto Saraiva en D. Sara de Oliveira Pais.

Zes kinderen van António en D. Maria:

1. António.
2. D. Sara.

3. Jácome.
4. André.
5. D. Claudia.
6. Bernardo.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.1. António Gerardo Saraiva Paim de Bruges e Saavedra. In Lissabon/Arroios geboren op 08.08.1961. Licentiaat geneeskunde, specialiteit radiologie.

Op 27.03.1993 in Vila Nogueira de Azeitão/S. Lourenço getrouwd met D. Teresa Maria Duarte e Silva, specialist in verzekeringen, zoon van Manuel dos Santo e Silva en D. Mariana Pereira Duarte.

Drie dochters van António en D. Teresa:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.1.1. D. Teresa Duarte e Silva de Bruges e Saavedra geboren op 11.08.1993.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.1.2. D. Mariana Duarte e Silva e Saavedra, tweeling.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.1.3. D. Madalena Duarte e Silva de Bruges e Saavedra, geboren op 22.11.1995.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.2. D. Sara Maria Saraiva de Ornelas Bruges e Saavedra, geboren in Arroios op 21.08.1962. Hoofdverpleegkundige van de kliniek van St. António van Amadora. In Lissabon/kerk das Necessidades op 14.01.1989 getrouwd met Miguel de Calça e Pina Duarte Silva, geboren in Lissabon/S. Domingo de Benfica op 25.11.1959, licentiaat in het beheer van ondernemingen, zoon van generaal Joaquim Miguel de Matos Fernandes Duarte Silva e D. Maria Teresa de Novais de Calça e Pina.

Drie kinderen van D. Sara en Miguel:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.2.1. Miguel de Bruges e Saavedra Duarte Silva, op 28.05.1992 geboren in Reboleira/Amadora.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.2.2. Pedro de Bruges e Saavedra Duarte Silva, op 01.12.1993 geboren in Lissabon/Campo Grande.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.2.3. António de Bruges e Saavedra Duarte Silva, op 06.05.1997 geboren in Lissabon/Campo Grande.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.3. Jácome Miguel Saraiva Flores de Bruges e Saavedra geboren in Arroios op 18.12.1964. Licentiaat tandheelkunde. Op 25.09.1993 in de kapel van de Heilige Geest van de Quinta van S.Miguel in Canaviais Evora getrouwd met D. Maria Margarida Filipe da Fonseca, opvoedster van de jeugd, dochter van António Alves da Fonseca en van D. Alcinda Nunes Filipe.

Twee kinderen van Jácome en D. Maria:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.3.1. D. Margarida Filipe da Fonseca de Bruges e Saavedra, geboren op 18.06.1994.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.3.2. Jácome Filipe da Fonseca de Bruges e Saavedra, geboren op 29.06.1996.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.4. André Teotónio Saraiva Paim de Bruges e Saavedra, geboren in Arroios op 08.07.1966. Architect.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.5. D. Cláudia Maria Saraiva Paim de Bruges e Saavedra, geboren in Arroios op 21.07.1967. Opvoedster van de jeugd. In Vila Nogueira de Azeitão/S. Lourenço op 22.08.1992 met José João Gonçalves Pinto, licentiaat publieke relaties, zoon van Adão Fernando Pinto en D. Maria Luisa Vieira Gonçalves.

Twee kinderen van D. Claudia en José:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.5.1. João Maria de Bruges e Saavedra Gonçalves Pinto, geboren op 21.02.1993.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.5.2. D. Francisca Maria de Bruges Saavedra Gonçalves Pinto, geboren op 01.12.1995.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.3.6. Bernardo Elói Saraiva Paim de Bruges e Saavedra geboren in Arroios op 19.05.1972. Licentiaat tandheelkunde.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.4. D. Maria do Livramento Saavedra Flores de Bruges, geboren in de wijk kathedraal op 08.09.1934. Professor van het primair onderwijs. Op 29.12.1955 getrouwd met José Gabriel Bettencourt Porto. Met nageslacht bij Porto.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.2.3.5. D. Maria João Saavedra Flores de Bruges, tweeling. Professor in het primair onderwijs.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.3. João de Ornelas Bruges Paim da Câmara, geboren in het paleis van Sta Luzia op 13.03.1871 en overleden op 09.04.1933 in Taunton, Massachussets, USA, in het huis van zijn vriend pater Manuel Maria do Couto, waar hij op bezoek was. Hij was eerste officier van de douanediensten van Lourenço Marques. Hij verbleef de laatste jaren van zijn leven in de USA. Op 16.07.1892 trouwde hij met D. Maria Serafina de Bettencourt de Vasconcelos e Lemos, van het geslacht Bettencourt..

Drie kinderen van João en D. Maria:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.3.1. Henrique Saavedra de Ornelas Bruges, gedoopt in de kathedraal van Angra op 12.12.1893 en ongehuwd overleden op 09.10.1920 in New-York. Hij was een bekende sportman.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.3.2. D. Maria da Madre de Deus Saavedra de Ornelas Bruges. Gedoopt in de kathedraal van Angra op 26.12.1894 en begraven in de Conceição op 13.03.1973. Ongehuwd.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.3.3. D. Maria João Saavedra de Ornelas Bruges, gedoopt in de kathedraal van Angra op 25.11.1896 en overleden in Zwitserland. In de kathedraal van Angra is zij op 28.10.1920 getrouwd met Charles Welti, geboren ca. 1891 in St. Gall, Zurzach, kanton van Argóvia in Zwitserland. Hij was een protestant

(Zwinglio), handelaar van de firma Welti & Brown die kantwerken verkocht, en eigenaar van het huis 'Casa Suissa', zoon van Johan Georg Welti en van Fanny Elisa Welti.

Zij hadden drie zonen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.3.3.1. Jorge Henrique Welti, geboren in de wijk kathedraal van Angra op 08.10.1922.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.3.3.2. D. Maria João Welti, geboren in de wijk kathedraal van Angra op 04.09.1924.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.1.3.3.3. Carlos Welti, geboren in Zwitserland op 17.02.1925.

Vervolg van de kinderen uit het eerste huwelijk van Teotónio met D. Elvira Monteiro:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.2. D. Ana Elvira Leopoldina de Ornelas Bruges Paim da Câmara. Geboren in Sta Luzía op 21.11.1834 en overleden in S. Pedro op 14.08.1932 (98 jaar).

Zij trouwde in Sta Luzía op 27.05.1857 met Raimundo Martins Pamplona Côte-Real. Nageslacht bij familie Pamplona.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.3. D. Rita Pulquéria de Ornelas Bruges Paim da Câmara. Geboren in Sta Luzía op 23.09.1835. In het paleis van Sta .Luzía getrouwd op 25.06.1859 met Manuel Moniz Barreto do Couto. Met nageslacht bij de familie Moniz.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.4. Elvira, tweelingzuster van Rita (* 1835), overleden in Sta Luzía op 29.04.1836 en begraven op het kleine kerkhof van de kathedraal.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5. Teotónio de Ornelas Bruges Paim da Câmara de Noronha Ponce de Leão, geboren in Sta Luzía op 26.10.1836 en overleden in Lissabon/Sta Isabel op 20.01.1907. Doctor in de Natuurwetenschappen (univ. Brussel), afgevaardigde van het nationale parlement in Madrid, ridder in de Orde van Isabel de Katholieke van Spanje op 19.02.1869. Lid van de raad van Hare Koninklijke Hoogheid.

Op 29.04.1869 in Lissabon/S. Sebastião getrouwd met D. Eugénia Clementine de Lima Mayer Jr, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 27.10.1843 en overleden in Lissabon/S. José op 11.01.1922, dochter van Antoine Mayer Jr. geboren in Nancy op 27.09.1799, groothandelaar in Lissabon en van D. Maria Clementina de Lima. Voor zijn huwelijk had hij een natuurlijke dochter.

Drie kinderen van Teotónio met D. Eugénia:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.1. Vasco de Ornelas Bruges, geboren in Lissabon/Sacramento op 19.03.1870 en ongehuwd overleden in Parijs op 21.02.1928. Hij was landbouwingenieur.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.2. D. Eugénia de Ornelas Bruges, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 11.11.1872 en overleden in Lissabon/S. José op 13.09.1930. In Lissabon/Sagrada Coração de Jesus op 30.11.1895 getrouwd met António Álves de Oliveira, commandeur in de Militaire Orde van Aviz, ridder in de Orde van Torre e Espada, zee- en oorlogskapitein, arts bij de Koninklijke vloot en gouverneur van Guinee. Geboren op 21.09.1863.

D. Eugénia en António hadden vier kinderen: Teotónio, João, José en Manuel.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.2.1. Teotónio de Ornelas Bruges de Oliveira, landbouwingenieur, geboren op 17.08.1896 en ongehuwd overleden op 20.09.1930 in Afrika ten gevolge van een ongeluk.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.2.2. João de Ornelas Bruges de Oliveira, geboren op 08.07.1898 in Lissabon en daar getrouwd op 09.09.1924 met D. Maria de Carvalho Daun e Lorena, dochter van João de Carvalho Daun e Lorena Pombal en van D. Maria José de Almeida e Nápoles (kanseliers).

Twee kinderen van João en D. Maria:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.2.2.1. D. Maria José geboren op 12.09.1926 in Lissabon.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.2.2.2. António João geboren op 29.12.1927 in Lissabon.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.2.3. José de Ornelas Bruges de Oliveira op 06.07.1899 geboren in Lissabon.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.2.4. Manuel de Ornelas Bruges de Oliveira op 16.10.1902 geboren in Lissabon, daar getrouwd met D. Maria da Soledade de Carvalho geboren op 06.09.1903.

Twee kinderen van Manuel en D. Maria:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.2.4.1. Francisco Manuel geboren op 21.01.1924.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.2.4.2. Luís Maria geboren op 17.09.1925.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.3. Augusto de Ornelas Bruges, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 26.07.1874 en er overleden op 05.05.1944. Ongehuwd.

Eén natuurlijke dochter van Teotónio Simão:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.5.3.1. D. Maria Teotónio de Ornelas Bruges, geboren in 1864 en overleden na 1907. Ongehuwd. Zij werd erkend, opgevoed en beschermd door haar vader, die stierf toen zij 43 jaar was. Na zijn dood schreef ze twee keer een brief om bijstand, waarop nooit werd geantwoord. Ze was professor aan de normaalschool van Angra.

Acht kinderen uit het tweede huwelijk van Teotónio met D. Emília Amélia de Almeida Tavares do Canto:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6. Teotónio Simão Paim de Ornelas Bruges, geboren in Sta Luzia op 22.09.1841, gedoopt als een zoon van onbekende ouders. Hij werd grootgebracht bij Joaquina Rosa, echtgenote van José de Espinola, van Porto Santo.

Hij werd gelegaliseerd door zijn ouders en zijn doopsel werd opnieuw geregistreerd in Sta Luzia op 06.08.1853. Hij was toen al bijna 12 jaar oud. Hij is overleden in de Quinta das Estrela/S. Pedro op 27.08.1936.

Baccalaureaat filosofie en letteren aan de Universiteit van Brussel op 12.12.1862.

Afgevaardigde in het nationale parlement (1868-1879), advocaat in Angra en Praia, politiek redacteur en redacteur van 'O Progressista' en van 'Os Angrense'.

Leider van de progressieven in het district van Angra (1900-1910), hoofd van de fiscale douanediensten van de Azoren, inspecteur van het secundair onderwijs op de Azoren (1881-1892), notaris op het stadhuis van Angra (1871), administrateur van de gemeenten van Angra, directeur van de school van professoren een gouverneur van het district van Angra do Heroísmo. Hij schreef verschillende literaire en geschiedkundige werken, en was een uitstekende journalist.

Hij trouwde in de Quinta van OLV da Estrela/register van Sta Luzia met D. Maria Clara Pereira Forjaz de Lacerda.

Drie kinderen van Teotónio en D. Maria Clara Pereira Forjaz de Lacerda:

1. Diogo Paim de Ornelas Bruges.
2. Pedro Álvares da Câmara Paim de Bruges.
3. D. Maria do Carmelo Forjaz Paim de Bruges.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1. Diogo Paim de Ornelas Bruges, geboren in Sta Luzia op 26.07.1866 en overleden in Conceição op 15.03.1930.

Hij was student aan de militaire school, de polytechnische hogeschool in Lissabon en aan de faculteit wiskunde van de universiteit van Coimbra. Hij was administrateur van de gemeente Angra (1897-1900), politiecommissaris, officier van het secretariaat van het burgerlijke gouvernement van het district van Angra en politiek directeur en redacteur van het dagblad 'O Angrense', orgaan van de progressieven. Hij trouwde in Conceição op 09.01.1909 met D. Maria Clara de Menezes Parreira, overleden op 05.12.1933.

Drie kinderen van Diogo en D. Maria Clara de Menezes Parreira:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.1. Pedro Parreira Paim de Bruges, geboren in de wijk kathedraal op 10.07.1911 en overleden in Lissabon/S. José op 23.09.1945. Ongehuwd.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.2. D. Maria Clara Parreira Paim de Bruges, geboren in S. Pedro op 06.08.1920 en overleden in Conceição op 31.05.1994. In de kapel van O.L.V. da Saúde in Varadoura, Faial op 28.02.1944 met Francisco Joaquim Martins de Bettencourt. Met nageslacht bij Martins.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3. José Parreira Paim de Bruges, geboren in de wijk kathedraal op 05.11.1909 en overleden in Conceição op 31.08.1988. Eigenaar van huizen en landerijen, voorzitter van de venatorische Commissie van Angra, afgevaardigde van de burgerlijke luchtvaart van de vlieghaven van Lajes, Functionaris van de 'Fasso International' in Lissabon. Hij was de eerste inwoner van Terceira die het brevet van burgerlijk piloot bekwam.

Vier kinderen van José en D. Maria:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.1. D. Maria Margarida de Borges Paim de Bruges, geboren in de wijk kathedraal op 16.11.1939 en overleden in Conceição op 15.04.1990. Getrouwd in de kerk van S. Gonçalo op 02.09.1965 met José Paulo Fêo e Torres Mouga Rodrigues, markies van São-Payo, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 08.03.1933 en overleden in

Camarate/Lissabon op 07.03.1997. Licentiaat Rechten, bewaarder van het kadaster van Angra. Zoon van José do Nascimento Mouga Rodrigues, rechter raadsheer van het Opperste Militair Tribunaal, en van D. Maria José Trigos Fêo e Torres, dame van de Casa do Sanguinhal. Kleinzoon langs vaders kant van José Paulo Rodriguez en van D. Laurinda Abreu Mouga. Kleinzoon langs moeders kant van Francisco Trigos de Fêo eb Torres en van D. Emília de Melo Falcão Trigos.

Vier kinderen van D. Maria en José:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.1.1. D. Margarida Maria Paim de Bruges Fêo Rodrigues, geboren in Lissabon/Fátima op 28.06.1966. Ongehuwd. Professor van Visuele Opvoeding in het secundair onderwijs.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.1.2. D. Maria Isabel Paim de Bruges Fêo Rodrigues, geboren in Lissabon/Fátima op 16.10.1967. Licentiate in antropologie, doctor in de antropologie, professor aan de Universiteit van Nova Inglaterra In Angra getrouwd op 15.04.1987 met Rogério Eduardo Carvalhal Silva. Met nageslacht bij Carvalhal..

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.1.3. João Paulo Paim de Bruges Fêo Rodrigues, geboren in Porto/Cedofeita op 14.06.1970. Licentiaat biologie, privépiloot in Brazilië. Functionaris bij de Citybank.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.1.4. D. Maria José Paim de Bruges Fêo Rodriguez, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 19.06.1971. Theateractrice.

Getrouwd in de Oude Kapel van S. Martinho van Porto op 06.01.2002 met Luís Manuel Veyrier Valério Maduro, geboren in Alcobaça op 28.12.1947, technisch landbouwingenieur, directeur van een technische professionele school.

Twee kinderen van D. Maria en Luís:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.1.4.1. Manuel Pedro de Bruges Fêo Veyryer Maduro, geboren in Vila Real op 06.12.2002.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.1.4.2. José Francisco de Bruges Fêo Veyryer Maduro, geboren in Vila Real op 29.09.2004.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.2. João Pedro de Borges Paim de Bruges, geboren in de wijk kathedraal op 15.04.1941 en overleden in Porto/Paranhos op 21.03.2002. Technisch landbouwingenieur.

In Porto op 17.05.1985 getrouwd met D. Maria Margarida Dias Cardoso, geboren in Angra, Conceição op 28.08.1940, professor, dochter van Manuel Luís Cardoso en van D. Maria da Conceição Dias. Zonder nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.3. Maria da Conceição Borges Paim de Bruges, geboren in Conceição op 24.03.1946 en overleden in de wijk kathedraal op 06.08.1946.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.4. José Alpoim Parreira de Bruges, geboren in de wijk kathedraal op 21.07.1942. Functionaris van de Banco Espírito Santo e Comercial de Lisboa en nadien van de Banco de Portugal. Kabinetchef van het Regionaal Secretariaat van Sociale

Aangelegenheden (1976-1979), voorzitter van de Regionale Commissie voor de daklozen verdreven uit de Overzeese Gebiedsdelen (1977-1979, afgevaardigde van de Regionale vergadering van de Azoren (1992-1996), lid van de municipale vergadering van Angra (1993-1997), handelsvertegenwoordiger van Cimentação op Terceira, voorzitter van de directie van de handelsassociatie van de Azoren 1981-1986),

Op 18.10.1970 in de kapel van het paleis van, Queluz in Lissabon getrouwd met D. Maria Lizette Borges de Menezes, van het geslacht Rego

Zes kinderen van José en D. Maria:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.4.1. João Borges de Menezes "Paim de Bruges, geboren in Conceição op 09.10.1971. Ongehuwd (2006). Zakenman in informatica.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.4.2. Duarte Nuno Borges de Menezes "Paim de Bruges, geboren in Conceição op 17.07.1976. Technische cursus burgerlijke bouw.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.4.3. D. Ana Isabel do Canto de Menezes Paim de Bruges, geboren in Conceição op 31.07.1978. Licentiate Speciale Opvoeding en Rehabilitatie (U.T.L.), hogere technicus in het hospitaal van Angra.

In Porto Martins getrouwd op 31.05.1997 met Frank Rodriguez Miranda. Met nageslacht bij Leonardo.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.4.4. Jácome Borges de Menezes Paim de Bruges, geboren in Conceição op 15.08.1982. Licentiaat infirmerie.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.4.5. D. Vitória do Canto de Menezes Paim de Bruges, geboren in Conceição op 12.06.1984. Licentiaat sport en lichamelijke opvoeding (U.C.).

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.4.6. José Alpoim de Menezes Paim de Bruges, geboren in Conceição op 28.09.1972. Universitair student (internationale handel, onderneming). In de kerk van O.L.V. do Rosário, Stirling East, Adelaide, Australia op 26.03.2000 getrouwd met Kerrelle Lea Baker, geboren in Adelaide op 30.04.1975, licentiate infirmerie, dochter van Ronald James Baker, dokter otorhino, en van zijn eerste vrouw Deanna Carole Blanch.

Drie kinderen van José en Kerrelle:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.4.6.1. D. Olívia Baker Menezes Paim de Bruges, geboren in Iolor, Adelaide, Australië, op 15.08.2000.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.4.6.2. D. Alana Baker Menezes Paim de Bruges, geboren in Iolor, Adelaide, Australia, op 07.03.2002.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.1.3.4.6.3. Jácome Baker Menezes Paim de Bruges, geboren in Iolor, Adelaide, Australia, en 2006.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.2. Pedro Álvares da Câmara Paim de Bruges geboren in S. Pedro op 01.08.1872 en overleden in S. Pedro aan een meningitis op 10.03.1910.

Baccalaureaat rechten (1895), notaris (1896), advocaat, lid van de progressieven, redacteur en eigenaar van het weekblad 'O Angrense', raadgever, vicepresident (1899-1901) en president (1910) van het stadsbestuur van Angra. Hij trouwde in Terra-Chã op 29.06.1898 met D. Geneveva do Carvalhal do Canto Brum.

Pedro en Geneveva hadden vier kinderen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.2.1. D. Maria dos Milagros do Canto Paim de Bruges geboren in S. Pedro op 09.09.1899 en overleden in Ponta Delgada/S. José op 30.07.1985. Getrouwd in de kapel van OLV da Oliveira op 30.04.1925 met Gonçalo Manuel da Silveira Estrela Rego, landbouwingenieur. Met nageslacht in de familie Botelho.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.2.2. D. Maria do Carmo do Canto Paim de Bruges, geboren in S. Pedro op 19.11.1900 en overleden in Lissabon/Sta Isabel op 26.07.1974. Ongehuwd.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.2.3. Guilherme do Canto Paim de Bruges geboren in S. Pedro op 17.12.1901 en overleden in Ponta Delgada op 04.10.1972.
Eigenaar en directeur van de Misericórdia in Ponta Delgada. Op 18.12.1930 getrouwd in Ponta Delgada met D. Maria Luísa do Amaral Viveiros.

Een zoon van Guilherme en D. Maria:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.2.3.1. Pedro Jácome de Ornelas da Câmara Paim de Bruges geboren in Ponta Delgada op 30.10.1931. Vrijgezel.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.2.4. José do Canto Paim de Bruges geboren in S. Pedro op 01.02.1908 en overleden in Lissabon op 10.08.1985. Technisch landbouwingenieur. In Figueira da Foz op 26.03.1942 getrouwd met D. Maria Teresia Pinto Mota, geboren in Montemor-o-Velho op 04.09.1912, licentiate in de fysisch-chemische wetenschappen, professor in het secundair onderwijs.

José en D. Maria hebben een zoon:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.2.4.1. António José Mota Paim de Bruges geboren in Lissabon op 18.08.1951. Getrouwd in Lissabon op 26.01.1985 met D. Cristina Maria Tomás de Almeida, geboren in Lissabon op 06.12.1955.

António en D. Cristina hebben twee kinderen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.2.4.1.1. Duarte Nuno de Almeida Paim de Bruges geboren in Lissabon op 27.09.1985.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.2.4.1.2. D. Catarina de Almeida Paim de Bruges geboren in Lissabon op 05.03.1989.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3. D. Maria do Carmelo Forjaz Paim de Bruges, gedoopt in de kathedraal op 26.08.1880 en overleden in de Conceição op 10.01.1966. Zij trouwde in Terra-Chã op 30.10.1907 met António Moniz Vieira, gedoopt in de hoofdkerk van Ponta Delgada. Op 02.06.1879 geboren en begraven in de kathedraal van Angra op 24.03.1912. Hij was officier van de zeemacht, vooral van de 'Açor' in dienst van de haven van Horta, kapitein van

de haven van Horta en van Angra do Heroísmo. Hij was de zoon van Manuel Vieira Távares, geboren in 1849 en overleden in 1872, en van D. Emília do Carmo Moniz, geboren in 1850.

D. Maria en António hadden drie kinderen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.1. Teotónio Paim Moniz Vieira, geboren in de hoofdkerk van Horta/Faial op 11.01.1908 en overleed in de Conceição de Angra op 11.01.1956. Ongehuwd. Hij was controleur van de maritieme vrachten van de insulaire vaarten.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2. Jaime Paim de Bruges Moniz Vieira, geboren in S. Pedro op 04.09.1910 en overleden in Porto/Paranhos op 31.12.1972. Hij was inspecteur bij het comité van het toezicht op de turk. In S. Gonçalo getrouwd op 02.10.1948 met D. Brites Maria Baldaia do Rego Botelho.

Zes kinderen van Jaime en D. Brites:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.1. António Rego Paim Vieira geboren in Porto/Paranhos op 30.08.1949. Op 23.09.1989 in Porto/Cedofeita getrouwd met D. Maria da Conceição Maltez Cardoso Ribeiro, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 05.09.1961, licentiate in het beheer en de administratie van firma's, directie secretaresse, dochter van Fernando Augusto Cardoso Ribeiro, hoofdkapitein, licentiaat geschiedenis en filosofie, en van D. Maria Helena Nunes Maltez.

António en D. Marie hebben twee kinderen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.1.1. Bernardo Maltez Cardoso Paim Vieira geboren in Porto/S. Ildefonso op 31.12.1990.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.1.2. D. Marta Maltez Cardoso Paim Vieira, geboren in Matosinhos op 25.11.1995.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.2. João Pedro Baldaia Cardoso Paim Vieira, geboren in Porto, St. Ildefonso op 13.07.1951. Elektrotechnisch ingenieur, hoge functionaris bij de RTP-Azoren, president van de regionale sectie van de Azoren van de Orde van Ingenieurs (1988-2004). Eerste huwelijk in de kapel Madre de Deus, in Ponta Delgada (registers van S. Pedro) op 04.04.1977 met D. Ana Margarida de Bettencourt Azevedo Mafra. Gescheiden. Tweede huwelijk in Lagoa/Rosário op 13.07.1999 met D. Maria da Conceição Machado Resendes, geboren in Ponta Delgada/S. José op 30.11.1965, technica van tandprothesen, dochter van Serafim Resendes Cordeiro en van D. Maria Aida Machado Pacheco.

Twee kinderen uit het eerste huwelijk van João met D. Ana:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.2.1. Francisco Bettencourt Baldaia Paim, geboren in Ponta Delgada/S. José op 29.01.1981. Licentiaat Klank en Beeld van de katholieke universiteit van Porto.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.2.2. D. Joana Bettencourt Baldaia Paim Vieira, geboren in Ponta Delgada/S. José op 06.01.1985 en overleden in S. José op 22.12.1990.

Eén dochter uit het tweede huwelijk van João en D. Maria:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.2.3. D. Margarida Machado Resendes Baldaia Paim, geboren in Ponta Delgada/S. José op 05.08.1999.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.3. D. Maria da Luz Baldaia Paim Vieira, geboren in Porto, S. Ildefonso op 15.01.1954. Baccalaureaat in Design. Coöperante in Guinee-Bissau, professor van de basisschool van Monte da Caparica, presidente van de directieraad van de secondaire school van Porto Brandão.

Van Jaime Fernando Ferreira Bacelar e Melo, geboren in Porto/Cedofeita op 28.11.1958, professor van de eerste cyclus, zoon van Francisco Bacelar e Melo en van D. Virgínia Ferreira heeft zij één zoon:

Eén zoon van D. Maria en Jaime:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.3.1. André Paim Vieira de Melo, geboren in Lissabon/Campo Grande op 05.02.1982.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.4. D. Maria Teresa Baldaia Paim Vieira, geboren in Lissabon, Camp Grande, op 22.03.1955. Licentiate economie. Directrice van de informatieve diensten van Portugal Telecom.

Getrouwd in Arcozelo, Vila Nova de Gaia op 22.10.1983 met António Xavier de Sampaio Sotto-Mayor Negrão, geboren in Coimbra/Santa Cruz op 01.06.1958, licentiaat beheer van ondernemingen, zoon van José Manuel Sotto-Mayor Leite Negrão en van D. Maria Luísa de Melo Sampaio.

Vijf kinderen van D. Maria en António:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.4.1. Nuno Maria Paim Sotto-Mayor Negrão, geboren in Porto, S. Ildefonso op 18.04.1984.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.4.2. Jaime Paim Sotto-Mayor Negrão, geboren in Porto S. Ildefonso op 14.06.1986.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.4.3. Luís Paim Sotto-Mayor Negrão, geboren in Porto S. Ildefonso op 19.03.1988.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.4.4. Tomás Paim Sotto-Mayor Negrão, geboren in Porto S. Ildefonso op 03.05.1992.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.4.5. D. Maria Teresa Paim Sotto-Mayor Negrão, geboren in Porto/S. Ildefonso op 28.11.1993.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.5. José Baldaia Paim Vieira, geboren in Porto/Ildefonso op 27.12.1957. Vrijgezel. Eigenaar en antiquair.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.6. D. Brites Paula Baldaia Paim Vieira geboren in Porto/Ildefonso op 07.06.1961. Licentiate in talen en literatuur (Portugees/Frans), professor van het secundair onderwijs.

Op 18.02.1984 in de kerk van Atalhada getrouwd met Alberto Vasconcelos Soares de Albergaria Pacheco, geboren in Ponta Delgada/S. José op 20.05.1955, functionaris van TP-Azoren in Ponta Delgada, zoon van Aurélio Soares de Albergaria Silva Pacheco en van D. Maria de Conceição Costa Vasconcelos.

Twee dochters van Brites en Alberto:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.6.1. D. Brites Maria Baldaia Paim Vasconcelos Pacheco, geboren in Ponta Delgada/S. José op 29.12.1984.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.2.6.2. D. Mariana Baldaia Paim Vasconcelos Pacheco, geboren in Ponta Delgada/S. José.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.6.3.3. António Paim Moniz Vieira geboren in S. Pedro op 15.06.1912 en overleden in Conceição op 28.08.1978. Vrijgezel. Functionaris van de Directie van de Dienst Financies van Angra. Voetballer bij de Sport Club Lusitânia.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.7. D. Maria de Ornelas Bruges Paim da Câmara. Geboren in Sta. Luzia op 17.03.1847 en gedoopt als dochter van onbekende ouders.

De opvoeding werd overgelaten aan D. Maria do Carmo getrouwd met António dos Santos, soldaat veteraan van het kasteel van S. João Baptista. D. Maria werd gelegaliseerd door het huwelijk van haar ouders door een nieuwe geboorteregistratie in Sta. Luzia op 06.08.1853. Zij stierf in Lissabon/Estrela in 1917.

Tweede huwelijk, ditmaal in het paleis van Sta Luzia op 11.06.1868, met Jorge de Lemos Bettencourt de Almeida Monjardino. Met nageslacht bij Monjardino.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.8. D. Maria Elvira de Ornelas Bruges Paim da Câmara, geboren in Sta Luzia op 17.07.1848 en werd gedoopt als dochter van onbekende ouders. De opvoeding werd opgedragen aan Ana Ludovina getrouwd met Arthur Furtado, een werkmans. Na legalisatie door het huwelijk van haar ouders werd een nieuw doopregister geopend in Sta. Luzia op 06.08.1853. Zij stierf in de kathedraal van Angra op 06.12.1926. Zij was voorzitter van de Conferentie van S. Vicente de Paula van de dames van Angra do Heroísmo. Zij trouwde op 03.09.1892 in Terra-Chã met Joé Inácio de Almeida Monjardino. Met nageslacht in de familie Monjardino.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.9. Francisco de Ornelas Bruges Paim da Câmara, geboren in Sta. Luzia op 30.10.1849, gedoopt op 09.07.1853. Een nieuw register werd geopend op 06.09.1859. Zij stierf in Pará/Brazilië in 1877. Ze leefde een paar jaren in Angola, van waaruit ze naar Brazilië vertrok.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.10. D. Maria Paula de Ornelas Bruges Paim da Câmara, geboren in Sta. Luzia op 26.01.1851, gedoopt op 09.07.1853, ingeschreven in een nieuw doopregister op 06.09.1859. Zij is overleden op 03.11.1928. Zij trouwde in Terra-Chã op 15.02.1871 met Francisco Moniz Barreto do Couto. Met nageslacht in de familie Moniz.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11. André Eloy de Ornelas Bruges Paim da Câmara, zoon van Teotónio en zijn eerste vrouw D. Elvira Monteiro. Geboren in Sta Luzia op 17.04.1852, gedoopt op 09.07.1853, ingeschreven in een nieuw doopregister op 06.09.1859. Overleden op 31.07.1916. Op 24.10.1879 was hij werkleider bij de Openbare Werken tijdens de werken aan de muur van Prainha. Op 31.10.1880 pointeerde hij de werkers van de gemeente. Op 12.09.1887 was hij verantwoordelijk voor het onderhoud van de belangrijkste wegen. Op 08.08.1914 leidde hij alle herstellingswerken bij de dienst Openbare Werken van Angra. Hij trouwde in S. Bento op 21.11.1874 met D. Emília Cândida, geboren in S. Bento en overleden op 18.12.1931. Zij was een dochter van Francisco Correia de Melo en Eugénia Cândida.

André en Emília hadden twaalf kinderen:

1. D. Maria.
2. André.
3. João.
4. Ivo.
5. D. Maria.
6. Jácome.
7. D. Maria.
8. Teodósia.
9. Raimundo.
10. João.
11. Francisco.
12. F... (?).

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.1. D. Maria geboren in S. Bento op 03.03.1875.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.2. André de Ornelas Bruges Paim da Câmara, geboren in S. Bento op 01.09.1876 en overleden op 18.04.1931. Ongehuwd.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.3. João, geboren in S. Bento op 12.02.1877, jong gestorven.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.4. Ivo, geboren in S. Bento op 17.06.1878.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.5. D. Maria do Carmo de Ornelas Bruges, geboren in S. Bento op 21.06.1880 en overleden in Conceição op 08.04.1962. Op 18.4.1910 in Sta Luzia getrouwd met António Silveira Nunes, geboren in Conceição in 1890, zoon van António Silveira Nunes, geboren in Topo en van Maria Inácia geboren in Ribeira Seca. Zij emigreerden naar de USA.

Vijf kinderen van D. Maria en Antónia geboren in de USA (geen nadere gegevens):

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.5.1. Frederico de Ornelas Bruges Nunes.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.5.2. Guilherme de Ornelas Bruges Nunes

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.5.3. Cláudio de Ornelas Bruges Nunes.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.5.4. António de Ornelas Bruges Nunes.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.5.5. D. Maria de Ornelas Bruges Nunes.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.6. Jácome de Ornelas Bruges, geboren in Angra op 01.05.1882 en overleden in Velas. Hij was douanier in Velas. Op 01.20.1904 trouwde hij in Vela op het eiland S. Jorge met D. Carolina do Carmo Martins Cardoso .

Zij hadden twee kinderen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.6.1. Jácome do Carmo de Ornelas Bruges, ongehuwd overleden in Velas.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.6.2. D. Maria Emília do Carmo de Ornelas Bruges, geboren in Velas op 25.01.1913 en in Angra/Conceição overleden op 24.08.1987. Zij trouwde met Voltaire Gonzago de Serpa. Met nageslacht in de familie Serpa.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.7. D. Maria, geboren in Conceição op 15.07.1884.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8. Teotónio de Ornelas Bruges Paim da Câmara, geboren op 03.12.1886 in Conceição en begraven in de kathedraal op 03.11.1959. Functionaris bij de dienst Financies van Angra. In Terra-Chã trouwde hij op 24.07.1915 met D. Dália da Cunha Pinto.

Teotónio en D. Dália hadden vier kinderen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.1. Teotónio Elim Mago da Câmara de Ornelas Bruges Ponce de Leão, gedoopt in de kathedraal op 06.01.1919 en overleden in Conceição op 12.09.1985. Hij was functionaris bij de dienst die de productie en de verkoop van graangewassen reguleerde. Hij trouwde op 22.04.1951 in Terra-Chã met D. Maria Pureza de Lima Ávila.

Teotónio en D. Maria hadden twee kinderen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.1.1. D. Maria Inês de Lima de Ornelas Bruges, geboren in Conceição op 20.05.1954. Ongehuwd. Functionaris bij het gezondheidscentrum van Angra. Functionaris bij de Banco Sotto-Mayor in Angra.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.1.2. João Guilherme de Lima de Ornelas Bruges, geboren in Conceição op 19.10.1957. Functionaris bij de Banco Sotto-Mayor in Angra.

Op 25.02.1984 in Conceição getrouwd met D. Diana Maria Martins, geboren in Lajes op 25.12.1960, te werk gesteld in de bibliotheek van het hospitaal van Angra do Heroísmo, dochter van António Martins Toledo Jr. en D. Maria do Livramento Martins Homem.

João en D. Diana hebben één zoon:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.1.2.1. Guilherme António Toledo de Ornelas Bruges geboren in Conceição op 27.09.1986.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.2. Hélio Pinto Arce da Câmara de Ornelas Bruges Ponce de Leão, gedoopt in de kathedraal op 23.11.1921. Burgerlijk ingenieur, licentiaat scheikunde. Getrouwd in Lissabon/Šta Engrácia op 04.04.1950 met D. Joaquina Mouzinho Baptista, geboren in Alandroal, Évora op 11.09.1927, licentiaat fysicascheikunde, dochter van António Maria Baptista en van D. Jacinta Mouzinho.

Vijf kinderen van Hélio en D. Joaquina:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.2.1. D. Ana Maria Baptista de Ornelas Bruges geboren in Lourenço Marques/Conceição op 26.05.1952. Getrouwd met Abel Simões. Met nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.2.2. Guilherme António Baptista de Ornelas Bruges, geboren in Beira, Mozambique op 20.10.1954. Dokter cardioloog, majoor bij de luchtmacht. Nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.2.3. D. Maria Margarida Baptista de Ornelas Bruges, geboren in Lissabon/Socorro op 03.01.1955. Dokter. Nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.2.4. D. Maria Teresa Baptista de Ornelas Bruges, geboren in Viseu Est op 20.01.1958.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.2.5. Luís Manuel Baptista de Ornelas geboren in Lissabon op 27.05.1959. Nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.3. D. Maria do Carmo Pinto da Câmara de Ornelas Bruges, gedoopt in de kathedraal op 08.09.1923 en er begraven op 04.11.1988. Ongehuwd.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.8.4. Octávio Eloy Pinto da Câmara de Ornelas Bruges Ponce de Leão, gedoopt in de kathedraal op 05.05.1927 en er begraven op 18.09.1928

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.9. Raimundo de Ornelas Bruges geboren op 17.11.1888 in Sta Cruz da Graciosa en overleden in de USA. Ongehuwd.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.10. João de Ornelas Bruges, geboren in Sta Cruz da Graçiosa op 31.03.1893 en overleden in Angra op 18.01.1944. Ongehuwd.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.11. Francisco de Ornelas Bruges, tweelingbroer van voorgaande, is overleden in Conceição/Angra op 13.01.1953. Ongehuwd.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.11.12. F...(?) overleden in Conceição op 21.02.1898.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12. João de Ávila de Ornelas Bruges Paim da Câmara, zoon van Teotónio de Ornelas Bruges Paim da Câmara de Ávila e Noronha Ponce de Leão en zijn tweede vrouw D. Emília Amélia de Almeida Tavares do Canto. Geboren in Sta Luzia op 21.07.1853 en overleden in Espinho op 17.12.1941. Conducteur van Openbare Werken bij de spoorwegen van Beira Alta, Val-do-Vougo.

Eerste huwelijk in Boada, Salamanca, Spanje met D. Francisca Martin, geboren in La Alameda, Salamanca en overleden in Sta Comba Dão, dochter van Mateo Martin en van D. Maria Martin Sanchez.

Tweede huwelijk en Aveiro op 11.10.1925 met D. Cremilde dos Santos, geboren in Aveiro/Vera Cruz op 21.02.1897 en overleden in Ovar op 16.06.1973, dochter van João dos Santos Calisto en van D. Gertrudes Marques.

Twee kinderen uit het eerste huwelijk van João en D. Francisca:

1. D. Emília Guadelupe Paim de Bruges.
2. D. Maria José Ester Paim de Bruges.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1. D. Emília Guadelupe Paim de Bruges, geboren in Vila Boada de Fuentes de Oñor, Spanje, op 17.10.1883 en overleden in Lissabon op 17.03.1937. Getrouwd in Óvoa/Sta Comba Dão op 24.10.1908 met José Marques Boada Tavares, geboren in Seixos Alvos, Tábua, op 31.01.1867 en overleden op 21.06.1920, zoon van José Rodrigues Tavares en van D. Maria de Piedade Marques, kleindochter langs vaderskant van José dos Santos Calisto en van Engrácia Caramuja, kleindochter langs moeders kant van Venância Marques.

Drie kinderen van D. Emília en José:

Teotónio, João en José.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.1. Teotónio Marques Bruges, geboren in Óvoa op 14.04.1910 en overleden in Lissabon op 23.04.1990. Hij leefde lange jaren in Beira/Mozambique, waar hij handelaar was. Samen met zijn broer José had hij de firma 'Bruges & Irmão' opgericht.. Hij trouwde in Turcifal, Torres Vedras, op 23.10.1949 met D. Alice da Conceição Franco, dochter van António Franco en van D. Maria das Dores Esteves. Geen nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.2. João Bruges de Ávila Marques geboren in Óvoa op 07.10.1914 en overleden in Beira/Mozambique op 22.12.1971. Functionaris bij de Spoorwegen van Beira, Mozambique. In Coimbra op 23.10.1949 getrouwd met D. Luísa do Nascimento Bravo geboren in Mafra op 20.11.1923, dochter van António Paulo do Nascimento en van D. Ermínia Costa.

Twee kinderen van João en D. Luísa:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.2.1. João do Nascimento Bravo Bruges, geboren in Beira op 23.10.1950.

Drie kinderen van João (naam van de moeders onbekend).

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.2.1.1. Lee Warsen Adam de Bruges, geboren op 05.12.1971. Woont in Australië.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.2.1.2. Marco Paulo Simão Bruges, geboren op 22.02.1976. Leeft in Funchal.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.2.1.3. D. Maria Luísa Bruges, geboren in Funchal op 07.04.2000.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.2.2. D. Maria Guadelupe Nascimento Bravo de Bruges, geboren in Beira op 07.03.1957. In Beira getrouwd op 21.12.1978 met João Bernardo Martins Grade, geboren op 27.07.1950.

Eén zoon van D. Maria en João:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.2.2.1. Bruno Jorge Bruges Grade, geboren in Lissabon op 26.07.1980. Technisch ingenieur elektronica bij de Portugese Ford.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.3. José Bruges de Ávila Marques, geboren in Óvoa op 29.03.1918. Hij vervulde zijn militaire dienstplicht in Mozambique in 1939. Nadien stichtte hij samen met zijn broer Teotónio in Beira een handelszaak, genaamd “Bruges & Irmão Ldt

Hij trouwde in Beira, Mozambique op 14.11.1948 met D. Fernanda Ribeiro de Carvalho geboren in Chaves op 24.04.1930, dochter van Tino Lívio Carvalho da Neves en van D. Idálio dos Anjos Ribeiro.

José en D. Fernanda hebben twee dochters:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.3.1. D. Maria José de Carvalho Bruges de Ávila, geboren in Vila Pery in Mozambique, op 17.02.1950. In Beira getrouwd op 20.05.1972 met Alípio José da Cunha Romão, geboren in Santarém.

D. Maria en Alípio hebben een dochter:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.3.1.1. D. Cláudia Sofia Bruges de Ávila Romão, geboren in Beira op 20.01.1974. Licentiate beheer van ondernemingen. Getrouwd met José Miguel Soares da Silva Figueiredo Teles, geboren in Lissabon op 19.01.1972.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.1.3.2. D. Maria Isabel de Carvalho Bruges de Ávila, geboren in Vila Pery, Mozambique op 24.03.1953/ Licentiate in Filosofie en Sociologie, Functionaris bij de Citizens Bank in Providence, USA.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2. D. Maria José Ester Paim de Bruges, geboren in Mirandela, Bragança, op 04.10.1885 en overleden in S. João de Areias, Sta Comba Dão op 03.06.1978. Getrouwd in Óvoa, Sta. Comba Dão op 24.10.1908 met Jorge Artur de Sousa Teles, geboren in S. João de Areias, Sta. Comba Dão.

Vijf kinderen van D. Maria en Jorge:

1. D. Maria Francisca.
2. D. Esmeralda.
3. Jácome de Bruges.
4. Jorge.
5. Arthur.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.1. D. Maria Francisca Bruges de Sousa, geboren in S. João de Areias op 14.11.1910 en overleden in Lissabon op 05.03.1998. In Vimieiro, Sta Comba Dão op 04.03.1930 getrouwd met António de Almeida Santos.

Drie kinderen van D. Maria en António:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.1.1. Jácome Henrique Bruges de Almeida, geboren in Vimieiro, Sta Comba Dão, op 11.09.1930. Hij resideert in Brazilië. Juiste woonplaats onbekend. Hij was in S. Paulo gerant van Fiat.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.1.2. D. Ester Maria Bruges de Almeida Santos, geboren in Vimieiro, Sta Comba Dão op 13.11.1932. Gehuwd, zonder nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.1.3. D. Maria Dulce Bruges de Almeida Santos, geboren in Vimieiro, Sta Comba Dão op 31.07.1935. Met residentie in het Verenigd Koninkrijk.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.2. D. Esmeralda Bruges de Sousa, geboren in S. João de Areias op 15.11.1912. Op 30.12.1933 getrouwd met Óscar Senra, geboren op 10.04.1910, professor in het lager onderwijs in Parada.

D. Esmeralda en Óscar hebben een dochter:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.2.1. D. Maria Fernanda Bruges de Sousa, geboren in Viseu op 14.09.1934. In Beira, Mozambique op 09.05.1953 getrouwd met Arlindo Simões Luís, geboren op 29.11.1929.

D. Maria en Arlindo hebben twee zonen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.2.1.1. Sérgio Manuel Júdice Bruges Senra Simões Luís, geboren in Beira op 29.06.1956. In Salisbury, Rhodesia op 19.12.1976 getrouwd met Windy Davis.

Sérgio en Windy hebben drie kinderen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.2.1.1.1. Chona Júdice Bruges Senra Simões, geboren in Durban, Zuid-Afrika, op 31.08.1983.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.2.1.1.2. Cláudio Manuel Júdice Bruges Simões Luís, geboren in Durban op 22.06.1987.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.2.1.1.3. Sofia Manuela Davis, geboren in Coimbra op 21.12.1997.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.2.1.2. Luís Manuel Júdice Bruges Senra Simões, geboren in Beira op 23.02.1965. In Porto op 08.11.1990 getrouwd met D. Amélia Piedade Oliveira, geboren op 28.10.1960.

Luís en D. Amélia hebben twee kinderen:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.2.1.2.1. Celso Luís Júdice Bruges Oliveira Simões, geboren in Vila Nova de Gaia op 23.12.1991.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.2.1.2.2. Daniel Luís Júdice Bruges Oliveira Simões, geboren in Vila Nova de Gaia op 27.04.1996.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.3. Jácome Bruges de Sousa, geboren in S. João de Areias op 19.10.1914. Handelaar in Rio de Janeiro. Hij is dat getrouwd, met nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.4. Jorge de Sousa Bruges, geboren in S. João de Areias op 16.08.1918 en overleden in Ovar op 06.01.2003. In Mozambique werd hij professor in het lager onderwijs. Later werd hij landbouwer en handelaar in Lioma. Hij trouwde op 15.03.1979 met zijn tante D. Laura de Ornelas Bruges. Zonder nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.5. Arthur de Sousa Bruges, geboren in S. João de Areias op 08.04.1923. Landbouwer en handelaar in Lioma, Mozambique. Daar in Gurué op 29.02.1956 getrouwd met D. Maria da Conceição Santos, geboren op 22.10.1925 en overleden in S. João de Areias op 05.02.2000.

Arthur en D. Maria hebben een zoon:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.5.1. Jorge dos Santos Bruges, geboren in Beira, Mozambique op 25.05.1957. Sergeantadjutant verpleger bij de oorlogsmarine. Getrouwd in Torres Vedras op 30.12.1979 met D. Perpétua Maria da Luz Salgado, geboren in Lourinhã op 14.02.1957, functionaris bij het Tribunaal van Torres Vedras, dochter van Domingos Salgado en van D. Maria da Luz Mateus.

Jorge en D. Perpétua hebben een zoon:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.2.5.1.1. Domingos Jorge Salgado Bruges, geboren in Torres Vedras op 31.12.1980.

Eén dochter uit het tweede huwelijk van João met D. Cremilde dos Santos:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3. D. Laura de Ornelas Bruges, geboren in Espinho op 13.3.1921 en overleden in Ovar op 15.10.2002. Zij is overleden als de laatste overlevende kleindochter van de graaf van Praia.

Eerste huwelijk in Espinho op 29.08.1942 met Mário Duarte dos Santos Ramos, geboren in Aveiro/Glória op 06.11.1920 en overleden in Ovar op 24.08.1974, functionaris bij de dienst van de Financies. Zoon van Mário Honorato dos Ramos, geboren in Funchal, en van D. Maria Augusta dos Santos, geboren in Aveiro.

Twee huwelijk in Ovar/C.R.C. op 15.03.1979 met haar neef Jorge de Souse Bruges. Zonder nageslacht.

Zeven kinderen van D. Laura en Mário:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.1. Mário Manuel de Ornelas Bruges Ramos, geboren in Espinho op 25.09.1943. Ondernemer;. Lid van het Olympisch Comité van Portugal (1992-1996), lid van de Olympische Academie van Portugal. Stichter van de Vereniging van de Olympische Filatelie van Portugal.

Op 12.03.1973 getrouwd met D. Maria Arlete de Carvalho Soares de Pinho, geboren in Porto, Lordelo do Ouro op 08.04.1952, publieke functionaris, dochter van António Soares de Pinho en van D. Maria Ermelinda Ribeiro de Carvalho.

Mário en D. Maria hebben twee dochters:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.1.1. D. Maria João de Carvalho Pinho Bruges Ramos, geboren in Ovar op 01.05.1974. In Furadouro, Ovar, op 01.05.1992 getrouwd met Pedro Daniel Magalhães de Miranda Regalado Neto, geboren in Murtosa op 28.03.1972; zoon van António Neto en van D. Maria José Magalhães de Miranda. Echtscheiding in 1997.

D. Maria en Pedro hebben twee dochters:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.1.1.1. D. Joana Bruges Regalado, geboren in Ovar op 24.10.1992.
A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.1.1.2. D. Ana Catarina Bruges Ramos, geboren in Ovar op 12.12.1998.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.1.2. D. Renata de Carvalho Pinho Bruges Ramos, geboren in Ovar op 06.03.1977. Licentiate Portugees/Engels (U. P.), professor aan het Engels College van Matosinhos. In 1908 in Ovar getrouwd met Manuel Fernando Costa e Silva, geboren in Porto op 28.12.1954, meester in Technologie en Multimedia (U. P.), universitair professor, zoon van José Alves da Silva en van D. Helena Costa Fardilha.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.2. Jorge Victorino de Ornelas Bruges Ramos, geboren in Espinho op 11.04.1945. Verkooptechnicus.
Eerste huwelijk op 24.06.1972 met D. Maria de Fátima Pereira de Castro, geboren in Póvoa de Varzim op 27.05.1950 en overleden in Ovar op 17.08.1995, verpleegster, dochter van José Gonçalves de Costa en van D. Clotilde Pereira de Castro.

Tweede huwelijk met D. Maria do Céu Costa Valente, geboren op 21.02.1970 in Ovar, dochter van Joaquim Costa Lopes Valente en van D. Maria Helena Costa e Silva.

Twee dochters uit het eerste huwelijk van Jorge en D. Maria de Fátima:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.2.1. D. Célia Maria Pereira Bruges Ramos, geboren in Ovar op 21.06.1973. Therapeute. Ongehuwd.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.2.2. D. Ana Pereira Bruges Ramos, geboren in Ovar op 25.09.1983.

Eén zoon uit het tweede huwelijk van Jorge met D. Maria do Céu:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.2.3. Jorge Tiago Costa Bruges Ramos, geboren in Ovar op 16.02.1999.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.3. Humberto Sérgio de Ornelas Bruges Ramos, geboren in Espinho en overleden de 48ste dag.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.4. D. Danae Maria de Ornelas Bruges Ramos, geboren in Sta Cruz da Graciosa, Açores op 08.04.1951. In Ovar getrouwd op 22.07.1988 met Fernando Manuel de Lima Guimarães de Miranda, geboren in Porto, Lordelo do Ouro, op 03.10.1954, verzekeringsagent, zoon van António Maria Barbosa Guimarães de Miranda en van D. Ermelinda Cascais Lima de Miranda. Zonder nageslacht.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.5. João Carlos de Ornelas Bruges Ramos, geboren in Porto/Cedofeita op 09.02.1958. Ongehuwd.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.6. D. Laura Maria de Ornelas Bruges Ramos, geboren in Funchal, Sta Maria Maior op 12.05.1959. In Ovar getrouwd met Augusto José Jerónimo Dias, geboren in Miranda de Douro op 04.03.1962, fabriekstechnicus, zoon van Fernando Augusto Novais Dias en van D. Albertina Isabel Georgina Jerónimo.

D. Laura en Augusto hebben een zoon:

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.6.1. Mário Jorge Bruges Ramos Dias, geboren in Ovar op 04.04.1983.

A1.1.6.5.3.5.2.6.1.2.4.12.3.7. D. Bela Clara de Ornelas Bruges Ramos, geboren in Barcelona, Las Ramblas, op 18.12.1961. Technicus in een klerenzaak. In Brückköbel, Duitsland, op 16.05.1988 getrouwd met Klauss Fleischmann, geboren in Hanau op 07.01.1960, zoon van Bernd Fleischmann en Fassmacht Fleischmann. Zonder nageslacht.

A1.1.5.5.3.5.2.6.1.2.4.13. D. Maria Francisca de Ornelas Bruges Paim da Câmara, geboren in Sta Luzia op 31.03.1856 en er overleden op 02.03.1939. Op 24.11.1873 was ze getrouwd met D. Henrique de Menezes de Brito do Rio. Met nageslacht bij Brito do Rio.

Natuurlijke kinderen van Teotónio Simão de Ornelas Bruges Paim da Câmara de Ávila e Noronha Ponce de Leão Borges de Sousa e Saavedra:

A1.1.5.5.3.5.2.6.1.2.4.14.D. Maria Teotónia de Ornelas Bruges, geboren in Conceição in 1830 en overleden in de wijk kathedraal op 03.04.1907. Zij trouwde op 08.10.1907 met Joaquim de Almeida Tavares do Canto. Nageslacht bij Almeida.

A1.1.5.5.3.5.2.6.1.2.4.15. D. Maria Amélia de Ornelas Bruges, geboren in de wijk kathedraal in 1832 en overleden in Sta Luzia op 09.04.1916.

Op 18.09.1871 getrouwd met João Francisco de Oliveira Bastos, geboren in Lissabon, Sto Estavão op 09.03.1806 en overleden in Angra, Sta Luzia op 29.02.1892. Hij was een zoon van José António de Oliveira Bastos, geboren in Braga, S. Martinho en van D. Maria do Carmo Correia de Lemos, geboren in Lissabon, Sto Estevão.

João Francisco was al sinds 1826 belast met de boekhouding van het huis Teotónio de Ornelas. Hij was bibliothecaris van de gemeentelijke bibliotheek van Angra do Heroísmo, consulair agent van Engeland in Terceira, politiek directeur en hoofdredacteur van het dagblad "O Angrense", orgaan van de Progressieve partij en veteraan van de vrijheidscampagnes, gedecoreerd met de medaille n° 7.

A1.1.6.5.3.5.2.6.2. D. Jerónima Pulquéria Josefa de Montojos Paim da Câmara, gedoopt in de kathedraal op 17.05.1762 en overleden in Horta op 25.04.1827, begraven in S. João. Getrouwd op 10.07.1780 met haar neef Jerónimo Sebastião de Brum da Silveira Frias Taveira e Neiva. Met nageslacht bij Brum.

A1.1.6.5.3.5.2.6.3. D. Joana Eusébia de Ornelas Paim da Câmara, gedoopt in de kathedraal en overleden in S. Mateus op 23.11.1840. Op 29.09.1783 in de kapel van de Heilige Geest trouwde zij met Luis Francisco Meireles do Canto e Castro. Nageslacht bij de familie Meireles.

A1.1.6.5.3.5.2.7. Jerónimo, gedoopt in de kathedraal op 07.09.1707 en jong gestorven.

A1.1.6.5.3.5.2.8. D. Joana de Brum, gedoopt in de kathedraal op 30.03.1709.

A1.1.6.5.3.5.2.9. João Paim da Câmara, gedoopt in de kathedraal op 20.11.1710 en daar ongehuwd begraven op 02.05.1737.

A1.1.6.5.3.5.2.10. D. Ana Inácia de Brum, gedoopt in de kathedraal op 15.08.1712.

A1.1.6.5.3.5.2.11. José Paim da Câmara, gedoopt in de kathedraal op 21.08.1714.

Ridder van het Koninklijke Huis op 02.05.1737. Gemeentelijk raadgever in Agra van 1760 tot 1768. Op 25.05.1750 getrouwd met D. Rita Feliciano de Noronha e Canto.

José en D. Rita hadden 11 kinderen:

A1.1.6.5.3.5.2.11.1. Francisco Paim da Câmara of Francisco Paim da Câmara de Ornelas e Vasconcelos, gedoopt in de kathedraal op 12.03.1751. Edelman van het Koninklijke Huis, gouverneur van Benguela van 1791 tot 1796 en die zijn fortuin na liet aan Luís Meireles do Canto en Castro Merens de Távora en hun zonen.

A1.1.6.5.3.5.2.11.2. D. Josefa, gedoopt in de kathedraal op 19.03.1752.

A1.1.6.5.3.5.2.11.3. D. Margarida, gedoopt in de kathedraal op 17.02.1753.

A1.1.6.5.3.5.2.11.4. D. Maria Dionísia Paim, gedoopt in de kathedraal op 20.02.1754 en begraven in de kerk van St. a Luzia op 09.05.1818. Ongehuwd.

A1.1.6.5.3.5.2.11.5. D. Joana, gedoopt in de kathedraal p 20.03.1755 en er begraven op 20.08.1756.

A1.1.6.5.3.5.2.11.6. Joaquim, gedoopt in de kathedraal op 10.04.1756 en er begraven op 09.08.1756.

A1.1.6.5.3.5.2.11.7. António Paim da Câmara, gedoopt in de kathedraal op 20.06.1757. Edelman van het Koninklijke Huis op 21.05.1777.

A1.1.6.5.3.5.2.11.8. D. Joana, gedoopt in de kathedraal op 08.02.1759.

A1.1.6.5.3.5.2.11.9. Teotónio, gedoopt in de kathedraal op 08.02.1759.

A1.1.6.5.3.5.2.11.10. Luís Gonzago, gedoopt in de kathedraal op 24.12.1762 en er begraven op 18.12.1763.

A1.1.6.5.3.5.2.11.11. Manuel, gedoopt in de kathedraal op 16.02.1776.

A1.1.6.5.3.5.2.12. António gedoopt in de kathedraal op 01.11.1716.

A1.1.6.5.3.5.2.13. Jerónimo gedoopt in de kathedraal op 15.05.1719.

A1.1.6.5.3.5.2.14. Caetano Paim, gedoopt in de kathedraal op 03.05.1733. Ridder van het Koninklijke Huis op 03.05.1723.

A1.1.6.5.3.5.2.15. D. Rita Inácia Eugénia Paim da Câmara Brum geboren in 1728 en in Horta overleden op 04.04.1798, begraven in de kerk van S. Francisco. Op 28.01.1756 getrouwd met haar neef Tomás Francisco de Brum da Silveira Pórras Frias Taveira. Nageslacht bij Brum.

A1.1.6.5.3.6. D. Filipa de Bettencourt e Vasconcelas, geboren in Praia op 16.06.1650.

A1.1.6.5.3.7. D. Margarida de Távora, gedoopt in Cabo da Praia op 11.07.1652 en jong gestorven.

A1.1.6.5.3.8. D. Águeda de Eça, gedoopt in Praia op 09.03.1654.

A1.1.6.5.3.9. D. Isabel, gedoopt in Praia op 23.07.1655, jong gestorven.

A1.1.6.5.3.10. D. Inês, gedoopt in Praia op 25.02.1657.

A1.1.6.5.4. Agostinho Paim de Sousa geboren in Praia op 14.06.1609.

A1.1.6.5.5. Francisca,

A1.1.6.5.6. Filipa en

A1.1.6.5.7. Águeda, alle drie religieuzen in de Conceição in Angra.

A1.1.6.5.8. Maria geboren in Praia op 07.07.1612.

A1.1.6.5.9. João de Ornelas de Sousa geboren in Praia op 16.11.1615.

A1.1.6.5.10. Manuel Paim da Câmara (ook: Paim de Sousa), geboren in Praia en overleden in 1644. Ridder van het Koninklijke Huis. Hij diende in Vlaanderen en stierf in dramatische omstandigheden door te weigeren zich over te geven aan de Spanjaarden.

Op de 'S. Jorge' kwamen zij rond Duinkerken in het vizier van een Spaanse vloot die hen beschoot, waardoor brand ontstond. Manuel sprong in zee en riep dat hij verkoos te verdrinken eerder dan in de handen te vallen van de gehate Spanjaarden.

A1.1.6.6. Filipa de Bettencourt e Vasconcelos, geboren in Praia op 16.06.1650.

A1.1.6.7. Margarida de Távora, geboren in Cabo da Praia op 11.07.1652. Zij stierf jong.

A1.1.6.8. Águeda de Eça, geboren in Praia op 09.03.1654.

A1.1.6.9. Isabel, geboren in Praia op 23.07.1655 en er overleden als kind.

A1.1.6.10. Inês, geboren in Praia op 25.02.1657.

Manuel had een natuurlijke dochter:

A1.1.6.10.1. Isabel geboren in de Conceição op 19.04.1640.

A1.1.7. D. Branca da Câmara. Zij maakte een testament op 03.12.1597. Zij schonk haar derde part aan haar nicht D. Inês de Andrade Paim, en bij haar overlijden aan haar neef Francisco da Câmara Paim.

A1.2. D. Antónia Dias d'Arce in Lissabon getrouwd met F (naam onbekend). Er werd in oudere teksten beweerd dat uit dit huwelijk de hertogen van Loulé, de hertogen van de Val dos Reis en andere adellijke families van Portugal afstammen. Tot nog toe heeft nog niemand de naam van de echtgenoot van Antónia teruggevonden. Die bewering is zeer twijfelachtig

want over de hoge adel van Portugal is toch zeer veel gekend. Recente opzoekingen (2007) leverden volgende gegevens op.

Eén zoon:

A1.2.1. F (?) Identiteit onbekend. Hij had een dochter:

A1.2.1.1. D. Luisa Paim da Silveira.

Eerste huwelijk met Simão de Mendonça Furtado, bastaarddochter van António Furtado de Mendonça.

Tweede huwelijk volgens Alão de Morais in ‘Pedatura Lusitana’ met ‘de Castiliaan die fabels verzon’. Zou hij die onzin over hertogelijke afstammelingen rondgestrooid hebben?

A1.3. D. Lucrecia Paim d’ Arce in continentaal Portugal getrouwd met F (?) ... de Melo Carvalhal, zoon van Diogo Pereira Carvalhal en zijn echtgenote D. Isabel de Melo.

Met nageslacht in India waar ze in welstand leefden in de gemeente Danú, in de noordelijke provincie.

Zij hadden twee kinderen:

A1.3.1. Francisco Paim de Melo. Hij diende in India. Hij was getrouwd met D. Antónia Morena.

Drie kinderen van Francisco Paim de Melo en D. Antónia:

A1.3.1.1. Gaspar Paim de Melo getrouwd met D. Ana Coutinho.

Zeven kinderen van Gaspar en D. Ana:

A1.3.1.1.1. Álvaro de Melo. Eerste huwelijk met D. Inês da Silva de Menezes. Tweede huwelijk met D. Antónia de Castro.

A1.3.1.1.2. Bartholomeu Pereira de Melo getrouwd met D. Isabel de Sousa.

A1.3.1.1.3. Manuel Paim getrouwd met D. Maria da Silva.

A1.3.1.1.4. Gaspar Paim eerst getrouwd met D. Paula Guterres, later met D. Joana de Castro. De kinderen en hun nageslacht zijn ons onbekend.

A1.3.1.1.5. D. Joana Paim de Melo. Eerste huwelijk met Manuel de Brito Barreto. Tweede huwelijk met Francisco (Segaro?). Derde huwelijk met António Telles de Menezes.

A1.3.1.1.6. Maria Paim de Melo.

A1.3.1.1.7. D. Ana Coutinho, moeder van D. Francisca de Castro.

A1.3.1.2. Álvaro Paim de Melo, zonder nageslacht.

A1.3.1.3. Jorge Paim de Melo, zonder nageslacht.

A1.3.2. Duarte Paim de Melo trok naar India.

A1.4. Ana da Conceição die profeste in het klooster van Jezus in Praia, in 1539, direct na de stichting van het klooster.

A1.5. Clara do Paraíso die op dezelfde dag profeste in het klooster van Jezus.

A2. F.. (?) voornaam onbekend Dias d'Arce. Na de dood van haar vader heeft zij met haar moeder de Azoren verlaten en heeft zij zich in Portugal teruggetrokken in het zelfde klooster als haar moeder.

Bibliografie:

1. "História Insulane das Ilhas de Portugal sugeytas no Oceano Occidental" António Cordeiro, Oficina de António Pedroso Galram, Lissabon, 1717.
2. "Os Flamengos na Ilha do Faial", António Ferreira de Serpa, Centro Tipográfico Colonial, 1929.
3. "Nobiliário da Ilha Terceira", volumes II en III, 2de edição, hoofdstuk LXIX, Eduardo de Campos de Castro de Azevedo Soares, Livraria Fernando Machado, Porto, 1944.
4. "Enciclopédia Lexicoteca", 2de edição, Buraca 1985.
5. "Espelho Cristalino em Jardim de Várias Flores", hoofdstuk 12, Frei Diogo das Chagas, 1989.
6. Genealogías da Ilha Terceira, volume I, pg 319, volume II, Pg 623 en volume VII, Pg 11, António Ornelas Mendes & Jorge Forjaz, Dislivro Histórica, Lissabon, 2007.

2. Michel Herman/Miguel Armão.

Miguel moet al vóór 1452 op de Atlantische Oceaan gevaren hebben, want op 28.09.1452 kreeg hij van koning Afonso V de opdracht een groep gevangenen als gedwongen kolonisten naar Faial te brengen.

Er bestaat op de Azoren geen aparte stamboom Armão. Die naam komt wel veelvuldig voor in samengestelde familienamen, bij andere geslachten. Zo brengen we bij Silveira een genealogie **Silveira Armão**.

Er bestaat wel een genealogie van een late West-Vlaamse tak Herman in Handzame, maar die heeft het enkel over familienamen uit de 18de eeuw.

3. Merens, vanaf 1608 Meireles (Terceira).

Een reden voor de late naamwijziging werd nergens opgegeven. Merens is beslist geen Portugese naam, wel een goed bekende Vlaamse familienaam. “Merens” is een roepnaam voor “Maria”. Bv. Jan Merens, 1382 Waregem. Varianten van de familienaam: Meerens, Meren, Van Meeren. Van dat geslacht werd in Rietstap geen blazoens aangetroffen. Dat Merens een Vlaamse familienaam is, wisten de Azorianen. Zijn ouders waren al getrouwd vóór de ontdekking van de Azoren. Ze schrijven enkel dat Merens tot de groep behoorde van Jácome de Bruges, zonder vermelding van de nationaliteit van Merens. Hoe en waar beide Vlamingen met elkaar in contact gekomen zijn, weten we niet.

Álvaro Vaz Merens is de oudste gekende afstammeling op de Azoren van het Vlaamse geslacht Merens. Voortgaande op zijn familienaam was zijn vader een ons onbekende Merens en zijn moeder ene even onbekende Portugese met de familienaam Vaz. Zijn ouders zijn getrouwd in Portugal of in Vlaanderen, en zijn mogelijk gestorven in continentaal Portugal, waar Álvaro waarschijnlijk geboren is ca 1440, en vandaar uit als gezel van Jácome de Bruges tijdens één van diens reizen mee opgetrokken is naar Terceira op het einde van de jaren 1450, begin van de jaren 1460. Dat hij als Portugees geboren is en in het Portugees werd opgevoed, verklaart allicht dat verder in de stamboom geen enkel huwelijk aangetroffen wordt tussen zijn afstammelingen en afstammelingen van andere Vlaamse emigranten.

In samengestelde familienamen bij andere Portugese geslachten op de Azoren komt de naam Merens wel dikwijls voor. Over de beginperiode van de geschiedenis van de Azoren en de geleidelijke bevolkingsaan groei bestaan er bitter weinig authentieke documenten, zeker niet over gewone mensen. Álvaro had allicht wel broers en zusters die in Portugal gebleven zijn, bvb. Simão Martins Merens (A2).

A. Álvaro Vaz Merens was getrouwd met D. Isabel Velho, zuster van broeder Gonçalo Velho. Meer is er over die takken van de Portugese families Vaz en Velho uit deze periode niet geweten.

Vier kinderen gekend van Álvaro en D. Isabel:

A1. D. Margarida Álvares Merens, geboren in Angra.

Eerste huwelijk met Fernão de Contreiras, dienaar van de Infante D. Henriques de Zeevaarder. Fernão werd geboren in Évora. Hij werd geridderd in Ceuta op 31.08.1531.

Tweede huwelijk met D. Pedro Abarca.

Drie kinderen uit het eerste huwelijk:

A1.1. João Vaz Merens. Hij was eigenaar van meerdere stukken grond en bouwde naast grote huizen ook de kapel van Sta Luzia, die op 02.02.1585 de parochiekerk werd van Sta. Luzia. Hij trouwde met D. Catarina Lourenço Fagundes.

Twee kinderen van João en D. Catarina:

A1.1.1. D. Marquesa Merens getrouwd met Simão Vaz de Azevedo, met nageslacht in deze familie.

A1.1.2. D. Joana Merens. Zij schonk al haar bezittingen aan haar neef (sobrinho) Artur de Azevedo op 19.06.1559, voor goede werken en voor bewezen diensten.

A1.2. D. Isabel Merens de Contreiras.

A1.3. D. Maria Rodrigues Merens (exacte verwandschap onzeker: het kan gaan om een afstammeling van een Merens die in Portugal gebleven is), getrouwd met João Vieira, geboren in continentaal Portugal.

Eén dochter van D. Maria en João:

A1.3.1. D. Catarina Álvares Merens, vóór 1548 getrouwd met António Gomes de Morais, met nageslacht bij Morais.

A2. Simão Martins Merens, ridder in de Orde van Santiago. Hij verbleef in 1527 in Lissabon.

A3. Fernão Martins Merens, geboren in Angra. Hij was in 1531 getuige bij het testament van zijn broer.

A4. João Martins Merens, geboren in Angra en er overleden na 1531. Hij was schildknaap van João Vaz Côrte-Real en werd vazal van de koning die hem deze rechten en andere privileges schriftelijk bevestigde op 27.01.1501, omdat hij deelgenomen had aan de eerste ontdekkingsreis van Gaspar Côrte-Real.

Bij dezelfde brief werd hij benoemd tot eerste rechter van de wezen van de stad Angra. Nadien gaf hij deze betrekking door aan zijn schoonzoon Braz Dias Rodovalho als huwelijksgeschenk. Op 25.09.1518 ondertekende hij samen met zijn echtgenote bij notaris Belchior de Amorim een getuigenis waarbij hij het eerstgeboorterecht invoerde ten voordele van zijn zoon Sebastião, met de verplichting een dagelijkse H. Mis te laten uitvoeren. Hij liet een kapel bouwen in het klooster van S. Francisco, met een grafsteen onder stenen leeuwen, een enig monument ooit gebouwd op de Azoren.

Na het overlijden van zijn echtgenote maakte hij nog twee testamenten op 12.11.1529 en 13.01.1531 met betrekking tot de kapel van O.L.V. dos Remédios, die hij liet oprichten in S. Francisco.

Hij werd de administrateur van de kapel van Pedro Adão, metselaar, die hem de kapel schonk op 16.04.1517.

Hij trouwde met D. Maria Luís, overleden tussen 1519 en 1523, die een majoraat oprichtte waarvan ze het beheer gaf aan haar dochter Beatrix Merens.

Vier kinderen van João en D. Maria:

A4.1. D. Beatrix Merens, overleden in de wijk kathedraal op 24.10.1583. Zoals per testament van 03.07.1555 voorzien was, werd ze begraven in de kapel dos Remédios, in S. Francisco, waar haar echtgenoot reeds begraven lag. Zij beheerde als eerste het majoraat opgericht door haar moeder.

Getrouwd met Braz Dias Rodovalho, O Velho, met nageslacht bij deze familie. Bij hun huwelijk kregen ze van João Merens een bruidsschat van 500\$000 reis

A4.2. F (?)... Merens, getrouwd met Álvaro Pires, wiens naam geciteerd werd in het testament van zijn schoonouders.

Álvaro en zijn echtgenote hadden twee kinderen:

A4.2.1. João aan wie zijn grootvader langs moeders kant 1.000 reis schonk.

A4.2.2. D. Beatrix, vermeld in het testament van haar grootouders langs moeders kant.

A4.3. D. Catarina Martins getrouwd met João Moreira, zonder verdere gegevens. Zij erfden 10\$000 reis van de ouders.

A4.4. Sebastião Merens, overleden in Angra op 27.05.1564. Ridder van het Koninklijke huis en administrateur van de kapel van O..V. dos Remédios. Als bruidsschat schonk zijn vader hem percelen grond in Folhadais, de huizen waarin ze woonden, enkele huizen die eigendom waren van Guilherme Moniz, 27 koeien, verder zilveren en gouden artikelen.

Hij maakte in 1564 een testament op, waarin hij uitdrukkelijk zijn natuurlijke dochter erkende, die hij aanduidde als zijn universele erfgename.

Eerste huwelijk met D. Filipa Marques, overleden voor 1531, zonder nageslacht. Tweede huwelijk met D. Catarina Vaz Rodovalho, eveneens zonder nageslacht. Catarina was de dochter van Vasco Fernandes Rodovalho en D. Brizida Pires

Voor zijn huwelijken had hij van Maria Lourenço, een ongehuwde vrouw, dochter van een landbouwer, volgende natuurlijke dochter:

A4.4.1. D. Beatrix Merens, geboren in 1549, wettelijk erkend in Lissabon op 31.12.1555. Zij is overleden in Angra op 23.08.1599. Zij trouwde in de kathedraal op 25.01.1569 met Fernão Baixo, de Jonge van de familie Mourato.

D. Beatrix en Fernão hadden vier kinderen:

1. Manuel Baião.
2. Sebastião Merens.
3. Maria da Fé.

4. D. Beatrix Merens

A4.4.1.1. Manuel Baião, gedoopt in de kathedraal op 01.09.1574 en daar overleden in 1624. Toen hij trouwde, schonk zijn moeder hem de wettelijke bruidsschat van zijn vader en het buitenverblijf van Porto Judeu, dat tot op heden nog steeds in het bezit is van de familie Meireles.

Vermits hij niet de naam Merens gebruikt heeft, wordt aangenomen dat hij het majoraat niet bekwam. Hoe dan ook, vermits geen van zijn kinderen nageslacht had, ging het majoraat over op de lijn van zijn zuster Beatrix.

Hij trouwde op 23.01.1595 met D. Catarina de Vasconcelos, dochter van Pantaleão Pires en D. Felipa de Vasconcelos, volgens microfilmen LDS, São Salvador, Angra/Terceira, van 08.03.2006 (opzoekingen van João Simões Lopes Filho).

Manuel en D. Catarina hadden tien kinderen:

A4.4.1.1.1. Fernão, gedoopt in de kathedraal op 27.02.1597.

A4.4.1.1.2. D. Maria de Vasconcelos, gedoopt in de kathedraal op 04.04.1599 en er overleden op 05.02.1637.

A4.4.1.1.3. Mónica, gedoopt in de kathedraal op 18.05.1603.

A4.4.1.1.4. Úrsula Merens, gedoopt in de kathedraal op 10.02.1605.

A4.4.1.1.5. João de Vasconcelos Meireles, gedoopt in de kathedraal op 22.10.1608 en er overleden op 18.12.1665, en begraven in S. Francisco. Hij was de begunstigde priester van Conceição op 30.01.1650, kanunnik en penningmeester van de kathedraal.

A4.4.1.1.6. Catarina de Vasconcelos (ook: Catarina Santa), gedoopt in de kathedraal op 16.01.1611. Zij profeste in het klooster van S. Sebastião das Capuchas de Angra, met de religieuze naam van Catarina de Jesus.

A4.4.1.1.7. Francisco de Vasconcelos e Meireles, gedoopt in de kathedraal op 10.10.1613 en overleden in Conceição op 26.07.1664, begraven in de hoofdkapel van Conceição. Hij was priester, vicaris van Conceição op 10.08.1654.

A4.4.1.1.8. Mateus, gedoopt in de kathedraal op 30.09.1615.

A4.4.1.1.9. Filipe, gedoopt in de kathedraal op 02.03.1624.

A4.4.1.1.10. D. Ana de Vasconcelos Meiereles (ook: Ana Merens). Zij was eigenares van een vloot, huizen en wijngaarden in Setúbal, die per procuratie geadministreerd werden in Lissabon door Manuel de Rego Quintanilha, die vereffende op 15.10.1690.

A4.4.1.2. Sebastião Merens, gedoopt in mei 1577. Hij werd vermeld in het testament van zijn moeder.

A4.4.1.3. Maria da Fé, zuster in het klooster van S. Gonçalo. Zij ontving van haar moeder goederen om in het klooster te treden

A4.4.1.4. D. Beatrix Merens, gedoopt in 15.07.1584 en overleden in de wijk van de kathedraal op 18.03.1644 in Angra. Zij erfde alle eigendommen van haar voorouders, alsmede de goederen van haar broer Manuel Baião.

Op 11.11.1596 trouwde zij in de kathedraal met André Fernandes da Fonseca, gedoopt op 16.03.1578, zoon van Domingo Martins da Fonseca en D. Catarina Vaz.

Zij waren de erfgenamen en eerste administrateurs van het belangrijke majoraat ingesteld door kanunnik Luís de Almeida, die in Lissabon geboren werd rond 1559 en overleden is in de wijk kathedraal op 16.11.1637. Hij werd begraven in de kapel S. Pedro in een marmeren graf versierd met de wapens van de Almeida. Bij haar huwelijk ontving Beatrix van haar moeder een bruidschap met een waarde van 3.000 cruzados.

Vijftien kinderen van Beatrix en André Fernandes:

1. Catarina.
2. Beatrix.
3. Ana.
4. Águeda.
5. Lázaro.
6. Jerónimo.
7. Domingos.
8. D. Catarina.
9. Constantino.
10. Inácio.
11. D. Maria
12. D. Beatrix Merens.
13. Alexandre.
14. Pedro.
15. André Luís.

A4.4.1.4.1. Catarina, gedoopt in de kathedraal op 14.02.1599 en jong gestorven.

A4.4.1.4.2. Beatrix, gedoopt in de kathedraal op 08.08.1601.

A4.4.1.4.3. Ana de Merens, gedoopt in de kathedraal op 15.10.1601. Kloosterzuster. Geprofest onder de naam van Soror Ana de Belém. Zij erfde 205\$000 reis van een legaat van haar zuster D. Mara de Fonseca.

A4.4.1.4.4. Águeda Baptista, gedoopt in de kathedraal op 10.02.1603. Kloosterzuster.

A4.4.1.4.5. Lázaro da Ressurreição, gedoopt in de kathedraal op 16.02.1606. Broeder.

A4.4.1.4.6. Jerónimo Martins da Fonseca, gedoopt in de kathedraal op 24.05.1608. Zijn dooppeter was bisschop D. Jerónimo Teixeira Cabral. Overleden in de wijk kathedraal op 08.10.1647 en begraven in de kapel van de kathedraal. Jonggezel.

In zijn buitenverblijf van S. Pedro maakte hij op 04.10.1674 een testament waarbij hij verklaarde in de omgeving van Elvas een natuurlijke zoon te hebben, genaamd Manuel da Fonseca. Hij schonk hem 20.0000 reis om hem toe te laten in te schepen naar India.

Hij was ridder van het Koninklijke huis, ridder van de Orde van Christus, kapitein van de Ordonnanties van Angra, en na de dood van zijn vader, hoofdsergeant van de Ordonnanties van Angra op 09.05.1644.

A4.4.1.4.7. Domingos da Fonseca, gedoopt in de kathedraal op 19.09.1610. Ridder van het Koninklijke huis en priester van de kerk van Conceição op 12.12.1640.

A4.4.1.4.8. Catarina de Santo André, gedoopt in de kathedraal op 02.03.1613. Samen met haar zuster Ana de Belém ontving zij een legaat van haar zuster D. Maria da Fonseca Meireles.

A4.4.1.4.9. Constantina, gedoopt in de kathedraal op 21.09.1614.

A4.4.1.4.10. Inácio, gedoopt in de kathedraal op 08.06.1617.

A4.4.1.4.11. D. Maria da Fonseca Meireles, gedoopt in de kathedraal op 16.09.1618 en er overleden op 01.08.1658. Zij nam haar derde part van een eigendom gelegen aan de Duas Ribeiras, die een rente opbracht van 8,5 moios de tarwe per jaar. Zij liet het majoraat aan haar zoon Domingos met als voorwaarde jaarlijks zes H. Missen te laten uitvoeren. Zij trouwde in de kathedraal op 02.07.1640 met haar neef Gonçalo Álvares Pamplona de Miranda, van het geslacht Pamplona. Met nageslacht daar.

A4.4.1.4.12. D. Beatrix Merens (ook: Meireles da Fonseca), gedoopt in de wijk kathedraal op 10.04.1620 en er overleden op 28.07.1702. Per testament liet ze haar derde part aan haar zoon Jerónimo.

Op 10.02.1648 in de kathedraal van Angra getrouwd met Pedro do Canto do Castro, gedoopt op 06.01.1611, zoon van Diogo do Castro en D. Isabel Teixeira Met nageslacht bij Canto, o.a. Jerónimo de Castro do Canto, overleden in 1720

A4.4.1.4.13. Alexandre Martins Meireles, ook Alexandre Meirens Martins da Fonseca, gedoopt in de kathedraal op 06.04.1622 en daar overleden op 12.10.1654 en daar als jonggezel begraven in het College. Hij was ridder van het Koninklijke huis.

A4.4.1.4.14. Pedro Martins da Fonseca Meireles, geboren rond 1632 en overleden in S. Pedro op 25.01.1689. Ridder van het Koninklijke huis. Hij nam deel aan de strijd in de Alentejo. Eerste huwelijk in de kapel van O.L.V van het Licht in de regio S. Mateus, op 02.08.1660 met zijn nicht D. Inês da Fonseca Côrte-Real, van het geslacht Pamplona. Met nageslacht bij Pamplona, omdat zij het beheer had van het huis langs moeders kant.

Tweede huwelijk in huis, in de regio S. Pedro, op 29.10.1688 met D. Luzía Fernandes, overleden in de kathedraal op 22.01.1727, een arme dochter van Manuel Fernandes en van D. Luíza de Valença.

Twee dochters uit het tweede huwelijk van Pedro met D. Luzía:

A4.4.1.4.14.1. Maria, gedoopt in Sta Luzía op 17.04.1684.

A4.4.1.4.14.2. D. Perpétua Rosa Maria de S. José de Fonseca, geboren in de wijk kathedraal en gewettigd door het huwelijk van haar ouders. Overleden in Fonte do Bastardo op 07.09.1767.

Eerste huwelijk in Biscoitos op 19.05.1704 met Manuel Pamplona Moniz Côrte-Real, van het geslacht Pamplona, zonder nageslacht.

Tweede huwelijk in Praia op 07.02.1708 met Manuel Jaques de Alenquer, geboren in Vila do Porto in 1666 en overleden in Praia op 13.04.1736, ordonnantiekapitein, zoon van Mateus Godinho de Oliveira, geboren in Terceira, luitenant van de Ordonnanties. Hij stierf op zee op het schip van Manuel Estácio, met alle andere passagiers, tijden een reis van S. Miguel naar Sta. Maria, in 1675. Zijn echtgenote was Maria Esperança Resende Moniz, getrouwd in Vila do Porto.

Zes kinderen uit het tweede huwelijk van D. Perpétua en Manuel Jaques:

A4.4.1.4.14.2.1. Pedro Jaques da Fonseca, geboren in Praia op 01.07.1708.

A4.4.1.4.14.2.2. Raimundo Jaques Moniz Côrte-Real de Alenquer, geboren in Praia op 04.04.1710. Nog in leven in 1743. Ongehuwd.

A4.4.1.4.14.2.3. Benedita, geboren in Praia op 01.11.1713.

A4.4.1.4.14.2.4. D. Francisca Mariana, geboren in Praia op 06.07.1717 en overleden in Sta Luzia op 06.06.1773. Ongehuwd.

A4.4.1.4.14.2.5. Rita, geboren in Praia op 23.03.1719.

A4.4.1.4.14.2.6. D. Nazária Josefa do Sacramento Pamplona Côrte-Real, geboren in Praia op 16.10.1722 en overleden in Fonte do Bastardo op 11.05.1769.
Eerste huwelijk in Praia op 31.01.1763 met Francisco Luís de Borba, van het geslacht Borba, zonder nageslacht.

Tweede huwelijk in Praia op 05.10.1766 met Francisco Gil de Borba, eveneens van het geslacht Borba en zonder nageslacht.

A4.4.1.4.15. André Luís da Fonseca Meireles, gedoopt in de kathedraal op 08.12.1630 en overleden in Conceição op 16.04.1714 en begraven in de kapel van S. Pedro.
Ridder van het Koninklijke huis, rechter van de douanediensden in Angra in 1656, 1672, 1674 en 1705, rechter op het gemeentehuis van Angra in 1666, 1676, 1696 en 1708.
Op 03.03.1655 in de kathedraal van Angra getrouwd met D. Iria de Canto de Vasconcelos Pamplona de Miranda, van het geslacht Pamplona.

Dertien kinderen van André en D. Iria:

A4.4.1.4.15.1. Margarida de Santo André, gedoopt in de kathedraal op 23.02.1656 en overleden in S. Gonçalo op 14.08.1717. Geprofest in het klooster van S. Gonçalo op 02.01.1672.

A4.4.1.4.15.2. Luís, gedoopt in de kathedraal op 06.05.1657.

A4.4.1.4.15.3. Gonçalo, gedoopt in de kathedraal op 10.04.1658.

A4.4.1.4.15.4. João, gedoopt in de kathedraal op 04.06.1659.

A4.4.1.4.15.5. Maria Brites, gedoopt in de kathedraal op 12.06.1660.

A4.4.1.4.15.6. Inácio Francisco de Vasconcelos, gedoopt in de kathedraal op 29.10.1663. In India was hij kapitein en ridder van het Koninklijke huis op 06.03.1687.

A4.4.1.4.15.7. Maria Brites Xavier Baptista, gedoopt in de kathedraal op 22.10.1665 en overleden in S. Gonçalo op 04.08.1688.

A4.4.1.4.15.8. D. Cecília Catarina do Canto, gedoopt in de kathedraal op 29.11.1666 en overleden in de wijk kathedraal op 14.11.1758. Getrouwd in de kapel van Desterro (regio Conceição) op 26.09.1712 met Sebastião Cardoso Machado Pamplona Côrte-Real, van het geslacht Pamplona. Zonder nageslacht.

A4.4.1.4.15.9. D. Antónia Maria do Canto e Vasconcelos, geboren in de wijk kathedraal. Getrouwd in het oratorium van het huis van haar vader op 19.06.1684 met kapitein António da Cunha da Silveira, zoon van hoofdkapitein Jorge Cardoso Pereira en D. Helena da Silveira, van het geslacht Cunha, met nageslacht daar, o.a. Ana Rosa do Canto en Jorge da Cunha e Silveira.

A4.4.1.4.15.10. Bernarda Iria de S. Boaventura, gedoopt S. Mateus op 02.08.1671 en overleden in S. Gonçalo op 12.06.1708. Gefrofest in het klooster van S. Gonçalo op 24.06.1693.

A4.4.1.4.15.11. Cosme de Santo André, gedoopt in S. Bartholomeu op 04.10.1673. Broeder Kapucijn.

A4.4.1.4.15.12. João gedoopt in de kathedraal op 16.06.1676.

A4.4.1.4.15.13. Boaventura Meireles do Canto Vasconcelos, gedoopt in S. Mateus op 20.07.1661 en overleden in de wijk kathedraal op 24.04.1704 Begraven in de kapel van S. Pedro. Hij stierf vóór zijn vader, zodat hij geen administrateur werd van het majoraat, reden waarom hij ook niet de naam Luís kreeg, die vereist was om te kunnen benoemd worden. Ridder van het Koninklijke huis op 21.01.1678, geprofeste ridder van de Orde van Christus op 20.01.1681, gemeenteraadslid van Angra in 1684 en rechter van de zelfde gemeente in 1693. In het oratorium van de huis van zijn schoonouders in de regio kathedraal op 29.07.1692 getrouwd met D. Jacinta Maria do Canto e Castro, van het geslacht Canto.

Vijf kinderen van Boaventura en D. Jacinta:

A4.4.1.4.15.13.1. D. Maria Isabel do Canto, gedoopt in de kathedraal op 22.12.1695 en er overleden op 13.04.1777. Getrouwd in de kapel Jezus, Maria, Jozef van de huizen van haar schoonvader in S. Pedro (regio kathedraal) op 29.10.1725 met Francisco Machado Pamplona Côrte-Real, met nageslacht bij Pamplona.

A4.4.1.4.15.13.2. Francisca Josefa de Santa Ana, geboren in de wijk kathedraal op 13.03.1697. Gefrofest in het klooster van S. Gonçalo op 21.06.1721.

A4.4.1.4.15.13.3. Caetano, geboren in S. Mateus op 09.07.1698.

A4.4.1.4.15.13.4. Pedro de Canto Meireles.

A4.4.1.4.15.13.5. André Francisco Luís Meireles do Canto e Castro (ook: André Francisco Luís Meireles de Fonseca), gedoopt in het oratorium van de Quinta van O.L.V. van

Candelária, van zijn ouders, in S. Mateus (regio kathedraal) op 25.07.1694 en overleden in de wijk kathedraal op 09.01.1735.

Hij volgde zijn grootvader op als administrateur van het majoraat. Hij was ridder van het Koninklijke huis op 29.10.1706 en werd kapitein van de Ordonnanties van Bairro do Corpo Santo. In het oratorium van het huis van zijn schoonmoeder (regio kathedraal) op 30.11.1723 getrouwd met D. Rosa Francisca Mariana do Canto e Castro, van het geslacht Canto.

Vijf kinderen van André en D. Rosa:

A4.4.1.4.15.13.5.1. Joana, geboren in de wijk kathedraal op 12.05.1725.

A4.4.1.4.15.13.5.2. Mariana Josefa do Sacramento, geboren in de wijk kathedraal op 05.06.1728. Geprofest in het klooster van Gonçalo op 22.05.1752.

A4.4.1.4.15.13.5.3. Eustácia, geboren in de wijk kathedraal op 20.02.1730.

A4.4.1.4.15.13.5.4. Pedro, geboren in de wijk kathedraal op 23.12.1733.

A4.4.1.4.15.13.5.5. Luís Boaventura Meireles do Canto e Castro, geboren in de wijk kathedraal op 16.05.1727 en er overleden op 07.02.1785. Administrateur van het huis van zijn voorouders, kapitein van de Ordonnanties en ridder van het Koninklijke huis vanaf 05.01.1783, lid van de gemeenteraad van Angra in 1755, 1760 en 1765.

In de kathedraal getrouwd op 02.02.1746 met D. Rosa Mariana de Viterba do Canto Castil-Branco, van het geslacht Castil-Branco.

Elf kinderen van Luís en D. Rosa:

A4.4.1.4.15.13.5.5.1. Luzía, geboren in de wijk kathedraal op 16.01.1747.

A4.4.1.4.15.13.5.5.2. Rosa Maria Ana, geboren in de wijk kathedraal op 19.06.1749 en er overleden op 03.09.1758.

A4.4.1.4.15.13.5.5.3. Jacinta, geboren in de wijk kathedraal op 23.09.1750.

A4.4.1.4.15.13.5.5.4. Maria, geboren in de wijk kathedraal op 27.09.1752.

A4.4.1.4.15.13.5.5.5. Isabel Delfina do Sacramento, geboren in de wijk kathedraal op 03.09.1753. Geprofest in het klooster van S. Gonçalo op 12.10.1796 om 15u30, met een bruidsgift van 420\$000 reis.

A4.4.1.4.15.13.5.5.6. Mariana, geboren in S. Mateus op 01.06.1755.

A4.4.1.4.15.13.5.5.7. André, geboren in de wijk kathedraal op 07.06.1758 en er overleden op 30.06.1758.

A4.4.1.4.15.13.5.5.8. Francisca, geboren in de wijk kathedraal op 07.06.1758 en er overleden op 15.07.1767.

A4.4.1.4.15.13.5.5.9. Francisco, geboren in de wijk kathedraal op 28.3.1761.

A4.4.1.4.15.13.5.5.10. D. Maria Felícia, geboren in de wijk kathedraal op 28.05.1763 en er overleden op 02.01.1831. Ongehuwd.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11. Luís Francisco Meireles do Canto e Castro, geboren in de wijk kathedraal op 22.03.1757 en overleden in S. Mateus op 01.06.1809, begraven in de kapel van S. Pedro. Administrateur van het huis van zijn voorouders en van de edele huizen op de stadsplaats. Ridder van het Koninklijke huis sinds 20.10.1817, hoofdsergeant van de ordonnanties van Angra op 12.12.1797 en kolonel van het regiment miliciens op 06.07.1805. Getrouwd in de kapel van de Espírito Santo, in de straat dos Canos Verdes (regio kathedraal) op 29.09.1783 met D. Joana Eusébia de Ornelas Paim da Câmara, van het geslacht Paim.

Twee kinderen van Luís en D. Joana:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.1. André, geboren in de wijk kathedraal op 12.11.1786 en er overleden op 18.02.1788.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2. Luís Meireles do Canto e Castro, geboren in de wijk kathedraal op 16.05.1785 en overleden in S. Mateus op 24.3.1853, begraven op het kerkhof van S. Mateus. Administrateur van de grote associatie van eigendommen, die bevat: de Quinta da Candelária en S. Mateus, die van Maria Rodrigues Valadão (Biscoitos, 1579), van Mariana van S. Mateus en Teresa do Sacramento, zusters van het klooster van Jesus da Praia (1680), van priester Botelho de Sousa (Praia, 02.09.1641), van Bartholomeu Lourenço en zijn echtgenote, Brianda Pereira; inbegrepen het huis da Salga (15.06.1596), van Francisco Vicente Perdomo (04.04./1640), van Maria Gonçalves Toledo (27.02.1547), van Alexandre de Távora Merens (19.11.1707), van D. Eusébia de Menezes (17.12.1680), van Brites de Estrada, moeder van António Álvares do Brasil (14.02.1625), van de kapel van André Gomes (15.03.1526), van Maria Morais, echtgenote van André Gomes (21.07.1588), van D. Luisa Távares de Sousa, echtgenote van António Toledo Machado (10.04.1629), van João Martins Merens (14.01.1531), conform aan de beschrijving van zijn inventaris, waarbij men een totaal van onroerende goederen van 50 contos reis vaststelt. Hij vroeg de verwijdering aan van verschillende goederen die een zeer gering rendement hadden.

Ridder van het Koninklijke huis op 13.08.1818, ridder van de Orde van O.L.V van Conceição van Vila Viçosa op 03.03.1825, lid van de gemeenteraad van Angra, kapitein de Compagnie van Ordonnanties van de stad Angra op 02.10.1817, lid van het Absolutistische Gouvernement geïnstalleerd op het eiland Terceira. Na de installatie van het Liberale Gouvernement verliet hij Terceira en woonde hij enkele jaren in Frankrijk, zorgdragend voor de opvoeding van zijn kinderen.

Op 18.07.1812 trouwde hij in het oratorium van zijn Quinta van O.L.V van Candeleira, in S. Mateus, met D. Francisca Paula Merens de Noronha e Távora, van het geslacht Távora. Buiten het huwelijk had Luís Meireles met Matilde Júlia vier natuurlijke kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.1. Luís Augusto Carlos Meireles, geboren in Angra en vertrokken naar Brazilië. Zonder verdere gegevens.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.2. Luís Máximo Sebastião Meireles, geboren in Angra en eveneens vertrokken naar Brazilië. Zonder verdere gegevens.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.3. D. Maria Genoveva de Conceição Meireles, geboren rond 1826 en overleden in Conceição op 16.09.1900. Directrice van het Opvangtehuis voor de Behoeftige

Jeugd. In de kathedraal op 02.07.1849 getrouwd met José António Teles Pamplona, van geslacht Coronel, met nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.4. D. Maria Matilde de Inocência Meireles, geboren in Angra en 1827 en overleden in het tehuis voor alleenstaande moeders op 19.09.1911. Ongehuwd.

Negen kinderen van Luís en D. Francisca:

5. Maria.
6. Maria Francisca Meireles do Canto e Castro.
7. D. Maria Inácia de Meireles.
8. Luís Francisco Meireles do Canto e Castro.
9. Maria Margarida de Meireles do Canto e Castro.
10. Alexandre Bento de Meireles de Távora do Canto e Castro.
11. Maria dos Prazeres.
12. Luís Meireles de Canto e Castro Merens de Távora.
13. André Francisco Meireles de Távora do Canto e Castro. § 2

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.5. Maria geboren in de wijk kathedraal op 31.10.1813.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.6. D. Maria Francisca Meireles do Canto e Castro, geboren in de wijk kathedraal op 08.04.1817 en overleden in Castelo-Branco op 01.05.1874 aan de pokken. Eerste huwelijk in de kapel van O.L.V. da Luz (regio Mateus) op 14.04.1849 met Joaquim António da Mata e Silva, geboren in Castelo-Branco/S.Miguel op 22.10.1806 en overleden in Elvas in het militair hospitaal op 30.08.1860, baccalaureaat rechten (U.C.), militair openbare aanklager van de 10de Divisie, rechter van de stad Taouca, kolonel van de miliciens van Cabo Verde, plaatscommandant van Bissau. Ridder in de Orde van O.L.V. da Conceição van Vila Viçosa op 13.08.1847, weduwnaar van D. Maria Matilde Nunes da Silva Fevereiro, en zoon van Agostinho António da Mata e Silva, geboren in Tomas op 28.08.1771 en overleden in Castelo-Branco op 29.03.1845, griffier van de overdrachtsbelasting en de koninklijke rechten van Castelo-Branco, en van D. Quitéria Maria Augusta Fevereiro, geboren in Castelo-Branco.

Tweede huwelijk in Conceição op 13.10.1864 met haar zwager Augusto António da Mata e Silva, geboren in Castelo-Branco/S. Miguel op 01.08.1803 en er overleden op 07.12.1889, licentiaat in canoniek recht (U.C. 1829), rechter in Alandroal, luitenant-kolonel van de miliciens, commandeur in de Orde van O.L.V. van Conceição van Vila Viçosa, één van de 27 naaste vrienden van koning D. Miguel, die hem vergezelden tijdens zijn ballingschap. Zonder nageslacht.

Zeven kinderen uit het eerste huwelijk van D. Maria en Joaquim:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.6.1. Maria geboren in de wijk kathedraal op 15.02.1850 en er overleden op 05.05.1851.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.6.2. D. Maria da Luz Mata e Silva de Távora, tweelingzuster van voorgaande. Op 30.08.1879 in Castelo-Branco getrouwd met António Baptista Lobo, geboren

in Castelo-Branco/Fatela op 17.11.1842 en overleden op 10.04.1910, kapitein van de infanterie, gepensioneerd op 05.04.1894, zoon van António Rodrigues Lobo en van Antónia da Costa.

D. Maria en António hadden één zoon:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.6.2.1. José de Meireles do Canto e Castro de Távora Lobo, geboren in Castelo-Branco op 26.11.1881.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.6.3. Maria, geboren in de wijk kathedraal op 15.01.1851.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.6.4. Maria Adelaide, geboren in Conceição op 23.06.1852 en overleden in de wijk kathedraal op 30.07.1853.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.6.5. D. Maria Francisco de Távora da Mata e Silva, geboren in Conceição op 05.12.1853 en overleden in Lissabon op 08.06.1938. Op 18.01.1917 getrouwd met haar neef Luís do Canto e Castro Merens de Távora. Zonder nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.6.6. Augusto de Távora da Mata e Silva.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.6.7. Ana Francisca de Távora da Mata e Silva, geboren in Conceição op 27.07.1856.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.7. Maria Inácia de Meireles, geboren in S. Mateus op 18.09.1819 en overleden in Frankrijk, Menars-Le-Chateau op 28.05.1839.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.8. Luís Francisco Meireles do Cano e Castro, geboren in S. Mateus op 31.05.1821 en overleden in Conceição op 03.08.1898. Gemeenteraadslid en president van de gemeenteraad van Angra, procureur van de stadsdeelraad, lid van de Mesa Administrativa da Misericórdia, administrateur van de Casa Santa, voorzitter van de directie van de Economische Kas van Angra en viceconsul van Mexico op de Azoren sinds 11.09.1865. Hij was van zuiver adellijk bloed, strikt correct en eervol, een goed mens.

Hij trouwde in Conceição op 22.04.1863 met D. Maria da Encarnação da Costa Noronha, van het geslacht Noronha.

Luís en D. Maria hadden drie kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.8.1. Bernardo Meireles do Canto e Castro, geboren in Conceição op 15.02.1879.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.8.2. D. Maria Teresia de Noronha Meireles, geboren in Conceição in 1877 en er overleden op 06.01.1960. In S. Bartholomeu op 18.03.1903 getrouwd met Francisco Jorge da Silveira e Paulo, met nageslacht bij Silveira e Paulo.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.8.3. Maria da Encarnação, geboren in Conceição in 1880 en op 27.01.1894 overleden aan vliegende tering. Ze was een toegewijde vriendin van arme mensen.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.9. Maria Margarida de Meireles do Canto e Castro, geboren in S. Mateus op 29.10.1824 en overleden in Conceição op 08.2.1906. Ongehuwd.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.10. Alexandre Bento de Meireles de Távora do Canto e Castro, geboren in de wijk kathedraal op 10.03.1827 en overleden in Lissabon op 11.11.1896, begraven op het kerkhof dos Prazeres.

Ridder van het Koninklijke huis sinds 20.09.1873, commandeur van de Orde van O.L.V. da Conceição van Vila Viçosa op 07.09.1871. Hij studeerde eerst in Parijs. Daarna studeerde hij verder aan de U.C. In 1847 nam hij deel aan de slag van Alto do Viso. In 1847 studeerde hij eerst aan de faculteit Filosofie, daarna doctoreerde hij in de rechten (1854-1858). Hij was in Timor in 1864.

In 1866 was hij in Macau, dan in Luanda en vervolgens in Benguela en Mossâmedes. Hij keerde naar Portugal terug in 1874. In 1880 vertrok hij naar India. Terugkeer in Lissabon. Op 14.01.1875 in Lissabon getrouwd met D. Carolina Payant, overleden in Lissabon/Sta Catarina op 1L9.10.1909, dochter van William Payant, Engelsman, handelaar in Lissabon, waar hij stierf op 02.03.1853 en van D. Teresa Henriques, geboren in Lissabon/ S.Mamede, op 02.09.1857. Zonder nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.11. Maria dos Prazeres, geboren in de wijk kathedraal op 14.04.1828.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12. Luís Meireles de Canto e Castro Merens de Távora (ook: Luís Meireles de Távoa e Noronha, geboren in de wijk kathedraal op 31.01.1816 en overleden op zijn landgoed van O.L.V. da Piedade, in Algès op 31.07.1876.

Hij studeerde in Frankrijk, waar hij bijna 7 jaar verbleef. Hij was ridder van het Koninklijke huis op 18.02.1861, leerling van het College dos Nobres in Lissabon, de laatste beheerder van het majoraat van de Meireles en de Merens, Heer van het landgoed da Candelária in S. Mateus en het herenhuis van de Rua do Palácio, die hij erfde van zijn moeder, alsook van het landgoed van Salga. Samen met zijn broers erfde hij meer dan 50 contos reis van hun oom Francisco Paim da Câmara Vasconcelos e Ornelas, gouverneur van Benguela.

Eerste huwelijk in de kapel van S. Tomás de Cantuária, in het landgoed van zijn schoonvader, op 05.05.1842 met zijn nicht D. Emília Clara Borges Teixeira de Araújo e Azevedo, van het geslacht Teixeira.

Tweede huwelijk met D. Maria do Amparo Ferreira, geboren in Angra. Zonder nageslacht.

Zij behoorden tot de belangrijkste aristocratie van Terceira. Na de steun aan de absolutisten was de familie verplicht uit te wijken naar Parijs.

Buiten zijn huwelijken had hij van een onbekende moeder volgende dochter:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.1. D. Francisca Clara de Távora, geboren in de wijk kathedraal op 30.11.1841 en overleden na 1907. Ongehuwd. Zij werd per testament erkend door haar vader.

Zes kinderen van Luís met D. Emília:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.2. D. Emília Clara Merens de Távora do Canto e Castro, geboren in Angra op 05.05.1842, op de dag van het huwelijk van haar ouders, en overleden in Sintra op 22.06.1861. Ongehuwd.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.3. D. Marquesa Maria de Távora do Canto e Castro, geboren in de wijk kathedraal, op 25.06.1843 en overleden in Lissabon op 31.05.1921, begraven op het kerkhof van Prazeres.

In Lissabon/D. Mamede op 19.10.1870 getrouwd met Dr. António Feliciano Álvares da Costa Teixeira de Brito, geboren in Vila Moinhos, Mortágue en overleden in Lissabon op 16.03.1909, zoon van Dr. José Feliciano da Fonseca Teixeira Gordo en van D. Ludvina de Brito Gusmão.

Eén zoon van D. Marquesa en Dr. António:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.3.1. José Feliciano Álvares Teixeira de Brito, geboren in Coimbra op 05.09.1872. Getrouwd, zonder nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.4. D. Maria Luisa, geboren in de wijk kathedraal op 06.08.1845 en daar overleden op 13.06.1846.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.5. D. Maria Emília de Távora do Canto e Castro, geboren in S. Pedro op 29.07.1852 en overleden in Pau/Frankrijk in februari 1914. Ongehuwd.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.6. D. Maria Palmira de Távora, geboren in Lissabon/Encarnação op 23.11.1853. In Lissabon getrouwd in 1877 met Pedro Romano Folque, geboren in Castro Verde, Beja, op 08.02.1848 en overleden in Marseille op 25.01.1922, specialist in bouwwetenschappen, fiscaal directeur van de bouw van de spoorweg van Beira Baixa, directeur van verschillende spoorwegen in Afrika en de toelevering van water voor Luanda. Commandeur van de Orde van Avis zoon van Diago de Sousa Folque, legerofficier, ridder in de Orden van Torre en Espada, Christus en O.L.V. van Conceição van Vila Viçosa, en van D. Joana Emília Romano.

Twee dochters van D. Maria en Pedro:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.6.1. D. Maria Emília de Távora Folque, geboren in Lissabon/Lapa op 28.07.1878. Ongehuwd overleden.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.6.2. D. Joana de Távora Folque, geboren in Lissabon/Lapa op 08.02.1881 en overleden in Lissabon op 29.05.1951.
Zij was als schrijfster gespecialiseerd in literatuur voor kinderen. Samen met haar echtgenoot stichtte ze in Belas de "Creche Pedro Folque" ter ere van haar vader, en die gedurende 20 jaar functioneerde.
In Lissabon en december 1907 getrouwd met Adolfo de Azevedo Souto, geboren in Porto op 27.11.1878, licentiaat geneeskunde (1902) en rechter (1909), scheepsdokter, directeur van, het lazaret van Lissabon, advocaat, rechter van het Hoger Administratief Tribunaal, lid van de Orde van advocaten, directeur van de sociëteit van geografie en commandeur in de Orde van Christus. Zoon van Agostinho António do Souto, lesgever aan de medische school van Porto (1858-1901), en van D. Isabel de Azevedo Mavigné. Zonder nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.7. Luís do Canto e Castro Merens de Távora, geboren in Lissabon/S. Mamede op 25.06.1848 en overleden in Lissabon op 22.9.1926.

Ridder van het Koninklijke huis op 06.02.1875, van de Concelho de S.M.F. De titel van hertog heeft hij niet aanvaard.

Burgerlijke ingenieur. Begin van zijn loopbaan in Guarda. Van 1879 tot 1886 was het directeur van de openbare werken in Angra. In Ponta Delgada cumuleerde hij de directie van de openbare werken met deze van directeur van de werken aan de dokken. Na enkele maanden opnieuw in Angra, in 1889, werd hij directeur in Portalegre. Hij oefende functies uit bij de algemene directie van de telegrafie en de vuurtorens. In 1900 was hij inspecteur van het vijfde industriële district met zetel in Angra. Hij werd ook burgerlijk gouverneur van Funchal. Hij produceerde rode wijn in zijn buitenverblijf van S. Mateus, onder de benaming ‘Candelária’. Hij behoorde tot de eerste lijn van de Azoriaanse elite. Werkelijk een merkwaardige persoonlijkheid.

Op 18.01.1917 getrouwd met zijn nicht D. Maria Francisca de Távora da Mata e Silva. Zonder nageslacht.

Hij had één natuurlijke zoon met D. Jerónima da Conceição Lourenço:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.7.1. Raúl de Távora e Araújo de Meireles do Canto e Castro. Vóór zijn erkenning gebruikte hij de naam Raúl Luís de Oliviera. Geboren in Lissabon/Socorro op 05.02.1886 en overleden in Lissabon.

Hij studeerde aan de politechnische school van Lissabon en nam dienst bij de Artillerie op 18.08.1904. Benoeming tot luitenant op 15.11.1910. Op pensioenstelling op 27.02.1915. Van zijn vader erfde hij twee gebouwen die hij in 1941 verkocht aan de Centrale Administratie der Posterijen. In Lissabon/Ceração de Jesus op 18.03.1911 getrouwd met D. Amélia Pereira de Vasconcelos, van het geslacht Vasconcelos.

Twee kinderen van Raúl en D. Amélia:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.7.1.1. Maria Luisa Brianda de Vasconcelos Merens de Távora, geboren in de wijk kathedraal van Angra op 30.04.1914 en overleden in Lissabon op 25.09.1923.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.7.1.2. Nuno Luís Maria do Canto e Castro Meireles de Távora, geboren in Lissabon op 06.10.1928 en er overleden op 20.11.2000. In Lissabon op 13.05.1957 getrouwd met D. Fernanda Digia de Freitas da Silva, geboren in Funchal/S. Martinho op 14.06.1927 en overleden in Lissabon op 03.05.2003, dochter van João da Silva en van D. Maria José de Abreu Freitas.

Drie kinderen van Nuno en D. Fernanda:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.7.1.2.1. D. Maria Margarida de Abreu e Silva Merens de Távora, geboren in Lissabon op 08.07.1960. Ongehuwd.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.7.1.2.2. D. Maria Francisca de Abreu e Silva Merens de Távora, geboren in Lissabon op 11.08.1961. Licentiate in Filosofie (U.L.), directrice in marketing van “Tudo Azul”. Zij vertegenwoordigt in Portugal het Braziliaanse merk van cosmeticaproducten en parfums “O Boticário”.

In Sintra op 12.09.1987 getrouwd met Henrique José Praia da Rocha de Freitas, geboren in Lissabon op 13.03.1961, licentiaat Rechten, professor Internationale Relaties van de U.L., zoon van Dr. José de Freitas en van D. Maria Jeannette Praia da Rocha. Zonder nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.7.1.2.3. José Luís de Abreu e Silva Merens de Távora, geboren in Lissabon op 23.04.1959. Studeerde aan het Nationaal Conservatorium een hogere cursus piano. Functionaris bij het Departement Publieke Relaties van de Stichting Gulbenkian. Op 11.10.1986 in Lissabon getrouwd met D. Cristina Maria Marques Aleixo, geboren in Lissabon op 02.02.1965, licentiate in Biologie, hogere piano cursus aan het Nationaal Conservatorium. Dochter van Artur Mendes Aleixo en van D. Maria do Rosário Marques.

Twee kinderen van José en D. Cristina:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.7.1.2.3.1. D. Catarina Maria Marques Aleixo Merens de Távora, geboren in Lissabon op 19.08.1989.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.12.7.1.2.3.2. Luís Gonçalo Marques Aleixo Merens de Távora, geboren in Lissabon op 30.09.1992

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13. André Francisco Meireles de Távora do Canto e Castro, zoon van Luís Meireles do Canto e Castro en van D. Francisca Paula Merens de Noronha e Távora. Geboren in S. Mateus op 13.07.1823 en overleden in Lissabon op 03.03.1898. Hij volgde studies aan het kasteel van Menars, instituut opgericht door de 17de prins van Chima. Daarna frequenteerde hij het Portugees College van Fontenau-aux-Roses.

Op het einde van de Portugese Burgerlijke Oorlog (1828-1834) werd de familie opnieuw in het bezit gesteld van de vroeger geconfisqueerde eigendommen, en keerden zij terug naar Angra.

Zo kon André een plaats bekomen in de financiële afdeling van de douanediens van Angra. Hij werd lid van de districtsraad van Angra en consulaire agent van Frankrijk in Praia da Vitória op 14.11.1851. Hij was een uitstekende journalist en een van de oprichters in Angra van het dagblad "A Terceira", het orgaan van de conservatieve partij, die hij leidde van 1859 tot 1882, het jaar waarop hij zich definitief in Lissabon vestigde. In Lissabon werd hij het hoofd van de sectie Handel en Industrie van het Ministerie van Openbare werken. Hij was medewerker aan de "Dictionaire Larousse."

Ridder van het Koninklijke huis op 30.03.1876, commandeur in de Orde van Christus, officier in de Orde van het Openbaar Onderricht van Frankrijk, lid van verschillende nationale en buitenlandse wetenschappelijke verenigingen.

Op 23.09.1848 in S. Pedro van Angra getrouwd met D. Ana de Menezes de Lemos e Carvalho, van het geslacht Menezes.

Vier kinderen van André en D. Ana:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.1. Ana, geboren in Conceição op 20.11.1849.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.2. D. Maria Francisca de Paula Meireles de Távora do Canto e Castro, tweelingzuster van vorige. Ongehuwd overleden.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.3. André Meireles de Távora do Canto e Castro, geboren in Conceição op 05.01.1855. Ongehuwd overleden.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4. Francisco de Menezes Meireles do Canto e Castro, geboren in Conceição op 21.11.1850 en overleden in Lissabon op 07.03.1915, en begraven in het kerkhof dos Prazeres, grafsteen n° 5761.

Hij werd de eerste burggraaf van Meireles per decreet van 09.05.1902, commandeur van de Orde van O.L.V. van Conceição van Vila Viçosa per decreet van 08.03.1883, officier van de Orde van Santiago in 1894, ridder van het Koninklijke huis op 09.05.1900, ridder en commandeur van de Orde van S. Miguel en S. Jorge van Engeland, met de aanspreektitel van Sir op 10.11.1902, commandeur in de Orde van de Kroon van Pruisen op 08.11.1907. Ingeschreven in de Polytechnische school wijdde hij zich al vrij jong aan het journalistiek. In de *Jornal da Noite* schreef hij belangrijke artikels met literaire kritiek.

In 1875 werd hij aangetrokken door Afrika, in het jaar dat er regelmatige bootverbindingen tot stand kwamen tussen Lissabon en Lourenço Marques. Daar werd hij directeur van de douanediensten van Mozambique. Hij werd ook lid van de gerechtshof, stemhebbend lid van de provincieraad, stichter van de ambachtsschool. In 1879 sloot hij een overeenkomst met Engeland betreffende de douanediensten in India en de constructie van de spoorweg van Mormugão. Hij werd consul eerste klas van Engels India op 02.10.1882. In 1891 werd hij naar Duitsland gestuurd als algemeen consul in Stettin, ten einde de economische betrekkingen te studeren tussen Portugal en Duitsland. Als letterkundige, diplomaat, administrateur, die verschillende vreemde talen sprak als zijn Portugees, kenner van de Portugese en vreemde koloniën, een geëxperimenteerd reiziger die praktisch alle landen kende van Europa en het Oosten, werd hij op 20.05.1892 in Lissabon benoemd tot secretaris generaal van de Compagnie van Mozambique. In 1894 en 1895 en tussen 1889 en 1901 was hij gouverneur van de territoria van Manica en Sofala. In 1908 werd hij nog benoemd aan de hoven van Bucearest, Sódí en Belgrado. Hij was Heer van het paleis en het buitenverblijf van S. Mateus.

Op 03.0.1875 in Lissabon/Sta Isabel getrouwd met D. Maria Carlota da Costa de Freitas, geboren in Lissabon op 09.04.1909 en er overleden op 23.12.1939, dochter van João Baptista de Freitas en van D. Carlota Maria da Costa, overleden op 09.09.1909. Kleindochter van Francisco António de Freitas, eerste luitenant van de Artillerie, op 24.07.1833 in de Algarve gefusilleerd door de absolutistische troepen, toen hij de marktplaats van Sagres ging innemen, en van D. Angélica Rosa de Azevedo.

Vijf kinderen van Francisco en D. Angélica:

1. D. Maria Ana.
2. D. Maria Carlota.
3. D. Maria das Doras.
4. Pedro de Menezes Meireles do Canto e Castro.
5. Francisco de Freitas Meireles do Canto e Castro.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.1. D. Maria Ana Carlota Francisca de Freitas Meireles do Canto e Castro, geboren op het eiland Mozambique op 27.02.1876 en overleden in Kenia in 1951.

Eerste huwelijk in Lissabon/Sta Isabel op 21.02.1898 met Pedro Maria Bessone Basto, ingenieur en directeur van de Openbare Werken in de staat India, ridder van het Koninklijke huis, zoon van José Pereira Basto, ridder van het koninklijke huis, en van D. Carolina Maria Bessone, kleinzoon langs moeders kant van de eerste burggraven van Bessone.

Tweede huwelijk met Luís Pimentel Pinto, zonder nageslacht.

Twee kinderen uit het eerste huwelijk van D. Maria met Pedro:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.1.1. Nuno de Meireles Bessone Basto, overleden in Lissabon op 05.06.1917.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.1.2. D. Maria Teresa de Meireles do Canto e Castro Bessone Basta, overleden in Lissabon op 17.05.1901.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.2. D. Maria Carlota Ana Francisca Luisa de Freitas Meireles do Canto e Castro, geboren in Goa/Ribandar op 20.02.1880 en overleden in Lissabon op 25.10.1956.

Getrouwd met Pedro Tovar de Lemos, geboren in Parijs op 04.01.1888 en overleden in Estoril op 16.11.1961, 2de graaf van Tovar op 13.11.1890, licentiaat in Filosofie en Letteren (U. Leuven), secretaris generaal van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ambassadeur in Berlijn en aan het Vaticaan, voorzitter van de Portugese delegaties bij de NATO, titulaire academicus stichter van de Portugese Academie van Geschiedenis, grootkruis in de Orde van Christus, commandeur in de Orde van Santiago, grootkruis in de Orde van Pius IX van de Heilige Zetel, grootkruis in de Orde van Malta, grootkruis in de Orde van de Kroon, van Italië, commandeur in de Orde van Santo Olavo, van Noorwegen, ridder in de Ordes van Carlos III en van Alfonso XII van Spanje, ridder in de Orde van de Reizende Zon, van Japan, Zoon van António Maria Tovar de Lemos, 1ste graaf van Tovar. Zonder nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3. D. Maria das Dores Angélica Ana Carlota Francisca de Freitas Meireles do Canto e Castro, “Molly”, geboren in Lissabon/Santos-o-Velho op 02.12.1882 en overleden in Engeland op 02.12.1924.

Eerste huwelijk in een salon nabij de kapel van het paleis van S. Mateus no Dafundo (regio S. Romão de Carnaxide) op 04.05.1903 met Hugh Edwin Hamilton-Gordon, van de Engelse nationaliteit en anglicaanse godsdienst, geboren in Strathbogie, Nova Gales do Sul, Australië, en overleden in 1921, in zijn eigendom in Sidney/Australië, en ten tijde van zijn huwelijk resident in Lissabon, in het hotel Bragança, zoon van Hugh Gordon, geboren in Mains of Rhyne, Schotland, en van Caroline Emily Hollinworth, geboren in Schotland.

Tweede huwelijk op 23.12.1921 met João António Bianchi, met nageslacht bij Bianchi.

Vier kinderen uit het eerste huwelijk van D. Maria das Dores en Hugh:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.1. Francis Hamilton Gordon, geboren in Sidney in 1904 en overleden in Kenia, gedood door een leeuw. Kweker van raspaarden voor de koers, in Kenia. Getrouwd, met nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2. D. Mary Catherine Hamilton Gordon “Kitty”, geboren in Sidney in 1905 en overleden in Lissabon in 1936.

In Londen in 1926 getrouwd met Alberto do Nascimento Jardim, geboren in Coimbra, voorzitter van de Administratieraad van de firma Henriques & Henriques (wijnen) S.A. in Madeira, consul van Noorwegen in Funchal, ridder in de Orde van St. Olavo van Noorwegen, zoon van Alberto Figueira Jardim, advocaat, professor en schrijver, en van D. Maria Antonetta Crawford do Nascimento (gehuwd in de kathedraal van Funchal in 1903 en gescheiden in Lissabon op 18.06.1932).

D. Mary en Alberto hebben twee kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.1. Miguel João Hamilton-Gordon Jardim, geboren in Funchal/S. Martinho op 28.03.1930. Handelsattaché bij de ambassades van Portugal in Londen en in Kopenhagen en directeur van de Banco Nacional Ultramarino in Londen. Ridder in de Orde van Daneborg van Denemarken.

In Londen getrouwd op 15.08.1962 met Evelyn-Beatrice May Clerk, geboren in Jamaica op 27.10.1935 en overleden in Toronto op 05.05.2002, dochter van Robert Cecil Clerk, geboren in Jamaica, en van Winnie Fred Fisher, geboren in Londen.

Vier kinderen van Miguel en Evelyn-Beatrice:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.1.1. Ricardo Nuno Clerk Jardim, geboren in Londen op 11.12.1965. Administrateur van de Toronto Dominion Bank. In Toronto getrouwd met Karen Fourgeron, geboren in Ottawa/Ontário op 07.03.1973, vicevoorzitter van de Nesbitt Burns (beursverhandelingen).

Ricardo en Karen hebben twee kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.1.1.1. Mackenzie Jardim, geboren in Toronto en augustus 2001.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.1.1.2. Evan Michael Jardim, geboren in Toronto in 2004.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.1.2. Paulo Miguel Clerk Jardim, geboren in Londen op 01.01.1967 en overleden in Toronto op 10.04.1987. Ongehuwd.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.1.3. António Alberto Clerk Jardim, geboren in Kopenhagen op 14.11.1970. Psycholoog. Directeur van het departement van de gespecialiseerde sociale diensten voor jonge delinquenten. In Toronto op 15.09.2001 getrouwd met Rebecca Houston.

António en Rebecca hebben twee kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.1.3.1. Lucy Evelyn Houston Jardim, geboren in Toronto op 10.03.2003.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.1.3.2. Milo James Houston Jardim, geboren in Toronto in 2006.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.1.4. Tomás Pedro Clerk Jardim, geboren in Londen op 04.12.1974. Licentiaat in de Europese Geschiedenis van de XXste eeuw, professor aan de Universiteit van Toronto.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.2. D. Ana Maria Hamilton-Gordon Jardim, geboren Funchal/S.Martinho op 19.06.1933. Getrouwd in de kapel van het buitenverblijf van Til in Funchal (regio Imaculado Coração de Maria) op 08.01.1958 met João Manuel Coutinho Sá Fernandes, geboren in Funchal/wijk kathedraal op 18.06.1934, afgevaardigde van het Portugese parlement voor Madeira (1980-1983), president van het gemeentebestuur van Funchal (1984-1986), vicevoorzitter van Regionale Associatie van Municipaliteiten (1984-1986), zoon van Henrique Teodorico Fernandes, geboren in Funchal/S. Gonçalo, licentiaat rechten en advocaat, voorzitter van het gemeentebestuur van Funchal, en van D. Eugénia de Moura Coutinho e Sá, geboren in Lissabon/S. Nicolau.

Drie kinderen van D. Ana en João:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.2.1. Miguel Jardim de Sá Fernandes, geboren in Londen op 08.09.1958. Vrijgezel. Gediplomeerd met een cursus “Theater, Cinema en Designer” in Londen.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.2.2. D. Paula Jardim de Sá Fernandes, geboren in Funchal op 08.09.1960. Eerste huwelijk met Paulo Carvalho Vieira, geboren in Funchal. Zonder nageslacht. Gescheiden.

Tweede huwelijk in Funchal met Gustavo de Matos Noronha da Câmara, met nageslacht bij geslacht Esmeraldo.

Derde huwelijk met Philip, geboren in Oeganda, Britse burger. Zonder nageslacht. Gescheiden.

Vierde huwelijk met António José Ferreira Paraíso, geboren in Luanda/Angola, eigenaar.

Twee kinderen uit het tweede huwelijk van D. Paula met Gustavo:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.2.2.1. Martim de Sá Fernandes de Noronha da Câmara, geboren in Funchal op 25.10.1986.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.2.2.2. João de Sá Fernandes de Noronha da Câmara, geboren in Funchal op 14.10.1988.

Twee kinderen uit het vierde huwelijk van D. Paula met António:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.2.2.3. Pedro de Sá Fernandes Paraíso, geboren in Lissabon in 1996.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.2.2.4. Francisco Jardim de Sá Fernandes, geboren in Lissabon in 14.11.2001.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.2.3. D. Catarina Jardim de Sá Fernandes, geboren in Lissabon op 06.01.1969. Bankbediende.

Van Filipe Pinto da Silva Fraga Gomes, geboren in Funchal heeft zij een dochter:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.2.2.3.1. Teresa de Sá Fernandes Fraga Gomes, geboren in Funchal op 28.12.1986.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.3. Robert Hamilton Gordon, geboren in Londen en overleden in Rhodesia. Getrouwd, pet nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.4. D. Bunty Meireles Hamilton-Gordon, geboren en overleden in Londen. Eerste huwelijk met F... Gorden. Gescheiden. Tweede huwelijk met F.. Hammond, piloot van de Royal Air Force. Zonder nageslacht.

Eén dochter uit het eerste huwelijk van D. Bunty en Gordon:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.3.4.1. D. Diana Gordon, getrouwd met F... Gordon, industrieel, eigenaar in Londen van de schoenenwinkels "Nordic Shoes". Met nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4. Pedro de Menezes Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/Sta Isabel op 04.12.1896 en er overleden op 28.02.1976.

Attaché van de Portugese Delegatie in Londen, directeur van de Casa da Metrópole in Lourenço Marques en professor Engels aan de technische school van de Sé da Bandeira in dezelfde stad.

In de kapel van het landgoed van S. Mateus, in de Dafundo, op 19.12.1918 getrouwd met D. Maria dos Prazeres Tomás da Costa, geboren in Lissabon/S. José op 20.06.1900 en overleden in Lissabon op 28.03.19778, dochter van Guilherme Tomás da Costa en van D. Ana de Jesus Lopes Raposo.

Vijf kinderen van Pedro en D. Maria:

1. Francisco.
2. Pedro.
3. Alexandre.
4. D. Maria.
5. Luís.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1. Francisco de Menezes do Canto e Castro, geboren in de Monte Estoril op 31.12.1919 en overleden in Lissabon/Lapa op 17.12.1998.

Directeur van de Banco Pinto & Sotto-Mayor in Lourenço Marques en administrateur van verschillende ondernemingen, ridder de Graça e Devoção van de Orde van Malta.

In Lourenço Marques/Conceição op 26.10.1946 getrouwd met D. Maria José Vidal da Silva Lopes da Costa, geboren in Lissabon/Carnide op 13.04.1926, dochter van António Lopes da Costa Jr, e van D. Maria Hortense Vidal da Silva.

Zeven kinderen van Francisco en D. Maria:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.1. D. Maria Francisca Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques/Conceição op 20.07.1947.

Getrouwd in Rio de Janeiro in 1975 met Joaquim João Brandão Águas, geboren in Lissabon op 18.04.1940 en er overleden op 02.07.2001, commandant van de Handelsmarine, zoon van Joaquim Maia Águas en van D. Helena Elisa Soares Magalhães Brandão.

Twee zonen van D. Maria en Joaquim:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.1.1. Miguel do Canto e Castro Águas, geboren in Rio de Janeiro op 11.11.1978.

Van D. Ana Isabel Peixoto heeft Miguel twee kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.1.1.1. D. Mariana Peixoto Águas, geboren in Torres Vedras op 19.12.1997.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.1.1.2. Afonso Peixoto Águas, geboren in Torres Vedres op 26.08.2000.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.1.2. João do Canto e Castro, geboren in Rio de Janeiro op 19.03.1984.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.2. André Luís Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques/Conceição op 29.08.1948. Ingenieur mechanica.

Eerste huwelijk in Cascais o 24.03.1973 met D. Maria Madalena Martins Ferreira, geboren in Lissabon op 30.09.1949, dochter van Maria Madalena de Santa Rita Amado Ferreira. Echtscheiding. Zonder nageslacht.

Tweede huwelijk in Lissabon op 09.10.1995 met D. Wanda Maria Bruno, geboren in Madrid op 16.03.1965, dochter van João Francisco da Silva Pereira Bruno en van D. Ricardina Pereira Davim.

Eén dochter uit het tweede huwelijk van André met D. Wanda:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.2.1. D. Joana Bruno Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon op 11.05.1988.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.3. Pedro Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques/Conceição op 23.10.1952.

Licentiaat in Economie (I.S.E.). Getrouwd in Coruche op 04.06.1977 met D. Maria Filomena Rocha Ferreira Roquette, geboren in Lissabon/Sta Catarina op 03.05.1952, secretaresse, dochter van António José Forte Gato Ferreira Roquette, ingenieur, en van D. Maria Perpétua do Ó Rocha Patinha.

Twee kinderen van Pedro en D. Maria:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.3.1. D. Sofia Roquette Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 19.05.1978.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.3.2. Pedro Roquette Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon op 31.07.1981

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.4. D. Maria Luisa Angélica Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques/Conceição op 29.10.1954. In Lourenço Marques/St. António da Polana op 21.09.1974 getrouwd met Jorge Brak-Lamy de Pavia Raposo. Met nageslacht bij de Machado.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.5. Luís Francisco Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques op 05.03.1957. Ongehuwd

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.6. D. Ana Carlota Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques/Conceição op 03.09.1959.

Eerste huwelijk in Zürich op 31.01.1986 met Yves René Caloz, geboren in Mièges Vallée op 28.01.1957, elektrotechnisch ingenieur, zoon van Marcel Caloz en van Jacqueline Bercier. Gescheiden. Zonder nageslacht.

Twee huwelijk in Cascais op 18.09.2004 met Rui Quartin Santos, geboren in Lissabon op 03.12.1947, licentiaat Rechten (U.L.), diplomaat, kabinetschef van verschillende ministers van Buitenlandse Zaken, directeur generaal van multilaterale zaken, ambassadeur in Praia, en Delhi en in Peking, secretaris generaal van het Ministerie van Buitenlandse Handel, grootkruis in de Orden van Christus, van de Verdienste, van Oostenrijk, groot officier van het Zuiderkruis, van Brazilië, commandeur in de Orden van São Silvester, van de Heilige Zetel, van Leopold, van België, van Santo Olavo, van Noorwegen en van de Poolster, van Zweden, officier van het Erelegioen van Frankrijk, zoon van Jaime Olimpia dos Santos, eigenaar en handelaar, en van D. Orquidea Lopes Vieira Quartin. Zonder nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.7. António Luís Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques/Conceição op 17.04.1963. Licentiaat in Beheer en Organisatie van Ondernemingen (I.S.E).

Getrouwd in Arcos, Anadia, op 27.04.1991 met D. Maria Miguel Mamede de Almeida Correia, geboren in Anadia op 28.06.1963, licentiaat in Economie, dochter van Eugénio João de Almeida Correia en van D. Ana Teresa Bonito Simões Mamede.

Twee kinderen van António en D. Maria:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.7.1. Francisco Maria Mamede Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon op 11.01.1993.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.1.7.2. D. Maria Mamede Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon op 12.01.1996.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.2. Pedro Meireles do Canto e Castro, geboren in Dafundo op 06.12.1920 en overleden in Kaapstad/Zuid-Afrika, op 27.04.1999.

Getrouwd in Lourenço Marques op 20.04.1952 met D. Danila Primola Michahelles, geboren in Florence/Italië op 26.02.1933 en overleden in Florence op 15.03.2002, beroemde schilderes, dochter van Ruggero Alfredo Michahelles, geboren in Florence in 1898 en overleden in 1976, en van de hertogin Olga Vassielievna Olsouffliel, geboren in Florence op 21.04.1912 en er overleden op 03.05.1975. Ze behoorde tot een grote titulaire familie van het Russisch imperium.

Vier kinderen van Pedro en D. Danila:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.2.1. Francisco Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques op 07.02.1953. Architect. In Durban/Zuid-Afrika getrouwd op 29.08.1983 met Gisela Schmidt, geboren in Durban op 16.09.1955, dochter van Heinz-Werner Schmidt en van Herta Schmidt.

Twee kinderen van Francisco en Gisela:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.2.1.1. D. Tatiana Meireles, geboren in Kaapstad op 01.04.1984.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.2.1.2. Alex-Sander Meireles, geboren in Kaapstad op 27.08.1987.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.2.2. D. Cristina Meireles de Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques op 18.01.1956. Professor Portugese taal aan de Universiteit van Florence.

In Maputo/Mozambique op 02.04.1976 getrouwd met Rui Cirne Plácido de Carvalho Fonseca, geboren in Beira/Mozambique op 20.03.1952, ingenieur, zoon van José Manuel Figueiredo Fonseca en van D. Maria Antónia Cirne Plácido. Echtscheiding.

Eén dochter van D. Cristina en Rui:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.2.2.1. D. Ana do Canto e Castro Cirne da Fonseca, geboren in Maputo op 21.11.1986.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.2.3. Miguel Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques op 14.03.1957. In Melbourne/Australië op 15.09.1990 getrouwd met Anna Mckinnen, geboren in Melbourne op 11.04.1964, psychologe, dochter van John Mckinnen en van Veronica Criscoll.

Miguel en Anna hebben drie kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.2.3.1. Alessio Meireles do Canto e Castro, geboren in Melbourne op 30.07.1993

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.2.3.2. Matteo Meireles do Canto e Castro, geboren in Melbourne op 14.04.1995.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.2.3.3. Emilia Meireles do Canto e Castro, geboren in Melbourne op 23.12.1998

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.2.4. D. Maria Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques op 10.06.1960. Ongehuwd. Biologe.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.3. Alexandre Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/Sta Isabel op 19.12.1921 en er overleden in 1995. Ongehuwd.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.4. D. Maria Ana Carlota Francisca Tomás da Costa Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/Sta Isabel op 22.06.1926. Ongehuwd. Psychologe. Functionaris bij het Ministerie van Justitie.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5. Luís Bonaventura Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/Sta Isabel op 10.05.1930. Directeur van de verkoopsdienst in Mozambique van Caltex, Californiën Texas Petroleum.

In Lourenço Marques op 18.10.1959 getrouwd met D. Irmgard Schots Pimentel, geboren in Fingoé, Tete, Mozambique, op 19.03.1934, dochter van Dr. João Teixeira Pimentel en van D. Hilda Talea Schots, geboren in Hamburg.

Vier kinderen van Luís en D. Irmgard:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.1. D. Isabel Marie Pimentel Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques op 06.07.1960.

In Maputo op 24.05.1980 getrouwd met José António Daniel Bernardo, geboren in Inhambane/Mozambique op 15.1.1953, zoon van José Bernardo de Almeida en van D. Joaquina Isidro Daniel.

D. Isabel en José hebben twee kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.1.1. D. Sofia do Canto e Castro Bernardo, geboren in Johannesburg op 24.02.1982.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.1.2. David do Canto e Castro Bernardo, geboren in Johannesburg op 15.12.1985.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.2. D. Maria Leonor Pimentel Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques op 01.03.1962. In Funchal op 15.12.1983 getrouwd met Fernando Manuel Cardoso Gomes Pinto, geboren in Lourenço Marques op 20.05.1955, zoon van Fernando Pericão Gomes Pinto en van D. Maria Antonieta Cardoso.

Twee kinderen van D. Maria en Fernando:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.2.1. Nuno do Canto e Castro Gomes Pinto, geboren in Oeiras, Lissabon op 24.07.1986.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.2.2. D. Ana do Canto e Castro Gomes Pinto, geboren in Nelspruit/Zuid-Afrika, op 03.02.1989.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.3. João Pedro Pimentel Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques op 21.02.1964. Getrouwd in Johannesburg op 01.03.1985 met Rowena Hutchins, geboren in Engeland op 19.08.1965, dochter van Peter Hutchins en Julie Hutchins.

João en Rowena hebben twee kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.3.1. Luís Pedro Meireles do Canto e Castro, geboren in Johannesburg op 09.07.1985.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.3.2. D. Stephanie Ann do Canto e Castro, geboren in Johannesburg op 11.07.1986.

Twee kinderen van João en Veronica Gerten:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.3.3. D. Jessica Gerten , geboren in Johannesburg op 03.11.1994

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.3.4. D. Alexa Gerten, geboren in Johannesburg op 21.08.1997.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.4. D. Luisa Maria Pimentel Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques op 07.07.1968. Getrouwd in Lissabon op 27.07.1991 met Carlos Maria de Mascarenhas Horta Appleton, geboren in Lissabon op 24.10.1963, dochter van Carlos Acácio da Silva Appleton, ingenieur, en van D. Isabel Maria Mascarenhas Horta.

Twee kinderen van D. Luisa en Carlos:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.4.1. Diogo Maria do Canto e Castro Appleton, geboren in Lissabon op 28.02.1993.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.4.5.4.2. D. Carlota Maria do Canto e Castro Appleton, geboren in Lissabon op 05.06.1995.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5. Francisco de Freitas Meireles do Canto e Castro, geboren in Lourenço Marques op 30.03.1878 en overleden in het landhuis van S. Mateus, in Dafundo, op 21.03.1918. Landbouwingenieur.

In de kapel van zijn buitenverblijf van S. Mateus, in Dafundo, op 28.09.1899 getrouwd met D. Sofia Henrieta Bleck, geboren in Londen op 25.05.1880 en overleden in Bogota/Columbia op 14.01.1929, dochter van Joseph William Bleck, geboren rond 1850, officier van het 3de regiment artillerie van Essex, consul-generaal van Griekenland in Lissabon, grote zakenman van de macht in Lissabon, commandeur in de Orde van O.L.V. van Conceição van Vila Viçosa, ridder in de Orde van Christus en van het Erelegioen, en van D. Sofia Lodi Laforte Peixoto, geboren op 12.12.1854 (getrouwd op 26.07.1876).

Francisco en S. Sofia hadden vijf kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1. D. Maria Luisa Ana Carlota Francisca de Meireles do Canto e Castro, geboren in het landgoed van S. Mateus, Dafundo o 05.10.1900 en overleden in Cascais op 13.08.1976.

In Cascais op 26.06.1926 getrouwd met João Lourenço de São Romão Posser de Andrade, geboren in de wijk kathedraal van Coimbra op 17.02.1903 en er overleden op 27.10.1962, zoon van José Maria Posser de Andrade, geboren in Lissabon/Alcântara op 18.01.1878 en overleden in Lissabon op 19.06.1938, baccalaureaat Rechten (U.C.) en van zijn eerste vrouw D. Maria Cândida de Assis São Romão, geboren in Lissabon/S.Sebastião op 02.02.1880.

D. Maria Luisa en João hadden twee kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.1. José Francisco Meireles Posser de Andrade, geboren in Cascais op 27.09.1927.

Eerste huwelijk in Herdade da Palma, Alcácer do Sal, in 1954 met D. Maria Luisa Temudo d'Orey, geboren in S. Paulo/Brazilië op 20.02.1935, dochter van Frederico Guilherme Perestrelo de Albuquerque d'Orey en van D. Maria Raquel Caldeira de Queiroz Freire Temudo de Vera. Gescheiden.

Tweede huwelijk in Rio de Janeiro op 22.06.1979 met D. Frances Mary Mulanovich, dochter van Jorge Mulanovich en van Lola Ottiker. Zonder nageslacht.

Drie kinderen uit het eerste huwelijk van José en D. Maria:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.1.1. João Lourenço d'Orey Posser de Andrade, geboren in Lissabon op 15.09.1955. Ongehuwd. Landbouwondernemer.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.1.2. D. Maria João d'Orey Posser de Andrade, geboren in Lissabon op 27.10.1956. Eigenares van landbouwsociëteit van Camarins, Palma, Alcácer do Sal. Getrouwd in São Paulo/Brazilië op 27.10.1981 met Luíz António Marcucci Carbone, geboren in S. Paulo op 12.06.1954, professionele muzikant, zoon van Achilles António Carbone en van D. Terese Maria Marcucci.

D. Maria en Luíz hebben twee kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.1.2.1. Martim D'Orey Posser de Andrade Carbone, geboren in S. Paulo op 25.06.1982. Licentiaat computerwetenschappen.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.1.2.2. D. Filipa d'Orey Posser de Andrade, geboren in S. Paulo op 16.12.1985.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.1.2. António Maria d'Orey Posser de Andrade, geboren in Lissabon op 11.09.1958. Landbouwondernemer. In Sintra op 24.09.1993 getrouwd met D. Vera Monteiro Guimarães, licentiaat geneeskunde, en van D. Maria da Conceição de Gusmão Correia Arouca.

António en D. Vera hadden drie kinderen:

Eerste huwelijk met D. Maria Filomena Gião Madeira, dochter van Dr. Mário Madeira en van D. Isaura Gião. Gescheiden.

Tweede huwelijk in Cascais op 20.01.1979 met D. Maria Helena da Costa Jesus, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 29.07.1954, dochter van João de Jesus en van D. Ermelinda.
A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.1.2.1. Francisco Arouca Guimarães Posser de Andrade, geboren in Lissabon op 10.10.1994.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.1.2.2. Caetano Arouca Guimarães Posser de Andrade, geboren in Lissabon op 07.03.2001.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.1.2.3. D. Diana Arouca Guimarães Posser de Andrade, geboren op 07.03.2001.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.2. António Luís Meireles Posser de Andrade, geboren in Sintra/S. Pedro op 30.07.1931. Ingenieur in de luchtvaart (U. Southampton, Engeland), getrouwd met D. Maria Filomena Conceição da Costa.

Drie kinderen uit het eerste huwelijk van António met D. Maria Filomena:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.2.1. João Lourenço Cayolla da Veiga Posser de Andrade, geboren op 27.11.1989.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.2.2. D. Maria Luisa Cayolla da Veiga Posser de Andrade, geboren op 13.07.1992.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.2.3. António Luís Cayolla da Veiga Posser de Andrade, geboren op 19.02.2002.

Eén dochter uit het tweede huwelijk van António met D. Maria Helena:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.1.2.4. D. Filipa Jesus Posser de Andrade, in Cascais op 25.10.1984.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.2. D. Maria Francisca Ana Carlota de Meireles do Canto e Castro, geboren in het landgoed S. Mateus op 13.06.1903 en overleden op 23.12.1939. Ongehuwd.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.3. Luís Francisco de Meireles de Canto e Castro, geboren in Lissabon op 06.12.1912 en overleden in New-York, SA, op 04.09.1973. Genaturaliseerde Amerikaanse burger. Hij vertrok naar Amerika ten tijde van zijn oom, de ambassadeur João António de Bianchi en werd vrijwilliger in het Amerikaanse leger tijdens Wereldoorlog II.

Eerste huwelijk in Washington, DC op 06.09.1941 met D. Maria de Concepcion Roces, geboren in Manila/Filippijnen, op 03.01.1915 en overleden in Manila op 25.06.2002, dochter van D. Marcos Lucio Roces en van D. Concepcion Vidal y Tusson. Gescheiden.

Tweede huwelijk in de USA met F....: zonder nageslacht.

Derde huwelijk in de USA met Edith Hass, weduwe van de schilder Lee Loring, zonder nageslacht.

Vierde huwelijk in de USA met Maruja..., Noord-Amerikaanse burgeres, gescheiden van William Lyons. Zonder nageslacht.

Eén dochter uit het eerste huwelijk van Luís met D. Maria:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.3.1. D. Beatrix Sofia de Roces de Meireles, geboren in Lissabon/Santos-o-Velho op 23.05.1948. Vertaalster.

In Parijs op 18.11.1969 getrouwd met Lourenzo Ferrarin, geboren in Thiene, Vicenza, Italië, op 11.08.1936, licentiaat politieke wetenschappen (1959), toegelaten to de Farnesina in 1963, consul in S. Paulo (1969), consul-generaal in Barcelona (1980), onderdirecteur van de permanente vertegenwoordiging van Italië in de NATO (1996), directeur-generaal van de Emigratie en Sociale Zaken (1997), directeur-generaal voor de Italianen in het buitenland en van de Migratiepolitiek (2000), ambassadeur van Zwitserland en Liechtenstein (2000-2003), Grootofficier van de Orde van de Verdienste van Italië (1992), zoon van António Ferrarin en van Valentina Ferrarin.

Twee kinderen van D. Beatrix en Lourenzo:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.3.1.1. Elena Ferrarin, geboren in Tiene, Vicenza op 10.05.1973. Zij woont in Chicago. Ongehuwd (2005).

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.3.1.2. Andrea Ferrarin, geboren in Rome op 15.12.1976. Ongehuwd (2005).

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.4. S. Maria Carlota Ana Francisca de Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon op 15.05.1916. Eerste huwelijk in Parijs op 31.07.1948 met António da Costa. Zonder nageslacht. Gescheiden. Tweede huwelijk met William Lyons, overleden in Cascais in 1998. Zonder nageslacht.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5. André Luís Francisco de Meireles do Canto e Castro, geboren in het landhuis van S. Mateus, Dafundo, Algès op 16.08.1905 en overleden in Cascais op 04.08.1964. Hij studeerde in Engeland en in Lausanne. Derde burggraaf van Meireles, met de toelating van D. Manuel II, in exil.

Getrouwd in de kapel van het landhuis van Portal Novo, en S. Domingo de Benfica op 26.01.1929 met D. Maria de Lourdes Street Manoel, van het geslacht Silveira.

Eén zoon van André en D. Maria:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1. Francisco Duarte Manoel de Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/S. Domingos de Benfica op 25.03.1930. Vierde burggraaf van Meireles, ereboer. Getrouwd in de kapel van het paleis Palmela in Lissabon/reg. S. Mamede op 01.09.1958 met D. Maria José de Sousa e Holstein-Beck, van het geslacht Borges.

Vijf kinderen van Francisco en D. Maria:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.1. Duarte Francisco de Sousa Meireles do Canto e Castro geboren in Lissabon/S. Sebastião op 23.01.1961. Licentiaat hotelbeheer (Glion, Zwitserland) en postdoctoraal beheer van ondernemingen.

In Lissabon op 14.08.1991 getrouwd met D. Maria José Vaz de Almada de Avilez, geboren in Lissabon/Prazeres op 14.01.1964, licentiaat moderne talen en literaturen, dochter van D. Jorge Francisco Soares Franco de Avilez en van D. Maria da Cunha Vaz de Almeida.

Duarte en D. Maria hadden drie dochters:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.1.1. Rita de Avilez Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/Prazeres op 27.02.1992.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.1.2. Maria José de Avilez Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/S. Domingos de Benfica op 09.04.1994.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.1.3. Maria Luisa de Avilez Meireles do Canto e Castro, tweelingzuster van voorgaande.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.2. Pedro Domingo de Sousa Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 20.10.1962. Landbouwkundige.

In Lissabon op 27.09.1997 getrouwd met D. Lídia Dulce Maria Marques Remédio, geboren op 30.11.1967, licentiaat rechten, dochter van António Maria Remédio en van D. Maria da Navidade Basso.

Eén zoon van Pedro en D. Lídia:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.2.1. Pedro Domingos Maria Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon op 27.09.1999.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.3. D. Sofia Mónica de Sousa Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/S. Sebastião op 03.12.1963. Getrouwd in Lissabon op 22.01.1994 met Francisco António de Moser Leitão, geboren op 13.10.1961, zoon van António Maria Burnay Morales de los Rios Leitão en van D. Maria Ana Perestrelo Hofacker de Moser.

D. Sofia en Francisco hebben twee kinderen:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.3.1. Sofia Mónica do Canto e Castro de Moser Leitão, geboren in Lissabon op 24.06.1994.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.3.2. Eduardo Francisco do Canto e Castro de Moser Leitão, geboren in Lissabon op 16.11.1999.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.4. D. Matilde Maria de Sousa Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/Santos-o-Velho op 20.05.1967. Getrouwd in Lissabon op 12.10.1991 met Diogo Manuel Rúbio de Faria Blanc, geboren op 08.10.1965, licentiaat beheer van ondernemingen, zoon van Ricardo Augusto Maria Parreira de Faria Blanc (Camarate) en van D. Maria Isabel de Bragança Rúbio.

Eén dochter van D. Matilde en Diogo:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.4.1. Maria do Canto e Castro de Faria Blanc, geboren in Lissabon op 03.05.1994.

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.5. André Alexandre de Sousa e Holstein do Canto e Castro, geboren in Lissabon/S.Sebastião op 24.05.1959.

Getrouwd in Lissabon in de kapel van Amoreiras op 09.05.2003 met D. Maria Teresa Ubach Chaves e David Calder, geboren in Casablanca/Marokko op 21.09.1968, gescheiden van José Manuel Félix e Silva. Dochter van Carlos Maria de Barros e Sá David Calder en van D. Teresa Santos Ubach Chaves.

André en D. Maria hebben één zoon:

A4.4.1.4.15.13.5.5.11.2.13.4.5.5.5.1.5.1. Francisco Maria Calder de Meireles do Canto e Castro, geboren in Lissabon/S. Domingos de Benfica op 16.04.2004.

Bibliografie:

Genealogías de Ilha Terceira, volume V, pg 739-772, Dislivro Histórica, Lisboa 2070, António Ornelas Mendes en Jorge Forjaz.

Enciclopédia Açoriana, André Meireles do Canto e Castro.

João S. Lopes, Ten generators Álvaro Merens.

Rheingantz Carlos G., Primaires Famílias do Rio de Janeiro, vol I, pg 441.